

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΚΒ'

Παρασκευή 25 Φεβρουαρίου 2005

Αθήνα, σήμερα στις 25 Φεβρουαρίου 2005, ημέρα Παρασκευή και ώρα 11.15 ' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Προέδρου αυτής κ. **ΑΝΝΑΣ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλημέρα σας. Αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Μαργαρίτη Τζίμα, Βουλευτή Δράμας, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. **ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Παραβόλας Αιτωλ/νίας ζητεί να εγκριθούν οι πιστώσεις για τη βελτίωση του τμήματος της εθνικής οδού Αγρινίου – Θέρμου, εντός των ορίων του.

2) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. **ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μενιδίου Αιτωλ/νίας ζητεί την τοποθέτηση ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού στο αγροτικό ιατρείο Μενιδίου Αιτωλ/νίας.

3) Ο Βουλευτής Σερρών κ. **ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η ΠΑΕ Πανσεραϊκός καταγγέλλει τη διαιτησία στον αγώνα Ολυμπιακού – Πανσεραϊκού.

4) Ο Βουλευτής Λαρισας κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΞΑΡΧΟΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται σε υπηρεσιακές αλλαγές του ΕΦΕΤ Θεσσαλίας.

5) Ο Βουλευτής Αττικής κ. **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία ζητεί τη λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος στην περιοχή των αλυκών Αναβύσσου Αττικής.

6) Ο Βουλευτής Αττικής κ. **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Νομάρχης Ανατολικής Αττικής ζητεί την παράταση των οικοδομικών αδειών για τις εκτός σχεδίου περιοχές της Ανατολικής Αττικής.

7) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. **ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΚΡΥΠΙΔΗΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η βελτίωση του οδικού δικτύου της περιοχής Θέρμου Αιτωλ/νίας.

8) Οι Βουλευτές κύριοι **ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ** και **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ** κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμος Αγρινίου ζητεί να δοθεί το σύνολο της έκτασης του παλαιού αεροδρομίου για την ανάπτυξη στο χώρο αυτό των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου.

9) Οι Βουλευτές κύριος **ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ** και κυρία **ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ - ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ** κατέθεσαν αναφορά με την οποία υπάλληλοι της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων – Μέλη της Γραμματείας Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ζητούν την καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών.

10) Οι Βουλευτές κύριοι **ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ** και **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ** κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο κ. Ανδρέας Γιαννακογιώργος ζητεί τη θέσπιση προληπτικών μέτρων προστασίας των πολιτών από τις κεραίες κινητής τηλεφωνίας.

11) Οι Βουλευτές κύριοι **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ** και **ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ** κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατούπαλληλικό Κέντρο Ναυπακτίας και Δωρίδας ζητεί τη μείωση του χρόνου εργασίας σε 35ωρο χωρίς αντίστοιχη μείωση αποδοχών κλπ.

12) Οι Βουλευτές κυρία **ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ - ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ** και κύριος **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ** κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Αναγκαστικός Συνεταιρισμός Διαχείρισης Αδιαιρέτου Δάσους Βασιλικών Εύβοιας ζητεί την καταβολή στους ελαιοπαραγωγούς της επιδότησης του λαδιού περιόδου 2003-4 και των δεδουλευμένων ημερομισθίων καταπολέμησης του δάκου για το 2004.

13) Ο Βουλευτής Αττικής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής ζητεί την αύξηση του ποσοστού κατανομής των αναπτυξιακών πόρων του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ» για την περιφέρεια της Αττικής κλπ.

14) Οι Βουλευτές κυρία **ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ - ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ** και κύριος **ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ** κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος ζητεί επίλυση του θέματος που έχει ανακύψει με την ανακύκλωση των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

15) Ο Βουλευτής Αττικής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ** κατέθε-

σε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων Αττικής ζητεί να μην υπάρξουν αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων.

16) Η Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ – ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Μηχανικών Δημοσίων Υπαλλήλων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών καταθέτει πλάισιο θέσεων για την Τριτοβάθμια Τεχνική Παιδεία και τη διασύνδεση με την πράξη και την παραγωγή.

17) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία αναφέρεται στο ιστορικό της λειτουργίας του Βοτανικού Κήπου Κρουσσίων Θεσσαλονίκης και ζητεί πληροφορίες σχετικά με τον διαχειριστικό έλεγχο που διενεργείται.

18) Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΖΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καρδίτσας ζητεί τη ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών του προς την Αγροτική Τράπεζα.

19) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ανδρέας Γιαννακογιάργος, γεωλόγος, ζητεί τη θέσπιση προληπτικών μέτρων προστασίας των πολιτών από τις κεραίες κινητής τηλεφωνίας.

20) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος ζητεί να προσδιορίζεται η πραγματικά καλλιεργούμενη έκταση σε τρισδιάστατο σύστημα, για την καταβολή των κοινοτικών ενισχύσεων.

21) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Παναιγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών ζητεί την άμεση καταβολή της στρεμματικής ενίσχυσης σταφίδας, στους δικαιούχους παραγωγούς.

22) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ιδιοκτητών Φροντιστηρίων Ξένων υποβάλλει προτάσεις της για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της πιστοποίησης της γλωσσομάθειας.

23) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων ζητεί να επιτραπεί η απόσταξη κρίσης ως διεξόδος για την επιβίωση των αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων.

24) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κίνηση αιδιόριστων πολύτεκνων εκπαιδευτικών με 3 παιδά ζητεί να ενταχθούν τα μέλη της στο νόμο 3255/2004 και το διορισμό τους στα σχολεία.

25) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κίνηση αιδιόριστων πολύτεκνων εκπαιδευτικών με 3 παιδά ζητεί να ενταχθούν τα μέλη της στο νόμο 3255/2004 και το διορισμό τους στα σχολεία.

26) Η Βουλευτής Εύβοιας κ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΛΕΠΕ – ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Λιχάδας Εύβοιας ζητεί την αποκατάσταση των τοιχών αντιστήριξης της παραλιακής οδού του οικισμού Αγ. Γεωργίου.

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 1642/22-6-04 ερώτηση της Βουλευτού Κ. Έλσας Παπαδημητρίου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 331/6-7-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής κα. Ε. Παπαδημητρίου, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο κανονισμός 21/2004 του Συμβουλίου επιβάλλει την εφαρμογή ηλεκτρονικής σήμανσης στα αιγοπρόβατα από την 1-1-2008.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ψήφισης του κανονισμού η Ελλάδα εξέφρασε τις σημαντικές της αντιρήσεις για το περιεχόμενο του σχεδίου και για τη δυνατότητα εφαρμογής του σε περίπτωση υιοθέτησή του.

Ο κανονισμός αυτός καταψηφίσθηκε από την Ελλάδα και άλλες χώρες, κατόπιν επιχειρηματολογίας που αφορούσε κυρίως το υψηλό κόστος και τη δυσκολία της εφαρμογής.

Με βάση τον κανονισμό αυτό καθορίζεται υποχρεωτική η σήμανση των αιγοπροβάτων με ατομικό αριθμό και με δυο μέσα συμβατικής σήμανσης, η Ελλάδα έχει καθορίσει δύο ενώπια από ένα σε κάθε αιγόπροβατό, οπότε και καθίσταται υποχρεωτικό το ένα μέσο σήμανσης να είναι ηλεκτρονικό. Η ποτοπέτηση των ενωτίων, η καταγραφή στο μητρώο καθώς και η καταχώρηση στη βάση δεδομένων αποτελεί αυτή τη στιγμή αντικείμενο έργου, το οποίο υλοποιείται από φορέα με δαπάνη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και χωρίς επιβάρυνση για τους κτηνοτρόφους.

Η Γεν. Δ/νση Κτηνιατρικής του Υπουργείου, σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες, καταβάλλει προσπάθεια να τεθεί σε εφαρμογή πρόγραμμα ενίσχυσης των γεωργών, στα πλαίσια του κανονισμού 1783/2003 του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού 1257/99 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το ΕΠΤΠΕ - κεφάλαιο «τίτρων προτύπων». Με βάση αυτό το πρόγραμμα εξετάζεται η δυνατότητα ενίσχυσης των κτηνοτρόφων για την τήρηση του προτύπου της ηλεκτρονικής σήμανσης.

Στα πλαίσια του κανονισμού 999/2001 για τα μέτρα εκρίζωσης της Scrapie και τις Αποφάσεις αριθμ. 2002/1003/EK και 2003/100/EK της Επιτροπής, υπεβλήθη πρόταση από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου για το 2005, για την εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος έρευνας γονότυπου σε ένα μικρό αρχικά αριθμό προβάτων. Στο αίτημα συμπεριελήφθη για συγχρηματοδότηση μεταξύ άλλων και ποσό που αφορά την ηλεκτρονική σήμανση των ζώων του πιλοτικού προγράμματος. Στο βαθμό που επιτευχθούν οι στόχοι του πιλοτικού προγράμματος, το πρόγραμμα θα επεκταθεί στη συνέχεια και σε μεγαλύτερο αριθμό προβάτων κατά τα έτη 2006 και 2007.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

2. Στην με αριθμό 1607/21-6-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Χρήστου Αηδόνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 326/5-7-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Χ. Αηδόνης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η προστασία των καλλιεργειών από καιρικές αντιξούτητες αποτελεί ουσιαστικό μέλημα του ΕΛ.Γ.Α. και ένα από τα κύρια αντικείμενα δραστηριότητάς του. Ο ΕΛ.Γ.Α αποτελεί έναν από τους ελάχιστους φορείς σ' όλο τον κόσμο που εδραίωσε και ενσωμάτωσε την προστασία των καλλιεργειών από φυσικούς κινδύνους, στην γεωργασαφαλιτική διαδικασία. Ήδη ο ΕΛ.Γ.Α (ΟΓΑ) από το 1979 μέχρι σήμερα, έχει επεξεργαστεί και έχει εφαρμόσει σημαντικό αριθμό προγραμμάτων προστασίας των καλλιεργειών από τον παγετό και το χαλάζι.

Στον τομέα του χαλαζιού, ο ΕΛ.Γ.Α εφαρμόζει προγράμματα πρόληψης και καταστολής με εναέρια μέσα (αεροπλάνα σπιράρας των χαλαζοφόρων νεφών) και επίγεια μέσα (αντιχαλαζικά κανόνια ηχοβολής), με αποκλειστικό σκοπό αφενός μεν την προστασία των καλλιεργειών, αφετέρου δε τη διασφάλιση του αγροτικού εισοδήματος.

Το πρόγραμμα προστασίας των καλλιεργειών από το χαλάζι με εναέρια μέσα, εφαρμόζεται από την 1η Απριλίου 2004, σε επιταμερη βάση και με εικοσιτετράωρη επιχειρησιακή ετοιμότητα, στην ευρύτερη περιοχή των Νομών Ημαθίας, Πέλλας,

Λάρισας, Τρικάλων, Καρδίτσας και μέρους του Νομού Πιερίας, Κιλκίς και Θεσσαλονίκης, καλύπτοντας μια έκταση περίπου 5.000.000 στρ.

Στο παρελθόν και συγκεκριμένα μέχρι και το 1993, το μεγαλύτερο μέρος των Νομών Σερρών και Δράμας, ήταν ενταγμένο στο παραπάνω πρόγραμμα. Δυστυχώς ένα μέρος - του αγροτικού πληθυσμού των εν λόγω περιοχών δεν επιθυμούσε τη συνέχισή του στους παραπάνω Νομούς, καταλογίζοντας στον Ε.Λ.Γ.Α. και στο πρόγραμμα την ευθύνη της δήθεν πρόσκαιρης τότε ανομβρίας της περιοχής, παρά τις αντίθετες διαβεβαιώσεις όχι μόνο του Οργανισμού αλλά και της Επιστημονικής Κοινότητας. Η αποτελεσματικότητα του παραπάνω προγράμματος θεωρείται δεδομένη τόσο από την σχετική μελέτη αξιολόγησης που διενήργησε για λογαριασμό του Ε.Λ.Γ.Α. το Αριστοτελείο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, όσο και από τα δημοσιευμένα αποτελέσματα από τα αντίστοιχα προγράμματα άλλων χωρών.

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Ε.Λ.Γ.Α. στο πλαίσιο ενός ευρύτερου ανασχεδιασμού των προγραμμάτων ενεργητικής προστασίας, ήδη επεξεργάζονται και άλλα μέσα και τρόπους προστασίας των καλλιεργειών από το χαλάζι, προκειμένου στο μέλλον να προστατεύονται περισσότερες περιοχές είτε με μέσα προστασίας που ήδη χρησιμοποιούνται είτε με την εισαγωγή νέων μέσων προστασίας, όπως είναι οι γεννητήριες εδάφους. Στις άμεσες προτεραιότητες του Ε.Λ.Γ.Α. θα ενταχθούν περιοχές στις οποίες πληρούνται όλες εκείνες οι προϋποθέσεις για εφαρμογή προγράμματος ενεργητικής προστασίας, σε όπι αφορά τη συχνότητα εμφάνισης του φαινομένου όσο και την παρουσία δυναμικών καλλιεργειών.

Το πρόγραμμα πρόληψης χαλαζιού με επίγεια μέσα, εφαρμόζεται από ογδόντα (80) συγκροτήματα αντιχαλαζικών κανονιών ηχοβολής, που είναι εγκατεστημένα σε πέντε (5) Νομούς της Ελλάδας (Καβάλας, Πιερίας, Λάρισας, Ηλείας και Μεσσηνίας), προστατεύοντας περίπου 56.000 στρ. αγροτικής γης. Όλα τα παραπάνω έχουν πρόσφατα μεταβιβαστεί κατά πλήρη κυριότητα νομή και κατοχή από τον Ε.Λ.Γ.Α., κατά κύριο λόγο στην Τοπική Αυτοδιοίκηση των επι μέρους Νομών.

Παρά την αρνητική θέση της Διεθνούς Επιστημονικής Κοινότητας, ως προς την επιστημονική αρχή της λειτουργίας των αντιχαλαζικών κανονιών ηχοβολής, τα συστήματα αυτά είναι απόλυτα αποδεκτά και παραδεκτά από τον αγροτικό πληθυσμό, εκεί όπου συγκαταστάθηκαν και λειτούργησαν. Η μη αποδοχή του παραπάνω μέσου προστασίας από την επιστημονική κοινότητα, παράλληλα με το γεγονός της έλλειψης αξιολόγησής του διεθνώς, καθιστά τον Ε.Λ.Γ.Α. επιφυλακτικό σε μελλοντικούς σχεδιασμούς επέκτασης.

Παράλληλα ο Ε.Λ.Γ.Α. για το έτος 2004, επιχορηγεί το αντιχαλαζικό δίχτυ στο Νομό Δράμας, στο σύνολό του, κυρίως για την προστασία των αμπελοειδών. Αυτό το μέσο εξασφαλίζει τις καλλιέργειες κατά τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, από τις καταστρεπτικές συνέπειες του χαλαζιού. Επειδή μέχρι σήμερα δεν είχε υπάρξει ενδιαφέρον, ξεκινήσαμε ήδη ευρύ πρόγραμμα ενημερωσης των αγροτών του Ν. Δράμας για το σημαντικό ύψος της επιχορήγησης, που ανέρχεται σε ποσοστό 60% της αξίας αγοράς και εγκατάστασης του αντιχαλαζικού διχτύου.

Ο Υφυπουργός Σ. ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ»

3. Στην με αριθμό 1656/22-6-04 ερώτηση του Βουλευτή Κ. Παναγιώτου Σγουρίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 335/6-7-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής Κ. Π. Σγουρίδης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η απόφαση αριθ. 222215/6-2-2004 (ΦΕΚ 316 Β') του Υπουργού Γεωργίας αντικαταστάθηκε από την αριθ. 261092/27-5-2004 (ΦΕΚ 837 Β') όμοια απόφαση για τους παρακάτω λόγους:

1. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι πραγματικές ανάγκες των ενεργών παραγωγών, δηλαδή να γίνει κατανομή με βάση τα στοιχεία της τελευταίας περιόδου 2003 - 2004 και όχι της περιόδου 2002 - 2003, που είχαν ληφθεί υπόψη στην προηγούμενη

απόφαση.

Δεδομένου ότι η κατανομή του εθνικού αποθέματος αφορά τις περιόδους από 2004 - 2005 και μετά (η περίοδος 2004 - 2005 λήγει 31-3-2005), υπάρχει χρόνος για την εν λόγω κατανομή.

2. Κατά τις τελευταίες τρεις γαλακτοκομικές περιόδους δεν σημειώθηκε υπέρβαση της εθνικής ποσότητας αναφοράς και οι παραγωγοί δεν κατέβαλαν υπερεισφορά, γεγονός που οδήγησε στην ανάγκη υποβολής αίτησης από όλους τους παραγωγούς (και όχι μόνο από τους νέους με επενδυτικά σχέδια), προκειμένου να υποβάλλουν αίτηση οι παραγωγοί με πραγματικές ανάγκες που επιπροσθέτως πρέπει να έχουν χρησιμοποιήσει τουλάχιστον το 90% της ατομικής ποσότητας αναφοράς. Επιπλέον η υποβολή αίτησης - δήλωσης είναι απαραίτητη για χορήγηση ποσόστωσης και για την αποδοχή από τους παραγωγούς των όρων και προϋποθέσεων σχετικά με τη χρησιμοποίηση ποσόστωσης που χορηγείται από το εθνικό απόθεμα.

3. Με τη νέα απόφαση, παρέχεται δυνατότητα χορήγησης κατ' αρχήν (προσωρινά) ποσόστητας αναφοράς για υλοποιηση επενδυτικών σχεδίων, όχι μόνο στους νέους γεωργούς αλλά και στους ήδη υπάρχοντες παραγωγούς γάλακτος και προστίθενται ορισμένα επιπλέον κριτήρια κατανομής, όπως μειονεκτικές περιοχές, πολύτεκνοι και παλινοστούντες.

4. Η αριθ. 222215/2004 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας δεν είχε υλοποιηθεί. Όμως για τους νέους γεωργούς που είχαν υποβάλλει αίτηση για υλοποιήση επενδυτικών σχεδίων με βάση την παραπάνω απόφαση, τους χορηγήθηκε ήδη επιπλέον ποσόστητα 14.000 τόνων για την έγκριση των επενδυτικών τους σχεδίων, δεδομένου ότι για αυτή την κατηγορία δεν υπήρξε αναστολή εφαρμογής της παραπάνω απόφασης.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

4. Στην με αριθμό 1616/21-6-04 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ασημίνας Ξηρούρη-Αικατερινάρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 327/5-7-04 έγγραφο από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής και Α. Ξηρούρη - Αικατερινάρη, σας πληροφορούμε τα εξής:

Στα πλαίσια εφαρμογής των κανονισμών (ΕΚ) αρ. 2826/2000 του Συμβουλίου και (ΕΚ) αρ. 94/2002 της Επιτροπής για την εσωτερική αγορά καθώς και (ΕΚ) αρ. 2702/1999 του Συμβουλίου και (ΕΚ) αρ. 2879/2000 της Επιτροπής για τις τρίτες χώρες, «σχετικά με ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης των γεωργικών προϊόντων», η αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου (Δ/νση Γεωργικών Εφαρμογών) συμμετέχει στη Διαχειριστική Επιτροπή και δέχεται προτάσεις από επαγγελματικές και διεπαγγελματικές οργανώσεις δύο (2) φορές το χρόνο.

- Για την εσωτερική αγορά της Ε.Ε., 31/1 και 31/7

- Για τις τρίτες χώρες, 30/4 και 31/10

Οι προτάσεις που υποβάλλονται, αξιολογούνται από την ως άνω Δ/νση και διαβιβάζονται στην Ε.Ε., (σε προθεσμία 45 ημέρων μετά την παραλαβή τους), για έγκριση, με συγχρηματοδότηση Ε.Ε. και Ελλάδας, σε ποσοστά 50% και 20% αντίστοιχα, δηλαδή συνολικά 70%.

Τα Κράτη - Μέλη, βάσει των κανονισμών, δεν υποβάλλουν προτάσεις παρά μόνο δέχονται, αξιολογούνται και διαβιβάζουν στην Ε.Ε. για έγκριση τις προτάσεις που έχουν δεχθεί εμπρόθεσμα από τους φορείς.

Σε εφαρμογή των προαναφερόμενων κανονισμών μέχρι τώρα έχουν εγκριθεί πέντε (5) προγράμματα από την Ε.Ε., συνολικού προϋπολογισμού 4,8 εκ. ευρώ, δεν υποβλήθηκε όμως κάποια σχετική πρόταση στις 31-1-04, γι' αυτό και δεν υπήρχε Ελληνική συμμετοχή στα τελευταία εγκριθέντα προγράμματα, ενώ διαβιβάστηκε για έγκριση στην Ε.Ε. πρόταση του Αγροτικού Συν/σμού Οπωροκηπευτικών (ΑΣΟΠ) Επισκοπής που είχε υποβληθεί μέχρι 30-4-2004, (τρίτες χώρες) σχετικά με ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης ροδάκινων και νεκταρινών σε Βουκουρέστι, Σόφια, Μόσχα και Πετρούπολη.

Επίσης έχουν ενημερωθεί οι φορείς για την επόμενη ημερο-

μηνία υποβολής προτάσεων (εσωτερική αγορά) η οποία είναι η 31η Ιουλίου 2004.

Σημειώνεται ότι δράσεις προβολής και προώθησης αγροτικών προϊόντων εθνικής σημασίας στην αγορά της Ε.Ε., χρηματοδοτούνται από το Μέτρο 4.3 του Γ΄ ΚΠΣ, σε ποσοστό 75%. Φορείς των δράσεων αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 4 της ΚΥΑ 506/22-11-2002, είναι αντιπροσωπευτικές διεπαγγελματικές και επαγγελματικές οργανώσεις Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και συλλογικοί φορείς που εκπροσωπούν σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων (Σύνδεσμοι, Οργανισμοί και Εταιρείες εξαγωγών κλπ.).

**Ο Υπουργός
Σ. ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ»**

5. Στην με αριθμό 1660/22-6-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μακρυπίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 336/6-7-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Μακρυπίδης, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Με το Π.Δ/γμα 311/2002² καταργήθηκε ο Εθνικός Οργανισμός Καπνού και η ακίνητη περιουσία του μεταβιβάστηκε στο Ελληνικό Δημόσιο (παρ. 9 του, άρθρο 13 του ν. 3147/2003), με την αριθμ. 247417/27.8.2003 Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που μεταγράφηκε νόμιμα στα οικεία Υποθηκοφυλάκεια.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 3147/2003, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 19 παρ. 12 του ν. 3208/2003, ο Υπουργός Γεωργίας δύναται να παραχωρεί δωρεάν κατά χρήση, για ορισμένο χρονικό διάστημα ακίνητα, ιδιοκτησίας του Υπουργείου Γεωργίας και μεταξύ αυτών και της ακίνητης περιουσίας του πρώην ΕΟΚ, προς το Δημόσιο, ΟΤΑ, ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που εκπληρούν κοινωνικό σκοπό, ή με αντάλλαγμα προς άλλα νομικά πρόσωπα, ύστερα από υποβολή σχετικού αιτήματος.

Μέχρι σήμερα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν έχει υποβάλλει αίτημα παραχώρησης κτηρίου, ιδιοκτησίας του Υπουργείου στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας, για τον αναφερόμενο στην ερώτηση σκοπό, προκειμένου να εξεταστεί στα πλαίσια των ισχουσών διατάξεων με την έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης.

**Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»**

6. Στην με αριθμό 2954/8-9-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αθανασίου Λεβέντη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 644/6-10-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Θ. Λεβέντης για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Το τυρί «Καλαθάκι Λήμου», με μέριμνα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει ήδη αναγνωρισθεί ως Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) σε Κοινοτικό Επίπεδο. Το τυρί αυτό παράγεται παραδοσιακά μόνο στη νήσο Λήμνο από αιγοπρόβειο γάλα της ίδιας περιοχής.

Η τοπική Δ/νση Αγροτικής Ανάπτυξης ελέγχει και πιστοποιεί την παραγωγή του τυριού αυτού. Η παραγωγή του το έτος 2003 ανήλθε σε 541 τόνους.

2. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, έχει αναθέσει στον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π.) τον έλεγχο και την πιστοποίηση των προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ). Η υλοποίηση των ελέγχων από τον ΟΠΕΓΕΠ θα αρχίσει από το έτος 2005, ώστε να βελτιωθεί το σύστημα ελέγχου αυτών των προϊόντων, προκειμένου να διασφαλίζεται αφ' ενός το εισόδημα των παραγωγών και αφ' ετέρου τη προστασία του καταναλωτή.

**Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»**

7. Στην με αριθμό 3081/13-9-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μακρυπίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Δ15/Γ/17632/8-10-04 έγγραφο από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Μακρυπίδης, σας πληροφορούμε τα εξής, όσον αφορά αρμοδιότητες του Υπουργείου Ανάπτυξης:

Η Δ/νση Βιομηχανικών Επενδύσεων του ΥΠΑΝ, μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου, υποστηρίζει τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων, προκειμένου να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικές.

Όσον αφορά στη συμμετοχή των Αγροτικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων σε δράσεις του ΕΠΑΝ, αυτή δεν είναι δυνατή διότι, σύμφωνα με τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τα καθεστώτα ενίσχυσης με βάση τα οποία υλοποιούνται αυτές οι δράσεις, δεν επιτρέπεται η επιχορήγηση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους συγκεκριμένους τομείς μεταποίησης γεωργικών προϊόντων. Οι επιχειρήσεις αυτές μπορούν να συμμετάσχουν σε προγράμματα τα οποία υλοποιούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Το πρόγραμμα «Επιχειρίστε Ηλεκτρονικά» και το πρόγραμμα «Δικτυωθείτε» δεν ανήκουν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» αλλά στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας».

Η Δ/νση Πληροφορικής της ΓΓΒ είναι τελικός δικαιούχος της Δράσης «Επιχειρίστε Ηλεκτρονικά», Μέτρο 3.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας». Οι ενισχύσεις του Μέτρου αυτού χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Ε.Ε. 69/2001 (κανόνας de minimis). Ο κανονισμός αυτός δεν επιτρέπει την ενίσχυση για δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή, την επεξεργασία ή την εμπορία αγροτικών προϊόντων και τροφίμων. Για το λόγο αυτό, οι αγροτικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, δεν μπορούν να υπαχθούν στο πρόγραμμα αυτό.

**Ο Υπουργός
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΙΟΥΦΑΣ»**

8. Στην με αριθμό 3077/13-9-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αλέξανδρου Αλαβάνου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ900a/4199/7411/8-10-04 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 3077/13-09-2004 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος, με θέμα την πτώση του ελικοπτέρου τύπου ΣΙΝΟΥΚ στο Αγιο Όρος, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η υπόθεση του ατυχήματος του CHINOOK ευρίσκεται υπό δικαστική διερεύνηση, η οποία έχει υπεισέλθει στα συγκεκριμένα ερωτήματα του κυρίου Βουλευτή. Ταυτόχρονα, η προβλεπόμενη από τις Πάγιες Διαταγές Επιτροπή Εμπειρογνώμονών του Στρατού Ξηράς, Πολεμικής Αεροπορίας και Ειδικού Συμβούλου Ασφαλείας Πτήσεων έχει αναλάβει τη διερεύνηση των αιτίων του ατυχήματος.

Αναμένεται το πόρισμα αυτό, προκειμένου να δοθούν επισήμως απαντήσεις.

Όσον αφορά για την καθιστέρηση ενημέρωσης της Στρατιωτικής και Πολιτικής Ηγεσίας, ήδη τα βασικά στοιχεία του πορίσματος της ΕΔΕ δόθηκαν στη δημοσιότητα, αναφέροντας τις υπηρεσίες που ολιγώρησαν και το πόρισμα είναι στη διάθεση του κυρίου Βουλευτή προκειμένου να ενημερωθεί προσωπικά.

**Ο Υπουργός
ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ»**

9. Στην με αριθμό 3043/13-9-04 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Ιωάννου Δραγασάκη και Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 574/7-10-04 έγγραφο από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Γ. Δραγασάκης, Α. Ξηροτύρη – Αικατερινάρη, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως αρμόδιο για τη χορήγηση των εγκρίσεων κυκλοφορίας στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, φυτοφάρμακα (φ.π.) τα εγκρίνει μόνο όταν πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίσθηκαν με το Π.Δ. 115/97, που εκδόθηκε σε εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την οδηγία 91/414 της Ε.Ε. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι τα φ.π., όταν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην έγκρισή τους, είναι κατάλληλα για το σκοπό που προορίζονται και δεν έχουν μη αποδεκτή επίδραση στο περιβάλλον, τους χρήστες τους και τους καταναλωτές, των παραγόμενων προϊόντων.

Στην ετικέτα κάθε φυτοπροστατευτικού προϊόντος αναγράφονται με λεπτομέρεια όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για την ορθή αποθήκευση και χρήση του, διασφαλίζοντας τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Αρμόδιες Υπηρεσίες για τον έλεγχο της ορθής χρήσης των φ.π., σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν. 721/77, είναι οι κατά τόπους Διευθύνσεις Γεωργίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Για την ορθή χρήση και φύλαξη των φυτοπροστατευτικών προϊόντων από τους αγρότες, παρότι σε κάθε συσκευασία, όπως προαναφέρθηκε, αναγράφονται όλες οι απαραίτητες οδηγίες και προφυλάξεις, αφενός γίνονται συνεχείς ενημερώσεις, κυρίως μέσω των κατά τόπους Διευθύνσεων Γεωργίας, αφετέρου διενεργούνται τακτικοί έλεγχοι, επιπλέον ή εργαστηριακοί.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με βάση τα στοιχεία ελέγχου των Δ/νσεων Γεωργίας, επιβάλλει τις προβλεπόμενες από το άρθρο 32 του Ν. 721/77 διοικητικές κυρώσεις, που είναι χρηματικά πρόστιμα από 1.500 - 30.000 _, καθώς και κατάσχεση και καταστροφή των τροφίμων και ζωτροφών που περιέχουν υπολείμματα φυτοφαρμάκων ανώτερα από τα επιτρέπομενα.

Β. Τα λιπασμάτα εξορισμού δεν θεωρούνται τοξικές ουσίες και είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη των καλλιεργειών, την αύξηση των αποδόσεων και την βελτίωση της ποιότητος των αγροτικών προϊόντων.

Αντίθετα, δεν επιτρέπεται κατά την παραγωγή τους και την χρήση τους να προστίθενται ουσίες, όπως είναι τα βαρέα μεταλλα, που βλάπτουν την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών, τη γονιμότητα του εδάφους και γενικότερα το περιβάλλον.

Σύμφωνα με τα επιστημονικά δεδομένα, η κακή και αλόγιστη χρήση των λιπασμάτων, σε συνδυασμό με την κακή ποιότητα αυτών, μπορεί να επιφέρουν αρνητικές επιδράσεις στους ανθρώπους και στα ζώα μέσω των προϊόντων διατροφής, αλλά και στα φυτά και γενικώς στο περιβάλλον μέσω της υποβάθμισης των εδαφών.

Η ισχύουσα νομοθεσία για τα λιπασμάτα, Ν.1565/85 (ΦΕΚ 164/A), όπως αντικαταστάθηκε από τον Ν.2326/95 (ΦΕΚ153/A ') και οι Υπουργικές Αποφάσεις 394199/5224/99 και 394200/5925/99 (ΦΕΚ 1939/B '), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, ορίζει ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για να ασκήσει εμπορία λιπασμάτων υποχρεούται να κατέχει Άδεια Εμπορίας, με απαραίτητη προϋπόθεση την πλήρη και αποκλειστική απασχόληση υπεύθυνου επιστημονικού προσωπικού στα σημεία πώλησης των λιπασμάτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ορθολογική χρήση αυτών από τους παραγωγούς.

Επίσης, η προαναφερθείσα νομοθεσία, καθώς και ο Κανονισμός Ε.Κ. αριθ. 2003/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης/10/2003, προβλέπουν την διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων των λιπασμάτων που παράγονται, εισάγονται και διακινούνται στην ελληνική αγορά, παρουσία αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (Γενικό Χημείο του Κράτους), προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση των προβλεπόμενών προδιαγραφών στα λιπασμάτα για την εξασφάλιση της αρίστης ποιότητας αυτών, για την σωστή ενημέρωση του καταναλωτή- χρήστη, την διασφάλιση των κανόνων υγιούς

ανταγωνισμού, καθώς επίσης και για τη διασφάλιση της υγείας των ανθρώπων και των ζώων, αλλά και για την προστασία του περιβάλλοντος, και την διατήρηση των φυσικών πόρων.

Σύμφωνα με τους Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής, οι οποίοι επιβάλλουν στους παραγωγούς υποχρεώσεις για την ορθολογική διαχείριση των λιπασμάτων και προβλέπονται κυρώσεις στις περιπτώσεις μη τήρησης τους. Ο έλεγχος της τήρησης αυτών ασκείται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όσον αφορά τα λιπασμάτα, προσπαθεί να συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση των προβλημάτων που προκύπτουν από την παραγωγή κακή ποιότητας λιπασμάτων και τη μη ορθολογική χρήση τους:

-την παραγωγή και διακίνηση των λιπασμάτων από φορείς γνωστούς στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου, μέσω της διαδικασίας αδειοδότησής τους και άρα υπεύθυνους για την ποιότητα των προϊόντων τους,

- τον συστηματικό έλεγχο από τις αρμόδιες Περιφερειακές του Υπηρεσίες και το Γενικό Χημείο του Κράτους, της νόμιμης διακίνησης, συσκευασίας, σήμανσης και χημικής σύνθεσης των λιπασμάτων σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προδιαγραφές.

Ο Υπουργός
Ε. ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ»

10. Στην με αριθμό 3090/14-9-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μακρυπίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 591/6-10-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Μακρυπίδης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Με τις ισχύουσες μέχρι σήμερα κοινοτικές διατάξεις, όλες οι ποσοστώσεις έχουν ήδη διανεμηθεί στους καπνοπαραγωγούς και επομένως δεν υπάρχουν διαθέσιμες ποσότητες για οποιαδήποτε αύξηση της ποσόστωσης των πολυτέκνων.

Εξάλλου, στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας έχουν βελτιωθεί στο παρελθόν οι μικρές ποσοστώσεις των πολυτέκνων, στη βάση των στοιχείων που είχαν προσκομισθεί από τον οικείο σύλλογο.

Ωστόσο, εφόσον οριστικοποιηθούν πλήρως τα νέα μέτρα, που θα έχουν εφαρμογή από την εσοδεία έτους 2006, θα εξετασθεί η ύπαρξη δυνατότητας βελτίωσης της ποσόστωσης των πολυτέκνων καπνοπαραγωγών.

Ο Υφυπουργός
Α. ΚΟΝΤΟΣ»

11. Στην με αριθμό 3076/13-9-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νικολάου Σαλαγιάνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 584/6-10-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ν. Σαλαγιάνης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Τα σητηρά δέπονται από την Κοινή Οργάνωση Αγοράς, στα πλαίσια της οποίας ορίζεται θεσμική τιμή παρέμβασης. Η εν λόγω τιμή είναι κοινή για όλα τα σητηρά στην Ε.Ε και έχει καθορισθεί από την περίοδο 2001-2002 σε 101,31 /τον.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παρακολουθεί, χωρίς να μπορεί να παρέμβει, τη διαμόρφωση των τιμών στην ελεύθερη αγορά, η οποία μετά την ολοκλήρωση της συγκομιδής σιτηρών διαμορφώνεται ως εξής:

Η παρατηρούμενη δυσπραγία στην αγορά σιτηρών, κατά την τρέχουσα εμπορική περίοδο, οφείλεται στην κατάσταση της αγοράς, η οποία μετά την ολοκλήρωση της συγκομιδής σιτηρών διαμορφώνεται ως εξής:

-Η παραγωγή σιτηρών παρουσιάζεται ιδιαίτερα αυξημένη, σε ποσοστό 15-20% περίπου, σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο.

-Η ποιότητα κατά τόπους είναι κατώτερη, σε σχέση με άλλες περιόδους, λόγω βροχοπτώσεων που επηρέασαν το ποσοστό πρωτεΐνης του προϊόντος.

- Ανάλογη κατάσταση παραγωγής και ποιότητας επικρατεί

και στην Κοινωνική Αγορά.

-Υπάρχουν πολλά αποθέματα στην Ε.Ε. που παραμένουν αδιάθετα.

-Ο ανταγωνισμός είναι μεγάλος, ιδίως από τις Χώρες της περιοχής της Μαύρης Θάλασσας, του Καναδά, της Αργεντινής και των Η.Π.Α. που διαθέτουν σιτηρά σε χαμηλότερες τιμές.

Επισημαίνεται ότι το θέμα ετέθη από Ελληνικής πλευράς στην Επιτροπή Διαχείρισης Σιτηρών - Ρυζιού της Ε.Ε. και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποσχέθηκε ότι θα το εξετάσει και θα λάβει μέτρα, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, για τη διαχείριση της αγοράς σιτηρών.

Β. Ως προς τον αραβόσιτο σημειώνεται ότι οι διαμορφούμενες τιμές μέχρι στιγμής (για την προηγούμενη εσοδεία) στην ελληνική αγορά είναι αρκετά πάνω από την τιμή παρέμβασης, ήτοι 135 έως 150 _/τον.

Όσον αφορά τη νέα εσοδεία αραβοσίτου (που αναμένεται αυξημένη κατά 5-10% σε σχέση με την προηγούμενη) έχουν τεθεί ασήμαντες ποσότητες σε εμπορία και θεωρούμε ότι δεν είναι αποδεικτικές για την κατάσταση που θα διαμορφωθεί.

Γ. Όσον αφορά τη διάθεση της βιομηχανικής τομάτας, κατά τη διάρκεια της τελευταίας συσκέψεως, 26-8-2004 στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην οποία παρέστησαν εκπρόσωποι των Οργανώσεων Παραγωγών (ΟΠ) και των βιομηχανιών του Νομού Ηλείας, δεν διεφάνη ύπαρξη ιδιαίτερου προβλήματος, όμως πέρα των κοινωνικών και εθνικών διατάξεων που ισχύουν, ελήφθησαν επικουρικά και νέα μέτρα για τη διασφάλιση της ομαλής διάθεσης της βιομηχανικής τομάτας.

Ο Υφυπουργός Α. ΚΟΝΤΟΣ»

12. Στην με αριθμό 2000/6.7.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ευάγγελου Βενιζέλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΓΠ/68462/29.7.04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αρ. 2000/6-7-2004 ερώτηση που κατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Ε. Βενιζέλο σχετικά με μέτρα για τους χρήστες ναρκωτικών στη Θεσσαλονίκη, σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

1. Η Θεσσαλονίκη εξυπηρετείται από «στεγνά» προγράμματα ενηλίκων (ΚΕΘΕΑ-ΨΝΘ), «στεγνά» προγράμματα εφήβων (ΚΕΘΕΑ-OKANA), τρία προγράμματα υποκατάστατων του OKANA και άλλες δράσεις σχετικές με τα ναρκωτικά όπως το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας του OKANA σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Κέντρο Υποστήριξης Φυλακισμένων και Αποφυλακισμένων Χρηστών στη Θεσσαλονίκη του ΚΕΘΕΑ, το Ειδικό Πρόγραμμα για Εξαρτημένες Μητέρες, εγκύους και τα παιδιά τους του ΚΕΘΕΑ, την Τηλεφωνική Γραμμή Ψυχολογικής Υποστήριξης, το Εναλλακτικό Μεταβατικό Σχολείο, το Εξειδικευμένο Κέντρο Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης και παραγωγικές μονάδες.

Αναλυτικότερα, το ΚΕΘΕΑ από το 1983, ημερομηνία ίδρυσης της πρώτης θεραπευτικής κοινότητας στη Σίνδο της Θεσσαλονίκης (ΙΘΑΚΗ), μέχρι σήμερα έχει αναπτύξει στην πόλη ένα πολύ ευρύ δίκτυο υπηρεσιών. Οι υπηρεσίες που προσφέρει είναι εξειδικευμένες με στόχο να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των αποδεκτών (ενήλικες, έφηβοι, κρατούμενοι, εξαρτημένες μητέρες, οικογένειες που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα).

Πολλές από τις μονάδες που δημιουργήθηκαν από το ΚΕΘΕΑ στη Θεσσαλονίκη, στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης, αντιμετώπισαν δυσκολίες λόγω αντιδράσεων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η περίπτωση του Κέντρου Υποστήριξης Φυλακισμένων και Αποφυλακισμένων Χρηστών στα Λαδάδικα. Οι αντιδράσεις είχαν αντίκτυπο τόσο την υλοποίηση του εθνικού σχεδιασμού όσο και στους ίδιους τους εξαρτημένους και το προσωπικό των μονάδων.

Ενήλικες χρήστες ουσιών και οικογένειες

Το Θεραπευτικό Πρόγραμμα ΙΘΑΚΗ είναι πρόγραμμα διαμονής και απευθύνεται σε ενήλικους χρήστες ουσιών και τις οικογένειές τους. Διαθέτει Θεραπευτική Κοινότητα στη Σίνδο, Κέντρο Ενημέρωσης, Κέντρο Κοινωνικής Επανένταξης και Πρό-

γραμμα Οικογενειακής Υποστήριξης στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Επίσης στο πλαίσιο του θεραπευτικού προγράμματος λειτουργεί Εναλλακτικό Μεταβατικό Σχολείο, Εξειδικευμένο Κέντρο Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης και παραγωγικές μονάδες, όλα με στόχο την εκπαίδευση και κατάρτιση των μελών και την ομαλή κοινωνικής τους ένταξη.

-Έφηβοι χρήστες ουσιών και οικογένειες

Η αύξηση του πληθυσμού των εφήβων οδήγησε το ΚΕΘΕΑ στη δημιουργία Ανοικτού Θεραπευτικού Προγράμματος Εφήβων στην Κεντρική Μακεδονία με έδρα τη Θεσσαλονίκη, την ΑΝΑΔΥΣΗ. Οι υπηρεσίες του προγράμματος παρέχονται σε εξωτερική ημερήσια βάση και προϋποθέτουν τη συμμετοχή της οικογένειας του εφήβου. Μεγάλη έμφαση δίνεται στην επανασύνδεση των νέων με την εκπαιδευτική διαδικασία με απώτερο στόχο την κοινωνική και εργασιακή ένταξη. Το πρόγραμμα στεγάζεται σε κεντρικό εύκολα προσβάσιμο σημείο στο κέντρο της πόλης.

-Εξαρτημένες Μητέρες

Το Ειδικό Πρόγραμμα για τις Εξαρτημένες Μητέρες προσφέρει υπηρεσίες σε εξαρτημένες μητέρες παιδιών προσχολικής ηλικίας καθώς και σε εξαρτημένες εγκύους. Στόχος του είναι να δίνει τη δυνατότητα στις γυναίκες αυτές να ενταχθούν σε μακροχρόνια θεραπευτική διαδικασία, παρέχοντάς τους συγχρόνως λύση στο θέμα της φύλαξης και της φροντίδας των παιδιών τους. Οι μητέρες-μέλη του προγράμματος παρακολουθούν το καθημερινό πρόγραμμα της θεραπευτικής κοινότητας της ΙΘΑΚΗΣ συμμετέχοντας σε πολλές δραστηριότητες. Τον υπόλοιπο χρόνο (απογεύματα, βράδια και σαββατοκύριακα) βρίσκονται μαζί με τα παιδιά τους.

-Τηλεφωνική Γραμμή Ψυχολογικής Υποστήριξης (2310 515150) απευθύνεται σε συγγενείς και φίλους εξαρτημένων απόμων αλλά και σε όλους και σε όλην την ανησυχία για κάποιον που κάνει χρήση ουσιών. Παρέχει ενημέρωση για θέματα που αφορούν τις ναρκωτικές ουσίες, πληροφόρηση για υπηρεσίες αντιμετώπισης του προβλήματος σε όλη την Ελλάδα, καθώς και συναισθηματική στήριξη μέσα από τη διαδικασία της ενεργητικής ακρόασης και της συζήτησης σε κλίμα σεβασμού και εμπιστοσύνης. Η υπηρεσία εγγυάται το απόρρητο των πληροφοριών και το σεβασμό στο δικαίωμα της ανωνυμίας.

-Κρατούμενοι χρήστες ουσιών

Το ΚΕΘΕΑ εφαρμόζει προγράμματα για κρατούμενους χρήστες ουσιών παρέχοντας υπηρεσίες απεξάρτησης και επανένταξης. Το Κέντρο Υποστήριξης Φυλακισμένων και Αποφυλακισμένων Χρηστών στη Θεσσαλονίκη παρέχει υπηρεσίες σε δύο επίπεδα:

- στο χώρο των φυλακών (Δικαστικές Φυλακές Διαβατών και Στρατιωτικές Φυλακές Θεσσαλονίκης) που οργανώνονται ομάδες αυτοβοήθειας και προετοιμασίας για ένταξη σε θεραπευτικό πρόγραμμα και

- στην κοινότητα για τους αποφυλακισμένους που έχουν ολοκληρώσει το πρόγραμμα υποστήριξης κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού τους.

Η επιχορήγηση του OKANA για το σύνολο της λειτουργίας του ανέρχεται για το 2004 σε 22.500.000 _, του δε ΚΕΘΕΑ σε 20.000.000 _. Οι δαπάνες για τις Μονάδες Απεξάρτησης από ναρκωτικά του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης δεν είναι δυνατόν να υπολογιστούν ακριβώς εφόσον καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Νοσοκομείου.

2. Μέσα στο 2003: -το Συμβουλευτικό Κέντρο της ΙΘΑΚΗΣ αντιμετώπισε 238 περιπτώσεις. Οι αποδέκτες των υπηρεσιών της Θεραπευτικής Κοινότητας ανήλθαν το ίδιο έτος στους 174 και του Κέντρου Κοινωνικής Επανένταξης στους 38. Τέλος, στο Πρόγραμμα Οικογενειακής Υποστήριξης συμμετείχαν 427 άτομα, γονείς και αδέλφια εξαρτημένων απόμων.

Στην ΙΘΑΚΗ όπως ισχύει για όλα τα προγράμματα του ΚΕΘΕΑ δεν υπάρχουν αιτήσεις για ένταξη στο πρόγραμμα που εκκρεμούν. Τα άτομα που απευθύνονται στις μονάδες του εντάσσονται άμεσα στο θεραπευτικό πρόγραμμα, προκειμένου να ενισχυθεί η κινητοποίησή τους και να λάβουν άμεσα τις υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Το πρόγραμμα εφήβων του ΚΕΘΕΑ αντιμετώπισε 76 περιπτώσεις εφήβων και παρείχε υπηρεσίες σε 98 γονείς και αδέλ-

φια εφήβων.

Το Κέντρο Κρατουμένων χρηστών παρείχε υπηρεσίες σε περίπου 200 άτομα.

Το Ειδικό Πρόγραμμα για τις Εξαρτημένες Μητέρες παρείχε υπηρεσίες σε 6 μητέρες και τα παιδιά τους.

Το ΨΝΘ διαθέτει 31 θέσεις στη Θεραπευτική Κοινότητα Καρτερών με λίστα αναμονής για εισαγωγή 25-30 ατόμων «καθαρών». Το πρόγραμμα DETOX διαθέτει 15 θέσεις και υπάρχει αναμονή 50-60 ατόμων. Ο Συμβουλευτικός Σταθμός έχει δυνατότητα ραντεβού εντός 24ώρων. Στο πρόγραμμα «ΑΡΓΩ» εξυπηρετούνται 55-72 άτομα και δεν υπάρχει λίστα αναμονής.

3. Στα τρία προγράμματα λήψεων υποκαταστατών του OKANA εξυπηρετούνται 600-650 άτομα και εκκρεμούν σ' λίστα περίπου 500 άτομα.

Εκκρεμεί η άρση της κατάληψης του κτιρίου, του OKANA, από τον Σεπτέμβριο του 2002, στην οδό Αναγεννήσεως και η εγκατάσταση σε αυτό υπηρεσιών του, δεδομένου ότι αντιμετωπίζεται μεγάλο πρόβλημα χώρου. Επίσης προβλέπεται η αξιοποίηση του παραχωρηθέντος χώρου στις εγκαταστάσεις ΟΣΕ, όπου πρέπει να υπάρξει συνεννόηση με τους εργαζόμενους στο χώρο αυτό αλλά και έκδοση οικοδομικής άδειας. Σχεδιάζεται η εγκατάσταση λυόμενου,

4. Το 2004, το ΚΕΘΕΑ εκτός από τη συνέχιση και την επέκταση των παραπάνω υπηρεσιών, προγραμματίζει τη δημιουργία ενός Κέντρου Πολλαπλής Παρέμβαση στην πόλη της Θεσσαλονίκης, συμπληρώνοντας το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών στην περιοχή της συμπρωτεύουσας. Το Κέντρο άμεσης πρόσβασης στοχεύει να ανταποκριθεί στις ανάγκες χρηστών που δεν είναι έτοιμοι ή δεν επιθυμούν να ενταχθούν σε κάποιο θεραπευτικό πρόγραμμα, μειώνοντας τις επιπτώσεις της χρήσης στην υγεία τους. Θα ασχοληθεί ιδιαίτερα με απομονωμένες ομάδες χρηστών (άστεγους, εκδιδόμενες γυναίκες κλπ.) αναπτύσσοντας δράσεις δουλειάς στο δρόμο.

Για το 2004 προγραμματίζεται και η δημιουργία θεραπευτικού προγράμματος στο χώρο της φυλακής Διαβατών, η διαμόρφωση πλαισίου αποφοίτησης μελών από το πρόγραμμα αποφυλακισμένων, καθώς και η δημιουργία ομάδας πρόληψης υποτροπής.

Το ΨΝΘ προβλέπει την κάλυψη της λίστας αναμονής εντός των προσεχών μηνών δεδομένου ότι έχουν εγκριθεί οι απαιτούμενες προσλήψεις προσωπικού 110 ατόμων και έχει δρομολογηθεί, για το άμεσο μέλλον, η λειτουργία της Μονάδας Αναμονής για τους χρήστες μετά τη φάση της σωματικής αποτοξίνωσης με χορήγηση ανταγωνιστών οπιοειδών (ναλτρεζόν).

Επίσης, έχει ξεκινήσει η αναγκαία για την αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος, εκπαίδευση του προσωπικού τόσο εντός όσο και εκτός Ελλάδας.

Ο Υφυπουργός
Α. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ»

13. Στην με αριθμό 1505/16.6.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Στυλιανού Ματζαπετάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΓΡ.ΥΦ.Κ.Ε/135/8.7.04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αρ. πρ. 1505/16-6-2004 ερώτησης του Βουλευτή κ. Στέλιου Ματζαπετάκη, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο αρχαιολογικός χώρος των Μυκηνών είναι ένας εκτεταμένος χώρος με ιδιαίτερη μορφολογία και μεγάλη επισκεψιμότητα. Το απυχές περιστατικό στο οποίο αναφέρεται το δημοσίευμα της εφημερίδας οφείλεται σε επιπόλαιη και ανεύθυνη συμπεριφορά δύο νεαρών επισκεπτών και είναι καθαρά μεμονωμένη περίπτωση αφού το σύνολο των επισκεπτών σέβεται το χώρο και ακολουθεί τις οδηγίες των υπευθύνων φύλαξης. Τα περί διενέργειας ανασκαφής από τους δύο νεαρούς επισκέπτες είναι εντελώς ανυπόστατα όχι μόνο επειδή δεν παρατηρήθηκε καμιά αναμόλχευση ανασκαφέντων αρχαίων, όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο της αρμόδιας Δ. ΕΠΚΑ αλλά και γιατί η ουσία της διενέργειας επιστημονικής ανασκαφής κατά τις διατάξεις της Αρχαιολογικής Νομοθεσίας δεν έχει καμιά σχέση με τη νεα-

νική περιέργεια των δύο επισκεπτών. Με την ολοκλήρωση του έργου συντήρησης και στερέωσης των μνημείων, την τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων και τον καθορισμό συγκεκριμένων διαδρομών περιήγησης και στάσεων η κίνηση των επισκεπτών θα είναι περισσότερο ασφαλής και ελεγχόμενη.

Όσον αφορά στο θέμα του προσωπικού φύλαξης διευκρινίζεται ότι εκτός από το μόνιμο προσωπικό φύλαξης προσλαμβάνεται για τις περιόδους της μεγάλης αιχμής και προσωπικό εποχιακό, το οποίο ενισχύει τη φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων. Είναι ξεκάθαρη η βούληση της πολιτικής ηγεσίας για ενίσχυση των μέτρων φύλαξης των αρχαιολογικών χώρων καθώς και των μέτρων ασφαλείας τόσο των αρχαιολογικών χώρων όσο και των Μουσείων.

Ο Υφυπουργός
ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ»

14. Στην με αριθμό 1521/17.6.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Δημήτριου Πιπεργιά δόθηκε με το υπ' αριθμ. 63/5.7.04 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Δημήτρης Πιπεργιάς και σε ό,τι αφορά στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, σας ενημερώνουμε ότι το θέμα που αναφέρεται στο δεύτερο ερώτημα εξετάζεται ήδη από Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, η οποία συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 54711/3-5-2004 απόφασή μου, με σκοπό τη μελέτη και εισήγηση μέτρων για την επιτάχυνση της διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Π. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ»

15. Στην με αριθμό 1528/17.6.04 ερώτηση της Βουλευτού κ. Μαρίας Δαμανάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 64/5.7.04 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης που κατέθεσε η Βουλευτής κ. Μαρία Δαμανάκη και σε ό,τι αφορά στο Υπουργείο Δικαιοσύνης σας ενημερώνουμε τα εξής:

Βρισκόμαστε λίγες ημέρες πριν από την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων, η επιτυχής και ασφαλής διοργάνωση των οποίων αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την αντιμετώπιση όλων των θεμάτων που θα ανακύψουν κατά τη διάρκεια των αγώνων.

Για μία ακόμη φορά, βεβαιώνω ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν αντιμετωπίζει κανένα θέμα δημιουργίας φυλακής συγκέντρωσης τοξικομανών και αστέγων σε κανένα σημείο της χώρας, συνεπώς ούτε και στην περιοχή του Θριασίου Πεδίου, όπως ψευδώς δημοσιεύτηκε. Τα «δαιμονολογικά» δεν ισχύουν.

Η μόνη αλήθεια την οποία χρειάζεται να επαναλάβω για πολλούς φορά είναι ότι περισσότεροι από ένα εκατομμύριο ξένοι θα βρίσκονται στην Αθήνα τον Αύγουστο για να παρακολουθήσουν τους Ολυμπιακούς αγώνες. Μεταξύ τους είναι στατιστικά βέβαιο ότι θα υπάρχουν κάποιοι παραβάτες του νόμου για τους οποίους πρέπει να προβλεφθεί η ύπαρξη χώρου προσωρινής κράτησης ή προφυλάκισης τους μέχρι να δικαστούν και/ή να απελαθούν. Γι' αυτούς και μόνο, είμαστε αναγκασμένοι να προβλέψουμε την ύπαρξη ενός προσωρινού χώρου κράτησης, καθώς η προηγούμενη κυβέρνηση δεν είχε λάβει κανένα μέτρο για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Στο πλαίσιο αυτό, υπήρξε μία αρχική σκέψη αξιοποίησης του παλαιού στρατοπέδου στον Ασπρόπυργο ως προσωρινού χώρου κράτησης, η οποία όμως έχει εγκαταληφθεί, μετά την υπαναχώρηση της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία, παρά την αρχική συμφωνία της, πλέον αντιτίθεται.

Όντας διατεθειμένοι να σεβαστούμε τη γνώμη της τοπικής κοινωνίας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, επιχειρεί να εξασφαλίσει κατ' ανάγκη πια την οργάνωση χώρου προσωρινής κράτησης στα υπάρχοντα κρατητήρια.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Π. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ»

16. Στην με αριθμό 1414/10-6-2004 ερώτηση της Βουλευτού κ. Έλσας Παπαδημητρίου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 40195/28-7-2004 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω σχετική ερώτηση που κατέθεσε στη Βουλή η Βουλευτής κα Ε. Παπαδημητρίου, και η οποία, αναφέρεται στο αντικείμενο του θέματος, σας γνωρίζουμε κατά λόγο αρμοδιότητας τα εξής:

Με το Ν.3250/2004 (ΦΕΚ 124/A/7-7-2004) «Μερική Απασχόληση στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. και στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου», παρέχεται η δυνατότητα κατάρτισης επιχειρησιακών σχεδίων από φορείς του Δημόσιου Τομέα, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα όπως η κατ' οίκον κοινωνική μέριμνα και φροντίδα, η φύλαξη σχολικών κτιρίων, η οδική ασφάλεια των μαθητών, η κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών, οι έκτακτες ανάγκες πολιτικής προστασίας, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, κ.λ.π.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω Νόμου, το προσωπικό που θα τελεχώσει τις υπηρεσίες μερικής απασχόλησης θα προέλθει κυρίως από τις ακόλουθες κοινωνικές ομάδες:

α) Άνεργοι, άνω των τριάντα ετών, που έχουν εξαντλήσει το χρόνο της τακτικής επιδότησης ανεργίας και παραμένουν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ. τουλάχιστον έξι (6) μήνες μετά τη λήξη της επιδότησης αυτής, σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Άνεργοι, εγγεγραμμένοι στον Ο.Α.Ε.Δ., που βρίσκονται στην τελευταία πενταετία πριν από τη συνταξιοδότησή τους, σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

γ) Άνεργοι, μέχρι τριάντα ετών, εγγεγραμμένοι στον Ο.Α.Ε.Δ. για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δεκαοχτώ μηνών, σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

δ) Μητέρες ανηλίκων, σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, προτεραιότητα στην επιλογή έχουν άτομα που καθίστανται άνεργα συνεπεία ομαδικών απολύσεων, κατά τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

ε) Άτομα με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό και άνω, σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

στ) Πολύτεκνοι και τέκνα πολυτέκνων, σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

Στις περιπτώσεις α', β' και γ', ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) καλύπτεται από γυναίκες, εφόσον υπάρχει αντίστοιχος αριθμός σχετικών αιτήσεων.

Έπιπλέον, όσοι έχουν απασχοληθεί για χρόνο μεγαλύτερο του έτους σε προγράμματα και δράσεις υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα, αντίστοιχα προς εκείνα που προβλέπονται από τον εν λόγω Νόμο, επιλέγονται σε ποσοστό μέχρι πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου αυτών που θα προσληφθούν σε κάθε κοινωνική ομάδα, κατά τη σειρά της μεταξύ τους κατάταξης και ανεξάρτητα από τη σειρά κατάταξης τους σε σχέση με τους λοιπούς.

Σε καθεμία από τις ανωτέρω κοινωνικές ομάδες, ορίζονται ως βασικά κριτήρια επιλογής τα ακόλουθα:

α) Για την πρώτη και τρίτη ομάδα προτιμώνται υποψήφιοι με τη μεγαλύτερη συνεχόμενη χρονική διάρκεια που είναι εγγεγραμμένοι ως άνεργοι.

β) Για τη δεύτερη ομάδα προτιμώνται υποψήφιοι οι οποίοι έχουν το μικρότερο χρόνο που υπολείπεται για τη συνταξιοδότησή τους.

γ) Για την τέταρτη ομάδα προτιμώνται μητέρες με τα περισσότερα τέκνα.

δ) Για την πέμπτη ομάδα προτιμώνται υποψήφιοι με το μεγαλύτερο ποσοστό αναπηρίας, το οποίο, πάντως, θα πρέπει να επιτρέπει στον υποψήφιο να ασκεί τα καθήκοντα για τα οποία και προσλαμβάνεται.

ε) Για την έκτη ομάδα προτιμώνται υποψήφιοι με τα περισσότερα τέκνα, πάνω από το όριο της ιδιότητας του πολυτέκνου.

Για την άμεση εφαρμογή των οριζομένων στο Νόμο αυτό, η υπηρεσία μας προωθεί σχετική ερμηνευτική έγκυκλιο, με την οποία θα ζητείται να αποσταλούν εντός μηνός από τη Δημοσίευση του Ν. 3250/04 επιχειρησιακά σχέδια των ενδιαφερόμενων

φορέων στα αρμόδια Υπουργεία. Όσον αφορά τους Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, έχει ήδη αποσταλεί από την υπηρεσία μας η Α.Π. 30248/9-6-2004 εγκύκλιος, με την οποία έχει ζητηθεί από τους Ο.Τ.Α. η υποβολή των επιχειρησιακών σχεδίων στις οικείες Περιφέρειες, προκειμένου να διαβιβαστούν συγκεντρωτικά στο ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Η έγκριση των επιχειρησιακών σχεδίων θα γίνει από Τριμελή Επιτροπή, η οποία θα απαρτίζεται από τους Υφυπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, οι προσλήψεις θα γίνονται από τους ίδιους τους φορείς, χωρίς να απαιτείται πλέον σύναψη προγραμματικής σύμβασης με Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Βάσει των ανωτέρω, και με δεδομένη την πολύ πρόσφατη ψήφιση και δημοσίευση του Νόμου, είναι προφανές ότι η καταγραφή των αναγκών των δημοσίων υπηρεσιών και των φορέων, τόσο στο Νομό Αργολίδας όσο και σε πανελλήνιο επίπεδο, δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα.

Το χρονικό διάστημα που θα απαιτηθεί για την πραγματοποίηση των προσλήψεων δεν μπορεί να προσδιορισθεί, δεδομένου ότι οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει να υποβάλουν τα επιχειρησιακά σχέδια, και αφού γίνει αυτό, τα αιτήματα θα εξετασθούν άμεσα από την Τριμελή Επιτροπή του άρθρου 5, για την παροχή της προβλεπόμενης έγκρισης, προκειμένου οι αρμόδιοι φορείς να προχωρήσουν στην προκήρυξη των εγκριθεισών θέσεων.

Ο Υφυπουργός
Α. ΝΑΚΟΣ»

17. Στην με αριθμό 1360/8-6-2004 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μανόλη Στρατάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΟΙΚ 40200/28-7-2004 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμ. 1360/8.6.2004 ερώτησης του βουλευτή κ. Μανόλη Στρατάκη, αναφορικά με τον καθορισμό της χωρικής αρμοδιότητας του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Γαζίου, σας ενημερώνουμε ότι η απόφαση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ και Εμπορικής Ναυτιλίας για τον ανωτέρω καθορισμό χωρικής αρμοδιότητας έχει ήδη αποσταλεί στο ΥΕΝ για συνυπογραφή.

Ο Υφυπουργός
Α. ΝΑΚΟΣ»

18. Στην με αριθμό 1727/24-6-2004 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ευάγγελου Βενιζέλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-781/29-7-2004 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμ. πρωτ, 1727 / 24-06-04 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ευαγ. Βενιζέλος, και η οποία μας κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, με το με αριθμ. πρωτ. 185/09-04 έγγραφο, και σύμφωνα και με το με αριθμ. πρωτ. 76940/21-07-04 έγγραφο του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος, σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

1. Με την ολοκλήρωση της νέας διπλής γραμμής Λάρισας - Θεσσαλονίκης, ο χρόνος διαδρομής μειώθηκε σε 1 ώρα και 10 λεπτά. Έτσι όλοι οι ενδιάμεσοι σταθμοί μπορούν να εξυπηρετήσουν ανάγκες προαστιακής συγκοινωνίας με την Θεσσαλονίκη.

2. Μετά την πλήρη ανακαίνιση της σιδηροδρομικής γραμμής προς Σκύδρα - Έδεσσα, ο χρόνος διαδρομής μεταξύ Σκύδρας - Έδεσσας έχει μειωθεί σε 1 ώρα και 15 λεπτά με αποτέλεσμα όλα τα αστικά κέντρα της περιοχής (Έδεσσα, Σκύδρα, Βέροια, Νάουσα, Αλεξάνδρεια, Πλατάνι, Σίνδος) να εξυπηρετούνται σιδηροδρομικά με τη Θεσσαλονίκη, σε χρόνους πολύ μικρότερους, σε σύγκριση με το παρελθόν.

3. Βρίσκεται σε φάση υπογραφής η Σύμβαση για την κατασκευή της ενωτικής γραμμής μεταξύ Σιδηροδρομικού Σταθμού Αγχιάλου και Σιδηροδρομικού Σταθμού Σίνδου. Ο παραπάνω

κλάδος θα συνδέσει του άξονες Θεσσαλονίκης - Ειδομένης και Θεσσαλονίκης – Αθήνας συμβάλλοντας στη σιδηροδρομική προαστιακή εξυπηρέτηση της δυτικής Θεσσαλονίκης.

4. Όσον αφορά τη σιδηροδρομική εξυπηρέτηση του χώρου της EXPO 2008 με το κέντρο της Θεσσαλονίκης, ο ΟΣΕ με σύμβαση που υπογράφηκε τον Σεπτέμβριο του 2003 ανέθεσε τη μελέτη σύνδεσης του χώρου της EXPO 2008 και των ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης με το σιδηροδρομικό δίκτυο, μέσω του σταθμού της Σίνδου. Ήδη έχουν εκπονηθεί η προκαταρκτική μελέτη χάραξης, η Γεωλογική προμελέτη, έχει εγκριθεί η περιβαλλοντική προμελέτη του έργου, ενώ προχωρεί η εκπόνηση των υπολογίσμων μελετών της σύμβασης. Το σύνολο της μελέτης εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί στο α' εξάμηνο του 2005 έτσι ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος χρόνος για την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου στις αρχές του 2008.

**Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΛΗΣ ΛΙΑΠΗΣ,**

19. Στην με αριθμό 1711/24-6-2004 ερώτηση του Βουλευτή κ. Στέφανου Μάνου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΓΠ/69191/30-7-2004 έγγραφο από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αρ. 1711/24-6-2004 ερώτηση που κατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Σ. Μάνο και σχετικά με όσα σημεία της αφορούν το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, επισημαίνουμε τα εξής:

Μιλώντας περί «επαίσχυντης νοοτροπίας» σχετικά με το διορισμό των νέων Διοικητών Νοσοκομείων από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σύμφωνα με το Ν. 3252 «Σύσταση Νοσηλευτών-Νοσηλευτριών Ελλάδος και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 132/16-7-04) που πρόσφατα ψήφισε η Βουλή, ο κ. Μάνος προφανώς συγχέει την ύπαρξη πολιτικής βούλησης με την πρακτική ευνοιοκρατίας που ίσχυε μέχρι πρόσφατα.

Η σημερινή πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δεν υιοθετεί σε καμία περίπτωση θέσεις όπως η παραπάνω, που αποδείχθηκαν στην πράξη αποτυχημένες. Θεωρεί όμως υποχρέωσή της να εφαρμόσει το πρόγραμμα της Ν.Δ. για την Υγεία (το οποίο ενέκρινε ο ελληνικός λαός) και περιλαμβάνει συγκεκριμένες πολιτικές προτεραιότητες για να αλλάξει η καθημερινότητα που βιώνει ο πολίτης στα Νοσοκομεία του ΕΣΥ.

Με βάση τη δημοκρατική αρχή, σύμφωνα με την οποία μία εκλεγμένη κυβέρνηση δεν νομιμοποιείται να επιβάλει τις επιλογές της στις επόμενες, η νέα κυβέρνηση που σχηματίστηκε μετά την 7/3/2004 πήρε την πολιτική απόφαση να τερματίσει τη θητεία των μονομελών οργάνων της Διοίκησης του ΕΣΥ, η οποία είχε αρχικά προβλεφθεί να είναι 5ετής, δεσμεύοντας πολιτικά τους επόμενους Υπουργούς Υγείας, όπως άλλωστε αποδείχθηκε και από την κατάσταση που επικράτησε στο ΕΣΥ επί υπουργίας κ. Στεφανή και από τα μέτρα που αυτός έλαβε (Ν. 3172/03, άρθρο 20, παρ. Γ, εδαφ. 3).

**Ο Υπουργός
Ν. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ,**

20. Στην με αριθμό 1570/18-6-2004 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Νικολάου Γκατζή και Τάκη Τσιόγκα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 40082/29-7-2004 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης και στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας, σας πληροφορούμε ότι το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. προκειμένου να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ζημών που προκλήθηκαν από τις θεομηνίες, χρηματοδότησε το Δ. Αγριάς Ν. Μαγνησίας με το ποσό των 75.000,00 ευρώ.

**Ο Υφυπουργός
Α. ΝΑΚΟΣ»**

21. Στην με αριθμό 1746/24-6-2004 ερώτηση του Βουλευτή κ.

Αλέξανδρου Αλαβάνου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 397/29-7-2004 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Υπουργείο έχει λάβει μέτρα που θα αποτρέπουν, κατά το δυνατόν, την εκδίλωση πυρκαγιών τον φετινό Αύγουστο - Σεπτέμβριο, όπως επιφυλακή σε 24ωρη βάση στις πόλεις που θα γίνονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες, περιπολίες με τριμελή συνεργεία στα αρμόδια Δασφρεία της Περιφέρειας, επιφυλακή σε 24ωρη βάση του Συντονιστικού Κέντρου Δασοπροστασίας (191) καθώς και περιπολίες με υπαλλήλους της Κεντρικής Υπηρεσίας σε 24ωρη βάση.

Παράλληλα έχει γίνει η κατανομή για την πρόσληψη 1500 ατόμων, διαφόρων ειδικοτήτων, που θα απασχοληθούν για τρεις (3) μήνες για καθαρισμούς της παρεδαφιαίας βλάστησης.

**Ο Υφυπουργός
Ε. ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ»**

22. Στην με αριθμό 1935/2-7-2004 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Ιωάννου Δραγασάκη και Αθανασίου Λεβέντη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 8061/27-7-2004 έγγραφο από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμ. 1935/2004 ερώτηση, που κατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Γ. Δραγασάκη και Θ. Λεβέντη, σχετικά με το εργατικό απύχημα στη Σπάρτη, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με τα εργατικά απύχημα σε νεοαναγειρόμενη οικοδομή στη Σπάρτη, Τεχνικοί και Υγειονομικοί Επιθεωρητές Εργασίας του Τμήματος Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεωρητής Αργολίδας μετέβησαν στον τόπο απυχήματος για τη διενέργεια αυτοψίας. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, θα συνταχθεί έκθεση αυτοψίας η οποία θα διαβιβαστεί στο αρμόδιο αστυνομικό τμήμα. Παράλληλα, επειδή κατά την αυτοψία διαπιστώθηκαν παραβάσεις των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, η αρμόδια υπηρεσία του Σ.Ε.Π.Ε. έχει ήδη δρομολογήσει τις διαδικασίες επιβολής διοικητικών κυρώσεων.

Επισημαίνεται ότι στη συγκεκριμένη οικοδομή πραγματοποιήθηκε έλεγχος κατά το έτος 2003, κατά τον οποίο διαπιστώθηκαν παραβάσεις και επιβλήθηκαν στον εργοδότη - εργολάβο διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμα συνολικού ύψους 2.500 ευρώ και διακοπή εργασιών μέχρι τη λήψη των αναγκαίων μέτρων προστασίας των εργαζομένων έναντι πτώσης).

Όσον αφορά τη δραστηριότητα των Επιθεωρητών Εργασίας στο Νομό Λακωνίας, επισημαίνουμε ότι τα θέματα υγειεινής και ασφάλειας που προκύπτουν στο Νομό, καθώς και περιοδικοί έλεγχοι των επιχειρήσεων, διεκπεραιώνονται από το αρμόδιο τμήμα του Ν. Αργολίδας.

Ειδικότερα, κατά το έτος 2003, Τεχνικοί και Υγειονομικοί Επιθεωρητές Εργασίας του τμήματος Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεωρητής Αργολίδας διενήργησαν 78 ελέγχους σε επιχειρήσεις στο Νομό Λακωνίας, σε συνέχεια των οποίων επέβαλλαν 33 πρόστιμα (συνολικού ύψους 42.600 ευρώ), 4 διακοπές εργασιών και υπέβαλλαν 3 μηνύσεις σε εργοδότες παραβάτες της νομοθεσίας για την υγειεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.

Κατά το χρονικό διάστημα 1-1-04 έως και 30-6-04, Τεχνικοί και Υγειονομικοί Επιθεωρητές του Τμήματος Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεωρητής Αργολίδας πρέπει να λαμβάνονται κατά την εκτέλεση των εργασιών και την αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης. Το κείμενο των φυλλαδίων έχει δημοσιευθεί, με πρωτοβουλία του Σ.Ε.Π.Ε. και στα πλαίσια της ενημέρωσης για θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας, στον τοπικό Τύπο.

Τέλος, το Σ.Ε.Π.Ε. κατά τη διάρκεια των ελέγχων σε τεχνικά έργα και οικοδομές διανέμει σε εργολάβους και εργαζόμενους φυλλάδια για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται κατά την εκτέλεση των εργασιών και την αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης. Το κείμενο των φυλλαδίων έχει δημοσιευθεί, με πρωτοβουλία του Σ.Ε.Π.Ε. και στα πλαίσια της ενημέρωσης για θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας, στον τοπικό Τύπο.

Οι Υπηρεσίες Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεωρητής θα

συνεχίσουν να πραγματοποιούν εντατικούς ελέγχους για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και ιδιαίτερα στον κλάδο των κατασκευών ο οποίος χαρακτηρίζεται από αυξημένη επικινδυνότητα.

**Ο Υπουργός
ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ»)**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω προς το Σώμα το δελτίο των επικαίρων ερωτήσεων της Δευτέρας 28 Φεβρουαρίου 2005.

A. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 4 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 677/21-2-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Κωνσταντίνου Ρόβλια προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την επιλογή των προϊσταμένων Διευθύνσεων στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

2. Η με αριθμό 684/22-2-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σταύρου Σκοπελίτη προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικά με τη μείωση της τιμής των εισιτηρίων και των ναύλων των εμπορευμά-

των στην ακτοπλοΐα κλπ..

3. Η με αριθμό 685/22-2-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συναπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Φώτη Κουβέλη προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, σχετικά με τη δημιουργία αδιέξοδης κατάστασης στα διοικητικά δικαστήρια λόγω του μεγάλου αριθμού δικών που εκκρεμούν κλπ..

B. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 4 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 674/21-2-2005 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ροδούλας Ζήση προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την καθυστέρηση ολοκλήρωσης της νέας πτέρυγας του Νοσοκομείου Βόλου.

2. Η με αριθμό 683/22-2-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Ιωάννη Πατσιλινάκου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσιών Έργων, σχετικά με την απομάκρυνση της αποθηκευμένης λάσπης από την Ψυττάλεια κλπ..

3. Η με αριθμό 686/22-2-2005 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συναπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Ασημίνας Ξηροτύρη - Αικατερινάρη, προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσιών Έργων και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σχετικά με το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των υδραυλικών και των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας στην περιοχή του Έβρου κλπ..

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Συζήτηση, σύμφωνα με το άρθρο 148 του Κανονισμού της Βουλής, επί του κατατεθέντος πορίσματος της Εξεταστικής Επιτροπής «για τη διερεύνηση των όσων περιλαμβάνονται στις δικογραφίες που διαβιβάστηκαν στη Βουλή με τις υπ' αριθμ. Ε.Π. 341/20-9-2004 και Ε.Π. 343/21-9-2004 εισαγγελικές αναφορές, σχετικά με θέματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων», που ανακοινώθηκε στη Βουλή στις 14 Ιανουαρίου 2005.

Η Εξεταστική Επιτροπή, η οποία κατέληξε στο υπό συζήτηση πόρισμα συνεστήθη με απόφαση της Ολομέλειας που ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 12ης Οκτωβρίου 2004. Κατέθεσε το πόρισμά της στις 14 Ιανουαρίου 2005, ανακοινώθηκε στη Βουλή και καταχωρίσθηκε στα Πρακτικά της συνεδρίασης αυτής.

Ενώπιον της σημερινής συζήτησης, το πόρισμα έχει διανεμηθεί σε όλους τους συναδέλφους και η συζήτηση θα διεξαχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 147 και 137 του Κανονισμού.

Θέτων υπ 'όψιν του Σώματος την ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων για την οργάνωση της συζήτησης, σύμφωνα και με τη διαδικασία που ακολουθήσαμε σε ανάλογες συζητήσεις. Δηλαδή κατ' εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 65 του Κανονισμού, θα υπάρξει κατάλογος ομιλητών που θα οριστούν από τα κόμματα ως εξής: Έξι Βουλευτές από το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα και ανά ένας συνάδελφος από τα άλλα κόμματα, εκτός από τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους.

Οι τέσσερις πρώτοι ομιλητές, ένας από κάθε κόμμα, προτείνων να μιλήσουν μέχρι δεκαπέντε λεπτά. Οι επόμενοι τέσσερις ομιλητές, δηλαδή δύο από τη Νέα Δημοκρατία και δύο από το ΠΑΣΟΚ, θα μιλήσουν μέχρι δέκα λεπτά και οι λοιποί έξι ομιλητές, τρεις από τη Νέα Δημοκρατία και τρεις από το ΠΑΣΟΚ, θα μιλήσουν μέχρι πέντε λεπτά.

Προτείνω, επίσης, μετά τους οκτώ πρώτους ομιλητές, να δώσουμε το λόγο, εάν το επιθυμούν στο σημείο αυτό, στους συναδέλφους κυρίους Γιάννο Παπαντωνίου και Απόστολο - Αθανάσιο Τσοχατζόπουλο για δεκαπέντε λεπτά, εκτός εάν συμφωνούν να μιλήσουν μετά την αγόρευση και των υπολογίων εγγεγραμμένων ομιλητών.

Οι ομιλητές θα λάβουν το λόγο εναλλάξ και δεν θα υπάρξουν δευτερολογίες. Εγγραφές με το ηλεκτρονικό σύστημα δεν θα γίνουν. Στη συζήτηση μπορεί να συμμετάσχει και ένας από τους Ανεξάρτητους Βουλευτές, εφόσον το επιθυμεί.

Οι αναπληρωτές των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων θα μιλήσουν μέχρι δεκαπέντε λεπτά, όπως προβλέπει ο Κανονισμός. Εάν όμως προηγηθεί ομίλια Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, ο αναπληρωτής του θα μετάσχει στη συζήτηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 167 παράγραφος 2.

Οι Υπουργοί μπορεί να συμμετέχουν στη συζήτηση κατά τις διατάξεις του άρθρου 97 παράγραφοι 1 έως 3 του Κανονισμού.

Εφόσον η Βουλή αποδεχτεί αυτήν την πρόταση, σας ενημερώνων ότι τα κόμματα έχουν υποδείξει:

Η Νέα Δημοκρατία τους κυρίους Χρήστο Ζώη, Ελευθέριο Ζαγορίτη, Κωνσταντίνο Γκιουλέκα, Ιωάννη Γιαννέλη, Μαργαρίτη Τζίμα και Ανδρέα Λυκουρέντζο.

Το ΠΑΣΟΚ τους κυρίους Ευάγγελο Βενιζέλο, Ανδρέα Λοβέρδο, Αλέξανδρο Ακριβάκη, Γρηγόρη Νιώτη, Σωκράτη Κοσμίδη και Γεώργιο Παπαγεωργίου.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος τον κ. Ιωάννη Πατσιλινάκο και ο Συναπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς την κ. Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη.

Τέλος, προτείνω η συζήτηση να ολοκληρωθεί στις 15.30'.

Συμφωνείτε, κύριοι συναδέλφοι, με όσα πρότεινα;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Συνεπών το Σώμα

συμφώνησε.

Το λόγο έχει ο κ. Χρήστος Ζώης.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η Βουλή στη συνέχεια σχετικής εισαγγελικής αναφοράς συνέστησε πριν από κάμποσους μήνες Εξεταστική Επιτροπή για τη διερεύνηση των ζητημάτων που αφορούσαν στην προμήθεια των αντιαεροπορικών ΤΟΡ-M1, στην υλοποίηση των αντισταθμιστικών αφελημάτων καθώς και στην προμήθεια των ραντάρ TPQ-37.

Όσοι συμμετείχαμε στην Εξεταστική Επιτροπή ζήσαμε μια εμπειρία που θα μας συνοδεύει. Υπήρξαν στιγμές που η σκληρή εργασία σε συνδυασμό με τη σχεδόν ολοκληρωτική αφοσίωση στην αποστολή μας οδήγησαν μερικούς -φαντάζομας καθ' υπερβολή- να πουν ότι μοιάζουμε με εργάτες σε κάτεργο εξεταστικής.

Θέλω όμως σήμερα με την ευκαιρία αυτής της συζήτησης να σας διαβεβαιώσω ότι ήταν κοινή η συμμετοχή σε μια επιτροπή με υψηλή αποστολή, σε μια επιτροπή με δύσκολο έργο, που παρεμπόταντάς γιαγιές και πτυχές αυτές της ίδιας της λειτουργίας του συστήματος προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας. Ήταν τιμή μου που που συνεργάστηκα με τόσο καλούς συναδέλφους όλων των κομμάτων σε μια υπόθεση αντικειμενικά φορτισμένη και συναισθηματικά και όχι μόνο πολιτικά.

Το έργο της επιτροπής μας ήταν σπουδαίο, αν και είμαι συγκρατημένος για τι τι εισέπραξε τελικώς ο ελληνικός λαός, αφού καθημερινά έχω από την αίθουσα της Γερουσίας γεγονότα αλλά και παράλληλες αποκαλύψεις διεκδικούσαν μεγάλο μερίδιο από το δικαιολογημένο ενδιαφέρον των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Το πόρισμα που κρατάμε όλοι στα χέρια μας περιέχει τις απόψεις των κομμάτων για τις υπό διερεύνηση υποθέσεις. Είναι στην κρίση του καθενός και της καθεμίας να αξιολογήσετε τις απόψεις αυτές. Θα πρέπει όμως να σημειώσω ότι εργαζόμενοι στα πλαίσια ενός σφικτού χρονοδιαγράμματος, το οποίο και τηρήσαμε σεβόμενοι την εντολή της Βουλής, ενώ απαντήσαμε σε πλείστα όσα ερωτήματα, εντούτοις δεν στάθηκε δυνατό να τα αντιμετωπίσουμε όλα.

Υπάρχουν αιτήματα διατυπωμένα σε ξένες χώρες, αιτήματα δικαστικής συνδρομής για λήψη συγκεκριμένων εγγράφων και αιτήματα δικαστικής συνδρομής για άνοιγμα λογαριασμών. Εκκρεμεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ρωσικής Ομοσπονδίας αίτημα για αποστολή σώματος εγγράφων και εκκρεμεί στις αρμόδιες δικαστικές αρχές της Ελβετίας και των Ηνωμένων Πολιτειών αίτημα δικαστικής συνδρομής για διάφορους λογαριασμούς εταιρειών υπό την επωνυμία «DRUMILAN». Και βέβαια είναι σε εξέλιξη στη Ρωσία αυτήν την ώρα ποινική διαδικασία σε βάρος προσώπου που είχε διαδραματίσει ρόλο κλειδί στη μια εκ των υποθέσεων που διερεύνησε η επιτροπή μας: διαδικασία τόσο ενδιαφέρουσα, ώστε να έχει διατυπωθεί εκ μέρους της επιτροπής μας αίτημα παρακολούθησης της διαδικασίας διά της αποστολής ελληνικής αντιπροσωπείας.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πιστεύω ότι οιαδήποτε εξεταστική επιτροπή δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται με κακυποιΐα. Δεν είναι ούτε εργαλείο πολιτικών σκοπιμοτήτων, ούτε όμως κολυμπήθητο Σύλλαμψη και καθαρτήριο και βέβαια δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση δικαστήριο.

Δεν είναι εύκολο να αφήσει κανείς από τους συμμετέχοντες σ' αυτήν στην άκρη τις ιδέες του, τις απόψεις του, ακόμα και τις προκαταλήψεις του, αν θέλετε, δεν είναι όμως δυνατόν και να απαντηθούν στα πλαίσια μιας συγκεκριμένης λειτουργίας όλες οι απαιτήσεις που φυσικά και δικαιολογημένα προβάλλονται από διάφορες πλευρές.

Σήμερα, λοιπόν, μπορούμε να συζητήσουμε και να αξιολογήσουμε τα γεγονότα μόνο υπό το φως των όσων ήδη έχουμε επεξεργαστεί και διαθέτουμε. Λείπουν κομμάτια, κατά την κρίση μας σοβαρά και άξια προσοχής, ώστε να ισχυριστούμε ότι το παζλ είναι ολοκληρωμένο.

Όπως και αν αξιολογηθεί αυτό το στοιχείο, όπως και αν ερμηνευτεί, όπως και αν αξιοποιηθεί, όπως πάντα εξάλλου γίνεται στις ανοιχτές και δημοκρατικές κοινωνίες, η αλήθεια είναι μία. Υπάρχουν εκκρεμότητες, ίσως κρίσμες και αυτό είναι ένα βάρος και συνάμα μια ευθύνη που δύσκολα προσπερνώνται,

ειδικά σε μια περίοδο που την κοινή γνώμη απασχολούν και ταλανίζουν θέματα που κλονίζουν την εμπιστοσύνη της σε πρόσωπα και θεσμούς. Δεν μπορούμε, λοιπόν, ελαφρά τη καρδία να προχωρούμε πέρα από εκεί που είμαστε, ούτε όμως μπορούμε να υποβαθμίζουμε τη σημασία και την αξία των εκκρεμών θεμάτων στα οποία ήδη αναφέρθηκα.

Αναφέρομαι βεβαίως στα στοιχεία που περιέχονται στο πόρισμα. Οι συνάδελφοι μου της Νέας Δημοκρατίας που θα ακολουθήσουν στο Βήμα αυτό θα καλύψουν στα περιθώρια του χρόνου τους τα κυριότερα θέματα που ανέκυψαν κατά το σάδιο της έρευνας, πάντοτε εν όψει των συγκεκριμένων στοιχείων και των μαρτυρικών καταθέσεων που είχαμε στη διάθεσή μας.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υπήρξαν ευθύνες. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υπήρξαν και ζημιές. Θα περιοριστώ στην υπόθεση της προμηθείας των TOR-M1, αφού όπως είπα για τα λοιπά θέματα θα μιλήσουν οι συνάδελφοι που θα ακολουθήσουν.

Η σύμβαση προμηθείας των TOR-M1 από την αρχή δημιούργησε ερωτηματικά και προβλήματα. Πώς μπορεί να χαρακτηρίσει κανείς αυτή τη σύμβαση προμηθείας; Αυτό είναι ένα κρίσιμο στοιχείο για να αναζητήσουμε το πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της.

Εμέις, ομολογώ αυτοσχεδιάζοντας, τη χαρακτηρίσαμε και την αποκαλούμε και σήμερα έτσι, ως μία ιδιόμορφη διαδικασία απευθείας ανάθεσης με στοιχεία διαγωνισμού. Και είναι απορίας άξιο, ποιοι εμπινεύστηκαν αυτήν τη διαδικασία, τι είχαν κατά νου και τι σκοπιμότητες εξυπηρετούσαν. Πρόκειται στην πραγματικότητα για διαδικασία με χαρακτήρα μετάλλαξης, που αν την παρακολουθήσει κανείς βήμα βήμα μπορεί και να τον υπνωτίσει. Θα ήταν μεγαλοφύής, αν όμως δεν γεννούνε ερωτηματικά.

Τελικά αυτή η προμηθεία είναι το αποτέλεσμα ενός διαγωνισμού ή μιας ανάθεσης; Για να την κρίνουμε τίθεται το ερώτημα. Μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι υπήρξε διαγωνιστική διαδικασία; Όχι βέβαια, γιατί δεν τηρήθηκαν σειρά άρθρων που δέπουν μια διαγωνιστική διαδικασία και τη νομιμοποιούν. Δεν υπήρξε, λοιπόν, ανοιχτός δημόσιος διαγωνισμός και αυτό δεν έχει ακόμη εξηγηθεί, ύστερα από τόσο καιρό.

Αλλά και αν παραδεχτούμε ότι υπήρξε μια διαδικασία ανάθεσης, αυτή ήταν εντελώς παράτυπη, γιατί η προμηθεύτρια εταιρεία δεν ήταν ο μόνος κατασκευαστής, ενώ βέβαια κατέπεσε ως προσχηματική και η επίκληση του επειγόντος της προμηθείας μετά την κρίση των Ιμίων.

Οι ημερομηνίες στο σημείο αυτό είναι αποκαλυπτικές και αξέζει να τις παραθέσω εν συντομίᾳ. Τον Ιανουάριο του 1996 λαμβάνει χώρα η κρίση στα Ίμια, η αρχική εγκριτική εκδίδεται το 1998, η σύμβαση υπογράφεται το 1999, η σύμβαση εν συνεχεία υποστήριξης follow on support τέλη του 2003, ενώ αρχές του 2004 και οκτώ χρόνια μετά τα Ίμια δεν έχουμε ακόμα πλήρως αξιοποιήσιμα επιχειρησιακά οπλικά συστήματα, για τα οποία όμως καταβλήθηκε σχεδόν το σύνολο του τιμήματος.

Σε σχέση με τη διαδικασία ανάθεσης είναι χαρακτηριστικό ότι η πιο επιεικής άποψη δεσχάτει ότι μόνο τυπικά δεν έρχεται σε αντίθεση με την ισχύουσα νομοθεσία, διατύπωση που παραδίδει στην κρίση των Βουλευτών την αξιολόγηση για το αν η επίκληση του επειγόντος χαρακτήρα της προμηθείας μετά την κρίση στα Ίμια ήταν προσχηματική ή μη προσχηματική.

Υπονοήθηκε, αν δεν ελέχθη σαφώς, ότι άλλος παράγοντας που επηρέασε την κρίση και τελικώς την επιλογή των TOR-M1 ήταν η ανάγκη εξοπλισμού της Κύπρου. Αποδείχτηκε, όμως, από την εξέταση των πραγμάτων αδύναμο επιχείρημα.

Ειδικότερα, όπως συνάγεται από την κύρια σύμβαση της προμηθείας, συμφωνήθηκε τόσο τα οπλικά συστήματα όσο και κάθε συμβατικό υλικό, καθώς και σχετικές τεχνικές πληροφορίες ότι δεν θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν παρά μόνο και αποκλειστικά από τη Ελληνική Δημοκρατία. Δεν εξαιρέθηκε απ' αυτήν τη συμφωνία η Κύπρος και σίγουρα δεν μπορούσαν τα οπλικά συστήματα να τοποθετηθούν κατ' αρχάς εκεί.

Κατά συνέπεια συνιστά αυθαίρετο και εκ των υστέρων επικαλούμενο επιχείρημα το θέμα της Κύπρου, αφού από τη σύμβαση συνάγεται εντελώς διαφορετικό συμπέρασμα.

Επίσης, δεν έχει απαντηθεί γιατί επελέγη οπλικό σύστημα

που εξαρχής δεν διέθετε τα τεχνικοεπιχειρησιακά χαρακτηριστικά που είχαν προσδιοριστεί από τα στρατιωτικά επιτελεία. Τολμώ να πω ότι, ακόμη και μετά από την εξέταση τόσων μαρτύρων, αυτό το ερώτημα παραμένει αναπάντητο. Μπορεί να έχει κάποια σημασία η εκ των υστέρων παραδοχή ορισμένων μαρτύρων σχετικά με την κρισιμότητα ή όχι κάποιων κριτηρίων, όπως αυτό της διασυνδεσμότητας ή του IFF, δηλαδή η δυνατότητα αναγνώρισης φύλων και εχθρικών αεροσκαφών, αλλά οι εκ των υστέρων κρίσεις δεν απαντούν καθόλου στο ερώτημα για το πώς εκτιμήθηκαν και προσπεράστηκαν όσα εξαρχής είχαν κρίθει ως απαραίτητα κριτήρια τα οποία, προκειμένου να πληρωθούν, έπρεπε στη συνέχεια το ελληνικό δημόσιο να δαπανήσει μεγάλα ποσά και να χαθεί πολύτιμος χρόνος που υποτίθεται ότι δεν υπήρχε και γι' αυτόν το λόγο είχε επιλεγεί υπό το χαρακτήρα του επειγόντος η συγκεκριμένη προμηθεία.

Είναι, τουλάχιστον, περίεργο και σας καλώ να το αξιολογήσετε ως διαδικασία που δοκιμάζει την αξιοπιστία και του συστήματος προμηθειών, αλλά και των προσώπων που το υπηρετούν. Αρχικώς θέτουμε πολύ υψηλές προδιαγραφές, αλλά πάντως απολύτως δικαιολογημένες στο πλαίσιο των υψηλών απαιτήσεων που επιβάλλει η εθνική μας άμυνα. Κατόπιν, με την πρώτη ευκαιρία, ξεπερνούμε αυτές τις υψηλές προδιαγραφές, τακτοποιώντας τη συνείδησή μας. Πείθουμε τον εαυτό μας ότι, έστω και εκ των υστέρων, θα ανταποκριθούμε και θα εκπληρώσουμε αυτές τις υψηλές προδιαγραφές ή, αν θέλετε, τα τεχνικοεπιχειρησιακά κριτήρια. Αργότερα, όμως, είμαστε έτοιμοι να δικαιολογηθούμε ότι ούτως ή άλλως η διασυνδεσμότητα είναι ένας επιδιωκόμενος στόχος, τον οποίον μπορούμε να κυνηγούμε αενάως, αλλά ποτέ να μην τον εκπληρώνουμε. Με αυτό φαίνεται να τακτοποιούμε όλα μας τα προβλήματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παραμένει η αρχική απορία. Πώς επιχειρούμε αυτήν την προμηθεία, όταν κανείς δεν μας εγγυάται ότι θα επιτύχουμε τη διασύνδεση των TOR-M1 με το ελληνικό ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας, αφού αυτό εξαρτάται από τη διάθεση και τη βούληση τρίτων, για τους οποίους από πουθενά δεν προκύπτει ότι θα άρουν το απόρρητο των σχετικών πρωτοκόλλων επικοινωνίας.

Βεβαίως, αφήνω ασχολίαστο το γεγονός ότι καμία δοκιμή βοήθης με πραγματικά βλήματα δεν έγινε και περιορίστηκαν να κρίνουν τα οπλικά συστήματα μόνο μέσα από μία απλή επίδειξη.

Πέραν αυτών, πολύ μεγαλύτερα και αναπάντητα ερωτηματικά προέκυψαν από τη διαχείριση των εγγυήσεων που υποτίθεται ότι θα εξασφάλιζαν την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων της προμηθεύτριας εταιρείας. Κανονικά, η χώρα μας θα έπρεπε να έχει στη διάθεσή της, πριν από την υπογραφή της σύμβασης, αμετάκλητη εγγυητική επιστολή. Όταν τελικά μετά από την υπογραφή αυτής της σύμβασης παίρνει κάτι, αυτό δεν είναι τίποτα άλλο παρά μία εγκάρδια επιστολή της ρωσικής κυβερνητικής. Αυτή η επιστολή δεν έχει καμία σχέση με τις οριζόμενες κατά νόμο εγγυήσεις, είτε αυτές είναι κρατικές είτε τραπεζικές.

Τι καλύπτει, άραγε, αυτή η επιστολή; Τι μπορούμε να απαιτήσουμε; Ή, για να θέσω το θέμα πιο αριστερά, μπορούμε να απαιτήσουμε βάσει αυτής της επιστολής; Πάντως μέχρι τώρα -και αυτό προκύπτει και από τα πορίσματα άλλων κομμάτων- αποδείχθηκε εντελώς μα παντελώς αναποτελεσματική αυτή η επιστολή για όποιον θήθελε να την επικαλεστεί ως εγγυητική.

Με την ίδια νοοτροπία και λογική πορεύθηκε το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και στη συνέχεια.

Υπέγραψε νεότερες τροποποιήσεις-συμπληρώσεις της βασικής σύμβασης κάνοντας χρήση του δικαιώματος προαιρέσης και προχωρούσε σε νέες παραγγελίες για περισσότερα οπλικά συστήματα, όμως σε καμία φάση αυτής της εξέλιξης δεν αντιχήσεις ώστε να ζητήσει τραπεζική εγγυητική επιστολή για ποσό έστω ανάλογο με το τίμημα των νεότερων συμφωνιών.

Όλα αυτά γίνονταν ενώ δεν επιτυγχάνονταν κρίσιμοι όροι της συμφωνίας, όπως παραδείγματος χάρη η διασύνδεση TOR-M1 της Πολεμικής Αεροπορίας με τους S-300 και επιπροσθέτως είχε σχεδόν καταβλήθηκε το σύνολο του τιμήματος της σύμβασης από τους πρώτους μήνες.

Ένα μεγάλο ερωτηματικό αποτελεί το γιατί το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας δεν προχώρησε σε λύση της σύμβασης και σε κήρυξη ως εκπτώτου του αντισυμβαλλόμενου μέρους. Ακύρωσε έτσι στην πράξη την όποια σημασία των προβλεπόμενων ποινιών ρητρών, για τις οποίες βεβαίως στην επιτροπή ακούστηκαν υμνοί, όμως κατ' αποτέλεσμα διαπιστώθηκε ότι ποτέ δεν αξιοποιήθηκαν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως ήδη έχω πει, θα μιλήσουν άλλοι συνάδελφοι για τα αντισταθμιστικά αφελήματα αλλά και για τα σκοτεινά σημεία τους. Έγώ θα περιοριστώ σ' αυτό το σημείο μόνο σε μία αναφορά, στο μέτρο που η κοινή λογική συνδέει την εξέλιξη υλοποίησης των αντισταθμιστικών αφελημάτων με την ίδια τη σύμβαση προμηθείας.

Ενώ τα αντισταθμιστικά αφελήματα δεν υλοποιούνται ή, για να είμαι δίκαιος και να ακριβολογώ, έχει υλοποιηθεί μόνο το 2% και ήδη εκφράζονται σημάδια υπαναχώρησης από το αντισυμβαλλόμενο μέρος για ειλικρινές του δεσμεύσεις, η ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας δεν κάνει τίποτα για να απαιτήσει την υλοποίησή τους. Αντιθέτως προχωρά στην υπογραφή της τρίτης τροποποίησης της σύμβασης TOR-M1, δέχεται την αντικατάσταση του αντισυμβαλλόμενου μέρους και για να ολοκληρωθεί το σκηνικό έγκρινε και την καταβολή επιπλέον 20% του τιμήματος της δεύτερης τροποποίησης, πληρώνοντας περίπου 20.000.000 δολλάρια Ηνωμένων Πολιτειών το Φεβρουάριο του 2004.

Γκάφες; Αδυναμία αντιλήψης; Αυτές είναι οι επιεικείς ερμηνείες μιας τέτοιας στάσης. Ο καθένας και η καθεμία από σας μπορεί να αξιολογήσει κατά την κρίση του αυτόν το χειρισμό, όμως αναμφισβήτητα είναι μία αντιμετώπιση των πραγμάτων που κατ' αποτέλεσμα επέφερε ζημιές.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι προφανές ότι υπάρχουν διαφορετικές εκτιμήσεις και αντιλήψεις για τα πράγματα, όμως η εμπειρία που αποκομίσαμε από την Εξεταστική Επιτροπή –και αυτό είναι πολύτιμο κεφάλαιο για όλους μας– μας οδηγεί τουλάχιστον σ' ένα κοινό συμπέρασμα, ότι δηλαδή υπάρχει ανάγκη αναθεώρησης του πλαισίου που διέπει τις προμήθειες Ενόπλων Δυνάμεων. Όλοι μας, ανεξαρτήτως των ειδικότερων διαπιστώσεων που έχουμε καταθέσει, συμφωνούμε στην ανάγκη και συνάμα στην υποχρέωση να προχωρήσουμε τάχιστα στις αναγκαίες αλλαγές, αλλαγές που θα εξασφαλίζουν τη διαφάνεια, θα επιτρέπουν τον υψηλό ανταγωνισμό παράλληλα με τη φροντίδα και την υποστήριξη της ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας, αλλαγές που θα λειτουργήσουν υπέρ του αξιόμαχου τελικών των Ενόπλων Δυνάμεων με σεβασμό πάντοτε στο δημόσιο χρήμα.

Ενώπιον, όμως, αυτής της ομιλίας στάσης, όπως θα έχετε την ευκαιρία να διαπιστώσετε από την ανάγνωση και των τεσσάρων απόψεων στο ίδιο πόρισμα, θα μπορούσε ένας πολίτης εύλογα να αναρωτηθεί: Καλά, αφού συμφωνούμε σ' αυτήν τη διαπιστώση, πώς είναι δυνατό μερικοί από μας να ισχυρίζονται τελικώς ότι όλα καλώς έχουν γίνει και υπέρ των Ενόπλων Δυνάμεων και υπέρ των φορολογούμενών και σε συνθήκες διαφάνειας και χωρίς ζημιά; Είναι λογικό ένα σύστημα που δεν γεννά, ούτε αφήνει ερωτηματικά και κενά, να θέλεις να το αλλάξεις και σ' αυτό να μη διαταπίνονται παρά μόνο συμφωνίες; Αυτό το ερώτημα εγώ δεν μπορώ να το απαντήσω, γιατί εγώ δεν πιστεύω ότι δεν υπήρξαν ζημιές ούτε ότι δεν υπήρξαν ευθύνες σ' αυτήν την υπόθεση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Βενιζέλος.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ : Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι μια ευκαιρία να αναρωτηθούμε σήμερα πώς ξεκίνησε αμέσως μετά τις εκλογές και πού βρίσκεται σήμερα αυτή η υπόθεση των αμυντικών εξοπλισμών. Ξεκίνησε ως ένα τεράστιο πολιτικό και ενδεχομένως ποινικό σκάνδαλο και σήμερα, μετά και την ολοκλήρωση των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής, που ήταν ένα εξαιρετικό forum για την αποκάλυψη της πραγματικότητας, η υπόθεση αυτή έχει εξατμιστεί. Ή -για να το πω καλύτερα- η υπόθεση αυτή έχει μετατραπεί σε ένα πολύ μεγάλο κοινοβου-

λευτικό και πολιτικό μπούμερανγκ για την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Και έχουν πολύ μεγάλη ευθύνη εικείνα τα κυβερνητικά στελέχη που οδήγησαν τον Πρωθυπουργό και την κοινοβουλευτική πλειοψηφία σε αυτήν την αδιέξοδη μικροκομματική επιλογή της σύστασης Εξεταστικής Επιτροπής, γιατί η Νέα Δημοκρατία και η Κυβέρνηση έκαναν μια λάθος πολιτική επένδυση την οποία τώρα δεν μπορούν να διαχειριστούν με θάρρος και προσποτική.

Γι' αυτό εγκλωβίζονται σε αμήχανες διαδικασίες. Θέλουν να δημιουργούν –ακόμα και σήμερα το κάνουν αυτό- την ψευδή εντύπωση ότι η υπόθεση αυτή παραμένει ανοικτή, γιατί δήθεν εκκρεμούν ζητήματα προς διερεύνηση μέσω της δικαστικής συνδρομής, ενώ η αλήθεια είναι ότι έχουν όλα διερευνηθεί και η υπόθεση αυτή έχει προσλάβει πλέον τις αληθινές της διαστάσεις, οι οποίες αφορούν κυρίως τη σημερινή Κυβέρνηση και τις τεράστιες πολιτικές αλλά για ορισμένα πρόσωπα και νομικές ευθύνες του σημερινού κυβερνητικού επιπλεόν -και δεν εννοώ μόνο η κυρίως υπουργικού επιπλέον- για όσα έγιναν ή για όσα παρελείφθησαν.

Το μέτρο της αλήθειας, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, σε πολύ μεγάλο βαθμό το δίνουν οι πορισματικές απόψεις που κατέθεσαν οι Βουλευτές εκπρόσωποι των κομμάτων της Ελάσσονος Αντιπολίτευσης στην Εξεταστική Επιτροπή, ο κ. Πατσιλινάκος εκ μέρους του ΚΚΕ και η κ. Ξηροτύρη εκ μέρους του Συνασπισμού, γιατί εκεί με σαφήνεια διατυπώνεται η απάντηση στο βασικό πολιτικό ερώτημα. Διαπιστώνεται η ύπαρξη ενδεχομένων ποινικών ευθυνών για πρώην Υπουργούς ή όχι; Και η απάντηση του Κομμουνιστικού Κόμματος και του Συνασπισμού -για να μην επικαλεστώ την απάντηση του ΠΑΣΟΚ ή την απάντηση της κοινής γνώμης- είναι ότι όχι, δεν θίγεται καν παρόμιο ζήτημα. Αυτό είναι πολιτικός κόλαφος για την Κυβέρνηση, είναι πολιτικός κόλαφος για τον κ. Σπηλιωτόπουλο προσωπικά και τον κ. Ζορμπά, για τους δύο «αρχαγγέλους της κάθαρσης» στους οποίους επένδυσε ο κ. Καραμανλής και όλη η κοινοβουλευτική Πλειοψηφία, διότι, αντί να ερευνούμε τώρα ζητήματα της κυβερνητικής περιόδου του ΠΑΣΟΚ, ερευνούμε πρωτίστως ζητήματα των τελευταίων δώδεκα μηνών.

Έχουμε μπροστά μας μία κραυγαλέα παραβίαση του άρθρου 86 παράγραφος 2 του Συντάγματος και του νόμου περί ευθύνης Υπουργών. Παρακάμφθηκε τεχνητά η Βουλή και απεστάλησαν έγγραφα κατ' επιλογήν στον εισαγγελέα, ενώ ήταν προφανές ότι δεν έχει αρμοδιότητα και έχει απευθείας αρμοδιότητα η Βουλή και αυτό μόνο και μόνο, για να δημιουργηθεί η εντύπωση δικαστικής και ποινικής διερεύνησης.

Παραπλανήθηκε η Βουλή με πράξεις του ίδιου του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ο οποίος εμφάνισε ενώπιον της ανακριβή στοιχεία τα οποία αναγνώρισε στη συνέχεια ως ανακριβή ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής και έτσι οδήγησε σε ψήφο την πλειοψηφία της Βουλής επί τη βάσει πεπλανημένων στοιχείων. Ήρθε και είπε ενώπιον της Βουλής ο κ. Σπηλιωτόπουλος ότι στα αμερικανικά ραντάρ TPQ 37 έχει διθεί εταιρική εγγύηση, ανεπαρκής αυτοεγγύηση της εταιρείας, ενώ προκύπτει από το φάκελο ότι υπάρχουν πλήρεις τραπεζικές εγγυήσεις. Ήρθε και απέκρυψε το γεγονός ότι είχε υπογράψει ο ίδιος τροποποιητική σύμβαση για τα αντισταθμιστικά αφελήματα των ρωσικών πυραύλων TOR-M1, σύμβαση όμοια με αυτήν που είχε διαπραγματευτεί η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, σύμβαση με την οποία ήταν έτοιμος να χαρίσει γεγενημένες αξιώσεις του ελληνικού δημοσίου και να αγνοήσει ποινικές ρήτρες αξίας πολλών εκατομμυρίων δολαρίων που είχαν ήδη καταπέσει.

Και βεβαίως η παραπλάνηση της Βουλής και παρ' ολίγον της Εξεταστικής Επιτροπής αποπειράθηκε να γίνει με την απόκρυψη στοιχείων. Αγωνίστηκε η Εξεταστική Επιτροπή να αναζητήσει στοιχεία και να συγκρότησε φακέλους, τους οποίους δυστυχώς ουδέποτε συγκρότησε ο εισαγγελικός λειτουργός που διενέργησε και διενεργεί για τα μη πολιτικά πρόσωπα την προκαταρκτική εξέταση για τα TOR-M1.

Έχουμε λοιπόν και πρόβλημα που αφορά εισαγγελικό λειτουργό. Πρόβλημα εφαρμογής του Συντάγματος και του νόμου περί ευθύνης Υπουργών. Πρόβλημα παραβίασης του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Διότι δεν νοείται να εξαγονται πορισματι-

κά συμπεράσματα, δίκην βουλεύματος και να αποστέλλονται στην επιτροπή κατά παράβαση του άρθρου 86 του Συντάγματος και της αρχής της διάκρισης των εξουσιών.

Και βεβαίως προσέκυψαν και άλλα μείζονα ζητήματα πολιτικής ευθύνης της Κυβέρνησης: οι ύποπτες επαφές στη Μόσχα, ο ρόλος στελεχών του Γραφείου Τύπου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, η αντιδικία μεταξύ του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου και στελεχών του υπουργικού γραφείου, οι ακριτομεθίες και οι φήμες για επαφές με πρόσωπα τα οποία παίζουν ασαφή ρόλο αυτήν τη στιγμή στην εκτέλεση της σύμβασης: ρωσικής ιθαγενειας αλλά ελληνικής καταγωγής.

Και βέβαια το σημαντικότερο ζήτημα είναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το γεγονός ότι ούτε λίγο ούτε πολύ στο βαμό αυτής της αδιέξοδης και μικρόψυχης υπόθεσης των δήθεν σκανδάλων στους αμυντικούς εξοπλισμούς, η Κυβέρνηση του κ. Καραμανλή θυσιάζει την καλή σχέση με τη ρωσική ομοσπονδία. Διαταράσσει επικίνδυνα τις διπλωματικές σχέσεις της χώρας με μια μεγάλη δύναμη όπως η ρωσική ομοσπονδία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ: Πού το είδατε αυτό;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Θα σας εξηγήσω, κύριε Σταύρου, για να εξηγήσετε και στους συναδέλφους σας, στην Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας.

Και όχι μόνο διαταράσσονται οι σχέσεις με τη Ρωσική Ομοσπονδία αλλά δυστυχώς ανεπιγνώστως και οι σχέσεις με την Κυπριακή Δημοκρατία, διότι το πόρισμα των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας –και το επανέλαβε δυστυχώς ο κ. Ζώης ο οποίος είναι ο μετριοπαθέστερος εκπρόσωπος των απόψεων αυτών, σήμερα– περιλαμβάνει μια αδιανόητη παράγραφο: ότι δήθεν η σύμβαση για τα TOR-M1 δεν προβλέπει ρητά δικαιώματα εγκατάστασης στην Κύπρο και βρίσκονται παρανόμως και αντι-συμβατικά τα οπλικά αυτά συστήματα στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για να χτυπήσουμε πολιτικούς αντιπάλους, υπονομεύουμε την αμυντική θωράκιση και τη διεθνή αξιοπιστία της Κύπρου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Έλεος και ντροπή. Αυτά δεν είναι πράγματα που αρμόζουν σε μια υπεύθυνη Κυβέρνηση. Προσβάλλετε την διεθνή αξιοπιστία της Κύπρου και την εκθέτετε σε διεθνείς ελέγχους για τα οπλικά συστήματα που βρίσκονται επί κυπριακού εδάφους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ (Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Δεν είναι έτσι αυτό.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Ενώ ζέρετε πάρα πολύ καλά ότι τα μόνα οπλικά συστήματα αυτού του τύπου, αντιεραπορικά δηλαδή, που μπορούσαν και έπρεπε να εγκατασταθούν στην Κύπρο ήταν τα TOR-M1. Διότι όλα τα άλλα είχαν απαγορεύσεις από το αμερικανικό και το νατοϊκό εμπάργκο για την τοποθέτηση όπλων. Και τα CROTAL και το ROLAND και όλα τα άλλα, γιατί αλλιώς θα υφιστάμεθα τα προβλήματα που υπέστημεν ακόμα και με τα ρωσικά όπλα, τους πυραύλους S-300 που τώρα βρίσκονται στην Κρήτη.

Υπάρχει ένας φραγμός σε όλα και πρέπει να υπάρχει μια αίσθηση ευθύνης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τίθεται μετά από τον πλήρη και εξονυχιστικό έλεγχο της υπόθεσης αυτής σοβαρό ζήτημα προσβολής των ελληνικών συμφερόντων του ελληνικού δημοσίου τους τελευταίους δώδεκα μήνες. Και δεν εννοώ συμφερόντων μόνο ή κυρίως οικονομικών, εννοώ και συμφερόντων αμυντικών και επιχειρησιακών. Και εξηγώ τι εννοώ.

Στο οικονομικό επίπεδο, έρχεται η Κυβέρνηση και η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας δυστυχώς και απεμπολεί τα δικαιώματα του ελληνικού δημοσίου από την πλήρη και ισχυρή κρατική ρωσική εγγύηση. Ενώ η Ρωσία εμφανίζεται και λέει «είμαι εγγυήτρια και ενεργώς ως πρωτοφειλέτρια» έρχεται η ελληνική Κυβέρνηση και λέει «όχι, δεν σε αναγνωρίζω και άρα δεν αξιώνω από σένα αυτά που οφείλω να αξιώσω».

Δεύτερο. Παρατείται ο κ. Σπηλιωτόπουλος από γεγεννημένες αξιώσεις και ποινικές ρήτρες 1,5 δισεκατομμυρίου δολαρίων. Υιοθετεί η Κυβέρνηση θέσεις ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή των συμβάσεων, ίδως στην περίπτωση των TPQ 37, των αμερικανικών ραντάρ, οι οποίες είναι βλαπτικές για τα ελληνικά συμφέροντα και διευκολύνουν την κατασκευάστρια

εταιρεία, αν θέλει να κάνει χρήση αυτών των δημοσίων δηλώσεων του κ. Σπηλιωτόπουλου και του κ. Ζορμπά.

Καθυστερεί –νομίζω, δυστυχώς, σκόπιμα από ένα σημείο και μετά– η Κυβέρνηση στην εφαρμογή και την εξειδίκευση της σύμβασης εν συνεχείᾳ υποστήριξης, δηλαδή της σύμβασης για την προμήθεια ανταλλακτικών, γιατί –δυστυχώς το λέων προτιμά να είναι σε ακινησία και σε μερική αρχοντίδα τα οπλικά συστήματα TOR-M1 εις βάρος της άμυνας της χώρας, προκειμένου να δημιουργείται το σκηνικό του προβλήματος και του σκανδάλου εις βάρος του ΠΑΣΟΚ.

Αυτό, όμως, το επικίνδυνο παιχνίδι με την αμυντική θωράκιση της χώρας και την επιχειρησιακή λειτουργία συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων, πρέπει να σταματήσει. Και δυστυχώς δεν έχει σταματήσει. Υπάρχει ένα μείζον ζήτημα, το οποίο πρέπει να τεθεί ευθαρσώς ενώπιον της Βουλής και η απάντηση που θα δώσει η Κυβέρνηση σήμερα, πρέπει να είναι σαφής και καθαρή, χωρίς υπεκφυγές.

Η Κυβέρνηση, ενώ γνωρίζει ότι είναι εφικτή η άμεση ολοκλήρωση της διασύνδεσης των οπλικών συστημάτων TOR-M1 με το ενιαίο σύστημα αεράμυνας της χώρας και ειδικά με τους πυραύλους S-300, που είναι επίσης ρωσικής καταγωγής και βρίσκονται στην Κρήτη, σκοπίμως δεν παραλαμβάνει συσκευές οι οποίες έχουν αποσταλεί από τις 25 Δεκεμβρίου 2004 στο αεροδρόμιο Αθηνών από τη Ρωσία, δεν εφαρμόζει την ολοκληρωμένη μελέτη και δεν ανταποκρίνεται στις πιεστικές επιστολές και τα έγγραφα της ρωσικής κρατικής εταιρείας «ROSOBORONEXPORT», που απευθύνει νότες στον Έλληνα Ακόλουθο Άμυνας στη Μόσχα και επιστολές στον κ. Σπηλιωτόπουλο.

Καταθέτω για τα Πρακτικά της Βουλής την από 3 Φεβρουαρίου 2005 έγγραφη νότα της κρατικής ρωσικής εταιρείας «ROSOBORONEXPORT» προς τον Έλληνα Ακόλουθο Άμυνας στην Πρεσβεία μας στη Μόσχα, που λέει ότι «οι συσκευές για τη διασύνδεση βρίσκονται από τα Χριστούγεννα στην Ελλάδα, αρνείστε να τις παραλάβετε και είστε υπερήμεροι, διότι μας εκθέτετε, και έτσι είστε υπόλογοι απέναντί μας συμβατικά». Άλλα φυσικά η Κυβέρνηση είναι υπόλογη έναντι του ελληνικού λαού, γιατί αφήνει ανολοκλήρωτο το σύστημα διασύνδεσης, τώρα που η ρωσική πλευρά έχει ολοκληρώσει τις ενέργειες της.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ευάγγελος Βενιζέλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ (Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ποιες είναι οι συσκευές; Τις γνωρίζετε ποιες είναι;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Οι συσκευές που είναι στην επιστολή. Τις γνωρίζει ο κ. Σπηλιωτόπουλος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ (Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Η επιστολή δεν λέει για συσκευές.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Στις 15 Φεβρουαρίου ο Γενικός Διευθυντής της «ROSOBORONEXPORT» κ. Τσεμεζόφ απευθύνει επιστολή στον κ. Σπηλιωτόπουλο, όπου διαμαρτύρεται, γιατί μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου η Κυβέρνηση αδρανεί και δεν προβαίνει σε αναγκαίες ενέργειες για τη διασύνδεση με το ενιαίο σύστημα αεράμυνας.

Στη συνέχεια δίνει και συνέντευξη στην εφημερίδα «ΗΜΕΡΗΣΙΑ», ο κ. Τσεμεζόφ, όπου τα λέει αυτά. Και τι λέει ο κ. Τσεμεζόφ, επικεφαλής του μεγαλύτερου κρατικού συγκροτήματος αμυντικών εξοπλισμών της Ρωσίας; Λέει ότι έτσι η Ελλάδα θέτει εν αμφιβόλω τη σχέση της με τη ρωσική ομοσπονδία και την αξιοπιστία των όσων είπε ο κ. Καραμανλής στην τελευταία επίσκεψή του στη Μόσχα και στη συζήτησή του με τον κ. Πούτιν.

Το καταθέτω και αυτό για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ευάγγελος Βενιζέλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Άλλα οι διό φαινόμενο υπάρχει και στην υπόθεση των αμερικανικών ραντάρ TPQ-37. Η τρίτη δοκιμή εκκρεμούσε πριν από τις εκλογές του Μαρτίου. Επί δώδεκα μήνες δεν έγινε αυτή η

τρίτη δοκιμή και άρχισε να γίνεται τώρα, στις 8 Φεβρουαρίου, και ακόμα δεν έχει ολοκληρωθεί αλλά θα ολοκληρωθεί τη Δευτέρα 28 Φεβρουαρίου.

Όμως, κατ' εντολήν του κ. Σπηλιωτόπουλου ο Εκπρόσωπος Τύπου του Υπουργείου Άμυνας Αντιπλοίαρχος κ. Γκίκας λέει ότι τα προβλήματα που εντοπίστηκαν στο μέσο της τρίτης δοκιμής, τα αναγνώρισε η κατασκευάστρια εταιρεία και θα τα συζητήσει με τον αρμόδιο φορέα, που είναι το ΓΕΣ και είτε θα απαλειφθούν είτε θα βρεθεί λύση ικανοποιητική και για τις δύο πλευρές.

Εάν, λοιπόν, όλα είναι τόσο καλά, ας βγει ο κύριος Υπουργός και ας πει ότι ανακαλεί όλα όσα είπε, έστω και δώδεκα μήνες μετά, γιατί αυτή η τρίτη δοκιμή θα μπορούσε να έχει γίνει πολύ νωρίτερα και να είχαμε αποφύγει την ταλαιπωρία των εξεταστικών επιτροπών και των κομματικών αντιδικιών για τόσο σημαντικά θέματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατέρρευσε η κατηγορία και για τα TOR-M1 και για τα TPQ-37. Σας θυμίζω πώς ξεκίνησε η υπόθεση για τα ρωσικά συστήματα, ότι υπάρχει πρόβλημα λειτουργίας και αξιόμαχο των ρωσικών συστημάτων.

Αυτός ο υπαινιγμός υπάρχει και στην εισήγηση των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα χρειαστώ λίγο χρόνο, κυρία Πρόεδρε.

Αλλά και ο κ. Σπηλιωτόπουλος στη συνάντηση με τον ομόλογό του στη Μόσχα και ο κ. Καραμανλής στη συνάντησή του με τον Πρόεδρο Πούτιν, αναλίσκονται σε διθυράμβους και ύμνους για την επάρκεια και το αξιόμαχο των ρωσικών οπλικών συστημάτων.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Υπό προϋποθέσεις.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Μας έλεγε η Νέα Δημοκρατία: «Δεν υπάρχει IFF, σύστημα αναγνώρισης φιλίων και εχθρικών αεροσκαφών δυτικού τύπου». Αποδεικνύεται ότι υπήρξε αμέσως και υπάρχει πλήρως.

Μας έλεγε η Νέα Δημοκρατία: «Υπάρχει αδυναμία διασύνδεσης με το ενιαίο σύστημα αεράμυνας». Δεν υπήρχε ποτέ αδυναμία μεγαλύτερη απ' ό,τι με όλα τα άλλα οπλικά συστήματα δυτικής προέλευσης και αποδεικνύεται ότι τώρα που όλα έχουν ολοκληρωθεί η Κυβέρνηση δεν προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες.

Μας έλεγε η Νέα Δημοκρατία ότι υπάρχει αδυναμία εν συνεχείᾳ υποστήριξης και ανταλλακτικών, ενώ η αλήθεια είναι ότι είναι υπογεγραμμένη η σύμβαση, αλλά ο κ. Σπηλιωτόπουλος με τον κ. Ζορμπά δεν την υλοποιούν για να διατηρούν εκκρεμότητες σκοπίμων.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Μην εκτίθεστε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Μας έλεγε η Νέα Δημοκρατία ότι υπάρχει έλλειψη νόμιμης εγγύησης, ενώ απεδείχθη από την αναλυτική συζήτηση στην επιπροπή και από όσα είπαμε με πλήρη νομική τεκμηρίωση ότι το π.δ. 284/89, ως ειδικός νόμος, παρέχει τη δυνατότητα να μην υπάρχει καθόλου εγγύηση και υπάρχει πλήρης κρατική εγγύηση, την οποία επιβεβαιώνει διαρκώς η Ρωσία και την αρνείται η Ελλάδα. Πρωτοφανές!

Μας έλεγε η Νέα Δημοκρατία ότι υπάρχει ύποπτη διακίνηση χρημάτων με δήθεν παραλήπτες, οι οποίοι μπορεί να είναι και πολιτικά πρόσωπα. Και παρ' ότι ζητήθηκε η δικαστική συνδρομή καθ' υπέρβαση του νόμου και του κανονισμού και το αφήσαμε αυτό για να μη μπορεί να πει κανείς τίποτα, ότι δηλαδή δήθεν προβάλλονται τυπικά ή νομικά επιχειρήματα, δεν υπάρχει τίποτε απολύτως.

Μας έλεγε η Νέα Δημοκρατία ότι είναι επιβλαβής η σύμβαση για τα αντισταθμιστικά ωφελήματα και την υπέγραψε πανομούστυπη ο κ. Σπηλιωτόπουλος και απέκρυψε την υπογραφή ο κ. Σπηλιωτόπουλος. Και σπεύδει με επιστολή που στέλνει ο αρμόδιος εκπρόσωπός του, ο συνταγματάρχης κ. Κατσαρός, να χαρίσει ποινικές ρήτρες 1,5 δισεκατομμυρίου δολαρίων στην άλλη πλευρά. Μας έλεγαν ότι ήταν ασύμφορο και υψηλότερο το τίμημα για το TOR-M1 και απεδείχθη με αναλυτικούς μαθητικούς υπολογισμούς ότι ήταν προφανώς το χαμηλότερο και

το επωφελέστερο.

Μας έλεγαν –και μας το ξαναείπαν δυστυχώς και σήμερα– ότι παραβιάστηκε ο νόμος και έγινε απευθείας ανάθεση και όχι διαγωνισμός, ενώ έχει εξηγηθεί με αναλυτικό τρόπο ότι σε αυτές τις περιπτώσεις ακολουθείται διαιδικασία παράλληλης αξιολόγησης, ώστε εν τέλει να ανατεθεί απευθείας στο μοναδικό κατασκευαστή του επιλεγομένου συστήματος η προμήθεια.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Δεν ήταν ο μοναδικός κατασκευαστής.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Ήταν ο μοναδικός κατασκευαστής και υπεδείχθη από τη ρωσική κυβέρνηση που εκλήθη με επιστολή του Έλληνα Πρωθυπουργού προς το Ρώσο ομόλογό του να πει ποιος είναι ο αποκλειστικός κατασκευαστής από τη ρωσική πλευρά και το επίτε.

Το ίδιο έγινε και με την υπόθεση των TPQ-37, διότι μας είπε ο κ. Σπηλιωτόπουλος ότι η εγγύηση είναι παράνομη και ανεπαρκής, γιατί είναι εταιρική. Και αποδεικνύεται από τα έγγραφα ότι είναι πλήρης και τραπεζική. Μας έλεγαν ότι είναι οικονομικά ανισόρροπη η σύμβαση εις βάρος του δημοσίου, γιατί έχουμε πληρώσει χωρίς εγγυήσεις. Και απεδείχθη ότι έχουμε εγγυήσεις ίσες με το 90% της σύμβασης και την κυριότητα των συστημάτων.

Μας έλεγε ότι το σύστημα είναι τεχνικά αδύναμο και άχρηστο και τώρα βεβαίως είναι αναγκασμένος να το ενσωματώσει στη δομή των Ενόπλων Δυνάμεων, γιατί αλλιώς θα διαταράξουμε (με ευτελισμό της χώρας μας) και την αμυντική μας συνεργασία με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Εδώ έχουμε κρατική εγγύηση για ρωσικά συστήματα και δεν τους κάνει, τραπεζική εγγύηση για αμερικανικά συστήματα και δεν τους κάνει. Ε, διαλέξτε επιτέλους τι από τα δύο!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κύριε Βενιζέλο, παρακαλώ να ολοκληρώσετε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Ένα λεπτό, κυρία Πρόεδρε, ένα λεπτό το πολύ.

Τί κάνει, λοιπόν, επί δώδεκα μήνες η Κυβέρνηση στο Υπουργείο Άμυνας; Υπογράφει συμβάσεις; Εφαρμόζει τον υφιστάμενο νόμο, δηλαδή το π.δ. 284/89; Έφερε νέο νόμο; Τι περιμένει ο κ. Σπηλιωτόπουλος ή του κάνει ο παλιός νόμος; Τι γίνεται με την υπόθεση της απογραφής; Μήπως ο ισχύων νόμος επιβάλλει την οριστική παραλαβή των συστημάτων και άρα τον υπολογισμό στο έλλειψη, όταν έχουμε την οριστική παραλαβή, για να συνδέσω τα δύο μεγάλα προβλήματα που είναι αυτό που συζητούμε με την απογραφή;

Πείτε μας επιτέλους σήμερα, κύριε Υπουργέ, ενώπιον της Βουλής και ενώπιον των συναδέλφων σας της Νέας Δημοκρατίας, είναι από πλευράς στρατιωτικής και λειτουργικής καλά ή κακά τα TOR -M/1;

Είναι από πλευράς στρατιωτικής καλά ή κακά τα TPQ-37; Καλά κάναμε και τα πήραμε; Μας είναι χρήσιμα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Παρακαλώ ολοκληρώστε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Τι θα γίνει με όλα αυτά τα μεγάλα θέματα που αφορούν το μείζον δημόσιο συμφέρον που είναι το συμφέρον της αμυντικής θωράκισης του τόπου;

Έχετε πράγματι πολλά να σκεφθείτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, πολλά να εξηγήστε. Και είναι η σημερινή διαδικασία μία ευκαιρία διεξόδου. Απαλλαγείτε από το αδιέξοδο αυτό και βεβαίως κάποια στιγμή ζητήστε και συγγνώμη από τους ανθρώπους που ταλαιπωρήσατε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» με θέμα: «30 Χρόνια από το Σύνταγμα του 1975» καθώς και στους λοιπούς χώρους της Βουλής, δεκαοκτώ μαθητές και μαθήτριες και δύο συνοδοί -καθηγητές από το 3ο Γυμνάσιο Νίκαιας Πειραιά.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Πατσιλινάκος εκ μέρους του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΣΙΛΙΝΑΚΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κατά την ταυτόχρονη συζήτηση των δύο προτάσεων της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ, για τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής στην Ολομέλεια στις 12 Οκτώβρη του 2004, σας θυμίζω ότι: το ΚΚΕ ψήφισε και τις δύο προτάσεις για τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής χωρίς να τρέφει ψευδοσήσεις, χωρίς να εξετάσει τα συγκεκριμένα ζητήματα, αλλά κυρίως την εξαγωγή πολιτικών συμπερασμάτων γύρω από το σημαντικό ζήτημα συνολικά του πλέγματος των στρατιωτικών εξοπλισμών, του προσανατολισμού τους και των αναγκών που καλύπτουν, πολύ περισσότερο που απομοζούν τεράστια ποσά από το υστέρημα του ελληνικού λαού.

Γιατί δεν τρέφαμε αυταπάτες: Η αρνητική εμπειρία του παρελθόντος, όπου παρόμοια ζητήματα είχαν τεθεί κατ' επανάληψη, είχαν συσταθεί εξεταστικές επιτροπές, είχαν γίνει έρευνες με ευθύνη και των δύο μεγάλων κομμάτων και καταλήξαμε σε κουκουλώματα και συμψηφισμούς. Εξάλλου το θέμα των φερομένων ως σκανδάλων και της διαιτολοκής είναι ο εύκολος δρόμος αντιπαράθεσης των δύο μεγάλων κομμάτων, έτσι που να διαχειρίζονται την ίδια ακριβώς πολιτική και να συμφωνούν στις βασικές της και στρατηγικές της κατευθύνσεις. Μια πολιτική, που εμείς χαρακτηρίζουμε βαθιά αντιλαϊκή και ταξική υπέρ του μεγάλου κεφαλαίου και σε βάρος των εργαζομένων και των άλλων λαϊκών στρωμάτων, γι' αυτό και σκανδαλώδη.

Τονίσαμε πως μέσα στο κοινωνικοπολιτικό σύστημα που βιώνουμε, όπου ανώτερη αξία είναι το κέρδος, τα φαινόμενα των σκανδάλων, της μίζας των προμηθειών, αποτελούν συνηθισμένο τρόπο επιδίωξης των συμφερόντων διαφόρων επιχειρηματικών κύκλων, επιχειρηματικών ομίλων και πολυεθνικών. Γ' αυτό και το όποιο θεσμικό πλαίσιο και οι όποιες νομοθετικές ρυθμίσεις, ακόμα και οι πιο αυστηρές, έχουν πολύ συγκεκριμένα και περιορισμένα αποτελέσματα. Δεν αντιμετωπίζουν συνολικά το πρόβλημα και έτσι το πρόβλημα συνεχώς αναπαράγεται. Αυτό συμβαίνει σε όλες τις χώρες, όπου κυριαρχούν οι κανόνες της αγοράς. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι το ΚΚΕ είναι αντίθετο στο να υπάρξει θεσμικό πλαίσιο που να περιορίζει το πρόβλημα.

Σήμερα, που φθάσαμε στην Ολομέλεια της Βουλής, θεωρούμε ότι δικαιωθήκαμε πλήρως σε όλες τις παραπάνω επιστημάνσεις. Για παράδειγμα μία καιωθήκαμε στο επίπεδο αντιπαράθεσης των δύο μεγάλων κομμάτων. Καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της επιτροπής ήταν σαφής η προσπάθεια της Νέας Δημοκρατίας να επιφρίψει όσο το δυνατόν περισσότερες ευθύνες στους δύο Υπουργούς Άμυνας του ΠΑΣΟΚ, αναζητώντας όλο και περισσότερες αιτίσεις σε βάρος τους.

Ταυτόχρονα η προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ ήταν να απαλλάξει από οποιεσδήποτε κατηγορίες τους δύο Υπουργούς και να επιφρίψει τις ευθύνες στην καινούργια ηγεσία του Υπουργείου.

Σας πλαίσια της αντιπαράθεσης αυτής δεν δίστασαν μέλη της Επιτροπής και από τις δύο πλευρές να εξισπούντουν διαρροές εγγράφων από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, διαρροές που εμφανίστηκαν σαν άσσοι στο μανίκι προς το φιλικό τους Τύπο και προς τα δημοσιογραφικά κυκλώματα, αλλά και σαν επιλεκτικές και ελλιπείς ενημερώσεις που αποτελούν ουσιαστική παράκαμψη του έργου της Επιτροπής.

Οι καταθέσεις ορίσμενων μαρτύρων και οι ερωτήσεις μάς βοήθησαν στην εξαγωγή πολύ σημαντικών συμπερασμάτων, στα οποία θα αναφερθούμε πιο κάτω, καθιστώντας χρήσιμη γι' αυτόν το λόγο τη λειτουργία της Εξεταστικής Επιτροπής.

Κύριοι συνάδελφοι, τι προέκυψε από την εξεταστική διαδικασία; Όσον αφορά τα αντιεροπορικά μικρού βεληνεκούς TOR-M1, αυτά παραλήφθηκαν με πρωτόκολλα ποιοτικής παραλαβής και ήταν εξοπλισμένα με το IFF σύστημα, σύστημα αναγνώρισης φίλων και εχθρικών μέσων μέσα σε σύντομους χρόνους, τριών έως δεκαπέντε μηνών και δοκιμάστηκαν με επιτυχία, σύμφωνα με τις συμβατικές τους δεσμεύσεις, δύο φορές.

Με βάση αυτό το γεγονός και με τα όσα κατατέθηκαν, δεν αποδείχθηκε ότι το οπλικό σύστημα TOR-M1 ήταν μη επιχειρησιακό, ακατάλληλο για να καλύψει τις ανάγκες για τις οποίες

αγοράστηκε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι δεν έχει ακόμα επιτευχθεί η συμβατική δέσμευση για διασύνδεση των TOR-M1, διασύνδεση με το σύστημα αεράμυνας της χώρας, κάτι που κατά την εισαγγελική αναφορά καθιστά το σύστημα μη επιχειρησιακό.

Όμως τα πράγματα με τη διασύνδεση δεν είναι απλά και μονοσήμαντα. Το πρόβλημα της διασύνδεσης ενός οπλικού συστήματος με το σύστημα αεράμυνας, είναι ένα θέμα που έχει σχέση με εμπλοκή του NATO και αυτό, γιατί συνδέεται με την απελευθέρωση των NATOικών κωδίκων και πρωτοκόλλων επικοινωνίας, έτσι ώστε να γίνει κατορθώτο να γίνει η διασύνδεση.

Όμως πιστεύουμε ότι το NATO δεν παραδίδει αυτούς τους κώδικες, γιατί δεν θέλει να διαρρεύσει και η τεχνολογία αλλά και οι κώδικες στη ρωσική πλευρά. Ολοκληρωμένο όμως σύστημα αεράμυνας πρέπει να πούμε ακόμα ότι δεν υπάρχει όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά και σε άλλες πολύ πιο προχωρημένες και παραγωγών οπλικών συστημάτων χώρες. Μέχρι πριν από πολύ λίγα χρόνια, δύο-τρία χρόνια, δεν ήταν διασυνδεδέμενά με το σύστημα αεράμυνας ούτε τα υπόλοιπα οπλικά συστήματα της Ελλάδος.

Βεβαίως εξακολουθεί να υπάρχει το ζήτημα της υποστήριξης των TOR-M1 από τα ανταλλακτικά. Στην κύρια προμήθεια των TOR-M1 υπήρχε δεκάμηνη υποστήριξη για τα ανταλλακτικά, η οποία και τηρήθηκε. Όμως στη συνέχεια έπρεπε να υπογραφεί νέα συμφωνία δεκαπενταετούς διάρκειας, η οποία θα κάλυπτε τις ανάγκες μας σε ανταλλακτικά. Δυστυχώς η συμφωνία αυτή καθυστέρησε πάνω από τρία χρόνια, από τις 26/5/99 που ολοκληρώθηκε η παράδοση, μέχρι και το Νοέμβριο του 2003 που υπογράφηκε η συμφωνία, μια συμφωνία όπου δυστυχώς υπήρχαν και δικές μας καθυστερήσεις, αλλά και αδυναμίες και δυσκολίες της ρωσικής πλευράς.

Ως προς τα αντισταθμιστικά, είναι σίγουρο ότι ένα ελάχιστο μέρος των αντισταθμιστικών υλοποιήθηκε.

Υπολογίζεται στο 2% της συνολικής αξίας των αντισταθμιστικών αφελημάτων. Αποδείχθηκε επίσης, ότι και στο παρελθόν σχεδόν ποτέ δεν είχαμε πλήρη εκτέλεση των αντισταθμιστικών αφελημάτων, δεν είχαμε ποτέ και τα χρονικά περιθώρια για να εκτελούνται τα αντισταθμιστικά Η όλη έρευνα απέδειξε ότι τα αντισταθμιστικά μέχρι τώρα δεν επιτελούνται σκοπούς της εθνικής οικονομίας. Αυτός είναι ένας μύθος, με τον οποίο επιδιώκεται να χρυσωθεί το χάρι για τις υπέρογκες στρατιωτικές δαπάνες των εξοπλισμών. Η πραγματικότητα είναι ακόμα ότι όταν υλοποιούνται αυτά, τα καρπώνονται ορισμένες ιδιωτικές εταιρίες. Δεν υπάρχει σχεδιασμός για τη μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, η οποία θα μπορούσε να βοηθήσει στην ανάπτυξη της κρατικής αμυντικής βιομηχανίας, ώστε να μειωθεί μ' αυτόν τον τρόπο η εξάρτηση μας από το εξωτερικό. Αντίθετα οι κρατικές πολεμικές βιομηχανίες υποβαθμίζονται και σταδιακά ιδιωτικοποιούνται.

Ως προς την ύπαρξη τυχόν μίζας για παράνομες, λέσι, χρηματοδότησης για την προμήθεια των TOR-M1: Τέτοιο ζήτημα δεν τίθεται από την αναφορά του εισαγγελέα. Το έμα αυτό μπήκε με πλήριο τρόπο τις τελευταίες μέρες στην Εξεταστική Επιτροπή. Εκκρεμούν ακόμα το άνοιγμα λογαριασμών και η δικαστική συμβολή από το ρωσικό κράτος. Από τα μέχρι στιγμής στοιχεία δεν έχει αποδειχθεί κάτι σχετικά με το ζήτημα αυτό.

Πρέπει, όμως, να σημειωθεί γενικά ότι οι προκαταβολές για τα αντισταθμιστικά αφελήματα, που επιτρέπουν στον εκάστοτε προμηθευτή να εξάγει μεγάλα ποσά προς τους εκτελούντες τα αντισταθμιστικά, αποτελούν ένα εύκολο και ανεξέλεγκτο ενδυνάμει μηχανισμό μίζας και διαφθοράς, αφού τελικά τα αντισταθμιστικά αφελήματα δεν εκτελούνται.

Για τα ραντάρ TPQ-37: Σημειώνεται ότι για τα ραντάρ αυτά ζητήθηκαν τριάντα τρεις τεχνικές βελτιώσεις σε σχέση με εκείνα που είχαν αγοραστεί παλιότερα, εννοώ τα δύο κομμάτια που είχαν αγοραστεί τέσσερα χρόνια πριν. Τα ραντάρ δεν αντεπέχουν στο σύνολο των βελτιώσεων, στις δύο δοκιμές που έγιναν και απ' ότι είδαμε στις εφημερίδες και σ' αυτήν που έγινε μόλις πρόσφατα.

Η λήψη απόφασης για την αγορά με απευθείας ανάθεση χωρίς διαγωνισμό, με την αιτιολογία του μοναδικού κατασκευαστή, έγινε με την από 10.11.1997 απόφαση του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου, που έδινε το πράσινο φως για την προμήθεια ομοιότυπων οπλικών συστημάτων.

Είναι σίγουρο, κύριε συνάδελφε, ότι η αγορά των TPQ-37 είναι επεροβαρής σε βάρος της ελληνικής πλευράς. Για παράδειγμα αναφέρω το ότι κατεβλήθη το 90% του τιμήματος, στην αρχή το 40% σαν προκαταβολή και το 50% σαράντα πέντε μέρες μετά από τη στιγμή που φορτώθηκαν σε λιμάνι της Αμερικής, για να έρθουν στην Ελλάδα. Δηλαδή πληρώθηκε το 90%, χωρίς να υπάρξει ποιοτικός και ποσοτικός έλεγχος. Η πιστοποίηση από ανεξάρτητη δημόσια αρχή των ΗΠΑ και η παράδοση κατά τη φόρτωση είναι προνόμιο, που το έχουν οι Αμερικανοί σε όλες τις συμφωνίες τις διακρατικές που κάνουν και έχει επιβληθεί από το NATO. Είναι το γνωστό και περίφημο STANAGE.

Είχαν προβλεφθεί ποινικές ρήτρες και λόγοι έκπτωσης για τη συγκεκριμένη παραγγελία, αλλά όλες αυτές αναφέρονται σε καθυστερήσεις του χρόνου παράδοσης. 'Έτσι τίποτε δεν μπορεί να εφαρμόσει η ελληνική πλευρά, για να διεκδικήσει τα συμφέροντά της.

Πρέπει να σας πω ότι αυτή η ετεροβαρής σχέση μεταξύ Ελλάδος και Ηνωμένων Πολιτειών, αλλά και μεταξύ των υπόλοιπων κρατών, είναι ο γενικός κανόνας σε όλα τα οπλικά συστήματα που αγοράζουμε. Από όσα αναλύθηκαν πιο πάνω, προκύπτουν ορισμένα συμπεράσματα.

Ασφαλώς υπάρχουν, κατά τη γνώμη μας, πολιτικές ευθύνες στους Υπουργούς Εθνικής Άμυνας γενικότερα όλων των μέχρι τώρα κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας, οι οποίες όμως έντοπίζονται, όχι τόσο στις συγκεκριμένες αποφάσεις και στην υλοποίηση των συγκεκριμένων προγραμμάτων, αλλά κύρια στα εξής θέματα:

Έντοπίζονται στον προσανατολισμό και την προσαρμογή των Ενόπλων Δυνάμεων στο νέο δόγμα και τη νέα δομή του NATO, που στοχεύουν στην επιβολή της νέας τάξης πραγμάτων, όπως είναι η δράση εκτός των συνόρων, οι δυνάμεις ταχείας επέμβασης, οι ασύμμετρες απειλές κλπ., στον προσανατολισμό και στις ανάγκες που καλύπτονται από τους εξοπλισμούς και τα υπέρογκα εξοπλιστικά προγράμματα, που έχουν οδηγήσει τη χώρα μας στην πρώτη θέση μεταξύ των χωρών του NATO, σε σχέση με το ακαδέριστο εθνικό εισόδημα.

Κατά κύριο λόγο καλούμαστε να αποκτήσουμε εξοπλισμό που διατίθεται για να εξυπηρετήσει τα ΝΑΤΟϊκά συμφέροντα και σήμερα τις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωστρατού και όχι τις ανάγκες της αμυντικής θωράκισης της χώρας.

Καλούμαστε εδώ και δεκαετίες, στα πλαίσια της καλούμενής βοήθειας, να συνεισφέρουμε βαρύ οικονομικό τίμημα για τον εκσυγχρονισμό των οπλοστασίων των πολυεθνικών του πολέμου, που με τη δραστηριότητά τους σκορπούν το θάνατο και την καταστροφή. Είναι πλευρές αυτού που εύγλωττα ο Επίτιμος Αρχηγός του ΓΕΣ, Κωνσταντίνος Παναγιωτάκης, κατά την κατάθεσή του στην Εξεταστική Επιτροπή αποκάλεσε «σχέση υποτέλειας».

Χρειάζεται προσπάθεια διαφοροποίησης των πηγών του εξοπλισμού μας και προσανατολισμός τους στην ικανοποίηση των πραγματικά αμυντικών αναγκών της χώρας μας, όπως και στη διατήρηση ενός θεσμικού πλαισίου για τους εξοπλισμούς, που περιέχει τόσες πολλές εξαιρέσεις, γενικότερες και κενά, ώστε να το καθιστούν διάτρητο, δίνοντας ουσιαστικά το προνόμιο στους Υπουργούς και την Κυβέρνηση να ενεργούν ερήμην της Βουλής.

Η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι ο κανόνας για τα εξοπλιστικά προγράμματα, ιδιαίτερα σε συνθήκες που μεγαλύτερα πολεμικών επιχειρήσεων κυριαρχούν στο χώρο. Υπάρχουν και οι κυβερνήσεις, οι οποίες πιέζουν για να εκτελεστούν αυτά τα προγράμματα.

Η Βουλή σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι αποφασιστικά και ουσιαστικά παρούσα σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας, από τη σχεδίαση των αναγκών μέχρι την υπογραφή των συμβάσεων. Ασφαλώς και η επιφανειακή, επιλεκτική και για τους

τύπους ενημέρωση, που μέχρι τώρα έχουμε από τη Βουλή, είναι διαφορετική από το ρόλο που εμείς θέλουμε να εκτελεί.

Για τα περίφημα αντισταθμιστικά σας είπα αρκετά, να μην επανέλθω. Πρέπει να πω ακόμα ότι δεν προέκυψαν ποινικές ευθύνες σε βάρος των πολιτικών προσώπων και δη σε βάρος των πρώην ΥΕΘΑ, Άκη Τσοχατζόπουλου και Γιάννου Παπαντωνίου, για την προμήθεια των αντιαεροπορικών μικρού βεληνεκούς TOR-M1 και των ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37.

Βεβαίως δεν προέκυψαν ποινικές ευθύνες σε βάρος της στρατιωτικής ηγεσίας και γενικά των στρατιωτικών για τις πιο πάνω προμήθειες. Τα πιο πάνω πρόσωπα, με την υφισταμένη νομοθεσία, απλώς εισπηγούνται και καλούνται να υπακούσουν στις πολιτικές αποφάσεις που λαμβάνονται.

Θεωρούμε, όμως, ότι τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, εάν και εφόσον διαπιστώνουν ότι είτε οι προμήθειες εξοπλιστικών προγραμμάτων είτε άλλες διαδικασίες δεν είναι προς το συμφέρον της πατρίδας, ανταποκρινόμενοι στην ευθύνη απέναντι της, πρέπει να αντιστέκονται και να δημοσιοποιούν την άποψή τους με τον πλέον υπεύθυνο τρόπο.

Πρέπει να πω ακόμα ότι το έργο της Επιτροπής ήταν επίπονο, πολλές φορές κινδύνεψε να τινάχτει στον αέρα. Πρέπει επίσης να ευχαριστήσω όλους τους συμμετέχοντες για την προσπάθεια που έκαναν, ώστε να καταλήξουμε σε κάποιο αποτέλεσμα, έστω και αν υπάρχουν τέσσερα διαφορετικά πορίσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ. Το λόγο εκ μέρους του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς έχει η κ. Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Συνασπισμός υποστήριξε την ανάγκη ελέγχου από τη Βουλή, στο πλαίσιο της Εξεταστικής Επιτροπής, με ανοικτό πεδίο έρευνας, με σκοπό τόσο τη σε βάθος διερεύνηση των διαδικασιών λήψης απόφασης και των κριτηρίων επιλογής κατά τη σύναψη και διαχείριση των συγκεκριμένων συμβάσεων όσο και την ανάσειξη –για να μη μείνουμε μόνο στις κομματικές αντιπαραθέσεις και σκοπιμότητες– των προβλημάτων και των αναγκών μέτρων βελτίωσης του συστήματος προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας, βελτίωση που επιβάλλεται να προχωρήσει, για να μην επιβαρύνεται το πολιτικό σύστημα και το δημόσιο συμφέρον, όπως και για να μην πλήγεται το κύρος των Ενόπλων Δυνάμεων και η επιχειρησιακή τους ικανότητα.

Έχουμε διαπιστώσει πολλές φορές -και επαληθεύτηκε αυτό κατά τη συζήτηση στην Εξεταστική Επιτροπή- ότι σχετικά με το πρόβλημα των δαπανών και των προμηθειών για τα εξοπλιστικά προγράμματα, το θεσμικό πλαίσιο είναι ατελές και είναι εκτός ελέγχου. Η κατάσταση δεν είναι τυχαία. Αποτελεί συγκεκριμένη πολιτική όλων των κυβερνήσεων, που στο όνομα δήθεν του απορρίτου και της ευαισθησίας περί τα αμυντικά ζητήματα, θέλουν να έχουν όλο αυτόν τον τομέα στην αποκλειστική τους διαχείριση, μέχρι του σημείου να μην εγγράφονται στους προϋπολογισμούς οι σχετικές δαπάνες και να μην υπάρχει ποτέ και για κανένα εξοπλιστικό πρόγραμμα καμία λογοδοσία.

Η Ελλάδα μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει το μεγαλύτερο ποσοστό, της τάξεως του 4%-5%, την τελευταία πενταετία. Η μη αναγραφή από την προηγούμενη κυβέρνηση των εξοπλιστικών δαπανών στον προϋπολογισμό, όπως και των δανείων με τα οποία συνήθως γίνονται αυτές οι δαπάνες, ήταν μια επιλογή -κατ' εμάς- επιβάρυνσης του μέλλοντος. Η αδιαφάνεια, όμως, ως προς τις στρατιωτικές δαπάνες διατηρείται και τον προϋπολογισμό του 2005 από τη νέα Κυβέρνηση.

Η πολιτική για την άμυνα της χώρας είναι μέρος της εξωτερικής πολιτικής και ουσιαστικός τομέας της εθνικής μας στρατηγικής. Το αμυντικό δόγμα της χώρας και οι βασικές εξοπλιστικές παραμέτροι του δεν είναι υπόθεση των επί μέρους Αρχηγών των Οπλών ή των μονομερών αποφάσεων της εκάστοτε κυβέρνησης. Επιβάλλεται η διακλαδική συνεργασία -και όχι η ανταγωνιστικότητα μεταξύ των τριών αυτόνομων Οπλών- και η διασύνδεση του πολιτικού και στρατιωτικού σχεδιασμού.

Αναλυτικότερα θα σας εκθέσω τις διαπιστώσεις μας και τα προβλήματα που καταγράψαμε κατά την εξεταστική διαδικασία

για τις δύο προμήθειες των TOR-M1, των αντισταθμιστικών αφελημάτων αυτών και των TPQ-37.

Αναδείχθηκε σ' αυτήν τη διαδικασία ότι το θεσμικό πλαίσιο και το νομικό καθεστώς που διέπει τις προμήθειες των Ενόπλων Δυνάμεων, παρά τις κατά καιρούς τροποποιήσεις του, εξακολουθούμε να περιέχει κενά, ασάφεις και σκόπιμες παραλείψεις.

Ειδικότερα, παρ' όλο που οι δαπάνες για τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων καταναλίσκουν ένα μεγάλο μέρος του εθνικού εισοδήματος, η Εθνική Αντιπροσωπεία δεν έχει λόγο επ' αυτού και επαφέται στην εκάστοτε κυβέρνηση ή όποια ενημέρωση προς αυτήν. Ασφαλώς η εκάστοτε κυβέρνηση έχει την ευθύνη των εξοπλισμών και της αμυντικής θωράκισης της χώρας, όμως για ζητήματα μείζονος σημασίας, όπως η άμυνα της χώρας, για την οποία δαπανάται έως και το 5% του Εθνικού Προϊόντος, θα έπρεπε να υποχρεώνεται η κυβέρνηση να ενημερώνει προηγουμένως τη Βουλή ή τουλάχιστον να αιτιολογεί σε ειδική επιτροπή ή στη Μόνιμη Επιτροπή με πληρότητα τις αποφάσεις της, που σχετίζονται με την επιλογή του ενός ή του άλλου δαπανηρού εξοπλιστικού προγράμματος, όπως και τους λόγους, πολιτικοοικονομικούς, στρατιωτικούς κλπ., που αιτιολογούν ή επιβάλλουν την κάθε επιλογή.

Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο, όταν επιλέγει -κακώς κατά τη γνώμη μας- τις εξαιρέσεις του κανόνα, όπως το σύστημα της απευθείας ανάθεσης ή τις κρατικές εγγυήσεις, αλλά και άλλες επιλογές που έγιναν και για τα εξοπλιστικά προγράμματα που εξετάσαμε.

Μ' αυτόν τον τρόπο, εάν δηλαδή ενημερώνεται συστηματικά η Βουλή, δεν θα μετατίθενται όλα στη γενική πολιτική του ΚΥΣΕΑ και θα εξασφαλίζεται εκ των προτέρων η ενημέρωση, γνώση και συνεννόηση, αντί της σημειρινής εικόνας των διαρκών εξεταστικών επιτροπών εκ των υστέρων και της μόνιμης καχυποψίας για την εξυπηρέτηση κυκλωμάτων μεσιτείας.

Δεύτερον, εάν και το νομικό καθεστώς που προβλέπει τις προμήθειες όπλων καθιερώνει ως κανόνα το δημόσιο διαγωνισμό και όχι τις απευθείας αναθέσεις, το ίδιο καθεστώς περιέχει εξαιρέσεις, που ο κανόνας τελικά κατανάλει να μετατρέπεται σε εξαίρεση.

Η απευθείας ανάθεση της προμήθειας ενός οπλικού συστήματος σε προμηθευτή, αφ' ενός δυσχεραίνει τη διαπραγματευτική θέση της χώρας, αφ' ετέρου δεν διευκολύνει τον ελεύθερο ανταγωνισμό και την επίτευξη χαμηλών τιμών.

Από την άλλη πλευρά, με το δεδομένο ότι σήμερα η έννοια της μυστικότητας -που χρησιμοποιείται και αυτή ως ένα στοιχείο για απευθείας ανάθεση ενός οπλικού συστήματος- έχει σχεδόν χάσει τη σημασία που είχε στο παρελθόν, λόγω της συμμετοχής στο NATO και της δυνατότητας πληροφόρησης που υπάρχει μέχρι σήμερα, επιβάλλεται να πάψει στο μέλλον να αποτελεί η μυστικότητα λόγο προσφυγής στην απευθείας ανάθεση. Υπό το ίδιο πρίσμα πρέπει να αντιμετωπιστεί και το κριτήριο του μοναδικού κατασκευαστή, αφού η πρόσδος της τεχνολογίας και ο ανταγωνισμός των εταιρειών που παράγουν εξοπλιστικά συστήματα, παρέχουν πλέον τη δυνατότητα επιλογής του επιθυμητού συστήματος μεταξύ περισσότερων κατασκευαστών. Επίσης με απόλυτα αυστηρά και αιτιολογημένα κριτήρια θα πρέπει να εκτιμάται και η συνδρομή των λόγων του κατεπείγοντος.

Για την προμήθεια των δύο εξοπλιστικών συστημάτων που εξετάσαμε, οι λόγοι του κατεπείγοντος, όπως και οι λόγοι του μοναδικού κατασκευαστή, οδήγησαν στην επιλογή του συστήματος της απευθείας ανάθεσης. Πλην όμως και για τα δύο, η μη ομαλή διαχείριση της σύμβασης και οι ασυνέπειες της άλλης πλευράς, είχαν ως αποτέλεσμα μεγάλες καθυστερήσεις στην τεχνικοεπιχειρησιακή ολοκλήρωση των συστημάτων, στην προμήθεια των ανταλλακτικών, στην ολοκλήρωση της παραλαβής και εν τέλει στη χρήση και αξιοποίηση αυτών πλέον της οκταετίας, σχεδόν από τη διαπίστωση του κατεπείγοντος.

Επίσης το κριτήριο του μοναδικού κατασκευαστή και ειδικότερα μετά τη χαώδη κατάσταση των ρωσικών εταιρειών και την εύκολη και χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα αντικατάστασή τους, ορθώς αμφισβητείται και δημιουργεί ερωτηματικά.

Τρίτον, η διάκριση μεταξύ οργάνων που καθορίζουν τα τεχνι-

κοεπιχειρησιακά στοιχεία κάθε εξοπλιστικού προγράμματος, δηλαδή εκείνων που διαπραγματεύονται και εκείνων που αποφασίζουν τελικά την προμήθεια, είναι ασφαλώς σωστή. Όμως δεν είναι σαφείς οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα όργανα που αποφασίζουν τελικά τις προμήθειες του ενός ή του άλλου εξοπλιστικού προγράμματος, μπορούν να αγνοούν τις αντίθετες γνώμες και εισηγήσεις των συμβουλευτικών οργάνων. Και στις περιπτώσεις που εξετάσαμε, έχουμε σημαντικότατα τέτοια περιστατικά.

Επιβάλλεται, λοιπόν, ο συγκερασμός των δύο παραμέτρων, των τεχνικοεπιχειρησιακών δηλαδή και πολιτικών κριτηρίων και η πλήρης αιτιολόγηση της τελικής επιλογής στις αρμόδιες επιτροπές της Βουλής, πολύ περισσότερο για τις περιπτώσεις που τα πολιτικά κριτήρια αντικάσκουν με τα τεχνικοεπιχειρησιακά, περιπτώσεις που -όπως είπα- εμφανίστηκαν και στις δύο προμήθειες που εξετάζουμε και δημιούργησαν πολλά ερωτηματικά.

Τέταρτον, στην προμήθεια κυρίως των TOR-M1 αποτυπώθηκαν τα γνωστά προβλήματα στη διακλαδική συνεργασία των τριών όπλων των Ενόπλων Δυνάμεων στα θέματα των εξοπλισμών. Εκτός από τις αντικειμενικές τεχνικές δυσκολίες που έχει ένα οπλικό σύστημα για να καλύψει τις ανάγκες και των τριών αυτόνομων όπλων, χαρακτηριστική ήταν η ανταγωνιστικότητα μεταξύ των κλάδων, όπως και η αδυναμία διασύνδεσης του πολιτικού και στρατηγικού σχεδιασμού.

Κενά, ατέλειες και ασάφεις έχουν επισημανθεί στο περιεχόμενο των συμβάσεων προμήθειας κύριου υλικού και αντισταθμιστικών αφελημάτων, που σχετίζονται με την αναγκαία και πλήρη διασφάλιση των προκαταβολών, με τον τρόπο μετάθεσης του κινδύνου από τον πωλητή στον αγοραστή, με τη λειτουργία των ποινικών ρητρών και με τη σαφήνεια των όρων κατάπτωσής τους υπέρ του αγοραστή, με τις προμήθειες παράδοσης κυρίων υλικών και τις συνέπειές τους -δηλαδή με τον αιτιολογημένη από την προθεσμία αυτές είναι αποκλειστικές ή απλώς ενδεικτικές- με τη δυνατότητα αφαίρεσης των ποσών των εγγυήσεων που κατέπεσαν από τα συμφωνημένα ποσά των προκαταβολών, με τους χρόνους υλοποίησης της σύμβασης προμήθειας των ανταλλακτικών και με τις συνέπειες της αθέτησης της σύμβασης αυτής από πλευράς προμηθευτή, με τις προθεσμίες διενέργειας των ποιοτικών ελέγχων των υλικών και τις ασυνέπειες τους.

Στις παθογένειες του συστήματος προμήθειας εξοπλιστικών προγραμμάτων ανάγεται και η παραλαβή του πολεμικού υλικού χωρίς προηγούμενη πλήρη επιβεβαίωση των τεχνικοεπιχειρησιακών δυνατοτήτων, που υποσχέθηκε ο προμηθευτής σε πραγματικές και όχι σε εικονικές συνθήκες επίδειξης ή με βάση τις διαβεβαιώσεις κρατικών φορέων περί της χώρας παραγωγής και περί της αρτιότητας του προγράμματος εξοπλισμού, σημαντική αδυναμία, όπως αποδείχθηκε, στις συμβάσεις με την εταιρία RAYTHEON για τα ραντάρ TPQ-37.

Ιδιαίτερες αδυναμίες επισημάνθηκαν στις συμβάσεις αντισταθμιστικών αφελημάτων. Ειδικότερα ούτε τα αντισταθμιστικά αφελημάτα συγκεκριμένοποιούνται και αποσαφηνίζονται πλήρως, ούτως ώστε ο τρόπος υλοποίησής τους να είναι απόλυτα ειλικρινής, ούτε η παρακολούθηση της υλοποίησής τους γίνεται συστηματικά.

Γύρω από τις συμβάσεις των αντισταθμιστικών αφελημάτων αναπτύχθηκαν στην επιπροτοπή έντονοι προβληματισμοί, που έφτασαν μέχρι του σημείου της υποβολής πρότασης κατάργησής τους, με τη σκέψη ότι σπανίως υλοποιούνται, ενώ επιβαρύνουν το κόστος της κύριας προμήθειας.

Στην προκειμένη περίπτωση των αντισταθμιστικών αφελημάτων για τα TOR-M1, το καθεστώς, οι ικανότητες και οι αρμοδιότητες των ενδιάμεσων εταιριών, όπως και η πιστοποίηση και η αποδοχή ή μη αυτών από τον κύριο του έργου δεν διευκρινίστηκαν ποτέ, ενώ τελικά ήταν πολύ μεγάλες, παρά τις επίμονες ερωτήσεις μας και στους τρεις γενικούς γραμματείς του Υπουργείου.

Αδυναμίες, κενά και σημαντικότατες παραλείψεις έχουν διαπιστωθεί και στην παρακολούθηση της υλοποίησής των όρων των συμβάσεων τόσο του κύριου υλικού όσο και των αντισταθμιστικών αφελημάτων. Εξ όσων έχουν διαπιστωθεί και για τις

δύο προμήθειες, σπανίως κινήθηκαν οι διαδικασίες επιβολής ποινικών ρητρών, κατάπτωσης εγγυήσεων, προσφυγής σε διαιτησία ή ακόμη και έκπτωσης του προμηθευτού, που αθέτησε προκλητικά την τήρηση των υποσχέσεων του. Ασφειες και παραλείψεις παρατηρήθηκαν ως προς τον τρόπο και στο σύστημα που ακολουθήθηκε στην προμήθεια των δύο οπλικών συστημάτων. Ενώ τελικά κατέληξαν σε απευθείας αναθέσεις, ασφαρής ήταν η μεθόδος που ακολουθήθηκε πριν από την απευθείας ανάθεση. Δεν κατέστη δυνατόν να διευκρινιστεί αν ο τρόπος προμηθειας ήταν οι ενσφράγιστες προσφορές, αν ήταν οι προμήθειες χωρίς διεξαγωγή διαγωνισμού ή αν ήταν ο πρόχειρος διαγωνισμός με προφορικές προσφορές. Ούτε οι όροι του διαγωνισμού υπήρχαν γνωστοί εκ των προτέρων, με αποτέλεσμα μέχρι και την τελευταία στιγμή να καταφθάνουν από ορισμένες εταιρίες προτάσεις βελτιωτικών προσφορών.

Από τις καταθέσεις αρκετών μαρτύρων προέκυψε ότι στα γραφεία και στους διαδρόμους του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας περιφέρονται μέχρι και σήμερα με μεγάλη άνεση και οικειότητα σε σχεδόν καθημερινή βάση ποικιλώνυμοι μεσίτες, διαμεσολαβητές, διαφημιστές, μεσάζοντες και έμποροι οπλών, με σκοπό την προώθηση των οπλικών συστημάτων που αντιπροσωπεύουν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα ήθελα και εγώ περισσότερο χρόνο, κύριε Πρόεδρε.

Κατά την άποψή μας, το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό. Επιβάλλεται με ρητή διάταξη νόμου, όσο κι αν αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας φαίνεται εξωπραγματικό, να αποκλειούται στο μέλλον η μεσιτεία και εν γένει η διαμεσολάβηση τρίτων στις προμήθειες οπλών και οπλικών συστημάτων εκ μέρους των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας.

Επίσης από τις εξετάσεις των μαρτύρων προέκυψε ότι ανώτατοι αξιωματικοί του στρατού, που είχαν κατά τη διάρκεια της ενεργούς υπηρεσίας τους ασχολήθηκαν με εθνικές αιτιολογίσεις οπλικών συστημάτων και με κατάρτιση κυρίων συμβάσεων αντισταθμιστικών αφελημάτων, μετά την αποστράτευσή τους προσλαμβάνονται ως σύμβουλοι, διευθυντές ή υπάλληλοι από εταιρίες που πωλούν ή μεσιτεύουν την προμήθεια οπλών, παρά τη ρητή πρόβλεψη του νόμου που απαγορεύει επί μία πενταετία μετά την αποστράτευση τη μη ανάμειξη, ενασχόληση κλπ. Τέτοιου είδους ανάμειξη πρέπει να απαγορευεί και χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό, γιατί εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους.

Σημειώνουμε ότι το προεδρικό διάταγμα 284 περιέχει ασφειες, αοριστίες και αντιφάσεις στους περιγραφόμενους τρόπους πραγματοποίησης των προμηθειών, ενώ παρέχει στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας ελεκώ εξουσιοδότηση να ενεργεί κατά το δοκούν. Έχουμε γράψει τις προτάσεις μας για τη βελτίωση όλου αυτού του συστήματος στο πόρισμα.

Δεν με παίρνει ο χρόνος, αλλά θέλω να πω ότι στην επιτροπή έγινε μία ουσιαστική δουλειά, όμως πολλές φορές οι ρόλοι των Βουλευτών των δύο μεγαλύτερων κομιμάτων που μετείχαν στην Εξεταστική Επιτροπή, περιορίστηκαν ή και ταυτίστηκαν σε πλείστες περιπτώσεις με τους ρόλους της πολιτικής αγωγής και της υπεράσπισης και δεν μπήκαν στη μεγάλη ουσία των προβλημάτων, όπως θα έπρεπε.

Από τα κύρια σημεία των μαρτυρικών καταθέσεων για τα TOR M1, κατά πολλούς εκ των εξετασθέντων μαρτύρων, το μεν επιλεγέν οπλικό σύστημα TOR - M1, ανεξάρτητα από τη μη διασύνδεσή του με το ενιαίο αμυντικό σύστημα της χώρας, είναι εύχρηστο και λειτουργικό, όπως έχει σήμερα, ενώ κατά άλλους η μη διασύνδεσή του τού στερεί σημαντικό βαθμό της αποτελεσματικότητάς του, όπως η αδυναμία προμήθειας ανταλλακτικών υλικών. Άρα έμμεσα έχει προκληθεί ζημία στο κράτος.

Οι αρνητές της χρησιμότητας του συστήματος TOR-M1, σήμερα δεν εντοπίζουν κυρίως τις αιτιάσεις τους στην αρχική επιλογή του, αλλά στην ανώμαλη εξέλιξη της σχετικής σύμβασης, που συνίσταται στη βραδύτητα της διασύνδεσης των TOR -M1 με το σύστημα αερόσανας της χώρας.

Για τις συμβάσεις των αντισταθμιστικών αφελημάτων, διαπιστώνεται πράγματι μία αρνητική εικόνα, αφού από τις σχετικές

κατευθυντήριες οδηγίες που ενέχουν θέση υπουργικής απόφασης, δεν προβλέπεται κρατική εγγύηση, όπως αυτή που λήφθηκε για τα αντισταθμιστικά αφελήματα της προμήθειας των TOR - M1, αλλά απαιτείται τραπεζική εγγύηση.

Είναι γεγονός όμως, κύριοι συνάδελφοι, ότι από μόνη της η λήψη της εγγυητικής επιστολής τραπέζης δεν θα μπορούσε να αποτέλεσε μία ανώμαλη εξέλιξη της σύμβασης, όπως δεν την απέτρεψε και στη σύμβαση προμήθειας των TPQ-37, στην οποία υπήρχε εγγυητική επιστολή τραπέζης.

Επιβάλλεται, λοιπόν, πάντα να υπάρχει η συστηματική παρακολούθηση και η απαίτηση για εκπλήρωση όλων των συμβατικών όρων στους αντίστοιχους χρόνους, τακτική που δεν ακολουθήθηκε με πληρότητα στις δύο εξεταζόμενες συμβάσεις.

Σχετικά με τη βραδύτητα υλοποίησης των συμβάσεων των αντισταθμιστικών αφελημάτων, τα προβλήματα ήταν πολύ περισσότερα και έχουν καταγραφεί. Όσον αφορά στα TPQ - 37.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κυρία Ξηροτύρη, υπολογίστε το χρόνο σας, σας παρακαλώ. Πρέπει σιγά-σιγά να τελειώνετε.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Κυρία Πρόεδρε, θα τελειώσω με τις διαπιστώσεις.

Το κύριο θέμα ήταν η εναντίωση των επιτελών στο γεγονός ότι δεν έγινε πλήρης προέλεγχος για τη διαπίστωση των τεχνικούπτερεσιακών δυνατοτήτων του συστήματος ούτε πρόταση να αλλάξει η προμήθεια. Τα θέματα της ανάληψης των αποφάσεων για το TPQ-37 -τουλάχιστον κατά τις μαρτυρίες- είχαν στοιχεία εξωτερικής νομιμότητας, με την έννοια ότι τόσο η επιλογή του συστήματος όσο και η υλοποίηση της σχετικής σύμβασης αναγάνταν στις αρμοδιότητες των δύο Υπουργών.

Όσον αφορά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην απόδοση πολιτικών ευθυνών, συνοψίζοντας τα παραπάνω, θεωρούμε ότι προκύπτουν σοβαρές πολιτικές ευθύνες των δύο προηγηθέντων Υπουργών Άμυνας, που συνοψίζονται στα εξής: Ενώ το πρόβλημα των δαπανών και των προμηθειών για τα εξοπλιστικά προγράμματα έχει κατ' επανάληψη τεθεί, δεν έλαβαν πολιτικές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις προμήθειες των όπλων, ώστε να καλυφθούν τα κενά, οι ατέλειες και να υπάρξει η επιβαλλόμενη δυνατότητα ελέγχου.

Δεν κατέστησαν τη Βουλή κοινωνό σε κρίσμες και οικονομικά δυσβάστακτες αποφάσεις τους. Η αναγκαίότητα κάθε προμήθειας αμυντικού υλικού και η σκοπιμότητα της αντίστοιχης επιλογής έπρεπε να είναι υπόθεση της ελληνικής Βουλής και της ειδικής επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κυρία συνάδελφε, πρέπει να τελειώνετε, σας παρακαλώ πολύ.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Τελειώνω.

Δεν οριθέτησαν με σαφήνεια τα όρια των γνωμοδοτικών και αποφασιζόντων οργάνων, με αποτέλεσμα η τελική επιτροπή να είναι δεικτική παρερμηνεών. Δεν ενεργοποίησαν και δεν φρόντισαν στον επιθυμητό βαθμό για τον πλήρη νομικό προέλεγχο των συμβάσεων. Δεν δραστηριοποίησαν πλήρως το μηχανισμό προελέγχου των τεχνικούπτερεσιακών δυνατοτήτων των οπλικών συστημάτων σε συνθήκες πραγματικές. Δεν έλεγχαν με ειδικούς τη ρεαλιστικότητα των αντισταθμιστικών αφελημάτων. Έσπευσαν να ενεργοποιήσουν το δικαίωμα προαιρέσης, αν και ήταν ήδη εμφανείς οι καθυστερήσεις.

Πολιτικές ευθύνες καταλογίζονται και για την επιδειχθείσα ανοχή έναντι της «RAYTHEON» και τη μη επίσπευση των δοκιμών επιβεβαίωσης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κυρία Ξηροτύρη, θα σας ευχαριστήσουμε για την εισήγησή σας.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Στο σημείο αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας, θέλω να επαναλάβω και πάλι ότι να μεν ποινικές ευθύνες δεν έχουν βεβαιωθεί μέχρι τώρα και παραμένουν ανοικτά δύο-τρία θέματα, αλλά θέλω επίσης να επαναλάβω ότι τα προβλήματα που εμφανίστηκαν στις προμήθειες των οπλικών συστημάτων, σχετίζονται με την παθογένεια που τα χαρακτηρίζει όλα αυτά και θα είναι υπεύθυνος και ο σημερινός Υπουργός, αν συνεχίσει πραγματικά στην ίδια

κατεύθυνση. Βλέπουμε με ανησυχία να υπάρχουν καθυστερήσεις και πολιτικές ευθύνες ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ, κυρία Ξηρούρη, για την εισήγησή σας.

Κύριοι συνάδελφοι, από τα άνω δυτικά θεωρεία τη συνεδρίαση μας παρακολουθούν, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στην έκθεση για τα 30 χρόνια από το Σύνταγμα του 1975 και στους χώρους της Βουλής, σαράντα δύο μαθητές και μαθήτριες και πέντε συνοδοί -καθηγητές από το Γυμνάσιο Αμφιλοχίας.

Τους καλωσορίζουμε στο Κοινοβούλιο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριοι συνάδελφοι, θα προχωρήσουμε τώρα στη δεύτερη ομάδα ομιλητών. Επισημαίνω ότι στο εξής θα γίνεται αυστηρότατη τήρηση του χρόνου.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Γιατί στο εξής, κυρία Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Δώσαμε μια άνεση στους πρώτους, κύριε συνάδελφε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Και στους δεύτερους, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Θα προσπαθήσουμε, γιατί κάποιοι θα ζημιώθουν στο τέλος. Καλό είναι, λοιπόν, να μη ζημιωθεί κανένας.

Ο κ. Ζαγορίτης έχει το λόγο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΖΑΓΟΡΙΤΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Επειδή διαμαρτύρεται ο κ. Λοβέρδος, παρακαλώ την ανοχή σας, για να μιλήσω λίγο περισσότερο, ώστε να μιλήσει λίγο περισσότερο και εκείνος με τη σειρά του.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: 'Όλοι.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΖΑΓΟΡΙΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις 12 Οκτωβρίου του 2004 συζητήσαμε σ' αυτήν την Αίθουσα την πρόταση για τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής, που θα ήλεγχε τις προμήθειες των TOR-M1 και των ραντάρ TPQ-37. Δικαιωθήκαμε για την επιλογή μας. Διότι από την έρευνα αυτή στην Εξεταστική Επιτροπή, η οποία συνεχίζεται σε επίπεδο Δικαιοσύνης και ενώ αναμένονται ακόμη απαντήσεις, σε σχέση με τη δικαστική συνδρομή που ζητήθηκε και τα στοιχεία τα οποία θα προκύψουν, έχει αποδειχθεί η ευθύνη της τότε πολιτικής ηγεσίας της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ σε σχέση με τις συγκεκριμένες προμήθειες, αλλά και τα προβλήματα τα οποία υπάρχουν στο θεσμικό πλαίσιο προμήθειών των Ενόπλων Δυνάμεων.

Έχει αποδειχτεί περίτραπα ότι από τις πράξεις και τις παραλείψεις των Υπουργών Εθνικής Αμύνης του ΠΑΣΟΚ της περιόδου 1999 μέχρι και το 2003, το ελληνικό δημόσιο έχει υποστεί ζημία εκατομμυρίων δολαρίων, άλλως δισεκατομμυρίων δραχμών, σε κάθε μια από τις δύο υπό ελεγχο προμήθειες, ενώ ακόμα παραμένουν ανοικτά ζητήματα.

Για την κατάσταση αυτή, οι τότε Υπουργοί του ΠΑΣΟΚ έχουν σοβαρότατες ευθύνες, τόσο ο κ. Τσοχατζόπουλος όσο και ο κ. Παπαντώνιου, κάτι το οποίο έχει αποδεχθεί τόσο το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος όσο και ο Συναπισμός.

Κύριε Βενιζέλο, αυτό είναι πολιτικός κόλαφος. Για το ΠΑΣΟΚ. Έχετε απομονώθει και δεν το έχετε καταλάβει. Μόνο το ΠΑΣΟΚ τα βρήκε όλα εντάξει, μόνο οι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ λένε ότι όλοι οι άλλοι έχουν ευθύνες, εκτός από το ΠΑΣΟΚ. Ρωτήστε και το ΚΚΕ και το Συναπισμό, για να διαπιστώσετε την απομόνωσή σας.

Επίσης επιχειρήθηκε από τον κ. Βενιζέλο η εμπλοκή της Κύπρου για λόγους εντυπωσιασμού. Αλήθεια, μήπως στην Κύπρο εκτελέστηκαν τα αντισταθμιστικά ωφελήματα ύψους εκατοντάδων εκατομμυρίων δολαρίων; Γιατί στην Ελλάδα μόνο το 2% υλοποιήθηκε και το υπόλοιπο 98% ακόμα δεν το είδαμε, ακόμη δεν το απαντήσαμε. Πείτε μας, κύριε Βενιζέλο: Στην Κύπρο υλοποιήθηκαν αυτά τα εκατομμύρια δολάρια, εκεί εξαφανίστηκαν;

Ο κύριος Βενιζέλος έφθασε στο σημείο να καταλογίσει ένα απότημα στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας για ένα εκ παραδρομής σφάλμα σε ομιλία του. Ο κ. Βενιζέλος είπε ότι σ' ένα ώριμο κοινοβουλευτικό σύστημα αυτό θα ήταν αρκετό, για να οδηγήσει τον Υπουργό, που υπέπεισε σε τέτοιο απότημα, σε παραίτηση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Οκτώ ψεύδη είπε.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΖΑΓΟΡΙΤΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, αν ένα φραστικό λάθος έχει τέτοια κύρωση, ποια άραγε πρέπει να είναι η κύρωση για έναν Υπουργό που προχώρησε παράνομα σε απευθείας αναθέσεις για την προμήθεια των ραντάρ TPQ-37, χωρίς να ακολουθήσει τη διαδικασία του διαιγνωσμού, αφού εκείνη την περιόδο αποδειγμένα υπήρχαν στην αγορά και άλλα ραντάρ αντιπροσωπούλικού σύγχρονης τεχνολογίας άλλων εταιρειών, αλλά και της ίδιας αμερικανικής εταιρίας, όπως προκύπτει από τις ένορκες καταθέσεις αρμοδίων αξιωματικών, του κ. Κοντραφόρη και του κ. Μεϊμάρη;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Καταθέτω τις μαρτυρίες των δύο αξιωματικών για τα Πρακτικά της Βουλής, για να τις διαβάσετε επιτέλους και να γίνουν κτήμα σας

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ελευθέριος Ζαγορίτης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Είναι στα Πρακτικά της Βουλής, μην κάνετε τον κόπο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΖΑΓΟΡΙΤΗΣ: Κύριε Βενιζέλο, ο διαιγωνισμός δεν θα διασφαλίζει μονάχα τη δυνατότητα να προμηθευθούν οι Ένοπλες Δυνάμεις τα καλύτερα συστήματα ραντάρ, αλλά θα διασφαλίζει και τη σωστή διαχείριση του δημοσίου χρήματος το οποίο, δυστυχώς, δεν σέβεστε, του χρήματος του ελληνικού λαού που δεν είναι ούτε για ζόδεμα ούτε για πέταμα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Σας είχε γίνει συνήθεια έτσι και αλλιώς, ώστε τα τρία τέταρτα των προμηθειών από το 1998 μέχρι το 2003 γίνονταν με απευθείας αναθέσεις και όχι με διαιγνωσμό. Ο νόμος ως εξαίρεση έβλεπε την απευθείας ανάθεση, αλλά εσείς κάνατε την εξαίρεση κανόνα και τον κανόνα εξαίρεση. Αυτοί ήσαστε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Αν ένα φραστικό λάθος έπρεπε να οδηγήσει το σημερινό Υπουργό σε παραίτηση, τότε ποια άραγε έπρεπε να είναι η κύρωση για έναν Υπουργό που προχώρα στην προμήθεια οπλικών συστημάτων, ενώ ενημερώνεται αρμοδίως από τη στρατιωτική ιεραρχία ότι μετά από την επιχειρησιακή αξιολόγηση των ραντάρ, που έγινε το Νοέμβριο του 1999, διαπιστώνεται ότι αυτά δεν επιβεβαίωνται τις επιχειρησιακές δυνατότητες που ζητούσε ο στρατός, ότι το κόστος τους ήταν πολύ υψηλό σε σχέση με τις δυνατότητες τους, αλλά και σε σύγκριση με ραντάρ νεότερης τεχνολογίας; Τότε οι στρατιωτικοί εισηγήθηκαν εγγράφως, αναλυτικά και αιτιολογημένα, σε δεκαοκταελιδό φύλο ενημερώσεως εισηγήσεως προς τον κ. Τσοχατζόπουλο, τη διακοπή των διαπραγματεύσεων για τα TPQ 37 -διαπραγματεύσεις που δεν είχαν ακόμα ολοκληρωθεί- και ζήτησαν την έναρξη συναξιολόγησης όλων των υπαρχόντων συγχρόνων συστημάτων ραντάρ μέσα σε δεκαοκτώ αιτιολογημένες σελίδες με τις υπογραφές της ανωτάτης στρατιωτικής ηγεσίας του ΓΕΣ και του Πυροβολικού. Ο κ. Τσοχατζόπουλος τους αγνόησε αυθαίρετα και αναιτιολόγητα, με μία μονοκονδυλιά, με μία σημείωση σ' αυτό το έγγραφο. Καταθέτω το σχετικό έγγραφο για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ελευθέριος Ζαγορίτης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Τους αγνόησε, τη στιγμή που αποδειγμένα γνώριζε ότι τα υπό προμήθεια ραντάρ εμφάνιζαν μειωμένες επιδόσεις και δεν ανταποκρίνονταν στις τεχνικοεπιχειρησιακές απαιτήσεις του ΓΕΣ και στους φόβους της ιεραρχίας. Ακόμη και στην εφημερίδα, αν γραφόταν κάτι τέτοιο, θα έπρεπε ο κύριος Υπουργός της εποχής εκείνης να είχε φροντίσει να κάνει κάτι διαφορετικό απ' αυτό που έκανε τότε.

Οι φόβοι των στρατιωτικών, δυστυχώντας, πρώτα όμως πληρώσαμε. Πρώτα πληρώσαμε εκατομμύρια δολάρια, τα οποία δεν ήταν κανενάς ιδιώτη Υπουργού ή οποιουδήποτε άλλου, ήταν του ελληνικού λαού. Πληρώσαμε εκατομμύρια δολάρια, χωρίς να έχει γίνει αποδοχή του συστή-

ματος σε σχέση με τα συμβατικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες που έπρεπε να έχει.

Τι πρέπει να πει το κοινοβουλευτικό μας σύστημα για την τότε πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης; Μπράβο; Συγχαρητήρια για τη σύμβαση που υπέγραψε; Συγχαρητήρια, επειδή πρώτα πληρώσαμε και μετά δοκιμάσαμε; Αυτά ήταν τα χάλια μας, αλλά και μετά, αφού δοκιμάσαμε, συνεχίσαμε να πληρώνουμε. Να σας ζητήσουμε και γι' αυτό συγγνώμη;

Δυστυχώς, προφανώς δεν καταλαβαίνετε τι κάνατε τότε. Η πρώτη δοκιμή έγινε τον Ιούνιο του 2003 και ενώ τα ραντάρ αδυνατούσαν να ανταποκριθούν στα συμβατικά χαρακτηριστικά και ενώ οι δοκιμές ήταν ανεπιτυχείς, όπως προκύπτει από τις καταθέσεις του τότε Προέδρου της Επιτροπής Αξιολόγησης, αλλά και του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Στρατού κ. Χαρβάλα - σας τις αφήνω κι αυτές να τις διαβάσετε- εμείς πληρώναμε. Πληρώναμε λες και μας περίσσευαν 15,5 εκατομμύρια δολάρια τον Αύγουστο του 2003, 15,5 εκατομμύρια δολάρια το Σεπτέμβριο του 2003, 1,5 εκατομμύριο δολάρια τον Οκτώβριο του 2003, ενώ στη δοκιμή είχε γραφεί ότι δεν μπορούσαμε να τα αποδεχθούμε, διότι πολλές από τις ιδιότητες που έπρεπε να έχουν τα ραντάρ, δεν εντοπιούνταν στις δοκιμές.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ελευθέριος Ζαγορίτης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Βέβαια το Δεκέμβριο, μετά και από τη δεύτερη δοκιμή των ραντάρ, που πάλι ήταν ανεπιτυχής, εμείς εξακολουθούσαμε να πληρώνουμε. Άλλα 16,5 εκατομμύρια δολάρια εκταμίευσε το ελληνικό κράτος, προκειμένου να πληρωθούν ραντάρ, τα οποία δεν είχαν τις ιδιότητες, δεν είχαν τα χαρακτηριστικά που οι Ένοπλες Δυνάμεις μας ζητούσαν.

Η πληρωμή -μας λένε οι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ- δεν εξαρτιόταν από την αποδοχή ή όχι, από το αν ήταν επιτυχείς ή όχι οι δοκιμές. Συγχαρητήρια για τη σύμβαση που υπογράψατε, εποιείς να μην εξαρτάται η πληρωμή από την αποδοχή, από την ολοκλήρωση των ποιοτικών ελέγχων. Έτσι πληρώσαμε εκατομμύρια δολάρια. Και γι' αυτό θα πρέπει να σας ζητήσουμε συγγνώμη;

Ακόμη δεν ξέρουμε τα αποτελέσματα των τωρινών δοκιμών. Ελπίζουμε να πάνε όλα καλά, αλλά δεν ξέρουμε ακόμη αν αυτά τα οπλικά συστήματα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων και αν μπορούμε να τα αποδεχθούμε ως Ένοπλες Δυνάμεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Ζαγορίτη, θα πρέπει να συντομεύετε.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΖΑΓΟΡΙΤΗΣ: Δεν έχω χρόνο, αλλά θα μου επιτρέψετε να κλείσω με μία μονάχα κουβέντα. Δεν διαπιστώθηκαν μονάχα αυτά τα προβλήματα τόσο στα TOR-M1 όσο και στα TPQ-37. Το θεσμικό σύστημα των προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων είναι αδιαφανές και διάτροπο. Αυτό δεν το λέει μονάχα η Νέα Δημοκρατία, το λέει και το ΚΚΕ, το λέει και ο Συναπισμός και -ω-, του θαύματος- το λέει και το ΠΑΣΟΚ.

Το ΠΑΣΟΚ όλα τα βρήκε εντάξει, αλλά λέει ότι πρέπει να φτιάξουμε ένα καλύτερο θεσμικό πλαίσιο για τις Ένοπλες Δυνάμεις. Συμφωνούμε σ' αυτό. Πρέπει να φτιαχτεί ένα καινούργιο πλαίσιο, να θωρακίσουμε το θεσμικό πλαίσιο, ώστε τουλάχιστον στο εξής τα νοστρά φαινόμενα του παρελθόντος να μην επαναληφθούν και η ζημιά που υπέστη το ελληνικό κράτος και ο κάθε Έλληνας πολίτης, να μην υπάρξει ξανά.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Λαζαρέρδος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Ζαγορίτη, σαν να μην έγινε καν Εξεταστική Επιτροπή, σαν να μην κάναμε τίποτα τρεις μήνες στο θεσμικό κάτεργο της Εξεταστικής Επιτροπής, σαν να μην ακούσατε κανένα μάρτυρα, σαν να μην αξιολογήσαμε έγγραφα.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΖΑΓΟΡΙΤΗΣ: Σας τα έδωσα τα έγγραφα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σαν να μη διαπιστώσαμε τίποτα, σαν να είστε ακόμη στο φινόπωρο, στον Οκτώβριο, όταν εδώ στις 12 Οκτωβρίου ακούγαμε τα ψέματα του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης. Μπράβο! Απορώ γιατί κάναμε Εξεταστική Επιτροπή, αν είναι να λέτε πάλι τα ίδια.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Εσείς στηρίζετε μια Κυβέρνηση, που κατάφερε το ακατόρθωτο, να μεταλλάξει μέσα σε δώδεκα μήνες το Υπουργείο Εθνικής Αμύνας από Υπουργείο της εθνικής συνοχής και της εθνικής ενότητος, όπου αρκεί η διορατικότητα για να το κυβερνήσει κανείς, σε Υπουργείο των πολιτικών δώξεων, σε Υπουργείο της διχόνοιας. Αυτοί είστε και αυτό πρέπει να το συλλογιστείτε τώρα που αποτιμούμε εντάσεις δώδεκα μηνών.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ: Ας μην τα κάνατε, για να μη συνέβαιναν αυτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Είστε ενήμεροι όλοι, συνάδελφοι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, που συμμετέχετε στη Διαρκή Επιτροπή Εξωτερικών και Αμυνας. Ο Υπουργός έχει να έρθει από τις 3 Ιουνίου εκεί. Φοβάται την Επιτροπή, γιατί εκεί δεν θα συζητάμε ενώπιον ανθρώπων που αγνοούν τα θέματα, αλλά ενώπιον Βουλευτών που είναι πλήρως ενημερωμένοι και θα του ζητήσουν το λόγο. Θα του ζητήσουν το λόγο, γιατί η Βουλή δεν έχει ιδέα τι περικόπτει από τους εξοπλισμούς, τι προγράμματα δεν θα υλοποιήσει, τι άλλαξε. Ήρθε στον προϋπολογισμό εδώ και εξήγγιευλε 11% μείωση. Σωστά. Περί τίνος ακριβώς πρόκειται; Διότι εκεί θα του πούμε: Τι κάνει τώρα για την άμυνα της χώρας; Τίποτα δεν κάνει. Απλώς κατηγορεί. Απλώς σπιλώνει και απλώς διώκει.

Για να δούμε όμως τώρα, στο πλαίσιο μιας πολιτικής εθνικής άμυνας που πάει τη χώρα στα τυφλά, τι έγινε στο θέμα των εξοπλισμών, που εξετάσαμε ως Βουλή των Ελλήνων. Σας είπαμε και στη Βουλή ότι δεν εκφράσατε απλές υπόνοιες την άνοιξη του 2004. Στη συνέπεια εκεί στις 9 Μαΐου 2004 είπατε πολύ συγκεκριμένα πράγματα, που υπονοούσαν δωροδοκίες και παράνομο χρήμα που βγήκε από τους εξοπλισμούς. Βλέπουμε την πρώτη σελίδα της «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ», το πρώτο θέμα: Τα λόγια σας. Θέλατε να πείτε για δωροδοκία, αλλά δεν είχατε στοιχεία, κύριε Υπουργέ. Βάλατε τη Βουλή σε μια περιπέτεια και χαλκεύσατε -και μιλώ μετά λόγου γνώσεως, θα το αποδείξω- απιστία. Ενώ εννοούσατε δωροδοκία, φέρατε να εξετάσουμε τη δήθεν διάπραξη αδικημάτων απιστίας. Τρία κόμματα της Εξεταστικής σας είπαν πως δεν διεπράχθησαν. Εσείς δεν λέτε τίποτα, διότι φοβάστε.

Όμως για να δούμε, γιατί μιλάμε εμείς, αξιότιμε κύριε Υπουργέ, για χάλκευση στοιχείων απιστίας. Σας το είπαμε εδώ, το απέδειξε η δική σας κατάθεση και η κατάθεση του κ. Ζορμπά στην Εξεταστική, ότι ενώ το Σύνταγμα σάς ορίζει συγκεκριμένα πως, αν έχετε στοιχείο που να αφορά πιθανή διάπραξη αδικήματος από Υπουργό, πρέπει να στείλετε τους φακέλους στη Βουλή δίχως να κάνετε την παραμικρή εξέταση, εσείς ομολογήσατε ότι διατάξατε εξέταση. Δώσατε εντολή, είπατε. Τα λένε τα Πρακτικά της 17ης Δεκεμβρίου στην Εξεταστική Επιτροπή. Ο δε Γενικός σας Γραμματέας δεν είπε μόνο αυτό. Είπε ότι θεωρεί πως έχει δικαίωμα να ασκήσει έρευνα. Δεν έχει δικαίωμα, λέει, να διατάξει ένορκη διοικητική εξέταση. Μετά τα άλλαξε. Έλεγε «διοικητική εξέταση». Όταν του αποδέξαμε πως, όταν καταρτίστηκε το Σύνταγμα το 1975, όταν άλλαξε το 2001, οι Πλειοψηφίες, η δική σας τότε και του ΠΑΣΟΚ το 2001, επέμειναν στο να απαγορεύεται και η απλή έρευνα για οτιδήποτε σχετίζεται με πράξη Υπουργού, που ακουμπά ενδεχόμενα αδικήματα. Όταν ενέμεινε η Πλειοψηφία σ' αυτό, σας απαγόρευσε να κάνετε έρευνες στα Υπουργεία και σας επέβαλε αμέσως να στέλνετε τους φακέλους στη Βουλή. Συνομολογήσατε και εσείς και ο Γενικός Γραμματέας σας ότι παραβίαστε το Σύνταγμα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ: Ποτέ δεν έγινε αυτό.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Πρακτικά 7ης και 8ης Δεκεμβρίου 2004, Γεώργιος Ζορμπάς, Πρακτικά 17/12/2004, ο παριστάμενος Υπουργός Εθνικής Αμύνης, «Έδωσα εντολή για έρευνα» λέει ο ένας, «έκανα έρευνα, διότι έχω δικαίωμα να κάνω έρευνα» είπε ο άλλος. Και μάλιστα ανέφερε ότι ήξερε ότι η έρευνα αυτή αφορά στη δήθεν ανάθεση εξοπλισμών, του κ. Τζοχατζό-

πουλου, σε σχέση με τα TOR-M1, στους Καναδούς. Το λέει ρητά ο κ. Ζορμπάς. Το λέει και εγγράφως ο κ. Ζορμπάς: για θέμα που αφορά πράξη του τότε Υπουργού Εθνικής Αμύνης έδωσε εντολή να ερευνηθεί... κλπ..

Πίσω από το Σύνταγμα που σας φαίνεται αόριστο κρύβεται ο Ποινικός Κώδικας, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, που τιμωρεί ως παράβαση καθηκόντος αυτές τις συμπεριφορές. Έπρεπε να τα είχατε προσέξει. Δεν το κάνατε. Και γιατί το Σύνταγμα, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, απαγορεύει αυτές τις συμπεριφορές όταν πρόκειται για πρώην Υπουργούς; Ακριβώς για να μη γίνει ότι έκανε η Νέα Δημοκρατία μέχρι να στείλει τους φακέλους στη δικαιοσύνη την άνοιξη του 2004. Η συνταγματική απαγόρευση θέλει να προστατεύσει το πολιτικό σύστημα από συμπεριφορές ακριβώς σαν τις δικές σας.

Κύριε Υπουργέ, εσείς και οι συνεργάτες σας, είπατε στην Εθνική Αντιπροσωπεία τα όσα είπατε, πολλές φορές. Κυρίως στις 12/10 όμως και στις 3/06, τελευταία εμφάνιση σας στη Διαρκή Επιτροπή, το μισό της ομιλίας σας αναφέρθηκε σ' αυτά τα πράγματα. Σε τι δηλαδή; Σε υπονοούμενα και σκιές για τους εξοπλισμούς. Αναφέρατε όμως οκτώ φέματα. Οκτώ φεύδη. Που αποδείχθηκαν ως φεύδη στην Εξεταστική Επιτροπή.

Το πρώτο αναφέρθηκε. Μας το είπατε εδώ και μας αιφνιδιάστε. Πού να ξέρουμε ότι λέτε φέματα; Ότι, δηλαδή για τα TPQ-37 πήραμε δήθεν εταιρική εγγύηση και όχι τραπεζική. Μόλις βρήκαμε στους φακέλους τις εγγυήσεις είπαμε: «δεν είναι δυνατόν». Και όταν τις κατέθεσε ο κ. Ζορμπάς στην Εξεταστική Επιτροπή μας είπε ότι επιτελής σας, σας ενημέρωσε αμέσως μετά την ομιλία σας εδώ πως κάνατε λάθος. Και μας αφήσατε δύο μήνες στην Εξεταστική Επιτροπή να πηγαίνουμε αλλού. Να εξετάζουμε ποιες εταιρικές εγγυήσεις δεσμοθήκαμε. Δεν αισθανθήκατε την εσωτερική υποχρέωση απέναντι σε Βουλευτές να μας πείτε «έσφαλα βρε αδερφέ εδώ, τα πράγματα έχουν έτσι» Πρώτο φεύδος.

Δεύτερο φεύδος στο οποίο εμπλέκεται και τον Πρωθυπουργό. Λέτε ότι τα ραντάρ TPQ-37 σαπίζουν στις φυλακές, στις αποθήκες. Το είπε ο Πρωθυπουργός εδώ. Το έγραψε ο φιλικός προς εσάς Τύπος. Τι αποδεικνύεται; Ότι και την περίοδο σας και ακόμη τώρα ένα χρόνο μετά την ανάληψη της εξουσίας εκ μέρους σας, τα ραντάρ δοκιμάζονται. Άλλο σημαίνει «δοκιμάζονται», άλλο σημαίνει «έιναι στις αποθήκες διότι ο στρατός δεν τα θέλει». Διαφορετική η αλήθεια στη μας και στην άλλη περίπτωση. Εσείς δεν είπατε την αλήθεια. Είπατε φέματα.

Τρίτο και πάλι σχετικό. Το λέει και ο κ. Ζαγορίτης σήμερα σαν να μην άκουσε τίποτα στην Εξεταστική Επιτροπή. Βάλατε τον Πρωθυπουργό να το πει απ' αυτό το Βήμα. Η ηγεσία του στρατού έλεγε στον Άκη Τζοχατζόπουλο «όχι μην πάρεις τα TPQ-37, να πάρεις άλλα. Να συνεκτιμήσεις και κάτι σουηδικό κτλ..». Έλεγε τέτοια. Και τα έγραφε δήθεν, καταλαβαίναμε όταν δεν έραμε, στα σχετικό έγγραφα τα οποία χρησιμοποιεί ο Στρατός.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΖΑΓΟΡΙΤΗΣ: Το έγραφε, δεν το έλεγε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Και όταν ήρθαν οι μάρτυρες, κύριες και κύριοι Βουλευτές, ήρθε ο κ. Τραυλός, ήρθε ο κ. Παπαντωνίου, ήρθε ο κ. Ζορμπάς, ήρθε ο κ. Σπηλιωτόπουλος και οι τέσσερις αυτοί άντρες είπαν στην Εξεταστική Επιτροπή πως δεν είναι αρμοδιότητα ούτε του Υπουργού ούτε του Γενικού Γραμματέα να ενημερώνεται για μια δοκιμή που κάνει το ΓΕΣ.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Μα τι λέτε τώρα; Τι είναι όλα αυτά;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Και για καθυστέρηση δεκαπέντε ημέρων -διαβάστε την εισαγγελική αναφορά της κ. Τουλουπάκη -στις αρχές του 2004 ταλαιπωρείται ο κ. Παπαντωνίου. Εσείς για ένα χρόνο γιατί δεν λέτε την αλήθεια; Ένα χρόνο έχετε να τα παραλάβετε, να κάνετε την τρίτη δοκιμή, την οποία ο Διευθυντής Πυροβολικού, Στρατηγός Μιχαολιάκος παρακαλώ, έδωσε εντολή στον αρμόδιο για τις διαπραγματεύσεις, Συνταγματάρχη Μεϊμάρη, να προτείνει το Νοέμβριο για τις εξετάσεις των TPQ-37 και όχι το Μάιο 2004. Δήθεν ο Μάιος ήταν μήνας ακατάλληλος λόγω του ότι ήταν κοντά στο θέρος.

Όμως η δεύτερη δοκιμή των TPQ-37 έγινε Ιούνιο του 2003, κύριε Υπουργέ. Φέματα και μόνο φέματα. Και είμαι μόνο στο

τρίτο φεύδος.

Για τα TOR τα φεύδη είναι πάρα πολλά. Είπατε εδώ ότι έπρεπε να έχουμε πάρει για την εξασφάλιση της προμήθειας τραπεζική εγγύηση από τους Ρώσους. Στη συνέχεια, όταν είδατε ότι στα ανακοινωθέντα σας του Ιουλίου λέγατε ότι ζητάτε από τους Ρώσους κρατική εγγύηση -κι εσείς, όπως είχαμε πάρει κι εμείς- άρχισε να μη σας αρέσει η ποιότητα του εγγράφου που είχαμε πάρει και να λέτε πως δήθεν έπρεπε να πάρουμε κρατική εγγύηση που θα προέκυπτε από υπογραφή διμερούς σύμβασης. Μιας διμερούς σύμβασης, που μόνο στις περιπτώσεις των δανείων υπογράφουν τα κράτη παίρνοντας τέτοια μορφή εγγυήσεως.

Απίστευτα πράγματα! Κρύβετε -και βγαίνει από την εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» και προκύπτει από την Εξεταστική Επιτροπή και από τον κ. Ζορμπά - ότι τη σύμβαση -κυρίες και κύριοι Βουλευτές, μιλούμε μετά λόγου γνώσεως και επί λόγω τιμής, τα πρακτικά το αποδίδουν ανάγλυφα- που δεν πρόλαβαν να υπογράψουν οι κ. Τραυλός και κ. Παπαντωνίου λόγω εκλογών το 2004 και για την οποία είναι εδώ εξεταζόμενοι, είχατε υπογράψει εσείς τον Ιούλιο. Είχατε υπογράψει εγκριτική απόφαση για τη σύναψη της. Και όταν είδατε ότι υπογράφετε τα κείμενα, για τα οποία οι εισαγγελίες φαίνεται να αναρωτιούνται για τις δράσεις του κ. Παπαντωνίου και του κ. Τσοχατζόπουλου, όχι μόνο δεν είπατε τίποτα για να βοηθήσετε να λάμψει η αλήθεια, να βοηθήσουν οι πολιτικοί που λένε την αλήθεια, αλλά προσπαθήσατε με δολιχοδρομίες να ξεφύγετε από τα λόγια και από τα έργα σας και να βρεθείτε και κατήγοροι. Κατήγοροι ναι, όταν υπήρχε άγνοια για τα θέματα. Κατηγορούμενοι όμως, όταν έλαμψε η αλήθεια μέσα στην Εξεταστική Επιτροπή.

Δεν έχα χρόνο να πω και τα υπόλοιπα. Σας ανέφερα τέσσερα φεύδη. Έχω άλλα τόσα. Και ήταν μόνο περίληψη των όσων προέκυψαν στην Εξεταστική. Δεν έχω χρόνο όμως και για να μη διακοπώ, επιλέγω να κλείσω με τα εξής:

Το ΠΑΣΟΚ ολόκληρο, ο Πρόεδρός του, τα στελέχη του, οι Βουλευτές του, από την αρχή που αρχίσατε να ρίχνετε υπόνοιες και σκιές, σας είπαμε όλοι «φως σε όλα». Σας προλάβαμε στην πρόταση της σύστασης Εξεταστικής Επιτροπής. Σας προλάβαμε στην κατάθεση της πρότασης για να συζητήσουμε στήμερα. Κάθε θέμα που προέκυπτε στην Εξεταστική λέγαμε «ναι, να έρθει εδώ». Ότι, ερχόταν εκεί, κύριε Υπουργέ, καταρριπτόταν αμέσως. Φάνινταν τα φεύδη, τι παιχνίδι παιίζατε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κύριε Λοβέρδο, παρακαλώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Έκλεισα, κυρία Πρόεδρε. Δώστε μου δέκα δευτερόλεπτα.

Υπόνοιες επί ανθρώπων που αγνοούσαν, ήττα μέσα την Εξεταστική Επιτροπή -το ξέρει όλη η Ελλάδα- υπόνοιες και πάλι, όταν η Εξεταστική Επιτροπή τελείωσε.

Σας λέμε κατηγορηματικά πως, ότι ήρθε, το εξετάσαμε. Ότι, θα έρθει, οποτεδήποτε θα έρθει, εμείς είμαστε εδώ. Απέναντι όμως ρητά και κατηγορηματικά είμαστε μόνο στους φεύδες!

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κύριε Υπουργέ, θα παρέμβετε τώρα;

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ναι, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, οφείλετε να αντιληφθείτε επιτέλους ότι μετά τις επώδυνες πολιτικές αμαρτίες των κυβερνήσεων σας, προσπαθούμε να αποκαταστήσουμε τα πράγματα και μάλιστα στο συγκεκριμένο θέμα, ισορροπώντας μεταξύ του διεθνούς κύρους της χώρας και της μη συγκάλυψης της υπόθεσης. Η προσπάθεια συγκάλυψης της υπόθεσης είναι δικό σας θέμα. Επιχειρείτε με έωλα και φευδέστατα επιχειρήματα να συγκαλύψετε ευθύνες, οι οποίες υπάρχουν.

Αυτό που έχω να επισημάνω είναι ότι οι επιζήμιες πολιτικές

των κυβερνήσεών σας, που ξεκινούν από την τραγική νύχτα των Ιμίων, πάνε στα S-300 και φθάνουν μέχρι σήμερα που ψάχνουμε για τις σκοτεινές πτυχές αυτής της υπόθεσης, θα σας ακολουθούν παντού. Δεν υπάρχει αμφιβολία.

Σήμερα συζητούμε πώς και γιατί αφήσατε την Ελλάδα, την Κυβέρνηση μας και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας χωρίς θεσμική θωράκιση πρακτικά, για να μπορέσουμε σήμερα εμείς να ενεργοποιήσουμε αυτά τα συστήματα που εσείς τα αγοράσατε πανάκριβα και δεν κάνατε τίποτα για να ενεργοποιηθούν. Και μάλιστα σήμερα δεν συζητούμε για την αξιοποίηση των συστημάτων αυτών. Συζητούμε για τη δική σας πολιτική αξιοποίηση, που αντί να κάνετε συμβάσεις συμφέρουσες για το δημόσιο, κάνατε συμβάσεις που μας εζημιώσαν.

Για τα ψεύδη στα οποία αναφέρθηκε ο κ. Λοβέρδος, θα μιλήσω στην κυρίως ομιλία μου.

Και θα κλείσω, αναφερόμενος στην ομιλία του κ. Βενιζέλου, ο οποίος διέπραξε το απότομα να εμφανιστεί σήμερα εδώ ως συνήγορος της ρωσικής εταιρείας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Για την ομιλία σας, κύριε Βενιζέλο, ισχύει ή το «στρίβειν διά του αρραβώνος» ή το «άλλα λόγια να αγαπιόμαστε» ή το «απορία ψάλτου βηξη».

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, ζήτω το λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Βενιζέλος έχει το λόγο επί προσωπικού.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, ο κ. Σπηλιωτόπουλος μου απήθυνε μια ακραία μομφή. Ο κ. Σπηλιωτόπουλος, ο οποίος εψεύσθη ωμά ενώπιον της Βουλής, την παραπλάνηση παραθέτοντας φυεύδη στοιχεία για τις εγγυήσεις των TPQ και απέκρυψε την υπογραφή του στην τέταρτη τροποποιητική σύμβαση των TOR, έχει ζητήσει κατά τρόπο πρωτοφανή και ανεξήγητο, με επιστολή του προς το Ρώσο ομόλογό του να αντικατασταθεί η εταιρεία «ROSOBORONEXPORT»...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Βενιζέλο, με συγχωρείτε, αλλά επί του προσωπικού σας θέματος να μιλήσετε και όχι για τον κύριο Υπουργό.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: ...και να επανέλθει η εταιρεία «ΑΝΤΕΥ», που απομακρύνθηκε με εντολή του κυρίου...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κύριος Υπουργός σας απήθυνε ένα χαρακτηρισμό, στον οποίο δικαιούστε να απαντήσετε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Είναι, λοιπόν, αυτός συνήγορος και εκπρόσωπος της ρωσικής εταιρείας «ΑΝΤΕΥ»...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Αφήστε τα αυτά, κύριε Βενιζέλο. Σας παρακαλώ να μιλήσετε επί του προσωπικού σας θέματος και για τίποτε άλλο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: ...και τον καλώ να ανακαλέσει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ο κ. Βενιζέλος μου επέστρεψε μια «μομφή», λέγοντας ότι ζήτησα από το Ρώσο ομόλογό μου, αφού δεν μας ικανοποιεί η «ROSOBORONEXPORT» να πάμε στην προηγούμενη εταιρεία, την «ΑΝΤΕΥ», που ήταν και η κατασκευάστρια.

Πού αλλού θέλατε να πάμε, κύριε συνάδελφε, τη στιγμή κατά την οποία εσείς περάσατε από την «ΑΝΤΕΥ», πήγατε στη «ROSOBORONEXPORT» και παρ' όλα αυτά δεν υλοποιήσατε τις συμβάσεις με υπαιτιότητά σας;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Όταν συνεργαζόμαστε εμείς με τους Ρώσους, είμαστε κατηγορούμενοι. Όταν πρόκειται για εσάς, είναι όλα καλά.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Και βεβαίως επόμενο είναι να προσπαθήσω, για να εξασφαλίσω τα ελληνικά συμφέροντα, να πάω οπουδήποτε μου δίνουν ευχέρεια κινήσεως τα συμβόλαια που είχατε υπογράψει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Σας παρακαλώ,

κύριε Υπουργέ, να λήξει το προσωπικό θέμα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ- ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Υπογράψατε!

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Δεν έχω υπογράψει τίποτε, γιατί εάν είχα υπογράψει, θα ήμουν στη θέση σας.

(Θάρυβος από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Έχετε υπομονή και θα τα πούμε στο τέλος.

Όσον αφορά αυτό που είπα για τον κ. Βενιζέλο, δεν το ανακαλώ, γιατί το στοιχειοθετώ πλήρως και θα το θέσω το θέμα τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Υπουργέ, θα κάνετε αγόρευση κανονική ή θα απαντήσετε επί προσωπικού;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Το προσωπικό θέμα πρέπει να λήξει, κυρία Πρόεδρε. Δεν είναι τώρα μια απάντηση επί της ουσίας.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Οφείλω να απαντήσω.

Για το περίφημο θέμα της διασύνδεσης των συστημάτων, η ελληνική αρμόδια υπηρεσία για τη διασύνδεση απάντησε δύο φορές στα τέλη Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου, κύριε Βενιζέλο, ότι για τον εκτελωνισμό των υλικών που εσείς κόπτεστε ότι δεν τα εκτελωνίζουμε, έπρεπε προηγουμένως να έχει γίνει σύμβαση μεταξύ της ελληνικής και της ρωσικής πλευράς, για τη συγκεκριμένη τροποποίηση της διασύνδεσης. Και αν δίνει σύμβαση, δεν νομιμοποιείται, βάσει του ελληνικού νόμου, κανένας να πάει να εκτελωνίσει.

Εάν οι Ρώσοι τα έστελναν από μόνοι τους, είναι δική τους υπόθεση. Εμείς, όμως, στα χέρια μας δεν έχουμε καμία σύμβαση και δεν την είχαμε υπογράψει, γιατί δεν υπάρχει η τραπεζική εγγύηση.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ: Από το Μάρτιο σας καλούν να υπογράψετε.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Χωρίς τη σύμβαση, εμείς δεν μπορούμε, κύριε Βενιζέλο, να παραβιάσουμε τον ελληνικό νόμο, που εσείς τόσο εύκολα παραβιάζατε εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Εσείς επιμένετε να υιοθετείτε τις θέσεις στις επιστολές των Ρώσων. Και ερωτάμε: Γιατί κόπτεστε τόσο πολύ, ίδαιτέρως υπέρ των ρωσικών θέσεων, όταν αυτές θίγουν το δημόσιο συμφέρον; Απαντήστε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Δεν υπάρχει απάντηση. Το προσωπικό θέμα είληξε, κύριε Βενιζέλο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Όχι, κυρία Πρόεδρε. Δεν λήγουν έτσι τα προσωπικά θέματα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Κυρία Πρόεδρε, να τελειώσει εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Βενιζέλο, το προσωπικό θέμα είληξε. Εάν θέλει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος να κάνει πολιτική παραπήρηση, βεβαίως έχει το δικαίωμα.

Ορίστε, κύριε Καστανίδη, έχετε το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, έχουμε επιλέξει ήδη στη Διάσκεψη των Προέδρων να κάνουμε μία καθ' όλα οργανωμένη συζήτηση. Ο Υπουργός ζήτησε το λόγο και θεωρήσαμε πολλοί ότι ενδεχομένως θα είχε να απαντήσει σε κάτιο προέκυψε κατά τη διάρκεια της συζήτησης. Άλλα ο Υπουργός έχει τη δυνατότητα -και αυτή είναι η πρώτη μου παραπήρηση- να απαντήσει, επί θεμάτων βεβαίως που επέθησαν, στη διάρκεια της κανονικής ομιλίας του.

Συνεπώς είναι σε βάρος της οργανωμένης συζήτησης όσα τώρα διεξάγονται να τηρηθούν από το Προεδρείο, όσα είπαμε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ: Στον κ. Βενιζέλο πείτε τα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Σας παρακαλώ, κύριε Σταύρου.

Ο κ. Βενιζέλος ζήτησε το λόγο -και ορθά- επί προσωπικού. Ο κύριος Υπουργός όμως ζήτησε το λόγο επί της ουσίας.

Θα παρακαλέσω πολύ, κύρια Πρόεδρε, στο πλαίσιο της

οργανωμένης συζητήσεως να μην υπάρξει άλλη παρέμβαση από τον κύριο Υπουργό και να εφαρμοστεί αυτό που συμφωνήσαμε, ο κύριος Υπουργός να απαντήσει συνολικά κατά τη διάρκεια της κανονικής ομιλίας του.

Θα μου επιτρέψετε να πω και κάτι άλλο. Δεν θεωρώ ότι είναι πρέπον, δεν θεωρώ ότι αρμόζει στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας αυτής της χώρας, ο οποίος μαζί με τους συναδέλφους της παράταξής του αλλά και τους συναδέλφους του ελληνικού Κοινοβουλίου υπερασπίζεται τα εθνικά συμφέροντα της χώρας, να απευθύνεται σε συνάδελφο της Αντιπολίτευσης και να του λέει ότι είναι υπάλληλος ρωσικής εταιρείας. Είναι απαράδεκτο και δεν ταιριάζει στη θεσμική λειτουργία του ελληνικού Κοινοβουλίου.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Σας παρακαλώ.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Αυτά πρέπει να σταματήσουν και να επανέλθουμε στη ροή της κανονικής συζήτησης, κυρία Πρόεδρε.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι.

Όσον αφορά τον Κανονισμό, κύριε Καστανίδη, πρέπει να σας πω ότι, παρόλο που είναι οργανωμένη η συζήτηση, το δικαίωμα του Υπουργού για παρέμβαση δεν αποκλείεται από τον Κανονισμό. Ο Υπουργός ζήτησε για τρία λεπτά το λόγο για να απαντήσει επί των χαρακτηρισμών που χρησιμοποίησε ο κ. Λοβέρδος. Ανέκυψε προσωπικό ζήτημα, εδόθη ο λόγος στον κ. Βενιζέλο και το ανέπτυξε, ανταπόκτησε ο κύριος Υπουργός με την τοποθέτηση την οποία επέλεξε και από εκεί και πέρα συμφωνώ και εγώ μαζί σας ότι πρέπει να προχωρήσουμε στη συζήτηση για την ολοκλήρωση μέσα στα χρονικά πλαίσια.

Έχω μία αίτηση για τον Κανονισμό από τον κ. Βρεττό και από τον κ. Βενιζέλο. Ποια παραβίαση του Κανονισμού, πέραν αυτής, για την οποία έδωσα εξήγηση, που έθεσε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος υπάρχει;

Ορίστε, κύριε Βενιζέλο, έχετε το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, επικαλούμαι παραβίαση του άρθρου 68 του Κανονισμού, γιατί ζήτησα το λόγο και μου εδόθη να εξηγήσω σε τι συνίσταται το προσωπικό μου θέμα, δεν μου δώσατε τον κατά τον Κανονισμό χρόνο για να το αναλύσω, αλλά αποδεχθήκατε την ύπαρξη προσωπικού θέματος, επειδή αποδεχθήκατε την ύπαρξη προσωπικού θέματος, δώσατε το λόγο στον κύριο Υπουργό για να απαντήσει.

Άρα, θέλω το χρόνο μου για να αναλύσω το προσωπικό και με την ευκαιρία αυτή θέλω να πω στον κ. Σπηλιώτου πότι με τη σύντομη παρέμβασή του συνομολόγησε δύο πολύ σημαντικά πράγματα, πρώτον, ότι τα συστήματα για τη διασύνδεση με το σύστημα αεράμυνας υπάρχουν στο αεροδρόμιο και δεν τα παραλαμβάνετε...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Παρακαλώ, κύριε Βενιζέλο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: ...και δεύτερον ότι προτιμά για αδιευκρίνιστους λόγους να συναλλάσσεται με την εταιρεία «ΑΝΤΕΥ», παρ' ότι ο Πρόεδρος Πούτιν του λέει ότι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Βενιζέλο, αναπτύξατε εν πάσῃ ανέσει το προσωπικό σας θέμα, πήρατε την απάντηση την οποία πήρατε και το θέμα έχει λήξει.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Όχι, παρακαλώ. Θέλω το χρόνο μου για το προσωπικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το θέμα έχει λήξει. Το αναπτύξατε και με το παραπάνω με χρόνους τους οποίους πήρατε μόνος σας.

Το λόγο έχει ο κ. Γκιουλέκας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με πολύ μεγάλη προσοχή τους προλαλήσαντες αγορητές του ΠΑΣΟΚ και ειλικρινά, επειδή εδώ πρέπει να βοηθήσουμε και τον ελληνικό λαό, ο οποίος μας παρακολουθεί για τι συνέβη μ' αυτήν την υπόθεση του μαμούθ-εξοπλιστικού προγράμματος της χώρας μας, δεν άκουσα από τους προλαλήσαντες αξιότιμους συναδέλφους της Αξιωματικής Αντιπολί-

τευσης να μιλάνε για την ουσία του θέματος, με άλλα λόγια για την ταμπακιέρα.

Τότε επικαλεστήκατε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, ότι η κρίση στα Ίμια έφερε την κατάσταση στη χώρα σε μία υπερεπείγουσα κατάσταση και έπρεπε οπωσδήποτε να ικανοποιηθεί η αμυντική θωράκιση της χώρας η οποία έπασχε και έπασχε σοβαρά και γι' αυτό προχωρήσατε σ' αυτήν τη διαδικασία.

Σήμερα ακούω εδώ και βλέπω και με έγγραφα που καταθέτες ότι μιλάτε για το 2004, οκτώ χρόνια μετά την κρίση των Ίμια το 1996, και ακόμη αυτά τα εξοπλιστικά συστήματα δεν λειτουργούν!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Πώς θωρακίσατε τη χώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης; Έτσι εσείς αντιμετωπίζετε τους κινδύνους και μ' αυτόν τον τρόπο θωρακίζετε την άμυνα της πατρίδας μας;

Εν πάσῃ πτερυπάσι, επειδή τα θέματα είναι πολλά, θα ήθελα να ξεκινήσουμε με δύο-τρία σημεία που αφορούν κυρίως στις πορισματικές απόψεις των συναδέλφων της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Όλους εδώ μέσα μας ενδιαφέρει να δούμε πώς δαπανήθηκαν αυτά τα εκαποντάδες δισεκατομμύρια δραχμές από το υστέρημα του ελληνικού λαού για να καλύψουν τη χώρα έναντι κάθε κινδύνου και κάθε απειλής και βεβαίως όλους μας ενδιαφέρει εδώ και η εξασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και η τήρηση της διαφάνειας και της νομιμότητας και βεβαίως και η διαχείριση του δημοσίου χρήματος.

Θα ήθελα, λοιπόν, από την αρχή να παρατηρήσω κάτι. Από την πρώτη στιγμή που συζητήσαμε εδώ το ενδεχόμενο σύστασης Εξεταστικής Επιτροπής, από εκείνη τη στιγμή και καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής, δεν υπήρξε ούτε μία φορά που κάποιοι συνάδελφοι από την Αξιωματική Αντιπολίτευση να δεχτούν έστω το ενδεχόμενο παράλειψης, ολιγωρίας, σφάλματος ή λάθους -για να μη μιλήσω για παρατυπία ή παρανομία- για όλους εκείνους που χειρίστηκαν το τεράστιο αυτό ζήτημα των εξοπλισμών.

Όλα τα κόμματα, πλην του ΠΑΣΟΚ, έρχονται και λένε ότι υπάρχει σοβαρότατη ζημία, ότι υπάρχουν ευθύνες. Μόνο το ΠΑΣΟΚ δεν αναγνωρίζει τίποτα απολύτως για όλα αυτά και μάλιστα σήμερα ακούσαμε έναν από τους αγορητές της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να μιλά για χαλκεία. Χαλκεία στις τις γεγονός ότι εμείς προσπαθούμε να διερευνήσουμε τους τρόπους και τις μεθόδους με τις οποίες δαπανήθηκαν εκαποντάδες δισεκατομμύρια δραχμές;

Εάν, λοιπόν, εσείς προτιμάτε να υπηρετείτε την αδιαφάνεια και το σκοτάδι, δεν θα σας ακολουθήσουμε, κυρίες και κύριοι της Αντιπολίτευσης. Είμαστε υπεύθυνη Κυβέρνηση και πρέπει να δώσουμε λόγο στον ελληνικό λαό και για το τι βρήκαμε και για το πώς θα προχωρήσουμε από εδώ και μπρος.

Ένα κρίσιμο στοιχείο, όπως αναφέρεται στις πορισματικές θέσεις του ΠΑΣΟΚ, είναι ότι μετά τη διαπίστωση αυτή, όπως είπα των ελλειμμάτων που υπήρχαν στην άμυνα της χώρας, έπρεπε να προχωρήσουμε άμεσα στους εξοπλισμούς, και προκρίθηκαν οι συγκεκριμένοι εξοπλισμοί από την τότε πολιτική γηγεσία, για να καλύψουμε αυτά τα αμυντικά μας ελλείμματα.

Μου έκανε όμως τρομερή εντύπωση ότι αναφέρεται μέσα στις πορισματικές θέσεις του ΠΑΣΟΚ ότι αυτές οι προμήθειες έγιναν σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα 284/89 περί εξοπλισμών. Συγκεκριμένα, ισχυρίζεται η Αξιωματική Αντιπολίτευση πως όλα έγιναν σύμφωνα με τα άρθρα 71, 73, 75, 76 και 5 παράγραφος δ, δηλαδή, με απευθείας ανάθεση και με βάση το δείγμα του προμηθευτή και ότι εδώ, σ' αυτήν την περίπτωση που εξετάζουμε, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του εν λόγω προεδρικού διατάγματος για τη διενέργεια μειοδοτικού διαγωνισμού.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ)

Και βεβαία εδώ απορώ και εξίσταμαι γιατί διαβάζω στο Φύλλο Ενημερώσεων Εισηγήσεων με θέμα «Οπλικά Συστήματα (Κατακύρωση Προμήθειας Πυραυλικών Συστημάτων Βραχέως Βελη-

νεκούς» της 9ης Ιανουαρίου του 1999 από τη Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών προς τον τότε κύριο Υπουργό Εθνικής Άμυνας ότι η επιλογή του συστήματος TOR-M1 ήταν αποτέλεσμα συναισιολόγησής του με άλλα υποψήφια συστήματα των αυτών επιχειρησιακών δυνατοτήτων και διαδικασιών που πραγματοποιήθηκαν από τη Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών σε συνεργασία με το ΓΕΣ και το καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Γκιουλέκας καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν Φύλλο Ενημερώσεως Εισηγήσεων, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αποφασίστε τελικά τι ακολουθήσατε και εξηγείστε και σε μας. Πήγατε με απευθείας ανάθεση; Άλλα λέτε στα έγγραφα τα οποία υψηλόβαθμα στελέχη σας έχουν καταθέσει και τα οποία βρήκαμε στα αρχεία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Πώς γίνεται όλα αυτά να συντρέχουν στην ίδια υπόθεση;

Όσον αφορά τα TOR-M1 –αυτά τα ωποικά συστήματα που εξυπηρετούσαν, όπως λέτε, πέρα των άλλων και τις αμυντικές ανάγκες της Μεγαλονήσου- διαβάζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι στην κύρια σύμβαση στο άρθρο 26 παράγραφος 2 αναφέρεται -διαβάζω αυτολεξεί- ρητά : «Τα συστήματα αυτά θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά από την ελληνική δημοκρατία και δεν θα επανεξαχθούν σε τρίτη χώρα, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση της ρωσικής πλευράς». Συνεπώς κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, πώς έρχεστε και επαίρεστε ότι λειτουργούσατε έτσι, με βάση το εθνικό συμφέρον, όταν υπογράφατε σύμβαση με την οποία δεσμεύσασταν ότι χωρίς τη ρητή συγκατάθεση της ρωσικής πλευράς δεν θα μπορούσατε να ξεμπρετήσετε τις ανάγκες της κυριακής άμυνας;

Μας λέτε, επίσης, ότι τα TOR-M1 παραδόθηκαν ταχύτατα εντός δεκαπέντε μηνών με λειτουργία IFF δυτικού τύπου και τον Οκτώβριο του 2000 εντάχθηκαν επιχειρησιακά στις Ένοπλες Δυνάμεις. Πώς, όμως, μπορεί να επιλέγεται, κύριοι συνάδελφοι, ένα οπλικό σύστημα που εξαρχής δεν διαθέτει τα τεχνικά επιχειρησιακά χαρακτηριστικά που τα στρατιωτικά επιτελεία είχαν ορίσει ότι έπρεπε να διαθέτει; Πώς μπορεί να δαπανά το ελληνικό δημόσιο τεράστια ποσά για να καταστήσει αξιόπιστα τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα με την τοποθέτηση του IFF, γνωρίζοντας μάλιστα πολύ καλά ότι ως χώρα έχουμε θέσει ως όρο το οπλικό σύστημα που θα επιλέξουμε να διασυνδέεται με το ενοποιημένο σύστημα της αεράμυνας;

Και ερχόμαστε σε ένα ζήτημα που απασχόλησε ιδιαίτερα την Επιτροπή και αφορά στα Κέντρα Διοίκησης Πυρός, τα λεγόμενα RANZIR. Γι' αυτό σας είπα στην αρχή της ομιλίας μου ότι για την «ταμπακιέρα» δεν άκουσα κουβέντα.

Διαβάζω –και παρακαλώ την προσοχή των συναδέλφων -από σπασμα από τις πορισματικές θέσεις του ΠΑΣΟΚ που περιλαμβάνεται στη σελίδα 261 του πορίσματος. Ξέρετε τι λένε για την προμήθεια των Κέντρων Διοίκησης Πυρός οι συνάδελφοι-μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής από την πλευρά της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης; Ακούστε: «η τιμή μονάδος της αρχικής προσφοράς για το Κέντρο Διοίκησης Πυρός ήταν 4,28 εκατομμύρια δολάρια, συμπεριλαμβανομένων και των κρατήσεων». Δηλαδή, τέσσερα εκατομμύρια περίπου δολάρια χωρίς κρατήσεις. «Η τιμή αυτή προφανώς εκ παραδρομής αναφέρθηκε στο τελικό πρακτικό και στην ενημέρωση του ΣΑΜ του Οκτωβρίου του 1998». Δηλαδή, το Ανώτατο Συμβούλιο Άμυνας της χώρας εκ παραδρομής λαμβάνει έγγραφα, όπου τα εκατομμύρια ανεβοκατεβαίνουν και αυτό το ΠΑΣΟΚ το αποδίδει σε ένα απλό λάθος. Προφανώς, λοιπόν, εκεί αναφέρθηκε αντί για το σωστό 4,0 εκατομμύρια δολάρια, το εκ παραδρομής 4,2 εκατομμύρια δολάρια. Ήταν ένα λάθος γι' αυτούς, που ξέρετε τι σημαίνει; Διαφορά 3,5 εκατομμύρια δολάρια στο κόστος των Κέντρων Διοίκησης Πυρός. Δεν κατάλαβα, κύριοι συνάδελφοι, πώς προσπερνάτε αυτό το λάθος. Γιατί κανένας από όλους τους μάρτυρες που παρήλασαν στην Εξεταστική Επιτροπή δεν μπόρεσε να μας εξηγήσεις επαρκώς τι έγινε με τα RANZIR και γιατί ξεδεύτηκαν αυτά τα χρήματα έτσι. Και για του λόγου το αληθές, θα καταθέσω την προσφορά της ρωσικής εταιρείας «ANTEY», η οποία ήρθε στον κ. Γιαννόπουλο, τον Αξιωματικό που είχατε

κατά δική σας προτίμηση σε όλες τις επιτροπές, όπως και κάποιους άλλους αξιωματικούς. Στις 22 Ιουλίου 1998 η προσφορά των RANZIR ανέρχεται στο ύψος 4.280.000 δολάρια συμπεριλαμβανομένων και των κρατήσεων. Δηλαδή, χωρίς τις κρατήσεις είναι 4.000.000 δολάρια. Θα το καταθέσω στα Πρακτικά. Ξέρετε πόσο τελικά αγοράστηκαν αυτά τα συστήματα που αρχικά κόστιζαν 4.000.000 δολάρια. Το συνολικό κόστος για τη χώρα μας ήταν 4.400.000 δολάρια ανά σύστημα.

Πάμε και στο ΚΥΣΕΑ –προσέξτε την παραδρομή πήγαμε στο ΣΑΜ, κάναμε ένα λάθος, συγγνώμη, γράψαμε κάποια εκατομμύρια παραπάνω- το οποίο και αποφασίζει. Και γράφουν μέσα στα δικά τους έγγραφα: «αρχική ενημέρωση του ΚΥΣΕΑ, τιμή μονάδος 4.200.000 δολάρια». Θα το καταθέσω και αυτό στα Πρακτικά.

Και τελικά αγοράσαμε –εδώ είναι τα παραρτήματα της περίφημης σύμβασης για τα TOR-M1, το σύστημα όπως σας είπα 4.400.000 δολλάρια το ένα- εννέα τέτοια συστήματα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και κανείς δεν μπήκε στον κόπο να ζητήσει μία συγγνώμη από τον ελληνικό λαό για την παραδρομή, όπως αναφέρεται, που έγινε και η οποία κόστισε 3.500.000 δολάρια, πάνω από ένα δισεκατομμύριο. Θα το καταθέσω και αυτό στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να θέσω και ορισμένα άλλα ζητήματα, αλλά θα το κάνουν φαντάζομαι οι συνάδελφοι που θα ακολουθήσουν, γι' αυτές τις εταιρείες φαντάσματα γι' αυτές τις εταιρείες «DRUMILAN» που εμφανίζονται ως μεσάζοντες, εμφανίζονται λογαριασμοί να διακινούνται από τη μία πλευρά στην άλλη.

Αυτό το οποίο θέλω να πω καταληκτικά όμως είναι το εξής: Πώς είναι δυνατόν να γυρίσουμε και να πούμε στήμερα στον ελληνικό λαό ότι θεωρούμε την υπόθεση περαιωμένη, όταν ακόμη τα ζητήματα της δικαστικής συνδρομής είναι ανοιχτά; Πώς είναι δυνατόν να έλθουμε και να πούμε στον ελληνικό λαό ότι για μας δεν συνέβη τίποτα απολύτως, όταν ακόμη περιμένουμε από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, από την Κύπρο, από την Ελβετία απαντήσεις. Εδώ είναι όλα τα έγγραφα της δικαστικής συνδρομής και θα τα καταθέσω στα Πρακτικά. Ρωσία, Ελβετία, Βέροη, Κύπρος, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Περιμένουμε να ανοίξουν λογαριασμοί και περιμένουμε να μας εξηγήσουν πού πήγαν τελικά κάποιοι περιέργοι λογαριασμοί, χρήματα που έφυγαν από τη Μόσχα και τα οποία δεν κατέληξαν ποτέ στον τελικό τους προορισμό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, εάν θέλετε να μας παρασύρετε στο δρόμο του να δώσουμε την εντύπωση στον ελληνικό λαό ότι είμαστε μία θλιβερή μειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας, μία συντεχνία για την οποία δεν ισχύουν οι νόμοι του κράτους εδώ μέσα, εμείς δεν θα ακολουθήσουμε.

Η Νέα Δημοκρατία σήκωσε ψηλά τη σημαία στον αγώνα κατά της διασφοράς και της διαιπλοκής, όπως το έκαναν και πολλοί βεβαίως συνάδελφοι απ' όλες τις πτέρυγες σε τούτη εδώ την Αίθουσα.

Δεν πρόκειται, λοιπόν, να υποστείλουμε αυτήν τη σημαία και για έναν άλλο λόγο: Γιατί δεν θέλουμε να στείλουμε το μήνυμα μέσα από τούτη την Αίθουσα ότι είμαστε όλοι ίδιοι και ότι εν πάσῃ περιπτώσει για εμάς δεν ισχύει, ούτε το Σύνταγμα ούτε οι νόμοι.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Γκιουλέκας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας) **ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Ακριβάκης.

Αν είναι ήσυχα όπως τώρα, θα είναι καλύτερα και όχι όταν μιλάει ο συνάδελφος να μιλάτε μεταξύ σας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι πρέπει να κάνω δύο διαπιστώσεις.

Η πρώτη διαπίστωση είναι ότι σήμερα από την Αίθουσα αυτή απολείπεται ο κύριος εισαγγελέας. Και εξηγούμαι τι εννοώ, κύριοι συνάδελφοι. Όταν συζητήθηκε η σύσταση της Εξεταστικής Επιτροπής το κύριο θέμα ήταν το πόρισμα του κυρίου εισαγγελέως, που έστειλε στη Βουλή που αναφέρει για ποινικές ευθύνες Υπουργών και ότι θα πρέπει να διερευνηθούν. Και σήμερα ω, του θαύματος ο κύριος εισαγγελέας απεσύρθη πλήρως εκ της Αιθουσής και το πόρισμά του είναι προφανές ότι απαξιώθηκε από τις εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής πλήρως, γι' αυτό και δεν ανεφέρθη από κανέναν ομιλητή της Νέας Δημοκρατίας.

Η δεύτερη διαπίστωση τώρα. Πιστεύω ότι η σημερινή συζήτηση μέχρι τώρα και πιστεύω και μέχρι το τέλος, διεξάγεται σε ήρεμη ατμόσφαιρα. Η τεχνητή όξυνση που επιχειρήθηκε με το ανέβασμα των τόνων των αγορητών πιστεύω ότι δεν είναι πραγματική όξυνση, όπως ήταν πραγματική όξυνση στη συζήτηση που κάναμε στις 12 Δεκεμβρίου κατά τη σύσταση της Εξεταστικής Επιτροπής. Και ο λόγος είναι απλός. Τότε ήρθησαν οι δήθεν ποινικές ευθύνες των Υπουργών. Σήμερα δεν υπάρχουν. Οι αγορητές της Νέας Δημοκρατίας δεν είπαν κουβέντα για ποινική ευθύνη. Μίλησαν για ευθύνες –προσέξτε– πολιτικές αν θέλετε, όπως λένε τα κόμματα της Αριστεράς. «Ευθύνες», μία έννοια νεφελώδης που τις πολιτικές κυρώσεις για τις ευθύνες αυτές δεν τις αποδίδει αυτό το Σώμα, αλλά τις αποδίδει ο ελληνικός λαός.

Κουβέντα για ποινική ευθύνη! Γι' αυτό, λοιπόν, αποφορτίστηκε πλήρως η ατμόσφαιρα σ' αυτήν την Αίθουσα σήμερα, για να είμαστε εξηγημένοι. Και οι όποιες τεχνητές οξύνσεις με πρωσαπικές αντιπαραθέσεις κλπ. δεν μπορούν να οξύνουν πραγματικά το κλίμα μέσα στο οποίο διεξάγεται σήμερα η συζήτηση, λόγω της απουσίας των ποινικών ευθυνών, για να είμαι σαφής.

Στο λίγο χρόνο που έχουμε στη διάθεσή μας –στα δεκάλεπτα και τα πεντάλεπτα– είναι βέβαιο ότι δεν μπορούμε να σας ενημερώσουμε πλήρως εμείς, τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, για να έχετε μία σαφή εικόνα. Κάποια ψηγματα των συμπερασμάτων μας σας αναφέραμε και θα σας αναφέρουν και οι υπόλοιποι ομιλητές, μόνο και μόνο για να έχετε μια κάποια εικόνα.

Εγώ θα μιλήσω αποκλειστικά και μόνο για το θέμα της ζημίας, το κεφάλαιο «Ζημία του ελληνικού δημοσίου». Δηλαδή εάν και κατά πόσο εζημιώθη το ελληνικό δημόσιο από τις προμήθειες αυτών των δύο δούλων συστημάτων. Θα πω εν παρενθέσει –για τους μη νομικούς– ότι η ύπαρξη ζημίας είναι το μοναδικό και απαραίτητο στοιχείο που απαιτεί ο νόμος για τη στοιχειοθέτηση της αντικειμενικής υπόστασης του αδικήματος της αποτίας. Αυτό είναι το μόνο. Το άλλο, το υποκειμενικό στοιχείο, είναι ο δόλος και δη ο άμεσος δόλος.

Θα προσπαθήσω να είμαι απλός και περιεκτικός ούτως ώστε να κατανοήσετε –τα μη μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, που είστε και οι περισσότεροι αν υπήρξε ζημία ή όχι. Οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας είναι αληθές ότι κατέθεσαν ένα αναλυτικότατο πόρισμα διακοσίων είκοσι εννέα σελίδων. Μακροσκελέστατο πόρισμα με πολλές, όχι αναγκαίες, τεχνικές λεπτομέρειες και με άγνωστους όρους από μη ειδικούς. Αυτό δεν το λέω προς ψόγον, έπαινος είναι για τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας που προσέτρεξαν σε κάποιους ειδικούς να τους διαφωτίσουν ούτως ώστε να συντάξουν το πόρισμα.

Σ' αυτό, λοιπόν, το αναλυτικό πόρισμα πολύ ακροθιγώς, εμπέσως και κατά τρόπο όχι συστηματικό αλλά ευκαιριακό, αναφέρονται στο θέμα της ζημίας. Και όπως θα είδατε και από τους ομιλητές της Νέας Δημοκρατίας, που παρήλασαν ενώπιόν σας, αναφέρθηκαν αορίστως περί ζημίας. Δεν είναι τυχαίο αυτό διότι δεν υπάρχει ζημία. Θα σας το εξηγήσω αμέσως αυτό, με απλά κατανοητά λόγια.

Εκ των συμφραζομένων του πορίσματος της Νέας Δημοκρατίας στο κεφάλαιο ζημία, όσον αφορά τα TOR-M1, ισχυρίζεται η Νέα Δημοκρατία ότι αυτό το οπλικό σύστημα βρίσκεται εν αρχησίᾳ, ότι είναι αναξιόπιστο. Επομένως, η ζημία που προεκλήθη είναι το τίμητα που κατεβλήθη για την αγορά αυτού του οπλικού συστήματος. Με άλλα λόγια, 857.000.000 δολάρια. Είναι ολίγον απλοϊκός ο συλλογισμός, αλλά είμαι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένος να απαντήσω.

Θα απαντήσω διά το λόγο του αξιοτίμου κυρίου Υπουργού, όταν εξετάστηκε ως μάρτυς στην Εξεταστική Επιτροπή. Εκεί είπε επί λέξει το εξής: Αν είχε υλοποιηθεί η σύμβαση όσον αφορά τα ανταλλακτικά και τη διασύνδεση, δεν θα υπήρχε κανένα πρόβλημα.

Μετά απ' αυτό, σας διαβάζω και ένα έγγραφο του Στρατηγού Μιχαλολάκου, με ημερομηνία 24 Ιουλίου, το οποίο στέλνει προς τη Διεύθυνση Προμηθειών. Εκεί λέει: «Η προμήθεια των παραπάνω ειδών ανταλλακτικών κρίνεται ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ και άμεσης προτεραιότητας, λαμβάνοντας υπόψη την ακινησία των κυρίων υλικών». Αναφέρει μάλιστα παρακάτω τα υλικά αυτά. Το έρετε αυτό, έτσι είναι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ : Τρία χρόνια δεν υπογράφατε τη σύμβαση!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Ήταν, λοιπόν, επιτακτική η ανάγκη προμήθειας ανταλλακτικών. Πράγματι βρίσκεται εν ακινησία κάποιος αριθμός συστημάτων λόγω ελλείψεως ανταλλακτικών.

Όμως, κύριοι συνάδελφοι, αρνούμαι να δεχθώ ότι η υπερβολική καθυστέρηση στην παραγγελία των ανταλλακτικών που επιστημαίνει ο κ. Μιχαλολάκος –μέχρι σήμερα δεν έχουν παραληφθεί τα ανταλλακτικά– οφείλεται σε προσπάθεια διά του τρόπου αυτού να εμφανιστεί ότι αυτό το οπλικό σύστημα που αγοράσαμε είναι άχρηστο! Αρνούμαι να δεχθώ ότι Έλληνη πολίτης μπορεί να υποσκάπτει την ασφάλεια της χώρας μόνο και μόνο για να εξυπηρετηθούν μικροκομματικά συμφέροντα!

Είμαι ετοιμός να δεχθώ οιαδήποτε ευλογοφανή δικαιολογία από τον Υπουργό Εθνικής Αμυνας γι' αυτήν την υπερβολική καθυστέρηση του ενός έτους, αρκεί βεβαίως να μη μου πει ότι δεν πήραμε τα ανταλλακτικά διότι οι Ρώσοι ζητούν υπερβολικό τίμημα.

Ως προς τη διασύνδεση -που εγένετο λόγος- που δεν έχει γίνει ακόμα με το ενιαίο σύστημα αεράμυνας της χώρας των οπλικών συστημάτων TOR-M1, θα ήθελα να σας πω ότι πέραν αυτών που απεκαλύφθησαν εδώ και δεν τα ξέραμε εμείς της Εξεταστικής Επιτροπής ότι έχουν έρθει τα υλικά για τη διασύνδεση από τη Ρωσία και είναι στο τελωνείο και παραμένουν ένα χρόνο –δεν ξέρω, δεν κατάλαβα, ασφαλώς θα μας τα εξηγήσει ο κύριος Υπουργός– γιατί πρέπει να υπογραφεί μια άλλη σύμβαση με τη ρωσική πλευρά για να χρησιμοποιηθούν αυτά τα υλικά.

Πέραν αυτών, αυτό δεν σημαίνει ότι επειδή δεν έχει συνδεθεί το οπλικό σύστημα δεν είναι αξιόπιστο και πλήρως αποδοτικό, άλλωστε η μελέτη για τη διασύνδεση έχει γίνει και έχει παραδοθεί από την ανάδοχο εταιρεία στην ελληνική Κυβέρνηση. Ο κύριος Υπουργός δήλωσε, όταν ήταν στη Μόσχα, ότι διασύνδεση θα γίνει. Αυτά είχα να σας αναφέρω για το οπλικό σύστημα TOR-M1.

Για τη σύμβαση αντισταθμιστικών ωφελημάτων θα ήθελα να σας πω ότι ασφαλώς δεν υπάρχει ζημία. Αντίθετα υπάρχει κέρδος, διότι απλούστατα η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ διά των Υπουργών Εθνικής Αμυνής είχε διασφαλίσει την ύπαρξη ποινικής ρήτρας όπου για κάθε μέρα στην υποστέρηση της προσπάθειας των αντισταθμιστικών ωφελημάτων να υπάρχει ποινή 0,3% επί της πιστωτικής αξίας των μη εκτελουμένων προγραμμάτων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κάτι αντίστοιχο για τη ζημία ισχυρίζεται η Νέα Δημοκρατία και με το δεύτερο οπλικό σύστημα, τα ραντάρ TPQ-37. Γιατί πραγματικά –θα μου επιτρέψετε και θα παρακαλέσω τον κύριο Πρόεδρο να μου δώσει τρία λεπτά– αξίζει τον κόπο να μάθουμε κάποια πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Έχετε δύο λεπτά. Θα μιλήσετε συνολικά δώδεκα λεπτά, κύριε Ακριβάκη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Στους άλλους η κυρία Πρόεδρος έδωσε πέντε λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Όχι, σας παρακαλώ. Ξέρετε ότι η συνεδρίαση έχει περιορισμένο χρόνο λήξης. Παρακαλώ να συντομεύσετε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Εν πάσῃ περιπτώσει, για τα TPQ-37 θα ήθελα να πω τα εξής: Παραγγέλθησαν έξι ραντάρ,

για τα οποία ο ελληνικός Στρατός ζήτησε να έχουν τριάντα τρία πρόσθετα χαρακτηριστικά. Ήθελαν τα ραντάρ αλλά δεν είχαν το σύνολο αυτών των χαρακτηριστικών. Μέχρι τη λήξη των εργασιών της Επιτροπής με τις δοκιμές που είχαν γίνει είχαν ικανοποιηθεί τα τριάντα χαρακτηριστικά και έλειπαν τα τρία. Έγινε δοκιμή απ' ό,τι άκουσα προ ημερών και από την ανακοίνωση του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης που διάβασα και τα άλλα τρία χαρακτηριστικά ικανοποιήθηκαν ή θα ικανοποιηθούν.

Και εμείς λέμε ότι αυτά τα υλικά είναι άχρηστα! Και εζημιώθη το δημόσιο –προσέξτε, κατά την αξία του τιμήματος αγοράς των έξι ραντάρ– όταν αυτά τα ραντάρ, σύμφωνα με έντυπο ένο ο στρατιωτικής υφής που έφερε συνάδελφος της Νέας Δημοκρατίας, χωρίς αυτά τα τριάντα τρία χαρακτηριστικά χρησιμοποιήθηκαν από τον υπερσύγχρονο αμερικανικό στρατό στον πόλεμο του Ιράκ!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριοι συνάδελφοι, θα πρέπει να ολοκληρώσω.

Πρέπει να πω ότι είχα την τύχη ή την ατυχία να συμμετέχω σε πολλές εξεταστικές επιτροπές.

Οφέλω να ομολογήσω ότι δεν είμαι εισυχής από το αποτέλεσμά των διότι, ενώ όλοι οι συνάδελφοι όλων των κομμάτων κατά καιρούς που συμμετείχαμε στις εξεταστικές επιτροπές, καταβάλλαμε κάθε προσπάθεια, δαπανήσαμε μεγάλο κόπο, εξετάσαμε πολλούς μάρτυρες –διαβάσαμε δεκαοκτώ χιλιάδες σελίδες έγγραφα σ' αυτήν την Εξεταστική Επιτροπή– και εν πάσῃ περιπτώσει, την ίδια περί δικαίου αντίληψη έχουμε όλοι μας, καταλήγουμε πάντα σε τόσα πορίσματα όσος είναι και ο αριθμός των κομμάτων. Αυτό, θα έλεγα, δεν είναι προς δόξα του Κοινοβουλίου μας. Και βεβαίως αυτή η διαφοροποίηση οφείλεται στη διαφορετική μας κομματική ταυτότητα ...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ολοκληρώστε, κύριε Ακριβάκη. Σας παρακαλώ πάρα πολύ, τελειώστε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Τελειώνω.

... που προσπαθούμε να υπερασπίσουμε όλοι το κομματικό μας συμφέρον.

Τα λέω αυτά γιατί είμαι βέβαιος ότι αν οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας –δεν το λέω να κατηγορήσω, σπεύδω να πω ότι κι εμείς αν ήμασταν στη θέση σας το ίδιο θα κάναμε– μπορούσαν να απεξαρθούν απ' αυτήν την κομματική ταυτότητα και την κομματική πειθαρχία, όπως είπε το κ. Τραγάκης όταν άρχισαν οι συνεδριάσεις της Επιτροπής, θα ήταν διαφορετική η θέση τους. Άλλα είναι προς τιμή των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας –το λέω ευθέως– το ότι καταλήγουν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Παρακαλώ, κύριε Ακριβάκη, τελειώνετε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Μα δεν τελειώνετε! Τέταρτη φορά που σας το λέω.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: ... στο αναλυτικό πόρισμά τους με μία πρόταση. Θα έλεγα ότι είναι απελές το πόρισμά σας υπό την έννοια ότι έχει αλληλουχία, δομή, ιστορικό, αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και περιμένουμε όλοι την πρόταση. Όπως καταλήγει το πόρισμα των συναδέλφων του Κομμουνιστικού Κόμματος και του Συναπτισμού ....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε πάρα πολύ, κύριε Ακριβάκη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Καταλήγει με μία πρόταση που λέγει...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Πείτε την, επιτέλους! Σας παρακαλώ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: ...να αλλάξει το θεσμικό πλαισιο προμήθειας των εξοπλισμών των Ενόπλων Δυνάμεων. Είναι ένας αξιοπρεπής τρόπος διαφυγής και ένας αξιοπρεπής τρόπος απεγκλωβισμού σας από αυτήν την ιστορία που με μεγάλη επιπολαιότητα εσείς ανακινήσατε.

(Χειροκροτήματα από την πέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ο κ. Τσοχατζόπουλος έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διαβάζοντας τα πορίσματα των τεσσάρων κομμάτων και παρακολουθώντας με συνέπεια όλους αυτούς τους τρεις μήνες το έργο της Εξεταστικής Επιτροπής αισθάνομαι την ανάγκη, πρώτα απ' όλα, να συγχαρώ και να ευχαριστήσω τους συναδέλφους που με συνέπεια και εργασία πάνω από τρεις μήνες συνέβαλαν να φωτισθεί, με τη συλλογική τους προσπάθεια, πώς η λειτουργία των Ενόπλων Δυνάμεων με ευθύνη της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης εξασφαλίζουν την καθημερινή υλοποίηση της αναγκαίας πολιτικής εθνικής άμυνας και ασφάλειας προσφέροντας στους Έλληνες πολίτες την απαραίτητη ασφάλεια, καθώς και την περιφερειακή ασφάλεια, σταθερότητα και συνεργασία στην ευρύτερη γεωπολιτική περιφέρεια μας.

Κύριοι συνάδελφοι, ιδιαίτερα ευχαριστώ τους συναδέλφους Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ που με το πόρισμά τους πρόβαλαν, επιπλέον τον προηγούμενο στόχου, την αλήθεια για τα συγκεκριμένα δύο εξοπλιστικά προγράμματα που με βάση την αναφορά της Εισαγγελίας Αθηνών, τους αναθέσαμε όλοι μαζί συλλογικά να εξετάσουμε, μαζί με τους συναδέλφους τους βέβαια. Επιβεβαίωσαν το σύννομο με την ισχύουσα νομοθεσία για τους εξοπλισμούς π.δ. 284/89, τη διαφάνεια και τη νομιμότητα των διαδικασιών που ακολουθήθηκε σε όλα τα στάδια τόσο στο στρατιωτικό, όσο και στο πολιτικό επίπεδο αξιοποιώντας, πλήρως, τις καταθέσεις του μεγάλου αριθμού μαρτύρων, πολιτικών και στρατιωτικών που προσέφεραν σημαντικά στο έργο της αλήθειας.

Τέλος, υπενθύμισαν με το έργο τους ότι όλα τα σημαντικά προγράμματα των εξοπλισμών, αφού ήρθαν πρώτα για συζήτηση και εξέταση στην Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας της Βουλής –τριάντα πέντε συνεδριάσεις είχαν πραγματοποιηθεί όλα αυτά τα χρόνια– τα Πρακτικά πρότισαν να σας τα διανείμουν, για να μπορέσετε να πάρετε όλοι σας μια εικόνα του τι λεγόταν τότε, όταν πριν πάνε στο ΚΥΣΕΑ τα εξοπλιστικά προγράμματα συζητήθηκαν στη Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Να δουν ποιες ήταν τότε οι απόψεις των κομμάτων και βέβαια για να διαπιστώσουν ότι οι απόψεις τότε της Νέας Δημοκρατίας ήταν, τελείως, διαφορετικές από αυτά τα οποία μας παρουσίασε τώρα που έγινε Κυβέρνηση ή στο τελευταίο στάδιο της αντιπολιτευτικής της θητείας.

Υπενθυμίζει, βέβαια, το πόρισμα του ΠΑΣΟΚ ότι εν συνεχείᾳ όλα τα σημαντικά προγράμματα εξοπλισμών, με πολιτικές αποφάσεις του ΚΥΣΕΑ υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού, συμμετοχή οκτώ Υπουργών και όλης της στρατιωτικής ηγεσίας, εγκρίθηκαν συλλογικά, έτσι ώστε να υπάρχει πολιτική απόφαση, τελικά, για όλα τα εξοπλιστικά προγράμματα, ακόμα και αυτά που συζητούνται.

Αυτό, δυστυχώς, είναι ένα γεγονός που αγνοήθηκε επιμελώς από τη μεριά της Νέας Δημοκρατίας, στην προσπάθεια της να κατασκευαστούν και να επιμεριστούν δήθεν ευθύνες στη στρατιωτική ηγεσία που όμως αντικειμενικά εισηγείται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποκλειστικά για στρατιωτικά κριτήρια στα σχετικά προγράμματα, ενώ το ΚΥΣΕΑ, όπως έχετε πολύ καλά, έχει την ευθύνη να λαμβάνει υπό όψιν επιπλέον το σύνολο των στρατηγικών, οικονομικών και πολιτικών κριτηρίων, καθώς και κριτήρια εξωτερικής πολιτικής και αμυντικής διπλωματίας.

Κύριοι συνάδελφοι, το πόρισμα του ΠΑΣΟΚ απαντά επίσης συγκεκριμένα σε όλα τα συμπεράσματα του πορίσματος της Νέας Δημοκρατίας. Καταθέτω επίσης σχετική επεξεργασία την οποία παρακαλώ να λάβετε υπό όψιν σας. Απαντά ένα πρόσ ένα σε όλα τα σημεία του πορίσματος της Νέας Δημοκρατίας. Οι συνάδελφοι, δηλαδή, του ΠΑΣΟΚ συνέβαλαν, ώστε να υπάρξει απάντηση και να κατεδαφιστούν τα φεύδη, οι ανακρίβειες, οι σκοπιμότητες που χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται και σήμερα ακόμα για να τεκμηριώσουν δήθεν την ύπαρξη προβλήματος, διαπλοκής και αδυναμίας υλοποίησης των προγραμμάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι Ένοπλες Δυνάμεις στις μέρες των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ αναδείχθηκαν με το ολοκληρωμένο έργο τους ως ο πλέον αποδεκτός θεσμός στην ελληνική κοινωνία. Βέβαια, σήμερα οι θεσμοί περνούν μία

κρίση, όπως βλέπουμε. Όμως ο στρατός παραμένει υψηλά και απολαμβάνει την εμπιστοσύνη, την εκτίμηση και την αποδοχή των Ελλήνων πολιτών.

Δυστυχώς, όμως, μέσα στο γενικότερο κλίμα που ζούμε αυτήν την εποχή, αυτός ο θεσμός ίσως δεν έμεινε έξω από αυτήν την επιχείρηση της συστηματικής υπονόμευσης των θεσμών και ολοταχούς κοινωνικής οπισθοδρόμησης που υλοποιεί η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και επελέγη με ευθύνη της ως χώρος άσκησης μικροκομματικής πολιτικής και τυχοδιωκτικών επιδιώξεων.

Το ερώτημα είναι γιατί. Η απάντηση, όμως, προκύπτει μέσα από το υλικό το οποίο θα διαβάσετε. Ως αντιπολίτευση, η Νέα Δημοκρατία δεν μπορούσε να θίξει με άλλο τρόπο το έργο του ΠΑΣΟΚ και επέλεξε να καταφύγει στη σκανδαλολογία.

Βέβαια, η Νέα Δημοκρατία δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει το γεγονός ότι εμείς αντιμετωπίσαμε με επιτυχία ως Ένοπλες Δυνάμεις και ως πολιτική ηγεσία τις συνέπειες από την κρίση στα Ίμια, τις εξόχως ανταγωνιστικές σχέσεις Ελλάδος – Τουρκίας, ότι χτίσαμε μαζί με την Κυπριακή Δημοκρατία τον κοινό αμυντικό χώρο Ελλάδας– Κύπρου, ότι αναδείξαμε τις Ένοπλες Δυνάμεις ως σημαντικό συντελεστή για την ειρήνη, την ασφάλεια και τη συνεργασία ανάμεσα στις γειτονικές χώρες της Βαλκανικής. Παραμένοντας, μάλιστα, έξω από τον πόλεμο της Βαλκανικής, εργαστήκαμε σταθερά για την περιφερειακή συλλογική ασφάλεια και ειρήνη.

Δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει η Νέα Δημοκρατία το γεγονός ότι την περίοδο 1999 – 2002 προχωρήσαμε στη μεγάλη μεταρρύθμιση για τις Ένοπλες Δυνάμεις, την αμυντική στρατηγική αναθεώρηση, αναδεικνύοντας το στρατό του 1950 που είχαμε παραλάβει, σε έναν από τους πιο σύγχρονους ισχυρούς και αποτελεσματικούς στρατούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αναδείξαμε την εκπαίδευση των Ενόπλων Δυνάμεων, μαζί με την τεχνολογική εξέλιξη και τις στρατιωτικές καινοτομίες, καθώς επίσης και μια πολιτική κοινωνικής ευαισθησίας απέναντι στα στελέχη και τις οικογένειές τους σε καθοριστικό συντελεστή για τη σύγχρονη ενίσχυση, την αποτελεσματικότητα των Ενόπλων Δυνάμεων.

Με την υλοποίηση ενός σταθερού επενδυτικού προγράμματος για την ασφάλεια του Έλληνα, σταθεροποιήσαμε το κόστος ασφάλειας των στρατιωτικών δαπανών και συνδέσαμε, ουσιαστικά, τους εξοπλισμούς των Ενόπλων Δυνάμεων με την ελληνική αμυντική βιομηχανία, ανεβάζοντας το ποσοστό από 4% ελληνική συμμετοχή που παραλάβαμε στις αρχές του 1990, σε 32% το 2000 μέχρι και σήμερα.

Και τούτο βέβαια επετεύχθη, διότι με συνέπεια υλοποιήσαμε τα δύο συνεχή εξοπλιστικά προγράμματα 1996-2000, 2001-2005.

Βέβαια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το πρόβλημα είναι ότι θελήσατε -και επιλέξατε- απέναντι σ' αυτήν την εικόνα να δημιουργήσετε δήθεν σκάνδαλα κακοδιαχείρισης και σπατάλης. Επιλέξατε δύο συγκεκριμένα εξοπλιστικά προγράμματα και μιλήσατε για σκιές, για υπουργίες, για υπουργίες απιστίας μάλιστα -θα τα πούμε στη συνέχεια- και δήθεν οικονομική βλάβη του δημοσίου.

Αλλά δεν αρκεί μόνο αυτό. Επιλέξατε και άλλη μέθοδο. Εμπλέξατε και χειραγωγήσατε τη δικαιοσύνη, ώστε να νομιμοποιήσει περισσότερο στην κοινή γνώμη την άθλια μεθόδευσή σας. Βέβαια, όλα αυτά απέτυχαν οικτρά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η απαράδεκτη μεθόδευση εξόντωσης του πολιτικού αντιπάλου, μέσω σπύλωσης και συκοφάντησης του έργου των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, των στελέχών, αλλά και των ίδιων των Ενόπλων Δυνάμεων, έπεσε στο κενό. Η προσπάθεια να στηθεί μια πολιτική σκευωρία, με στόχο την πολιτική διώχη και ομηρία του πολιτικού αντιπάλου έγινε φύλλο και φτερό. Οι δήθεν κατηγοροί είναι πλέον αποδεδειγμένα ένοχοι, κατηγορούμενοι. Οι καταθέσεις στην Εξεταστική Επιτροπή των κυρίων Σημαντόπουλου και Ζορμπά, θα διδάσκονται στο μέλλον ως ντοκουμέντα αυτοαποκάλυψης και αυτοκατάρρευσης μιας στημένης σκευωρίας που οι ίδιοι επινόησαν.

Να, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να απαντήσουμε εδώ, στην Ολομέλεια, συγκε-

κριμένα, σε όλα αυτά τα ανυπόστατα, έωλα ψεύδη και ισχυρισμούς.

Πρώτον, λένε δήθεν ότι αγοράστηκαν άχρηστα οπλικά συστήματα. Απαντάμε. Αγοράστηκε ένα από τα καλύτερα αντιαεροπορικά και αντιπυραυλικά συστήματα στον κόσμο που κατασκευάζει και χρησιμοποιεί σε μεγάλους αριθμούς, τόσο στο στρατό της η Ρωσία, όσο και πολλοί άλλοι στρατοί. Και μιλάω για τη Ρωσία που, όπως ξέρετε, στους στρατιωτικούς εξοπλισμούς είναι, παγκόσμια, μια υπερδύναμη.

Ήταν τονίζω το μοναδικό που υπήρχε εν χρήσει. Όπως ακριβώς προαναφέρθηκε, δεν απαιτούσε κανένα ρίσκο αναβάθμισης, ήταν άμεσα εντάξιμο στις Ένοπλες Δυνάμεις και άμεσα επιχειρησιακό στρατιωτικά. Επελέγη συγκεκριμένα μέσα από συναξιολόγηση ανάλογων τεσσάρων κρατικών προσφορών για να σταματήσουν επιπέλους τα παραμύθια. Μιλάω για συναξιολόγηση. Τέσσερις κρατικές προσφορές αξιολογήθηκαν και επελέγη συγκεκριμένα το TOR. Και όποιοι λένε ότι αυτό δεν είναι σωστή διαδικασία ή ότι δεν είναι εφικτή, παρακαλώ σας παραπέμπω στη στρατιωτική νομοθεσία για τις προμήθειες, όπου ρητά αναφέρεται η διαδικασία συναξιολόγησης κρατικών προσφορών με ειδικούς όρους.

Επιπλέον ήταν τα TOR ενεργοποιημένα. Τα παραλάβαμε μέσα σε δώδεκα μήνες. Το λέω, γιατί ακούω ότι μέχρι σήμερα δήθεν δεν είναι χρήσιμα ή δεν είναι ενεργοποιημένα. Το 1999 ενεργοποιήθηκε η σύμβαση. Τον Οκτώβριο του 2000 είχαν όλα παραληφθεί. Εντάχθηκαν και ήταν επιχειρησιακά άψογα, με IFF, σύστημα αναγνώρισης, και έμεινε, βέβαια, το περίφημο σύστημα διασύνδεσης με την ενιαία αεράμυνα της χώρας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -οι συνάδελφοι της Εξεταστικής Επιτροπής το γνωρίζουν, το λέω για τους άλλους που δεν το ξέρετε- η ενιαία αεράμυνα της χώρας, όμως, μόλις πριν ένα χρόνο άρχισε να κτίζεται. Η προσπική της, τόσο για την αεροπορία, όσο και για το στρατό είναι να ολοκληρωθεί το 2010. Επομένως το ότι τα συστήματα TOR δεν ήταν συνδεδεμένα ακόμη με το σύστημα αεράμυνας, όχι μόνο δεν είναι μειονέκτημα, αλλά είναι μια δέσμευση συμβατική της εταιρείας που τα προμήθευσε, να πραγματοποιηθεί άμεσα και βέβαια το θέμα κολλάει στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, το οποίο βέβαια φρόντισε, έγκαιρα όπως θυμάστε, να φέρει το επιχείρημα ότι δήθεν υπάρχει επιχειρησιακή ακαταλληλότητα των TOR-M1.

Βέβαια, ο Υπουργός κ. Σπηλιωτόπουλος, αφού αρχικά δημιούργησε ένα τεράστιο πρόβλημα και έβαλε όλη την Εξεταστική Επιτροπή να τρέχει, για το κατά πόσον ήταν επιχειρησιακά κατάλληλα ή όχι τα όπλα, φρόντισε στην επίσκεψή του στη Μόσχα να παραδεχθεί δημόσια, ύστερα από τις συναντήσεις που είχε με τη ρωσική ηγεσία, εμφατικά, την καταλληλότητα των ρωσικών οπλικών συστημάτων.

Ακόμα και στην Εξεταστική Επιτροπή σε ρητή και σαφή δήλωση, που κατέστησε άνευ αντικειμένου αυτήν την πτυχή του θέματος, ανέφερε ότι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα με τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα. Όμως αυτή η δήθεν κατηγορία ότι αγοράστηκαν άχρηστα οπλικά συστήματα ήταν η βάση της υπό εξέτασης κατηγορίας για απιστία. Δηλαδή, είπαν ότι ζημίωσα το δημόσιο, γιατί τα TOR-M1 ήταν ακατάλληλα και άχρηστα, ενώ όλοι λένε τώρα ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει. Με αυτόν τον τρόπο, κατά τη γνώμη μου, κάποιοι προσπάθησαν να σπιλώσουν τις Ένοπλες Δυνάμεις και το έργο του Υπουργού Εθνικής Αμύνης, αλλά ανεπιτυχώς για οποιονδήποτε έχει λογική κρίση.

Δεύτερον, επιχείρησαν να ισχυριστούν ότι δεν φρόντισαν λάβων τραπεζική εγγύηση για την εκπλήρωση των αντισταθμιστικών αφελημάτων της σύμβασης προμήθειας ύψους 10% της κύριας προμήθειας. Όμως εγώ φρόντισα και πήρα κρατική εγγύηση ύψους 100% για την καλή εκτέλεση της συνολικής προσπάθειας. Δηλαδή πήρα κρατική εγγύηση για την κύρια σύμβαση ύψους 850.000.000 δολαρίων όσον αφορά τα είκοσι ένα αντιαεροπορικά συστήματα και 132.000.000 δολάρια για τα αντισταθμιστικά αφελήματα, τα οποία αποτελούν εγγύηση και υποχρέωση της εταιρείας.

Η «ΑΝΤΕΥ», στην αδυναμία της να υλοποιήσει το συγκεκριμένο αντισταθμιστικό πρόγραμμα των 132.000.000 ευρώ,

δεσμεύεται η ίδια η εταιρεία, η ρωσική κυβέρνηση, το σύνολο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και ο πρόεδρος της ρωσικής κυβέρνησης απέναντι στην ελληνική Κυβέρνηση και λένε «ελάτε, υπογράψτε τη συμφωνία υλοποίησης των αντισταθμιστικών ωφελημάτων για να τα υλοποιήσουμε». Τι άλλη χρεία απόδειξης έχουμε, όταν οι ίδιοι οι Ρώσοι επιμένουν και λένε «ναι, έχουμε εγγυηθεί, εγγυόμαστε σήμερα και θα εγγυόμαστε και στο μέλλον, μόνο ελάτε επιτέλους να υπογράψετε τη σύμβαση, για να μπορέσουμε να ξεκινήσουμε». Εκεί βρίσκεται η κατάσταση.

Το γεγονός ότι αυτές οι συμβάσεις είχαν διακρατικό χαρακτήρα μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας είναι μία πραγματικότητα, την οποία κάποιοι την αγνοούν. Όμως κατόπιν εντολής της Ρωσικής Ομοσπονδίας η οποία την υπέδειξε ως αντιπρόσωπό της, δούλεψε η «ANTEY». Με υπογραφή του τότε πρωθυπουργού Πριμακόφ έγινε η εγγύηση καλής εκτέλεσης για την προμήθεια από την Κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας που αποτελεί την πλέον ισχυρή, φερέγγυα και αποτελεσματική κάλυψη των συμβατικών υποχρεώσεων σε σύγκριση με κάθε άλλη μορφή εγγυήσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πήραμε τις εγγυήσεις. Εκείνον που δεν καταφέραμε να πείσουμε, είναι ότι ο κ. Ζορμπάς ο οποίος, σε αντίθεση με όσους υποστηρίζουν ότι η σύμβαση είναι νόμιμη, ισχυρή και επιβάλλεται να υλοποιηθεί, έφθασε να πει ότι η σύμβαση είναι ανυπόστατη, επειδή δεν έβρισκε άλλη δικαιολογία. Τούτο, όμως, θα ίσχυε μόνο αν το δήλωναν αναρμόδιοι ή αν έλειπε η λέξη «εγγυώμεθα» και είχαμε τη λέξη υφίστατο. Πάντως, ουδεις, πέραν αυτού, διανοήθηκε να υποστηρίξει κάτι τέτοιο. Οι Ρώσοι γράφουν και ξαναγράφουν ότι έχουν εγγυηθεί και περιμένουν να υλοποιηθεί η σύμβαση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανεξάρτητα από όλα αυτά, παρακαλώ να προσέξετε το γεγονός ότι, παρά τις αντιρρήσεις και τις αμφισβήτησεις, η σημερινή πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, αμέσως μετά από τις εκλογές, παρά ότι έλεγε ότι οι δικές μας συμβάσεις δεν ήταν νόμιμες και ισχυρές, συνέχισε τις διαπραγματεύσεις με τη ρωσική πλευρά. Σύμφωνα με τις εισιτήριες των αρμόδιων υπηρεσιών, στο ίδιο ακριβώς πλαίσιο έκανε μία νέα συμφωνία με τη ρωσική πλευρά, όπου προβλέπεται παροχή κρατικής εγγύησης του ρωσικού δημοσίου. Η σύναψη αυτής της συμφωνίας ανακοινώθηκε πανηγυρικά στις 21 Ιουλίου 2004. Μάλιστα φτιγουράρει στο site του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ειδικό δελτίο τύπου και μπορείτε να το θαυμάσετε.

Κύριοι της Κυβέρνησης, ήρθατε να υλοποιήσετε τα συγκεκριμένα προγράμματα με τον ίδιο τρόπο, όπως και εμείς. Αφού ανακαλύψατε, κατόπιν εορτής, ότι δεν σας ταιριάζουν, τώρα τι κάνετε; Εκλιπαρείτε τη ρωσική κυβέρνηση να σας δώσει αναδρομικά τραπεζική εγγύηση δήθεν για συμβάσεις που έχουν ήδη υπογραφεί, για να μπορέσετε να δικαιολογήσετε τα αδικαιολόγητα.

Κύριε Πρόεδρε, κατά τη διάρκεια της Εξεταστικής Επιτροπής δεν προσέδιπτηκε ούτε προέκυψε κανένα στοιχείο και δεν διαπιστώθηκε καμία κατηγορία δωροδοκίας. Όλα τα δημοσιογραφικά σχόλια για τη διασύνδεση διάφορων παράνομων ενεργειών που έγιναν στη Ρωσία και ερευνώνται από τις αρμόδιες ρωσικές αρχές αποδειχθήκε ότι δεν έχουν καμία σχέση με τις ελληνικές αμυντικές προμήθειες.

Ο συνάδελφος κ. Βενιζέλος κατέθεσε συνέντευξη του γενικού διευθυντού συγκεκριμένης εφημερίδας για τη «ROSOBORONEXPORT» σε συγκεκριμένη εφημερίδα, που αποδεικνύει του λόγου το αληθές.

Για να αποφύγετε, όμως, να παραδεχθείτε ότι όλα αυτά ήταν νόμιμα, τι επιχειρήσατε; Να δημιουργήσετε σύγχυση με τις τρεις διαφορετικές εταιρείες, οι οποίες παρά όλο που έχουν συνωνυμία στην επωνυμία τους, «DRUMILAN» λέγονται, εν τέλει είναι νομικά πρόσωπα, τελείως, διαφορετικά μεταξύ τους.

Επιπλέον, καμία απ' αυτές τις εταιρείες δεν έχει συμβόλαιο με το ελληνικό δημόσιο, άρα η οποιαδήποτε σχέση είναι μεταξύ τους δεν έχει να κάνει σε τίποτα με το ελληνικό δημόσιο.

Με το άνοιγμα, λοιπόν, των λογαριασμών που εφευρέθηκε την τελευταία στιγμή και με τη δικαιολογία με πλάγιο τρόπο,

όπως γράφει το πόρισμα της Νέας Δημοκρατίας, σελίδα 213, ότι δήθεν στέλνουμε και ζητάμε από τις τράπεζες μία αναφορά για την πρόοδο της ποινικής διαδικασίας που δήθεν έχει ξεκινήσει λόγω άσκησης ποινικής δίωξης στην Ελλάδα –άκουσον, άκουσον- ερωτώ: Πραγματικά, κύριε Πρόεδρε, πού, πότε ασκήθηκε ποινική δίωξη στην Ελλάδα και δεν το ξέρουμε; Μήπως αυτό ήταν ένα κόλπο για να μπορέσουμε να δώσουμε την εντύπωση ότι υπάρχουν υποψίες δήθεν παράνομης συνεργασίας, δήθεν δωροδοκίας, ενώ από τις ιδιωτικές εταιρείες που εξετάζονται δεν είχε ποτέ σχέση με το ελληνικό δημόσιο, είτε στην Αθήνα, είτε οπουδήποτε αλλού;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λυπάμαι, αλλά θέλω να αναφερθώ και στο συγκεκριμένο όπλο που αναφέρθηκε ο κ. Υπουργός διότι υπήρξαν διάφορες κουβέντες. Τρόπος προμήθειας του TPQ-37: Το αποφάσισε το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο, όπως πάντα, σύμφωνα με τις διαδικασίες και το αποφάσισε τέσσερα χρόνια πριν, το 1996. Ξέρετε και κάτι; Υπήρξε πρόταση από το 1993 της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Ο κ. Σπηλιώτηπουλος ήταν τότε Υψηλούργος, αν θυμάμαι ορθώς.

Φτάσαμε στο 1997, πήρε το ΑΣΙΣΥ απόφαση. Το 1999 ενεργοποιείται και υπογράφεται η σύμβαση. Παραδίνοται τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα, ενεργοποιείται η σύμβαση το Φεβρουάριο του 2000 μετά την έγκριση του ΣΕΣΥ και ξαφνικά βγαίνει μία υποψία ότι εμείς αγνοήσαμε τις εισιτήριες των στρατιωτικών των Ενόπλων Δυνάμεων, της ηγεσίας τους, οι οποίες, δήθεν, ζητούσαν να μην προχωρήσουμε, όπως είχε αποφασίσει το ΑΣΙΣΥ, στην ανάθεση, διότι ήταν μοναδικό όπλο, είχε μοναδικό κατασκευαστή με αναφορά συγκεκριμένου ονομαστικού, όπως συνηθίζεται να λέγεται, αλλά έπρεπε να κάνουμε διαγνωσιό. Να κάνουμε διαγνωσιμό με ποιους, κύριοι συνάδελφοι; Μα το 1997, το 1998, το 1999 δεν υπήρχε κανένα άλλο οπλικό σύστημα.

Μας λέτε για το «ΚΟΜΠΡΑ» και το «ΑΡΘΟΥΡΟΣ». Το «ΚΟΜΠΡΑ», όπως ξέρετε, ούτε τώρα δεν είναι στη γραμμή παραγωγής. Το «ΑΡΘΟΥΡΟΣ» βγήκε το 2000. Το 2000 το αγόρασε ο ελληνικός στρατός, όμως διαπίστωσε ότι είναι ακριβότερο από το συγκεκριμένο οπλικό σύστημα.

Άρα, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι αδικείτε σκόπιμα και θέλετε να συντηρήσετε ένα κλίμα υποψίας, ενώ αντίθετα από την άλλη πλευρά τα συστήματα αυτά όχι μόνο δεν ήταν άχροστα, αλλά παρελήφθησαν σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες μέσα σε δυούμισι χρόνια. Το 2000 έγινε η παραγγελία, τον Ιούλιο ή τον Αύγουστο του 2003 παρελήφθησαν. Ο ποιοτικός και ο τεχνικός έλεγχος έγιναν στην Αμερική σύμφωνα με τη σύμβαση που υπάρχει μεταξύ όλων των χωρών του ΝΑΤΟ ότι η Αμερική, όταν θέλει προγράμματα, τα ελέγχει η ίδια ποιοτικά με εκπροσώπους δικούς μας βέβαια, που ελέγχουν κι αυτοί μαζί, έτσι ώστε ο ποιοτικός έλεγχος να έχει γίνει εκεί πέρα.

Εν συνεχείᾳ, λέτε ότι πληρώσαμε τζάμπα. Λέτε ότι πρώτα πληρώσαμε και μετά δοκιμάσαμε. Μα η σύμβαση υλοποιείται σύμφωνα με καθορισμένες προθεσμίες πληρωμών. Εμείς δοκιμάσαμε βάσει του προγράμματος.

Γιατί, όμως, δοκιμάσαμε, κύριοι συνάδελφοι; Αυτό πρέπει να πείτε. Γιατί κάναμε δοκιμές; Όχι γιατί αγοράσαμε το αμερικανικό σύστημα TPQ-37 όπως ήταν, αλλά διότι οι ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις ζήτησαν και απαίτησαν, ακριβώς για να ανταποκριθούν σε ανταγωνιστικές δυνατότητες που πιθανώς θα είχαν άλλα όπλα, τι; Επιπρόσθετες βελτιώσεις, τριάντα δύο τον αριθμό.

Άρα, λοιπόν, μιλάμε για ένα νέο TPQ-37 GR, όπως το ονομάζουν, έναν ειδικό τύπο για την Ελλάδα, που έγινε αποκλειστικά και έπρεπε να δοκιμαστεί επί ένα, δύο χρόνια μέχρι να βεβαιωθούμε ότι όλες οι απαιτήσεις, πράγματι, είναι ικανοποιητικές, ότι ικανοποιούνται το εθνικό και το δημόσιο συμφέρον της Ελλάδας και των Ενόπλων Δυνάμεων και γι' αυτόν το λόγο γίνονται αυτές οι δοκιμές.

Και πληροφορούμαστε ότι τελειώνουν, κύριε Υπουργέ. Εσείς προχθές ακόμη μας λέγατε: «Πώς να παραλάβω και να αντιμετωπίσω ένα θέμα και να πιέσω, τη στιγμή που εσείς πληρώσατε τα λεφτά;». Ποια λεφτά πληρώσαμε; Αφού έχετε πλήρη εγγύηση. Έχετε 80% εγγύηση καλής εκτέλεσης μαζί με τις προκατα-

βολές για το συνολικό οπλικό σύστημα. Ουδέποτε, καμία στιγμή δεν βρέθηκε η Ελλάδα να έχει πληρώσει παραπάνω χρήματα από αυτά που είχε εξασφαλισμένα, διότι από το 2003 έχει την πλήρη κυριότητα του οπλικού συστήματος και τις εγγυήσεις στα χέρια της, δηλαδή 170% εγγυήσεις. Και αυτό πρέπει να το πείτε, κύριε Υπουργέ. Δεν μπορείτε να αφήνετε την εντύπωση ότι η Ελλάδα έχασε. Καμία ζημία και καμία καθυστέρηση δεν υπήρξε στα ελληνικά συμφέροντα. Απεναντίας υπήρξε οφέλος και αυτό θέλω να το τονίσω με κάθε τρόπο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε συνάδελφε, ολοκληρώστε παρακαλώ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, υπάρχει ένα προσωπικό θέμα, για το οποίο θα ήθελα να πω μια κουβέντα, αν μου δώσετε λίγο χρόνο παραπάνω.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μας αφορά όλους. Ξέρετε πολύ καλά ότι υπάρχουν και οι νοού των εξοπλισμών. Κύριε Υπουργέ, αυτό να το βάλετε καλά στο μυαλό σας και, κύριοι συνάδελφοι, να αναλογιστείτε στην Εξεταστική Επιτροπή τι μας είπε εκπρόσωπος της Κυβέρνησής σας, ο ίδιος ο γενικός γραμματέας ότι κυκλοφορούν στους διαδρόμους του Υπουργείου. Ως νέα Κυβέρνηση πιθανώς δεν το αντιληφθήκατε. Τώρα όμως, ένα χρόνο μετά και, κύριε Υπουργέ, εσείς που προέρχεστε από την Αεροπορία πρέπει να ρωτήσετε, για να μάθετε ότι υπάρχουν οικονομικοστρατιωτικά λόμπι της Αμερικής και σε άλλες χώρες, που επιχειρούν να ασκήσουν επιρροή συμμαχικού χαρακτήρα -προσέξτε όχι η κυβέρνηση στις ΗΠΑ, τα οικονομικοστρατιωτικά λόμπι- να ελέγχουν και να χειραγωγήσουν την Ελλάδα στη χρήση ρωσικής τεχνολογίας για τον ηλεκτρονικό πόλεμο. Στόχος στρατηγικός παραμένει και σήμερα, όπως τότε, ο αποκλεισμός όλων των σημάτων ανατολικής προέλευσης.

Για να πετύχει αυτός ο στόχος ξέρετε τι έφε στινόθσαν; Και τα ζήσαμε, κύριε Υπουργέ. Παρακαλώ, ενημερωθείτε. Δεν είναι για δημόσια συζήτηση. Να ενημερωθείτε από την Αεροπορία πόσες μάχες δώσαμε επί εβδομάδες μ' αυτά τα συγκεκριμένα συμφέροντα, γιατί κάποιοι επιχείρησαν να τιμωρήσουν την Ελλάδα για την ανεξάρτητη πολιτική μας και την απεμπλοκή μας από τη μονόπλευρη και μονοσήμαντη οδό προμήθειας οπλικών συστημάτων, που ήταν η μέθοδος στο παρελθόν.

Κάθε Έλληνας Υπουργός Εθνικής Άμυνας δεν μπορεί να είναι όμηρος του όπου οικονομικοστρατιωτικού μπλοκ, που τα συμφέροντά του θίγονται από την ανεξάρτητη εθνική πολιτική της Ελλάδας. Υλοποιούμε την ελληνική εθνική στρατηγική, πρωθυμίε το δημόσιο και το εθνικό συμφέρον για την άμυνα και την ασφάλεια της πατρίδας μας. Είναι μήπως αυτό έγκλημα απιστίας; Θα πρέπει να δώσουμε μια απάντηση, κύριοι συνάδελφοι, πάνω σ' αυτό το θέμα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Τσοχατζόπουλε, ολοκληρώστε. Μήλσατε δέκα λεπτά παραπάνω.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν μπόρεσα να ολοκληρώσω, αλά εν πάσῃ περιπτώσει σας ευχαριστώ πολύ που τουλάχιστον αυτήν τη φορά μου δώσατε τη δυνατότητα να επεκταθώ λίγο περισσότερο σ' αντίθεση με την προηγούμενη φορά που δεν κατέστη δυνατό.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Σας ευχαριστούμε πολύ.

Το λόγο έχει ο κ. Παπαντωνίου.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να εκφράσω και πάλι τα αισθήματα οργής και αγανάκτησης που έχω αισθανθεί για την εμπλοκή του ονόματός μου στις δυο αυτές υποθέσεις. Ως προς την πρώτη υπόθεση, των πυραύλων TOR-M1, η μόνη συμμετοχή μου ήταν θετική με την έννοια της συμβολής στη διευθέτηση των σημαντικών, πράγματι, προβλημάτων που ανέκυψαν στην πορεία εκτέλεσης αυτής της σύμβασης. Στη δεύτερη υπόθεση, των ραντάρ TPQ-37, δεν έχω καμία απολύτως εμπλοκή, συμμετοχή ή και σχέση. Από τις εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής κατέστη προφανές ότι

από το φάκελο που συγκροτήθηκε έλειπαν κρίσιμα έγγραφα, τα οποία τελικά ήρθαν στην επιφάνεια είτε λόγω της επίμονης στάσης και των συνεχών αιτημάτων των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ είτε χάρη στις αποκαλύψεις του Τύπου.

Επιβεβαιώθηκαν, δηλαδή, οι καταγγελίες που εξ αρχής κάναμε ότι όλη αυτή η υπόθεση πρόκειται για μια πολιτική σκευωρία.

Η στάση της Νέας Δημοκρατίας καταδεικνύει πρωτοφανή πολιτική εμπάθεια και μικρότητα, που αντίστοιχη της, σε όλη τη νεότερη πολιτική ιστορία της χώρας, μόνο στην περίοδο του '89 μπορεί να βρεθεί.

Τώρα που ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής οφείλω να αποδώσω τιμή σε όλους τους Βουλευτές των κομμάτων της Αντιπολίτευσης που συμμετείχαν, για την ευθύνη με την οποία ερεύνησαν τα θέματα και διαπίστωσαν την αλήθεια την οποία και κατέγραψαν πιστά στα πορίσματά τους. Κατ' αρχήν οφείλω να αποδώσω τιμή στους Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ για την επιμονή τους να φωτιστεί κάθε πτυχή της υπόθεσης. Το πόρισμα των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ απαντά σε όλα τα ζητήματα και παραθέτει, τόσο από την πλευρά των γεγονότων, όσο και από τη νομική πλευρά, την πλήρη αλήθεια, χωρίς να αφήνει αναπάντητο τον παραμικρό υπανιγμό. Οφείλω όμως να αποδώσω τιμή και στους Βουλευτές των κομμάτων της Αντιπολίτευσης των άλλων κομμάτων, του ΚΚΕ και του Συνασπισμού, όχι μόνο για την ουσιαστική συμβολή τους στην διερεύνηση της αλήθειας αλλά και για την γενναιότητα που έδειξαν να δηλώσουν, απερίφραστα, ότι δεν διαπίστωσαν καμία απολύτως επιλήψιμη ενέργεια ή πράξη για τα πολιτικά πρόσωπα που αφορούσε η έρευνα.

Δυστυχώς δεν μπορώ να πω το ίδιο για τους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας. Συντάξατε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα πόρισμα που θα μπορούσε να είχε συνταχθεί ακόμα και αν δεν είχε υπάρξει καθόλου Εξεταστική Επιτροπή. Αγνοήσατε προκλητικά όσα αποδείχθηκαν πέρα από κάθε αμφιβολία από τις εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής, από τα έγγραφα και τους μάρτυρες. Αποσωπήσατε κρίσιμα έγγραφα. Δεν λάβατε υπ' όψιν σας καίρια στοιχεία ή κοινές όλων διαπιστώσεις. Μείνατε σταθεροί μέχρι το τέλος στην γραμμή της διαστρέβλωσης της πραγματικότητας.

Για το πρώτο θέμα, τους πυραύλους TOR-M1. Όταν έγινα Υπουργός Εθνικής Άμυνας τον Οκτώβριο του 2001 η σύμβαση είχε υπογραφεί. Κατα τριάντα ένα συστήματα είχαν παραδοθεί, τα οποία εππάντα είχαν παραληφθεί ποιοτικά και μόνι τέσσερα απέμεναν για ποιοτική παραλαβή. Το 92% του τιμήματος είχε εξοφληθεί και υπήρχε το γνωστό πρόβλημα της μη υλοποίησης των αντισταθμιστικών ωφελημάτων με υπαιτιότητα της ρωσικής πλευράς, όπως αναγνωρίζει η ίδια η ρωσική κυβέρνηση. Κατά συνέπεια τον Οκτώβριο του 2001 υπήρχαν δύο προβλήματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν.

Το πρώτο, η ποιοτική παραλαβή των τεσσάρων συστημάτων της αεροπορίας που κινδύνευαν με απαξίωση και έπρεπε να τεθούν σε χρήση και το δεύτερο και αυτονόητο η εξασφάλιση της υλοποίησης των αντισταθμιστικών ωφελημάτων.

Πρώτον: ποιοτική παραλαβή. Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, όταν διαβίβασε το φάκελο στη δικαιούχη, παρέλειψε να περιλάβει ένα κρίσιμο έγγραφο που κατατέθηκε στην Εξεταστική Επιτροπή. Ήταν το αίτημα του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας για την ποιοτική παραλαβή των τεσσάρων συστημάτων. Στις 28 Μαρτίου 2002, το ΓΕΑ επισημαίνοντας, σαφώς, τους κινδύνους από τη μη παραλαβή λόγω καθυστέρησης της διασύνδεσης, λέει: «θεωρούμε ρεαλιστική την αποσύνδεση της παραλαβής των συστημάτων από τις εργασίες διασύνδεσης». Και προτείνει να παραληφθούν τα συστήματα με συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Επανέρχεται το Γενικό Επιτελείο, πιεστικά, με νέα έγγραφα στις 19 Αυγούστου και στις 10 Οκτωβρίου 2002.

Αυτό που κάναμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς, η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ήταν να ανταποκριθούμε πιοτά και νόμιμα στην απαίτηση της Αεροπορίας. Με τους συγκεκριμένους όρους που υπεδείχθησαν και με ομόφωνη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο. Είναι εξάλλου αδια-

νόητος αλλά και χυδαίος ο υπαινιγμός ότι υπήρχε αντίρρηση τάχα της γενικής γραμματείας για τις περικοπές στις πληρωμές κατά την παραλαβή των τεσσάρων συστημάτων. Ως προς τον τρόπο πληρωμής υπάρχει πλήρης συμφωνία και ταύτιση στα έγγραφα του ΓΕΑ και της γενικής γραμματείας.

Θέμα δεύτερο: αντικατάσταση εταιρειών. Η αντικατάσταση της «ANTEY», από την «ROSOBORONEXPORT» έγινε όταν η ελληνική Κυβέρνηση διαπίστωσε ότι δεν υλοποιούνται τα αντισταθμιστικά. Και ζήτησε από την ρωσική πλευρά ως έγγυητή να δώσει στο πρόβλημα τη λύση που η ίδια προέκρινε.

Απαντά ο αναπληρωτής πρόεδρος της ρωσικής επιτροπής στις 31 Οκτωβρίου 2002: «Σύμφωνα με εντολή του Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας κ. Πούτιν» το πρόγραμμα ανατίθεται στην εταιρεία «ROSOBORONEXPORT». Ο Πρόεδρος της ρωσικής επιτροπής επιβεβαιώνει την απόφαση Πούτιν στις 12 Μαΐου 2003. Όλα αυτά προκύπτουν από τα επίσημα έγγραφα.

Τρίτο θέμα: Η Εγγύηση.

Στην εγγυητική επιστολή αναφέρεται σαφώς ότι η ρωσική κυβέρνηση «εγγυάται» -άκουσα για εγκάρδιες επιστολές. Εγώ δεν ξέρω ερωτικές επιστολές να γράφουν «εγγυάται την εκτέλεση συμβάσεων»: «ότι η «ANTEY» θα τιμήσει συνοιλικά και με το σωστό τρόπο τις υποχρεώσεις της». Η δεύτερη επιστολή στο πλαίσιο της τροποποίησης είναι συνέχεια της αρχικής επιστολής, «είναι συνέχεια της επιστολής της 4ης Μαρτίου 1999», ενσωματώνοντας κατά συνέπεια τις αυστηρές διατυπώσεις της πρώτης αυτής επιστολής. Εξάλλου, όπως λέχθηκε από όλους τους ομιλητές του ΠΑΣΟΚ, οι εγγυήσεις ουδέποτε έχουν αμφισβητηθεί από τη ρωσική πλευρά. Και στην πρόσφατη επιστολή του ο κ. Ιβανόφ επαναλαμβάνει ότι οι χορηγηθείσες εγγυήσεις παραμένουν σε ισχύ και ότι αποτελούν πάγια πρακτική στη συνεργασία της Ρωσικής Ομοσπονδίας με όλες τις τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας.

Άλλο θέμα: Αντισταθμιστικά αφελήματα.

Το γνωρίζετε, επέθετο το θέμα από εμένα στον κ. Ιβανόφ στην Αθήνα το Σεπτέμβριο του 2002 και στη Μόσχα τον Ιούνιο του 2003. Έγιναν διαπραγματεύσεις, μονογραφήθηκε το 2004 η νέα συμφωνία υλοποίησης των αντισταθμιστικών, την οποίαν όμως εγώ δεν υπέγραψα λόγω προκήρυξης πρόσωρων εκλογών. Την υπέγραψαν αυτούσια ο κ. Ζορμπάς και ο κ. Σπηλιωτόπουλος με διθυραμβικές ανακοινώσεις τον Ιούλιο. Υπέγραψαν το φύλλο ενημέρωσης, που είναι εισήγηση στον Υπουργό για υπογραφή σύμβασης, ενώ ο κ. Σπηλιωτόπουλος υπέγραψε και την εγκριτική απόφαση, η οποία σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο παράγει αποτελέσματα ισοδύναμα με τη σύμβαση. Κατά συνέπεια, αυτή η συμφωνία σήμερα ισχύει γιατί η εγκριτική απόφαση δεν έχει ανακληθεί. Παράγει νομικές συνέπειες ισοδύναμες με τη σύμβαση.

Η εκ των υστέρων αποκήρυξη της συμφωνίας σε συνδυασμό με την απόκρυψη όλων των σχετικών εγγράφων αποκαλύπτουν πέρα από κάθε αμφιβολία τις άθλιες μεθοδεύσεις αυτών που κατασκεύασαν τη σκευωρία. Υπάρχει σαφής δόλος στην απόκρυψη και στον εν συνεχείᾳ χειρισμό του θέματος. Δεν είναι προϊόν αφελείας.

Τι λένε γι' αυτά οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας;

Πρώτον, ότι δεν ελήφθη νόμιμη εγγύηση. Τους παραπέμπω στο πόρισμα των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, το οποίο διεξέρχεται αναλυτικά το ζήτημα αυτό και δεν αξίζει να επανέλθω.

Δεύτερον, ότι η τρίτη τροποποίηση έγινε «κατά παράβαση των όρων που είχε θέσει το ΓΕΑ για καμία παραλαβή πριν τη διασύνδεση». Πρόκειται για ασύστολο ψεύδος. Όπως προκύπτει από τα έγγραφα που ανέφερα, ότι η τροποποίηση έγινε μετά από επίμονα αιτήματα του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας και σύμφωνα ακριβώς με τους όρους που είχε θέσει το Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας.

Τρίτον, λένε ότι παρανόμως αντικαταστάθηκε η εταιρεία «ANTEY». Δηλαδή τι έπρεπε να γίνει; Να περιφρονήσουμε την απόφαση του Προέδρου Πούτιν, να περιφρονήσουμε την ομόφωνη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και να επιμείνουμε σε μια εταιρεία, την «ANTEY», που προφανώς και πασιδήλως δεν εξεπλήρωνε τις υποχρεώσεις της, και για τα συμφέροντα της οποίας περιέργως σήμερα κόπτεται η Κυβέρ-

νηση της Νέας Δημοκρατίας;

Τέλος, ότι στα αντισταθμιστικά αφελήματα έγινε δεκτή η εγγύηση της ρωσικής κυβέρνησης κατά παράβαση -δήθεν- των κατευθυντηρίων οδηγιών που προβλέπουν τραπεζική εγγύηση. Αντίθετα, όλοι ανεξαίρετα οι μάρτυρες, ακόμη και ο ίδιος ο κ. Ζορμπάς, κατέθεσαν ότι οι κατευθυντήριες οδηγίες είναι απόφαση Υφυπουργού, που εκδόθηκε χωρίς καμία νομοθετική εξουσιοδότηση, δεν δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ και δεν έχει καμία απολύτως νομική δεσμευτικότητα.

Κλείνω τα TOR-M1 κι έρχομαι στα ραντάρ TPQ.

Ετέθη το ερώτημα, γιατί μετά τις δοκιμές που έδειξαν ότι δεν ικανοποιούνταν όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά δεν καταγγείλαμε τη σύμβαση; Και μάλιστα, γιατί κατεβλήθη μία από τις προβλεπόμενες δόσεις, όταν το Γενικό Επιτελείο Στρατού ζητούσε να γίνουν νέες δοκιμές και σε περίπτωση αποτυχίας να καταγελθεί η σύμβαση;

Από το συλλογισμό προκύπτει κάτι πάρα πολύ απλό, κανονικό και από παιδιά του νηπιαγωγείου. Θέμα καταγγελίας της σύμβασης θα προέκυπτε, εάν οι τρίτες δοκιμές πραγματοποιούνταν στη διάρκεια της δικής μου θητείας -δεν είναι δύσκολο να γίνει αντιληπτό αυτό- και επιπλέον εάν αποτύγχαναν.

Ερώτημα: Πραγματοποιήθηκαν δοκιμές στη διάρκεια της δικής μου θητείας; Απάντηση: Όχι. Ανεβλήθησαν; Ναι, τρεις φορές, από το Μάιο στο Νοέμβριο, από το Νοέμβριο στο Δεκέμβριο και από το Δεκέμβριο στο έτος 2005. Κατά συνέπεια, πώς τίθεται θέμα δικής μου ευθύνης;

Άλλο ερώτημα: Εισηγήθηκε κανείς την καταγγελία σύμβασης, χωρίς τις τρίτες δοκιμές; Απάντηση: Όχι.

Άλλο ερώτημα: Είχα λάβει γνώση των αρνητικών αποτελεσμάτων των δύο πρώτων δοκιμών;

Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λαμβάνει γνώση των θεμάτων με γραπτή ενημέρωση, με προφορική ενημέρωση από την ιεραρχία, διά του κοινοβουλευτικού ελέγχου, εάν υπάρξει ερώτηση, ή διά των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας. Για τις δοκιμές των ραντάρ TPQ κανείς από τους τέσσερις αυτούς διαύλους επικοινωνίας δεν ενεργοποιήθηκε.

Κατά συνέπεια, δεν ενημερώθηκα. Τελεία και παύλα, κύριοι συνάδελφοι, της Νέας Δημοκρατίας. Πρέπει να τελειώσει το χυδαίο αυτό αστείο. Δεν ενημερώθηκα για τις δοκιμές. Δεν είναι δυνατόν να το καταλάβετε αυτό, όταν το εξήγησα στην Εξεταστική Επιτροπή; Τι κάνετε; Τους κουφούς; Ή μήπως έχετε πρόβλημα κατανόησης απλούστατων πραγμάτων και δεδομένων;

Εξάλλου, η πληρωμή της 15ης Δεκεμβρίου, ήταν εκτέλεση συμβατικού όρου. Η πληρωμή δόσεων βάσει συμβάσεων δεν είναι θέμα προαιρέσεως του Υπουργού, ή καπτρίσιου κάποιων υπηρεσιών. Είμαστε μια ευνοούμενη χώρα και εκτελούμε τις συμβάσεις. Άρα, εάν δεν έχει προϋπάρξει καταγγελία της σύμβασης, η σύμβαση εκτελείται. Το αντιλαμβάνεστε; Ούτε αυτό είναι δύσκολο να το αντιληφθείτε. Είναι για παιδιά δημοτικού, ούτε καν για πρωτετείς φοιτητές της Νομικής. Είναι απλά πράγματα αυτά.

Ελέχθη, επίσης, ότι οι δοκιμές έγιναν στις 10 Δεκεμβρίου -ακούστε το απλοϊκό επιχείρημα- η πληρωμή έγινε στις 15 Δεκεμβρίου, άρα ήταν γνωστά τα αποτελέσματα. Ανακριβέστατο και αφελέστατο! Το ενημερωτικό φύλλο για τις δοκιμές κοινοποιήθηκε στην ιεραρχία και όχι σε εμένα, τον Υπουργό, τον Ιανουάριο, άρα πολύ μετά από την πληρωμή. Η πληρωμή έγινε υπηρεσιακά, από το Γενικό Επιτελείο Στρατού, χωρίς καμία δική μου συμμετοχή ή γνώση και χωρίς να έχω καμία ενημέρωση για τα αποτελέσματά τους.

Τι λένε οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας;

Πρώτον, ότι μετά τις δεύτερες δοκιμές έπρεπε να καταγγελθεί η σύμβαση, για να καταπέσει τη εγγυητική επιστολή. Επαναλαμβάνω ότι όπως αποδείχθηκε, δεν είχα καμία απολύτως ενημέρωση για τις δοκιμές και, κυρίως, κανείς δεν εισηγήθηκε καταγγελία της συμβάσεως πριν από τη διενέργεια νέων δοκιμών, που μόλις τώρα -ούτε καν έχουν ολοκληρωθεί- διεξάγονται.

Ερώτω το εξής: Εάν όφειλα να καταγγείλω τη σύμβαση πριν πραγματοποιηθούν -και αποτύχουν- νέες δοκιμές, γιατί η νέα πολιτική γηγεσία δεν το έκανε, όταν ανέλαβε; Είτε οι κατηγορίες

είναι παντελώς αβάσιμες, όπως πράγματι είναι, οπότε θα πρέπει να στιγματιστούν οι εμπνευστές τους, είτε αληθεύουν, οπότε πολύ περισσότερο από εμένα παρανόμησε και συνεχίζει να παρανομεί ο σημερινός Υπουργός Εθνικής Άμυνας, πράγματα αυτονόητα και απλούστατα.

Διερωτώμαι τι κάνατε τέσσερις μήνες στην Εξεταστική Επιτροπή, όταν όλοι τα κατέθεσαν αυτά, όλα τα εξήγησαν. Δεν υπήρχε καμία αντίρρηση ή ένσταση. Και επανέρχεστε σα να μην έχει συμβεί τίποτε και τα γράφετε και τα υπογράφετε στο περίφημο αυτό πόρισμα.

Τα αναφερόμενα για το ραντάρ στο πόρισμα των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας αποτελούν, πράγματι, αστειότητες. Και η λέξη «αστειότητες» είναι ο επιεικέστερος χαρακτηρισμός. Σκέφτομαι άλλους χαρακτηρισμούς, τους οποίους, όμως, δεν αναφέρω, για να μη σας εξυβρίσω. Πρόκειται για αστειότητες. Το θέμα χειρίστηκαν οι αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας με απόλυτη νομιμότητα και με απόλυτο σεβασμό στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, για να ξεκαθαρίσουμε και τους προσωπικούς μας λογαριασμούς, πρέπει να ξέρετε σε ποιον μιλάτε. Να θέτετε εσείς σε μένα προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, είναι, τουλάχιστον, γελοίο και εξωφρενικό.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Το μόνο ουσιαστικό συμπέρασμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που προέκυψε από τις εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής, είναι ότι στη συγκρότηση του φακέλου απεκρύβησαν τέσσερα κρίσιμα στοιχεία, τα οποία, εάν είχαν περιληφθεί, θα απέκλειαν να δοθεί οποιαδήποτε συνέχεια και δεν θα ήμουν εγώ αντικείμενο διασυρμού για τέσσερις ολόκληρους μήνες.

Αυτό το πράγμα με ανάγκασε να απαντώ σε κακοήθεις, όπως κάνω σήμερα, να διευκρινίζω τα αυτονόητα, όπως πάλι κάνω σήμερα, και να υφίσταμαι ένα πολύ σημαντικό ανθρώπινο κόστος για το οποίο δεν υπάρχει και δεν θα υπάρξει απόσβεση.

Πρώτον, απεκρύβησαν τα έγγραφα του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας που επέμεινε για την ανάγκη τρίτης τροποποίησης, ακριβώς, με τους όρους που, τελικά, εγκρίθηκαν. Το είπα και το επαναλαμβάνω.

Δεύτερον, απεκρύβη η επιστολή του κ. Σπηλιωτόπουλου προς τον κ. Ιβανόφ και η απάντηση του κ. Ιβανόφ που επιβεβαιώνει την ισχύ της κρατικής εγγύησης και την πρακτική αυτού του τύπου των κρατικών εγγυήσεων.

Τρίτον, απεκρύβη η συμφωνία για τα αντισταθμιστικά, όπως είχε επικυρωθεί από το γενικό γραμματέα και από τον Υπουργό καθώς και η υπογεγραμμένη από τον Υπουργό εγκριτική απόφαση, που παράγει νομικές συνέπειες ισοδύναμες με τη σύμβαση, δεδομένου ότι δεν έχει ανακληθεί.

Τέταρτον, απεκρύβησαν τα πρακτικά σύσκεψης για τις δοκιμές των TPQ στις 26 Μαΐου του 2004 επί Κυβερνήσεως δικής σας, τα οποία θα απεδείκνυαν ότι στη διάρκεια της δικής μου υπουργικής θητείας δεν πραγματοποιήθηκαν οι τρίτες δοκιμές που ήταν προϋπόθεση για να τεθούν σε κίνηση άλλες διαδικασίες.

Λυπάμαι. Και λυπάμαι ειλικρινά. Διότι από κατ' ίδιαν συζητήσεις που είχα με ορισμένους από εσάς εξεπλάγην από αυτά που γράψατε στο πόρισμά σας. Οφειλώ να το πω αυτό, ότι δεν κατορθώσατε να αρθείτε στο ύψος των περιστάσεων. Λυπάμαι για το έλλειμμα ευθύνης, το έλλειμμα πολιτικού ήθους που χαρακτηρίζει τη στάση σας. Μείνατε μέχρι το τέλος συνεπείς στον πόλεμο λάσπης που ξεκινήσατε.

Σας καταγγέλλω όχι μόνο για μικρότητα και πολιτική εμπάθεια αλλά και για αθλιότητα. Χαίρομαι, όμως, που με τη συμβολή όλων των άλλων συναδέλφων δόθηκε στον ελληνικό λαό η δυνατότητα να αντιληφθεί, πλήρως, την αλήθεια και, κυρίως, να συλλάβει τις απίστευτες –κυριολεκτικά– διαστάσεις της σκευωρίας που στήθηκε σε βάρος μου.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συναπισμού Ριζοσπαστικής

Αριστεράς κ. Φώτης Κουβέλης.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την πορευησατική κρίση του Συναπισμού διεξοδικά την ανέφερε η συνάδελφος κ. Ασημίνα Ξηροτύρη. Πάρινω το λόγο, προκειμένου να διατυπώσω μερικές σκέψεις και παραπτηρήσεις όσο και προτάσεις, οι οποίες έχουν αναδειχθεί με τον πλέον εναργή τρόπο από την Εξεταστική Επιτροπή και τις εργασίες της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πιστεύω ότι θα συμφωνήσετε πως το σημερινό καθεστώς δεν μπορεί να συνεχιστεί. Επιβάλλεται να υπάρξει αλλαγή του σχετικού θεσμικού πλαισίου. Επιβάλλεται ακόμη, κατά την άποψη του Συναπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, στο πλαίσιο αυτής της αλλαγής να υπάρξει και η αναβάθμιση του ρόλου της Βουλής μέσω μίας ειδικής επιτροπής που μπορεί να συγκροτηθεί και η οποία θα έχει έντονη, συγκεκριμένη και σαφή ανάμειξη στην υπόθεση των αμυντικών δαπανών.

Το πενταετές-δεκαετές πρόγραμμα εξοπλιστικών προμηθειών έχουμε τη γνώμη ότι πρέπει να έχει ανώτατο κάθε φορά ποσοστό επί του ΑΕΠ ως οροφή, ώστε πλαφόν. Πρέπει να εγκρίνεται, βεβαίως, από τη Βουλή και να ελέγχονται τόσο οι συμβατικοί όροι του σχετικού προγράμματος όσο και η υλοποίησή του από αυτήν την ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή. Η αναγκαιότητα κάθε προμήθειας αμυντικού υλικού και η σκοπιμότητα της αντίστοιχης επιλογής, πρέπει -κατά τη γνώμη μας- να είναι υπόθεση της ελληνικής Βουλής, αυτής της ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής που θα έχει συγκεκριμένους λόγους να διατυπώσει αναφορικά με τους όρους της εκάστοτε συμβάσεων.

Θα πρέπει να έχει λόγο όσο και συμμετοχή στη διαδικασία υλοποίησης των σχετικών συμβάσεων.

Με αυτόν τον τρόπο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα μετατίθενται όλα στη γενική πολιτική του ΚΥΣΕΑ και θα εξασφαλίζεται εκ των προτέρων η αναγκαία ενημέρωση, η γνώση, η συνεννόηση, αντί γι' αυτό που σήμερα συμβαίνει και το οποίο οδηγεί στη σύσταση εξεταστικών επιτροπών, εγείροις μόνιμες πολιτικές καχυποψίες για την εξυπηρέτηση κυκλωμάτων και μεσοπειρίες και εν πάσῃ περιπτώσει διαμορφώνει ένα βλαβερό πολιτικό κλίμα.

Οι κρίσιμες αποφάσεις για τις εξοπλιστικές προμήθειες πρέπει να έχουν εσωτερική λογική, μία λογική στρατηγικής της εξωτερικής μας πολιτικής. Πλευρές αυτής της λογικής είναι η διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας και η εξασφάλιση ευελιξίας, τόσο της στρατηγικής όσο και της επιχειρησιακής, αλλά, ταυτόχρονα και της γενικότερης πολιτικής που αναφέρεται στο ζήτημα. Κύριε Υπουργέ, η ομογενοποίηση για παράδειγμα του υλικού και της συντήρησης. Είναι βασικό, είναι ένα ζήτημα. Η εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και αποτελεσματικότητας μέσων προηγμένης τεχνολογίας. Η διασύνδεση και η κεντρική διεύθυνση αυτών των μέσων με υψηλό ποσοστό και βαθμό επιχειρησιακής αυτονομίας, είναι ένα άλλο σημαντικό ζήτημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Η ελληνική προστιθέμενη αξία θα πρέπει να μας απασχολήσει τόσο από πλευράς παραγωγής όσο και από πλευράς τεχνογνωσίας.

Υπάρχει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για όσους παρακολουθούμε επί σειρά ετών αυτά τα ζητήματα το μεγάλο πρόβλημα, κύριε Υπουργέ, των αντισταθμιστικών αφελημάτων. Εδώ πρέπει να συμφωνήσουμε ότι χρειάζεται μία σαφήνεια, ποια είναι τα αντισταθμιστικά αφελήματα, πώς προκύπτουν και πώς κάθε φορά μεταποιούνται σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό αποτέλεσμα για την οικονομία και τους στόχους αυτής της χώρας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το αμυντικό δόγμα της χώρας και οι βασικές εξοπλιστικές παράμετροι του δεν μπορεί να είναι υπόθεση των επιμέρους αρχηγών των όπλων ή μονομερών αποφάσεων της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Το αμυντικό δόγμα και οι απαιτήσεις από πλευράς εξοπλισμών επιβάλλουν μία διακλαδική συνεργασία και όχι ανταγωνιστικότητα μεταξύ των τριών αυτόνομων όπλων. Διασύνδεση πολιτικού και στρατιωτικού σχεδιασμού και όχι διαθεσμότητες της αγοράς και αποσπασματικές επιλογές.

Βεβαίως γνωρίζω τον αντίλογο, ότι η Κυβέρνηση είναι αυτή που κάθε φορά χαράσσει πολιτική, υλοποιεί και εκφράζει τη

συγκεκριμένη πολιτική και προφανώς και στο επίπεδο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των εξοπλιστικών προγραμμάτων. Καμία αντίρρηση. Αλλά από εκεί και πέρα η πρόταση του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς προτέρεπε, αυτή η σημαντική υπόθεση της άμυνας και της ασφάλειας της χώρας και στο βαθμό που αναφέρεται στα εξοπλιστικά προγράμματα, πρέπει να είναι τα αποτέλεσμα μιας ευρύτερης συνεννόησης, η οποία μπορεί να εκφράζεται με τη σύσταση αυτής της ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής με αντικείμενο και περιεχόμενο σαν και εκείνο που επιγραμματικά, αλλά νομίζω περιεκτικά, προανέφερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει ένα ζήτημα: Η απευθείας ανάθεση της προμήθειας του οπλικού συστήματος σε προμηθευτή ή σε προμηθευτές. Πρέπει να συμφωνήσουμε καλοπροσαίρετα σε όποια πλευρά της Βουλής και αν βρίσκεται ο οιοσδήποτε, ότι αυτή η διαδικασία δυσχεραίνει τη διαπραγματευτική θέση της χώρας. Δεν διευκολύνει τον ελεύθερο ανταγωνισμό, αλλά ούτε και την επίτευξη των οικονομικοτέρων τιμών. Βεβαίως υπάρχει η έννοια της μυστικότητας. Αλλά και πάλι καλοπροσαίρετα σας καλώ όλους και όλες να συμφωνήσουμε, ποια μυστικότητα μπορεί να υπάρχει στο έτος 2005 αναφορικά με εξοπλιστικά προγράμματα, όταν γνωρίζουμε τη διασύνδεση της σχετικής τεχνολογίας όσο και τεχνογνωσίας;

Όταν όλοι ξέρουμε ότι βρισκόμαστε κάτω από την ομπρέλα όσο και τη δέσμευση του ΝΑΤΟ και δεν υπάρχει μυστικό, δεν υπάρχει κρυφό γύρω από τα ζητήματα των εξοπλιστικών προγραμμάτων;

Με την ίδια αρνητική αντιμετώπιση πρέπει να δούμε και το κριτήριο του λεγομένου «μοναδικού κατασκευαστή», αφού η πρόσδοση της τεχνολογίας και ο ανταγωνισμός των εταιρειών που παράγουν εξοπλιστικά συστήματα, παρέχει πλέον τη δυνατότητα της επιλογής του επιθυμητού συστήματος μεταξύ περισσότερων κατασκευαστών.

Επίσης, με απολύτως αυστηρά και απολύτως αιτιολογημένα κριτήρια θα πρέπει να εκτιμάται και η συνδρομή των λόγων του λεγομένου κατεπείγοντος και σε κάθε περίπτωση να υπάρχει πλήρης ενημέρωση και απόφαση, τουλάχιστον αυτής της ειδικής επιτροπής της Βουλής.

Υπάρχει ακόμα το ζήτημα της διάκρισης μεταξύ οργάνων που καθορίζουν τα τεχνικοεπιχειρησιακά επιθυμητά στοιχεία κάθε εξοπλιστικού προγράμματος, εκείνων που διαπραγματεύονται και εκείνων που αποφασίζουν τελικά την προμήθεια.

Πρέπει, όμως, να είναι σαφείς και αυστηρές οι προϋποθέσεις, κάτω από τις οποίες τα όργανα αποφασίζουν τελικά τις προμήθειες του ενός ή του άλλου εξοπλιστικού προγράμματος, έτσι ώστε να μπορούν να αγνοούν τις αντίθετες γνώμες και εισηγήσεις των συμβούλευτικών οργάνων, όταν πρέπει να τις αγνοούν, αλλά να τις υιοθετούν, όταν πρέπει να τις υιοθετούν, διότι η αναιτιολόγητη αγνόηση της άποψης των ειδημόνων από πλευράς πολιτικής ηγεσίας αφήνει εκτεθειμένη, εν τέλει, την πολιτική ηγεσία.

Επιβάλλεται, λοιπόν, ο συγκερασμός των δύο παραμέτρων, των κριτήριών που αναφέρονται στα τεχνικοεπιχειρησιακά στοιχεία και των άλλων κριτήριών που έχουν σχέση με την ασκούμενη πολιτική και τα χαρακτηριστικά αυτής της πολιτικής, πολύ δε περισσότερο για τις περιπτώσεις που τα πολιτικά κριτήρια αντιφέρουν με τα κριτήρια που αναφέρονται στα τεχνικοεπιχειρησιακά.

Κύριε Υπουργέ, εμείς σας προτείνουμε, πριν την υπογραφή των συμβάσεων προμήθειας κύριου υλικού και αντισταθμιστικών αφελημάτων, να υπάρχει υποχρεωτικός προέλεγχος της νομιμότητας και της πληρότητάς τους από όργανα αδιαμφισβήτητου κύρους. Η παραλαβή του πολεμικού υλικού δεν μπορεί να γίνεται χωρίς προηγούμενη πλήρη επιβεβαίωση των τεχνικοεπιχειρησιακών δυνατοτήτων που υποσχέθηκε ο προμηθευτής στον αγοραστή, δηλαδή στο κράτος.

Επαναφέρω τώρα το ζήτημα των αντισταθμιστικών αφελημάτων. Αυτά θα πρέπει να συγκεκριμενοποιούνται και να αποσαφηνίζονται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πλήρως, ώστε ο τρόπος υλοποίησής τους να είναι απόλυτα ευκρινής και η παρακολούθηση της υλοποίησής τους να γίνεται συστηματικά από τον

κύριο του έργου, δηλαδή τον αγοραστή.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ)

Έχει ταλαιπωρθεί η Βουλή των Ελλήνων όσο και η πολιτική ζωή του τόπου, κατά καιρούς, από τους λεγόμενους μεσίτες, διαμεσολαβητές, διαφημιστές μεσαζόντων και άλλες συναφείς κατηγορίες. Το φαινόμενο λοιπόν των ποικιλώνυμων μεσιτών που περιφέρονται, σύμφωνα και με τις καταθέσεις των μαρτύρων στο πλαίσιο των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής, στους διαδρόμους και στα γραφεία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας με σκοπό την προώθηση των οπλικών συστημάτων που αντιπροσωπεύουν, είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, γιατί ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας σχέσεων διαπλοκής και χρηματισμού μεταξύ των μεσαζόντων, των εμπόρων όπλων, των υπηρεσιών του Υπουργείου που ασχολούνται με τις αξιολογήσεις των διαφόρων οπλικών συστημάτων και με την εν γένει διαδικασία προμήθειάς τους και πρέπει επιτέλους να απαγορευθεί.

Σήμερα, εμπειρότερη και ωριμότερη η πολιτική ζωή σε σχέση και σύγκριση με το παρελθόν, πρέπει να αποφασίσει να κάνει μια τομή στο ζήτημα αυτό, να καταργήσει τους ποικιλώνυμους μεσαζόντες, τους ποικιλώνυμους προμηθευτές και να ζητήσουμε άλλες διαδικασίες, προκειμένου με σαφήνεια, με ενάργεια και με την αναγκαία διαφάνεια να καταρτίζονται τα προγράμματα και να γίνονται οι συμφωνίες για τα εξοπλιστικά προγράμματα. Αυτό προϋποθέτει πολιτική βούληση και απομένει πια στην Κυβέρνηση να έχει τη σχετική πρωτοβουλία, τη νομοθετική πρωτοβουλία για να προωθήσει τέτοιες ρυθμίσεις, έτσι ώστε να έχουμε την αποσαφήνιση, όσο και την επαναρρύθμιση αυτών των ζητημάτων, για να σταματήσει πια η πολιτική ζωή του τόπου να ασχολείται με αυτά τα ζητήματα και να εμπλέκονται οι πολιτικές απόψεις με αδιαφάνειες, με καχυποψίες, με μεροληπτικές και όλα τα άλλα συναφή.

Κύριε Υπουργέ, ας διδαχθούμε απ' αυτά που προέκυψαν από την Εξεταστική Επιτροπή. Πρέπει να τελειώσουμε με τους ανωτάτους αξιωματικούς του Στρατού, οι οποίοι μετά την αποστρατεία τους γίνονται υπάλληλοι διαφόρων εταιρειών που ασχολούνται με εξοπλιστικά προγράμματα. Υπάρχει ο χρονικός περιορισμός. Είναι λίγος, είναι μικρός.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν αξιωματικοί που, λίγο πριν εξέλθουν από το στράτευμα, ήδη έχουν καταρτίσει τις συμβάσεις τους, προκειμένου επισήμως να εργαστούν μετά την πενταετία, αλλά ανεπισήμως και ουσιαστικώς να εργαστούν την επόμενη ημέρα της αποστρατείας τους και να προσφέρουν όλες εκείνες τις πληροφορίες που απέκτησαν από την εξαιρετική εμπιστευτική θέση που τους ανατέθηκε. Αυτό δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αλλιώς, παρά μόνο με μια σαφή νομοθετική ρύθμιση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επαναλαμβάνω, ανεξάρτητα από την πορισματική κρίση, όπως αυτή αναλυτικά διατυπώθηκε από τη συνάδελφο μου κυρία Ξηροτύρη, υπάρχουν αυτά τα ζητήματα που προκύπτουν από εκείνα που κατέγραψε και ανέδειξε η Εξεταστική Επιτροπή. Εμείς προσπαθήσαμε να κάνουμε μερικές προτάσεις, οι οποίες δεν είναι μόνο σημερινές, έρχονται και από το πρόσφατο, όσο και το απώτερο πολιτικό μας παρελθόν. Αν θέλουμε, λοιπόν, να ταμούμε τα ζητήματα αυτά με αξιοπιστία, πρέπει να προωθηθούν λύσεις. Εμείς επιχειρήσαμε μερικές απ' αυτές τις λύσεις να τις προσφέρουμε με τις προτάσεις που είχα τη δυνατότητα να εκθέσω ενώπιόν σας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο Κοινοβούλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Βύρων Πολύδωρας έχει το λόγο.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας μεταφέρω –το έπραξαν άλλωστε και άλλοι συνάδελφοι– το κλίμα των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής, στην οποία είχα την τιμή να μετέχω. Δεν ασκούσα το εξεταστικό μέρος, αλλά ήμουν, νομίζω, καλός ακροατής και μετέχων στις συνεδριάσεις. Εκτός από την ατμόσφαιρα, θέλω να σημειώσω ότι εμπεινάμε εν πολλοίσι στο in rem, όπως είχαμε λάβει εντολή από την απόφαση της Βουλής για τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής. Δηλαδή θέλαμε να δούμε τι έγινε -μεί-

ζον ζήτημα στη χώρα σ' έναν ευαίσθητο τομέα των Ενόπλων Δυνάμεων- και αυτό πράξαμε.

Θέλω ειλικρινά να σημειώσω ότι αυτό, το να τηρήσουμε ή ρετ την σπουδή, την αναζήτηση επί των πραγμάτων, καθόριζε και τη δική μας αμεροληψία, την αμεροληψία των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας που μετείχαν στην Επιτροπή.

Καταλήξαμε σε συμπεράσματα, τα οποία έχουμε την τιμή να εκθέσουμε σύμερα στην απολογιστική ενώπιον της Βουλής συζήτηση για τα πορίσματα ή συμπεράσματα. Θα σας πω ποια είναι τα συμπεράσματα για να είμαστε επί των πραγμάτων, διότι βεβαίως αντιπαρέχομας τις ύβρεις, κυρίως του κ. Παπαντωνίου, αλλά και όλων όσων άλλων ετόλμησαν να εκστομίσουν.

Ποια σκευωρία; Δεν αισχύνεστε λιγάκι να μιλάτε για σκευωρία, όταν το κείμενο είναι εδώ και όταν οι αγορεύσεις όλων των κομμάτων έχουν διατυπωθεί; Ποια σκευωρία, όταν υπάρχουν θέματα;

Ο εισαγγελέυς, κύριε Ακριβάκη, είναι εδώ. Γιατί αυτή η αναφορά του εισαγγελέως δυστυχώς για τους εγκαλουμένους ή θεωρούμενους ότι εγκαλούνται in personam και όχι in rem, δηλαδή στο κατά πρόσωπο και όχι κατά το αντικείμενο των πράξεων...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Ο πρώτος που το λέτε είστε εσείς.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Σας το λέω λοιπόν ότι είναι εδώ ο εισαγγελέας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Μέχρι τώρα έλειπε.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Και έχω και άλλα να σας πω, όπως ξέρετε. Όλο το κείμενο επαληθεύθηκε από την Εξεταστική Επιτροπή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
Και να συμφιλιώθείτε προς αυτό. Να το μάθετε αυτό.

Πάμε τώρα στο κείμενο και όχι στο μελάνι που ρίχνει ο κ. Βενιζέλος, ως άλλη σηπτία, στην αοριστία και στη σύγχυση. Εδώ να μιλήσουμε επί των κειμένων, να σχηματίσει γνώμη η Βουλή.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Έχω ρίξει και μελάνη για το κείμενο, παραγωγική.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Το ΚΚΕ λέει: «Ασφαλώς υπάρχουν, κατά τη γνώμη μας, πολιτικές ευθύνες τόσο στους δύο Υπουργούς Άμυνας όσο και στις κυβερνήσεις». Εξηγεί όμως για τις κυβερνήσεις, για να είμαστε καθαροί –έτοιμοι είναι το Κ.Κ.Ε., τίμιο και ευθύ- «οι οποίες ευθύνες των κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ και Νέας Δημοκρατίας εντοπίζονται όχι σε κάθε συγκεκριμένη απόφαση και υλοποίηση εξοπλιστικών προγραμμάτων, αλλά κύρια στα εξής θέματα: ΝΑΤΟ κ.λ.π.»

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Άρα, λοιπόν τι λέει;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Να είσαστε υπερήφανοι ως εγκαλούμενοι του ΠΑΣΟΚ για την αναγνώριση από το ΚΚΕ των μεγίστων πολιτικών ευθυνών.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Και των δικών σας.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Το δικό μας το εξήγησα, δεν κολλάει. (Γέλωτες από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Το εξήγησα, δεν κολλάει. Το λέει το κείμενο.

Ο Συναποσιμός λέει: «Συνοψίζοντας τα παραπάνω ως προς τα θέματα των ευθυνών που πρέπει να αποδοθούν, θεωρούμε, κατ' αρχήν, ότι προκύπτουν σοβαρές πολιτικές ευθύνες των δύο προηγηθέντων Υπουργών Άμυνας, όπως συνοψίζονται στα εξής...» κλπ..

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Μιλάει και για τις ποινικές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Μην αγχώνεστε για τις ποινικές. Επιδεικνύετε ένα άγχος, το οποίο δεν σας συμφέρει. Αφ' ενός μεν, διότι μπορεί να έρθουν οι ποινικές ευθύνες, αφ' ετέρου δε, διότι αν θέλετε πρώιμο, πρόωρο συγχωροχάρτη, σημαίνει ότι κάτι έχετε διαιτάξει για να θέλετε να το εισπράξετε από τη Βουλή. Εμείς δεν είπαμε τίποτα. Εσείς συγκρατηθείτε. Εγώ λέω σ' εσάς και στον ελληνικό λαό δι ημών.

Κύπρος. Κακώς την αναμιγνύετε και είναι μια απ' αυτές τις

αοριστίες, τις ασάφειες και το μελάνι.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Εσείς την αναμιγνύετε.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Το κάνατε, κύριε Βενιζέλο, κατά σύστημα. Το κάνατε και στην Εξεταστική Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ακουστήκατε με μεγάλη προσοχή, κύριε Βενιζέλο. Σας παρακαλώ.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Αν έχετε ευαισθησία –και δεν σας το αμφιθίτω, το «έάν» το βάζω για την υπόθεση του πράγματος- καλό είναι να είστε πιο συγκρατημένοι.

Η σύμβαση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λέει ότι απαγορεύονται τα 21 κομμάτια TOR M1 να πάνε στην Κύπρο. Βρέθηκαν 6 κομμάτια από το δικό τους δρόμο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Πώς πήγανε;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Από το δικό τους δρόμο, της Κύπρου.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν είστε ενήμερος.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Καί θέλω να σας πω ότι, ειδικώς για το κεφάλαιο TOR M1, έχετε καταλήξει σε μερικά βιαστικά συμπέρασματα, τα οποία συγκεκριμένοποιούνται γύρω από το όρο «καταλληλότητα» ή «χρησιμότητα».

Είπε και ο κ. Σπήλιος Σπηλωτόπουλος στη Μόσχα –και αυτό ήταν ακρογωνιαίο επιχείρημά σας- ότι είναι καλά τα εργαλεία, ότι είναι καλά τα συστήματα.

Εδώ πρέπει να πούμε φανερά και τίμια ότι το ζήτημα ή η φράση ελέχθη για δύο λόγους: Πρώτον, για λόγους διπλωματίας, δηλαδή με την ξένη χώρα συνομιλείς...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ναι, και της λέτε ψέματα!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: ...και επί τη βάσει τετελεσμένων αποφάσεων τις οποίες είχατε λάβει εσείς εσφαλμένως και οι οποίες τετελεσμένες αποφάσεις και τα τετελεσμένα γεγονότα κατέληγαν να μην τηρείται ο όρος «υπό προϋποθέσεις», ούτε για την αναγνώριση φιλίων και εχθρικών ούτε –κυριότερο- για την ένταξη εις το ενιαίο σύστημα αεράμυνας. Καταλαβαίνετε ότι είσαστε πολύ εκτεθειμένοι.

Για τα TPQ-37 λέει ο κ. Παπαντωνίου «δεν έχω καμία σχέση». Καταβάλατε όμως το 40% για να φθάσει το 90% της εξόφλησης του τιμήματος χωρίς να έχετε παραλάβει τίποτα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Το ΓΕΣ τα κάνει αυτά!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Έχετε εσείς, κύριε Παπαντωνίου –για να μην αισθάνεστε τόσο ισχυρός- καταβάλει το 40% από το 90%.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ: Ήταν στη σύμβαση. Το καταλαβαίνετε αυτό;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Ναι, αλλά εσείς υπογράφατε την εκταμίευση στη συνεκτέλεση συμβάσεως!

(Διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Όχι, κύριε Πολύδωρα!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Μην επιμένετε στο «όχι» γιατί μπορεί να εκτεθείτε ακόμα περισσότερο! Μη μου λέει ο κ. Παπαντωνίου «τώρα το θυμήθηκα». Όφειλε να ήταν προσεκτικότερος! «Μη μιλάτε σε μένα» –λέει, με ένα μπραβάδο πολύ ενδιαφέρον- «για οικονομική διαχείριση, διότι εγώ είμαι ο Παπαντωνίου. Μη μιλάτε εσείς», μας είπε. Ασφαλώς, το είπε, έτσι με το μπραβάδο, για να μας υπενθυμίσει ότι είναι ο πολιτικός ήρωας του Χρηματιστηρίου, δηλαδή άριστος στη διαχείριση της οικονομίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Έπρεπε λοιπόν να είναι προσεκτικότερος.

(Διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Αυτό δεν έπρεπε να το πείτε!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Εγώ θέλω να σας πω να πούμε στον ελληνικό λαό...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Γιατί το κάνετε αυτό; Αυτό έπρεπε να το αποφύγετε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Έπρεπε να έχει προσέξει εκείνος!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Πρώτη φορά μιλάτε έτσι!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Έπρεπε εκείνος να είναι προσεκτικότερος!

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Ο τελευταίος των Σαμουράι δεν ταιριάζει να λέει τέτοια.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ: Είναι γελοίο εκ μέρους σας, κύριε Πολύδωρα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριε Παπαντωνίου, να ζητήσω μια χάρη.

Ακουστήκατε όλοι, πραγματικά, με θρησκευτική ευλάβεια. Θα ήθελα να παρακαλέσω να διατηρηθεί το ίδιο κλίμα. Μη διακόπτετε! Ακούστηκαν ένθεν και ένθεν πράγματα που δεν μας συνέφεραν, αλλά μη διακόπτετε.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Λέμε λοιπόν στον ελληνικό λαό: «Δεν ήταν τίποτα, παιδιά. Τετρακόσια δισεκατομμύρια δραχμές» – στην παλαιά ορολογία και στη νομισματική σειρά- «πέταξαν οι καλοί οικονομικοί διαχειριστές του ΠΑΣΟΚ ως Υπουργοί Εθνικής Αμύνης στο βρόντο!».

Τώρα εγείρω το εξής ερώτημα: Ή ηλίθιοι ήσαν ή ιδιοτελείς! Ας διαλέξουν και ας πάρουν!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Αυτό είναι απαράδεκτο και ακραίο!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Απαράδεκτα θα ακούσετε, διότι απαράδεκτα επράξατε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Πρώτη φορά μιλάτε έτσι! Δεν έχετε ξαναμιλήσει έτσι!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: «Το TPQ-37, ελληνικέ λαέ, δεν είναι τίποτα, είναι καλό εργαλείο. Εξακόσια μέτρα απόκλιση στόχου κάνει μοναχά». Ο Ρήλεϋ ο Αμερικανός στρατηγός...

(Διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ε, όχι πια! Όχι!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Σας ενοχλούν! Δεν πειράζει.

(Κωδωνοκρουσίες)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ε, όχι!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Παρακαλώ πολύ, κύριε Λοβέρδο!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Τα επράξατε, θα ακούσετε την ηχώ των πράξεών σας. Αυτή είναι η ηχώ των πράξεών σας!

Ο Ρήλεϋ ο Αμερικανός στρατηγός τα αποκλείει, διότι σε συνθήκες μάχης...

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Είστε πολιτικός πυροβολητής!

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Ενοχλείστε, ε;

...δύοτε σε συνθήκες μάχης έχουν αποδειχθεί αποτυχημένα και έχουν πάει στο TPQ-47.

Οι δοκιμές τις οποίες έκανε και ο κ. Παπαντωνίου –αμέτοχος για τα TPQ- όπως αντιλαμβάνεστε ήταν πολύ σπουδαίο θέμα, με τη διαφορά ότι δεν ήταν όρος σε σύμβαση. Το ένα ήταν αυτό.

Δεύτερον, τα έξοδα των δοκιμών τα πληρώνουμε εμείς. Καταλαβαίνετε τι είναι αυτό; Να μην επαναλαμβάνω τους χαρακτηρισμούς γι' αυτές τις επιλογές.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Εγώ δεν ήμουν στην Αίθουσα! Μπορείτε να επαναλάβετε αυτά που είπατε;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Θέλω να σημειώσω ότι απεδείχθη από την Εξεταστική Επιτροπή και από τις παρεμβάσεις και των άλλων εισηγητών ότι ούτε κατεπείγοντας συνέτρεχε, ούτε ο μόνος κατασκευαστής ήταν για τα TOR-M1.

Αν επιμένουν στο κατεπείγον, εκθέω στην κρίση και της Βουλής και του ελληνικού λαού το εξής απλούστατο: Το κατεπείγον έχει διάρκεια κατά τους ορισμούς του ΠΑΣΟΚ –χωρίς να ικανοποιείται η έννοια- από το 1998 μέχρι το 2004! Αυτούς τους ορισμούς του κατεπείγοντος να τους χαίρεστε. Αυτό είναι «οι πολτικές και άλλες ευθύνες» ...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ένα χρόνο το έχετε στα χέρια σας.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: ... ή μήπως λειτουργούν και δεν το πήρα είδηση;

Υπάρχουν εκκρεμότητες όπως, παραδείγματος χάρη, η δικαστική συνδρομή για τα έγγραφα της Μόσχας και η δικαστική συνδρομή για το άνοιγμα των λογαριασμών. Ας καταλάβει η Βουλή και ο ελληνικός λαός ότι εκτός από τις εμπορικές και τις κατασκευαστριες, έχουμε κάτι εταιρείες φαντάσματα όπως, παραδείγματος χάρη, τη «DRUMILAN HELLAS» ...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Τα είδαμε αυτά στην Εξεταστική, κύριε Πολύδωρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Έχουμε τη «DRUMILAN OFFSET» και τη «DRUMILAN INTERNATIONAL», η οποία κατοικεδρεύει στις Παρθένους Νήσους, τα VIRGIN ISLANDS, στους φορολογικούς παραδείσους ...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Τώρα τι τα θέλετε αυτά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Παρακαλώ.

Συνεχίστε, κύριε Πολύδωρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Αυτές οι εταιρείες συμπλέκονται με λογαριασμό –εφάνη στην αποδεικτική διαδικασία- ...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Και ουδέν πολιτικό πρόσωπο είναι αναμεμιγμένο και θα το δείξει αυτό το μέλλον.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Μη βιάζεστε ...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ξέρετε κάτι; Να το πείτε.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Αυτές οι εταιρείες είναι κάτοχοι λογαριασμού ...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ανοίγουν τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, γιατί διακόπτετε;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Γιατί βιάζεστε; Σας αναφέρω από την Εξεταστική Επιτροπή, κύριε Λοβέρδο, μία λεπτομέρεια πολλά σημαντικά: Όταν πρωτοανακαλύφθηκε ο αριθμός έσπευσε, ο κ. Βενιζέλος –γνωστός χιουμορίστας άλλωστε- να πει, για να απαξιώσει το θέμα, ότι αυτό μοιάζει για αριθμός τηλεφώνου.

Ε, δεν είναι αριθμός τηλεφώνου. Είναι λογαριασμός της «DRUMILAN» ...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Δοκιμάστε να πάρετε τηλέφωνο;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: ... ο οποίος ακολουθεί υπόγειες διαδρομές, όπως παραδείγματος χάρη ...

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Εγώ πήρα τηλέφωνο και βγήκε ο κ. Σπηλιωτόπουλος.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: ... από Μόσχα για Νέα Υόρκη και από εκεί για Κύπρο και από εκεί για την Ελβετία και κάπου καταλήγει στη DRUMILAN. Αυτός είναι ύψους 21 εκατομμυρίων δολαρίων. Φθήνεις! Εννοείται ότι αγνοείται ο παραλήπτης του λογαριασμού ...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ποιους αφορούν αυτά, κύριε Πολύδωρα; Πάλι υπόνοιες;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: ... και έρχονται και μου μιλάνε για σοφιστείες και για νομικισμούς εδώ πέρα. Ρε, πού πήγαν τα λεφτά, είναι το ερώτημα και άσε τις σοφιστείες και τους λογαριασμούς!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Υπάρχει ένας άλλος για κάποιο έλασσον θέμα, 4 εκατομμυρίων δολαρίων λογαριασμός ...

(Θόρυβος διαμαρτυρίες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Παρακαλώ.

Συνεχίστε, κύριε Πολύδωρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Ναι, αλλά επιβάλετε και λίγο την τάξη.

... ο οποίος κινείται από Μόσχα σε Νέα Υόρκη και από εκεί στην Ελβετία, αλλά στον ίδιο λογαριασμό.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Που δεν αφορά την υπόθεση.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Τι σχέση έχει αυτό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Συνεχίστε, κύριε Πολύδωρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Να σας απαντήσω. Εσείς για να κρατήσετε την αξιοπιστία σας και την αμεροληψία σας, σας προτείνω να επιμένετε ότι πρόκειται περί αριθμού τηλεφώνου. Είναι πολύ χρήσιμος δρόμος για να αποδείξετε την αθωότητά σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Εμείς επιμένουμε να ανοίξουν οι λογαριασμοί.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Αυτή η εκκρεμότητα υπάρχει και σας αφορά. Έρχομαι και σε μία άλλη λεπτομέρεια...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Εμάς αφορά; Εσάς αφορά.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Αυτή η εκκρεμότητα υπάρχει και σας αφορά.

Έρχομαι και σε μία άλλη λεπτομέρεια. Υπογράφουν για το

TPQ-37 αρχηγοί, στρατηγοί –οκτώ ή δέκα στον αριθμό- και έρχεται ο κ. Τσοχατζόπουλος και λέει «να γίνει όπως έχει ληφθεί η απόφαση».

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Σύμφωνα με το εγγεγραμμένο αμυντικό δόγμα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Δεν τα ξέρετε, κύριε Πολύδωρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Συνεχίστε, κύριε Πολύδωρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Μα, τα έχετε γράψει, τα διάβασα.

Λέει, λοιπόν, ότι περιφρονεί τους οκτώ στρατηγούς. Και ξέρετε ποια είναι η άμυνα που γράφουν εδώ και που διατύπωσαν και μέσα στην Επιτροπή οι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ

Λένε εδώ «αυτή η επισημειωματική εντολή είναι εσωτερικό έγγραφο ή όχι». Ευχαριστούμε πολύ, αλλά τι βγαίνει;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Τρία χρόνια μετά την προκήρυξη. Ήσασταν μέσα στην Επιτροπή;

Κύριε Πρόεδρε, αυτά είναι προβοκάτσια.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Έτσι δούλευαν μέσα στην Επιτροπή.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Αυτά εξετάστηκαν. Πάλι θα τα ξαναπούμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Συνεχίστε, κύριε Πολύδωρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Εάν είναι εσωτερικό έγγραφο ή όχι.

Το ότι έγραφε στα παλιά του τα παπούτσια τις υπογραφές στρατηγών και αρχηγών δεν είναι θέμα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Αυτά είναι προβοκάτσια.

ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ: Μιλάτε χωρίς κανόνες.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Θέμα ήταν, τι σημαίνει και ποια είναι η νομική φύσης της επισημειωματικής εντολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώστε, κύριε Πολύδωρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Είστε εκτεθειμένοι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σήμερα παίζετε χωρίς κανόνες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Δεν σας αναγνωρίζω, κύριοι συνάδελφοι.

Κύριε Λοβέρδο, σας παρακαλώ πολύ. Δεν επιτρέπω καμία διακοπή. Ό,τι δεν μας αρέσει, δηλαδή, το κατηγορούμε; Για όνομα του Θεού!

Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Υπογράφουν αρχηγοί και στρατηγοί –λέει– για αυτό το Φύλλο Ενημέρωσης Εισήγησης. Δεν υπογράφει η Επιτροπή. Νομίζετε ότι αυτός ο δρόμος, με τέτοιους νομικούς και με τέτοια τεχνώσατα, είναι δρόμος αθωότητας;

Και ύστερα, όταν το Φύλλο Ενημέρωσης Εισήγησης ήρθε από τους στρατηγούς πλέον στον Υπουργό, μας λένε ότι ουδείς στρατηγός αντέλεξε.

Μα, είναι σοβαρά πράγματα αυτά; Δεν είναι λογικό να μην αντιλέξει στον προϊστάμενο Υπουργό, ο οποίος γράφει φαρδιά-πλατιά; Τότε, θα πρέπει να γίνει ομαδική παραίτηση, να γίνουν άλλα πράγματα.

Θέλετε να πείτε ότι έχετε επιχειρηματολογία για να απαντήσετε στο γεγονός, ότι περιφρονήσατε τους αρμόδιους αρχηγούς και στρατηγούς;

Κλείνων με μία λέξη για τη ζημία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Μόνο μια λέξη, κύριε Πολύδωρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Η ζημία, σε άλλους χρόνους, δεν θα ελέγετο απιστία και δωροδοκία. Η ζημία, σε άλλους χρόνους, ήταν το να πάρεις άχρηστα εργαλεία, ακριβοπληρωμένα...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Τι σχέση έχει αυτό;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτό τι σχέση έχει μ' εμάς;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: ...το να βρεθούν οι αποθήκες του στρατού χωρίς σφαιρές, χωρίς φυσίγγια. Η ζημία –υποθέσεις κάνω– σε θέματα στρατιωτικών εξοπλισμών δεν λέγεται «απιστία» και «δωροδοκία», αλλά αλλιώς.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Πώς λέγεται δηλαδή;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Δεν τολμώ ούτε να το πω.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Το λέτε όμως.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Όμως, εσείς καταλαβαίνετε τι διαπάττετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Αίσχος, ντροπή!

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Και δεν μικράνει η ζημία με τις λέξεις «δωροδοκία» και «απιστία».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Συναισθανθείτε τι διαπράττετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Τέλος, τα πήρατε που τα πήρατε τα εργαλεία, γιατί δεν παίρνατε τα καλά;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Αυτά είναι απαράδεκτα πράγματα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Καστανίδης έχει το λόγο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να σας ανακοινώσω ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στην Έκθεση της Αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» με θέμα: «30 χρόνια από το Σύνταγμα του 1975», καθώς και στους λοιπούς χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, σαράντα πέντε μαθήτες και μαθήτριες και τρεις συνοδοί -καθηγητές από το Γυμνάσιο Αλιβερίου Ευβοίας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Ορίστε, κύριε Καστανίδη, έχετε το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είχα απέλεσε –και αυτό θα το τηρήσω μέχρι τέλους– να μην οξύνω τους τόνους της αντιδικίας, αλλά να απευθυνθώ κυρίως στη λογική σας και να επιχειρήσουμε όλοι μαζί ασκήσεις ετοιμότητας, στις οποίες θα δοκιμαστούμε όλοι μας.

Είμαι όμως υποχρεωμένος, μετά τα όσα άκουσα πριν από λίγο, να δώσω μερικές απαντήσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν μιλούμε για την τιμή και την υπόληψη γενικά των ανθρώπων, ειδικότερα πολιτικών προσώπων, η πιο ανήθικη συμπεριφορά είναι να αφήνεις υπόνοιες για κάποιους, χωρίς ποτέ να τεκμηριώνεις αυτό το οποίο υπονοείς, γιατί γνωρίζεις ότι η υπόνοια συνήθως δεν απαντάται.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Είναι μέσα στα κείμενα και μη λέτε έτσι.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ψεύδος μπορεί να απαντήθει.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Τίποτα δεν είναι μέσα στα κείμενα από αυτά που είπατε. Περάσατε κάθε όριο σήμερα. Μας προσβάλατε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριε Λοβέρδο, παρακαλώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Έπρεπε να πείτε να ανοίξουν όλοι οι λογαριασμοί.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Αριθμοί τηλεφώνων...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Το μόνο που δεν ζητήσαμε να έρθει στην Επιτροπή είναι οι κασέτες της Μόσχας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριε Λοβέρδο, σας παρακαλώ πολύ. Σεβαστείτε τον ομιλητή που είναι στο Βήμα.

Συνεχίστε, κύριε Καστανίδη.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Όταν χρησιμοποιείτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ψεύδος, να ξέρετε ότι το ψεύδος έχει ένα αντίστοιχο του ανατρεπτικό, την αλήθεια και μπορεί συνεπώς να καταργηθεί. Η υπόνοια, όμως, δεν καταργείται, ούτε ανταπαντάται με άλλη υπόνοια. Αφήνεις να διαρρέει κάτι ύποπτο στην ατμόσφαιρα. Δεν το τεκμηριώνεις και μ' αυτόν τον τρόπο θίγεις ανεπανάληπτα και εντελώς άδικα τιμές και υπολήψεις. Δεν περίμενα από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας να χρησιμοποιήσει τέτοια λογική.

Το δεύτερο που θέλω να παραπηρήσω είναι το εξής. Για να αναζητήσετε πιθανές ποινικές ευθύνες έχετε την ανάγκη να ταξιδέψετε σε όλο τον κόσμο; Γιατί, άραγε, σ' αυτό το καθε-

στώς των υπονοιών που προηγουμένως διαμορφώσατε, αισθανθήκατε την ανάγκη να μιλήσετε για εταιρία φάντασμα, την «DRUMILAN», αισθανθήκατε την ανάγκη να κινηθείτε από τη Μόσχα στην Ουάσιγκτον, από την Ουάσιγκτον στην Κύπρο, από την Κύπρο στην Ελβετία και για την ταμπακιέρα που αφορά την αλήθεια και που έχει σχέση με το ερώτημα, «υπάρχει κάτι που αφορά πρόσωπο εντός της Αιθούσης», δεν είπατε τίποτα απόλυτα;

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Δεν είναι η «DRUMILAN» εκτελεστική εταιρία των εξοπλισμών;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Δεν συζητούμε γι' αυτή, κύριε Πολύδωρα. Συζητούμε για συγκεκριμένους ανθρώπους. Εάν θέλετε κάτι να πείτε, πείτε ευθέως ότι ο κ. Τσοχατζόπουλος και ο κ. Παπαντωνίου, οι προηγούμενοι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας βαρύνονται με αυτό, αντί να ασκείσθε σε κάνετε αυτή την τρομακτική «περιοδολόγηση» ανθρώπων που υπονοούν, αλλά ποτέ δεν αποδεικνύουν.

Η τρίτη παρατήρηση μου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η εξής. Εκστομίστηκε βαρύτατη ύβρη. Ειπώθηκε προηγουμένως ότι οι Υπουργοί του ΠΑΣΟΚ μπορεί να είναι είτε ηλίθιοι, είτε ιδιοτελείς.

Αλλά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, αν οι Υπουργοί του ΠΑΣΟΚ, κατά την άποψή σας, είναι ιδιοτελείς, τότε θα έπρεπε στο πόρισμά σας να αναζητάτε ποινικές ευθύνες και όχι να μιλάτε γενικώς για ευθύνες. Αν είναι ηλίθιοι, τότε χάσατε πολύτιμο χρόνο για να αναζητάτε από ηλιθίους πολιτικές ευθύνες. Επειδή, όμως, ούτε το πρώτο, ούτε το δεύτερο συμβαίνει, υπάρχει μόνο μία τρίτη εκδοχή, ότι αυτοί που μιλούν για ιδιοτελείς και δεν ψάχνουν ποινικές ευθύνες, αυτοί που μιλούν για ηλίθιους και δεν αναζητούν πολιτικές ευθύνες έχουν μόνο ένα χάρισμα. Είναι οι απόλυτοι σκευαροί.

Επιτρέψτε μου τώρα, να θέσω ορισμένα ερωτήματα για να ακονίσουμε όλοι τη λογική μας. Προηγουμένως, όμως, θέλω να κάνω μία γενική παρατήρηση, σχετικά με τη φύση και το χαρακτήρα των προμηθειών στις Ενοπλές Δυνάμεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν συνομιλούμε είτε ιδιωτικώς -κάτι που δεν ενδιαφέρει- είτε κυρίως δημόσια -που ενδιαφέρει- και αναφερόμαστε στις προμηθειες των Ενόπλων Δυνάμεων, δεν χρησιμοποιούμε, ούτε πρέπει να χρησιμοποιούμε κριτήρια που σχετίζονται γενικά με τις προμηθειες του δημόσιου τομέα. Ενώ στις προμηθειες του υπόλοιπου δημόσιου τομέα το κεντρικό στοιχείο που κυριαρχεί στις διαδικασίες είναι ο ανταγωνισμός, μέσω των διεθνών μειοδοτικών διαγωνισμών, στις προμηθειες των Ενόπλων Δυνάμεων ποτέ το βασικό ενδιαφέρον της πολιτείας ή των διαχειριστών μιας προμηθειας δεν είναι ο ανταγωνισμός. Είναι πρωτίστως το εθνικό συμφέρον.

Άρα, λοιπόν, όταν κρίνουμε μια προμηθεια που αφορά τις Ενοπλές Δυνάμεις, δεν εισάγουμε στην κρίση μας το στοιχείο του διεθνούς μειοδοτικού διαγωνισμού και εν γένει του ανταγωνισμού. Το κριτήριο, που πρωτίστως πρέπει να χρησιμοποιούμε, είναι το εθνικό συμφέρον. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο υπάρχει ειδικό νομοθετικό καθεστώς που αφορά τις προμηθειες στις Ενοπλές Δυνάμεις, βάσει του οποίου κινούνται εν πολλοίς οι προμηθειες αυτές.

Οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, όμως, όπως και οι εισαγγελικές αρχές, κάνουν το εξής λάθος: Κρίνουν τις συζητούμενες, προμηθειες με κριτήρια που αφορούν τις υπόλοιπες προμηθειεις του δημόσιου τομέα, αλλά το θέμα μας δεν είναι ο ανταγωνισμός. Παραδείγματος χάρη, χρειάστηκε η χώρα μας σε παρελθούσες δεκαετίες, ίσως χρειαστεί και στο μέλλον, ένα εξοπλιστικό σύστημα για την εθνική μας άμυνα που ενδεχομένως μπορεί να είναι ακριβότερο, αλλά θα το προτιμήσει από άλλο φθηνότερο, αν πρέπει να διαφοροποιήσει τις πηγές των εξοπλισμών μας, για να μην υπάρχουν μονομερείς εξαρτήσεις. Αυτό είναι το κριτήριο του εθνικού συμφέροντος και όχι του ανταγωνισμού. Άλλη παράμετρος είναι αυτή που αφορά τον ενιαίο εθνικό μας χώρο, οπότε μπορεί να καταλήξουμε σε ένα εξοπλιστικό σύστημα που θεωρείται οικονομικά πιο ασύμφορο, αλλά θα πρέπει να κάνουμε διαφορετική επιλογή, γιατί εδώ το θεμελιώδες είναι το εθνικό μας συμφέρον.

Το ίδιο, λοιπόν, έγινε με τα TOR M1 για την Κύπρο. Είναι γνω-

στό ότι οποιαδήποτε προσπάθεια ενισχύσεως του ενιαίου αμυντικού χώρου, και ειδικά της Κύπρου, εάν γινόταν με προμήθειες νατοϊκής προέλευσης, θα είχαμε σοβαρότατα προβλήματα. Εδώ βλέπετε έναν περιορισμό που μας οδηγεί σε αυτό που χαρακτήρισα προηγουμένως υπεράσπιση του εθνικού συμφέροντος.

Το μέγιστο πολιτικό σφάλμα, που πράττει η Νέα Δημοκρατία, είναι ότι αγνοεί το κριτήριο του εθνικού συμφέροντος στις προμηθειεις για τις Ένοπλες Δυνάμεις και διαχειρίζεται την όλη υπόθεση με κριτήρια που αφορούν τις υπόλοιπες προμηθειεις του δημόσιου τομέα. Δεν κάνω καν αναφορά σ' αυτό που χαρακτήρισα προηγουμένως ως πολιτική σκευαρία. Αυτό ος είναι το πρώτο που πρέπει να διευκρινίσουμε μεταξύ μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιθυμώ να διατυπώσω ορισμένα ερωτήματα. Κατά τη διάρκεια της σημερινής συζήτησης, υπήρχαν στιγμές που είχα την αίσθηση, ότι οι αγορητές της Νέας Δημοκρατίας έμειναν στην αναφορά του εισαγγελέα και δεν έλαβαν υπ' όψιν τους τι συζητήθηκε στη διάρκεια των εργασιών της Έξεταστικής Επιτροπής. Αυτό αποδεικνύεται και μ' έναν αριθμητικό τρόπο. Μέτρησα μέχρι και το τελευταίο φύλλο του πορίσματος των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας, δηλαδή την διακοσιοστή εικοστή όγδοη σελίδα, και μου έκανε εντύπωση ότι οι μάρτυρες που κατέθεσαν στις τριάντα τρεις συνολικά συνεδριάσεις ήταν είκοσι δύο στρατιωτικά και πολιτικά πρόσωπα. Ελάχιστες σελίδες αναφέρονται σε μαρτυρικές καταθέσεις στο πόρισμα της Νέας Δημοκρατίας. Οι μόνες αναφορές, που γίνονται σε μαρτυρικές καταθέσεις, είναι σε εννέα στρατιωτικούς και ένα πολιτικό πρόσωπο, ενώ έχουμε συνολικά είκοσι δύο μάρτυρες.

Το ερώτημα, λοιπόν, που θέτω, είναι το εξής: Γιατί αξιολογείτε, στηρίζεστε, αξιοποιείτε, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, συνολικά δέκα μαρτυρικές καταθέσεις και αγνοείτε δώδεκα μαρτυρικές καταθέσεις από το σύνολο των είκοσι δύο μαρτύρων; Γιατί το κάνετε;

Το παραπάνω ερώτημα γίνεται ακόμα πιο πιεστικό για τον εξής λόγο: Η κατά το άρθρο 148 του Κανονισμού της Βουλής προβλεπόμενη επιτροπή, δηλαδή η Εξεταστική Επιτροπή, είναι μία επιτροπή που έχει όλες τις αρμοδιότητες των ανακριτικών αρχών και του εισαγγελέας των πλημμελειοδικών. Μία σωστά δρώσα ανακριτική αρχή ή ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, διαμορφώνοντας το ανακριτικό του υλικό, αξιοποιεί το σύνολο των μαρτυρικών καταθέσεων για να καταλήξει τελικά στο πόρισμά του.

Αναφωτιέμαι γιατί εσείς, οι συντάξαντες το πόρισμα από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, που έχετε τόσο ενισχυμένες ανακριτικές εξουσίες και τις εξουσίες του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, δεν κάνετε αυτό που έπρεπε να κάνετε, δηλαδή να αξιοποιήσετε το σύνολο του μαρτυρικού σας υλικού, δηλαδή το σύνολο του συλλεγέντος ανακριτικού υλικού, προκειμένου να καταλήξετε στο συμπέρασμά σας.

Ένα δεύτερο ερώτημα: Είναι ή δεν είναι αληθές ότι απεκρύβησαν έγγραφα; Υπάρχει έστω και ένας μετά τη συζήτηση στην Έξεταστική Επιτροπή και μετά τις αποκαλύψεις στον Τύπο, που να ισχυρίζεται ότι η Βουλή, όταν τα συζητούσε τη σύσταση της Έξεταστικής Επιτροπής, γνώριζε όλα τα στοιχεία; Αντιθέτως, γνωρίζουμε όλοι μας ότι κρίσιμα έγγραφα απεκρύβησαν τόσο από τον εισαγγελέα, όσο και από τη Βουλή των Ελλήνων.

Εγώ θα σας δώσω μόνο ένα παράδειγμα, γιατί δεν έχω ανάγκη περισσότερων παραδειγμάτων. Είναι ή δεν είναι αληθές, παραδείγματος χάρη, ότι η εγκριτική πράξη που συνόδευε το ΦΕΕ, δηλαδή το Φύλλο Ενημέρωσης-Ελέγχου του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης -εγκριτική πράξη που αναφερόταν στη λήξη των διαπραγματεύσεων στις 13/7/2004- είναι ένα έγγραφο που όφειλε να καταθέσει ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης, κατά τη συζήτηση για τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής και δεν το κατέθεσε;

Υπάρχουν και πολλά άλλα έγγραφα που ονομάτισαν συνάδελφοι που μήλσαν προηγουμένως και απεκρύβησαν τόσο από τη Βουλή των Ελλήνων, όσο και από τον Εισαγγελέα. Το ερώτημά μου είναι γιατί.

Τέλος ερώτημα: Προσπερνώ το εθνικό συμφέρον, το κρι-

τίριο του εθνικού συμφέροντος για το οποίο μίλησα προηγουμένως. Ποια είναι τα άλλα δύο κριτήρια που πιθανόν θα μπορούσε κανείς να χρησιμοποιήσει για να κρίνει ως απολύτως νόμιμη και πολιτικά ορθολογική τη συμπεριφορά των Υπουργών Εθνικής Αμύνης, όπως επίσης και των στρατιωτικών υπηρεσιών;

Ένα εξοπλιστικό σύστημα το οποίο προμηθεύεται η χώρα είναι ακριβό σε σχέση με άλλα που απεριφθησαν; Δεύτερον: Είναι επιχειρησιακά κατάλληλο; Έτσι μόνο μπορούν να εγκαθίδρυθούν στη συζήτηση μας πιθανές πολιτικές ή ποινικές ευθύνες.

Σ' ότι αφορά τα TOR-M1, υπάρχει επιχειρησιακή καταλληλότητα ή ακαταλληλότητα, όπως υπαντίχθηκε τόσο η εισαγγελική αναφορά όσο και η Νέα Δημοκρατία;

Εγώ δεν έχω ανάγκη περισσότερων επιχειρημάτων. Επικαλούμαι μόνο τη δήλωση του Υπουργού Εθνικής Αμύνης. Ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης, λοιπόν, όπως και ο Πρωθυπουργός κατά την επίσκεψή του στη Μόσχα, έκαναν μία σαφή δήλωση. Είναι η δήλωση της 9/11/2004, σύμφωνα με την οποία δεν αμφισβητείται η καταλληλότητα των συγκεκριμένων ρωσικών οπλικών συστημάτων.

Σε κάθε περίπτωση, από τη στιγμή που ο νυν Υπουργός Εθνικής Αμύνης δηλώνει ότι δεν αμφισβητείται η επιχειρησιακή καταλληλότητα του εξοπλιστικού συστήματος που αποφάσισαν οι προηγούμενοι Υπουργοί Εθνικής Αμύνης μετά από τις εισηγήσεις των αρμόδων στρατιωτικών υπηρεσιών, δεν τίθεται θέμα επιχειρησιακής ακαταλληλότητας, που αποτελούσε τον ένα θεμέλιο λίθο του πορίσματός σας, αλλά και της προσπάθειάς σας να αναζητήσετε ευθύνες.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Η λέξη «συγκεκριμένων» είναι δική σας.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Εκτός αν μου πείτε, κύριε Υπουργέ Εθνικής Αμύνης, ότι είχατε κάποιο λόγο να μιλήσετε εσείς γενικότερα για τα ρωσικά οπλικά συστήματα. Αν είχατε γενικότερους λόγους, να μας το πείτε για να το γνωρίζουμε.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Μην εκτίθεστε.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Μα, δεν εκτίθεμαι. Σύμφωνα με τη λογική απαντώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κύριε Υπουργέ, μη διακόπτετε.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ Εθνικής Αμύνης, σας διαβεβαίωνω ότι αισθάνομαι πολύ μεγάλο «δέος» όταν ακούω, από σας ειδικά, ότι μπορεί να εκτίθεμαι.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Η λέξη αυτή είναι δική σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Υπονοείτε, κύριε Υπουργέ, ότι παραλήφθηκε ή προστέθηκε λέξη σας σ' αυτά που είπατε;

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Μάλιστα, το «συγκεκριμένων».

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Εκτός εάν ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης κάνει μία μείζονας σημασίας πολιτική δήλωση, ότι συνολικά τα ρωσικά οπλικά συστήματα είναι κατάλληλα, οπότε αυτό μας προϊδεάζει για την πολιτική που θα ακολουθήσει στο μέλλον, άρα ενσωματώνει και την πολιτική των προκατόχων του. Δεν μπορεί να είναι διαφορετικά τα πράγματα. Η μιλήσατε για τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα ή μιλήσατε γενικότερα για τα οπλικά συστήματα της Ρωσίας. Θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον στοιχείο, ζεκαθαρίστε το σε λίγο, όμως δεν μπορεί τα ρωσικά οπλικά συστήματα να είναι γενικώς καλά και ειδικά τα όσα επέλεξαν ο κ. Τσοχατζόπουλος ή ο κ. Παπαντωνίου να είναι κακά. Διαλέξτε τι θέλετε.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Πάλι λάθος κάνετε.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Καλώς.

Από εκεί και πέρα υπάρχει το οικονομικό στοιχείο. Υπάρχει έστω και ένας σ' αυτήν την Αίθουσα ο οποίος ισχυρίζεται ότι τα TOR M1 και τα TPQ -αλλά να μιλήσω πρώτα για τα TOR M1- ήταν ακριβότερα από οποιοδήποτε άλλο ανάλογο οπλικό σύστημα;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Το φθηνότερο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Ήταν λοιπόν το φθηνότερο. Άρα, λοιπόν, δεν εθίγη ούτε εβλάβη το συμφέρον του δημοσίου. Επιχειρησιακά κατάλληλο το TOR M1, οικονομικά φθηνότερο από το άλλο. Συνεπώς, ποια ευθύνη μπορείτε να αναζητήσετε;

Υπάρχει και ένα πρόσθετο ζήτημα, το θέμα του επείγοντος το οποίο και σχολιάσατε. Πώς προέκυψε το θέμα του επείγοντος στην προμήθεια των εξοπλιστικών προγραμμάτων; Και εδώ ξέρετε αποκαλύπτεται και η εντελώς ορθολογική σκέψη των Υπουργών Εθνικής Αμύνης του ΠΑΣΟΚ. Στις 6/3/1998 ο τότε Υπουργός Εθνικής Άμυνας έδωσε, με υπουργική απόφαση, την εντολή να εγκριθεί η προμήθεια καναδέζικων ADATS και συνέστησε μια σχετική επιτροπή, προκειμένου να ερευνήσει περαιτέρω τους όρους μιας πιθανής συμφωνίας. Άρα, λοιπόν, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας δεν είχε προεικασία, δεν είχε προαποφασίσει.

Το ερωτήμα πολλών είναι, τι συνέβη και άλλαξε η κατεύθυνση. Προσεκτική ανάγνωση των εγγράφων θα σας επέτρεπε να δείτε τα εξής: Στις 27 Μαρτίου του 1998, δηλαδή, λίγες βδομάδες μετά τις 6/3/1998, που είναι η πρώτη απόφαση του κ. Τσοχατζόπουλου, όπως λέτε και εσείς στο δικό σας πόρισμα, κύριοι συνάδελφοι, το Συμβούλιο Αμύνης αποφασίζει επιτάχυνση διαδικασίων, επικαλούμενο συγκεκριμένους λόγους. Τρεις μέρες μετά, στις 30/3/1998 το ΚΥΣΕΑ αποφασίζει να υιοθετήσει την εισήγηση του Συμβουλίου Αμύνης. Όλα αυτά ομόφωνα. Και επικαλείται το ΚΥΣΕΑ τους λόγους εθνικής ασφαλείας που υπέδειξε προηγουμένως το Συμβούλιο Αμύνης. Τι συμβαίνει λοιπόν: Ενώ αρχικά προσανατολίζεται το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης να εξετάσει πολύ σοβαρά τα ADATS, το Συμβούλιο Αμύνης και μετά το ΚΥΣΕΑ, για συγκεκριμένους λόγους που επικαλούνται στα σχετικά έγγραφα, αποφασίζουν ότι πρέπει να επιταχύνουν τις διαδικασίες.

Δεν είναι όμως μόνο αυτό. Η Επιτροπή Τεχνικοοικονομικής Ανάλυσης την (δια εποχή –το επικαλείται στο πόρισμά της Νέα Δημοκρατία- λέει ότι θα πρέπει να επισπεύσουμε, πάλι για λόγους εθνικού συμφέροντος και για τις ανάγκες ασφαλείας της χώρας, την προμήθεια SHORADS. Την ίδια ώρα –σημειώστε σας παρακαλώ- καθώς εισάγεται το στοιχείο του κατεπείγοντος δύο τουλάχιστον από τα υπόλοιπα τέσσερα προτεινόμενα συστήματα δεν υπάρχουν ούτε ως αναπτυξιακά πρότυπα σε ολόκληρο τον κόσμο. Το μόνο το οποίο εφαρμόζεται χωρίς προβλήματα και χρησιμοποιείται είναι το TOR M1.

Συνδυάστε τώρα: Επιχειρησιακά κατάλληλο σύμφωνα με τις δηλώσεις του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Οικονομικά φθηνότερο. Στοιχείο πολύ σημαντικό που εισάγεται μετά την εισήγηση του ΣΑΜ και του ΚΥΣΕΑ, το επείγον του θέματος. Αποφασίζεται, λοιπόν, ότι το μόνο εξοπλιστικό σύστημα, το οποίο μπορεί να παραδοθεί πολύ νωρίτερα από τα άλλα, όπως λέει η Επιτροπή Τεχνικοοικονομικής Ανάλυσης, είναι το TOR M1. Άρα, να απόφαση.

Για το TPQ 37; Σας ερωτώ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ολοκληρώστε, κύριε Καστανίδη. Έχετε μισό λεπτό.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Για το TPQ 37 πρέπει να σας πω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι οι ενέργειες των Υπουργών Εθνικής Άμυνης του ΠΑΣΟΚ δίνουν μία εξασφάλιση, όπως πολύ καλά περιγράφεται μέσα στο πόρισμα των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, δίνουν ένα κέρδος, μία ωφέλεια για τη χώρα, περίπου 20 εκατ. δολάρια. Αντιθέτως οι ενέργειες ή παραλείψεις του νυν ΥΕΘΑ μπορεί να βλάψουν το δημόσιο συμφέρον. Μπορώ να αναφέρω μερικά κριτήρια που παρατίθενται στο πόρισμα του ΠΑΣΟΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Αναφέρονται στο πόρισμα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Ένα παράδειγμα μόνο. Η πιθανή αδυναμία είσπραξης, παραδείγματος χάριν, ρητρών μαζί με ορισμένα ακόμη προσδίδουν ζημία στο ελληνικό δημόσιο σήμερα περίπου 72 εκατ. δολάρια.

Ερώτημα. Είναι δυνατόν μετά απ' αυτά, είναι δυνατόν κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, είναι δυνατόν μετά τη διατύπωση αυτών των ερωτημάτων, να έχει τη δυνατότητα η Νέα Δημοκρατία να αναζητήσει πολιτικές ή ποινικές ευθύνες; Μια είναι η απάντηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Επειδή ακριβώς δεν υπάρχουν ούτε πολιτικές ούτε ποινικές ευθύνες το πόρισμα της Νέας Δημοκρατίας σύρει μία γραμμή. Λέει ότι υπάρχουν γενικώς ευθύνες. Δίδω συγχαρητήρια για το πόρισμά σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Κολοζώφ έχει το λόγο.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, οι συζητήσεις που έγιναν στην Εξεταστική Επιτροπή και τα τέσσερα ξεχωριστά πορίσματα των κομμάτων επιβεβαιώνουν αυτά που είχαμε επισημάνει κατά την συζήτηση που κατέληξε με την απόφαση συγκρότησης της Εξεταστικής Επιτροπής, τα πορίσματα της οποίας εξετάζουμε σήμερα. Δηλαδή πως το κλίμα αντιπαράθεσης και αλληλοκατηγοριών μεταξύ Νέας Δημοκρατίας και ΠΑΣΟΚ κυριάρχησε και εδώ, σ' αυτήν την Αίθουσα, δημιουργώντας συνθήκες απαράδεκτες για τη λειτουργία της ίδιας της επιτροπής.

Διάφορα εξωθεσμικά κέντρα παρεμβαίνανε δημιουργώντας σύγχυση κατά τη διάρκεια των εργασιών της, με δημοσιεύματα ντοκουμέντων που ευνοούσαν πότε την άποψη της Νέας Δημοκρατίας, πότε του ΠΑΣΟΚ, ρίχνοντας συνεχώς λάδι στο δικομματικό καυγά, καλλιεργώντας ένα κλίμα αποπροσανατολισμού από τα ουσιαστικά προβλήματα.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, τα ζητήματα διαφθοράς δεν αφορούν μόνο τις προμήθειες στους εξοπλισμούς. Ίσως από τους εξοπλισμούς να αντλούνται σημαντικά ποσά και τα διάφορα συμφέροντα να αφορούν ισχυρούς οικονομικούς και πολιτικούς παράγοντες. Όμως αν ρίξουμε μια ματιά γύρω μας σήμερα θα δούμε πως τα πιο ισχυρά στηρίγματα αυτής της καπιταλιστικής κοινωνίας που ζούμε -Εκκλησία, Δικαστικό Σώμα, δημοσιογράφοι, ισχυροί οικονομικοί παράγοντες της διαπλοκής- στηρίζουν τις δραστηριότητές τους στην παραβίαση όλων εκείνων των κανόνων της πολιτικής και κοινωνικής ζωής, κανόνων που υποτίθεται αυτοί οι θεσμοί αποτελούν και τους εγγυητές για την ομαλή, σωτηρή, χωρίς αδικίες, λειτουργία τους.

Και δεν μπορούσαν να είναι διαφορετικά όταν σ' αυτήν την κοινωνία η ανώτατη αξία είναι το κέρδος, όταν σε αυτήν την κοινωνία όποιος κάνει γρήγορα λεφτά ανεξάρτητα το πώς και με ποιον τρόπο τα απέκτησε, συχνά τιμάται ακόμα και από το επισημό κράτος για πιθανές δωρεές που μπορεί να έχει κάνει. Η κατάσταση σήψης έχει φτάσει στο απροχώρητο σε σημείο που να θέτει σε κίνδυνο την ίδια τη λειτουργία του συστήματος στη χώρα μας. Είμαι βέβαιος, επομένως, πως θα γίνει προσπάθεια να μπει κάποια τάξη. Κάποιοι θα γίνουν οι αποδιοπομπαίοι τράγοι θα θυσιαστούν για να δημιουργήσουν την εντύπωση της εξιγγίανσης. Αναμφίβολα θα παρθούν κάποια μέτρα για τα οποία το ΚΚΕ δεν είναι καθόλου αδιάφορο. Αυτά θα γίνουν. Όμως πιστεύουμε ότι είναι άδικος κόπος. Η εμπειρία μας λέει ότι αυτά τα φαινόμενα είναι σύμφυτα του καπιταλιστικού συστήματος το οποίο παράγει και αναπαράγει αυτά τα φαινόμενα.

Θα σας φέρω ένα παράδειγμα που το έχω ξαναχρησιμοποιήσει σ' αυτήν την Αίθουσα, είναι όμως χαρακτηριστικό. Σήμερα γίνεται μεγάλη συζήτηση για το «πόθεν έσχες». Πολλά άρθρα στον Τύπο με καυστικό και ειρωνικό τρόπο προσεγγίζουν αυτό το ζήτημα ιδιαίτερα όταν αυτό αφορά τους Βουλευτές.

Το κόμμα μας εδώ και πάρα πολλά χρόνια αγωνίζεται για να υπάρχει πλήρης διαφάνεια στις οικονομικές συναλλαγές. Ζητάει να καταργηθεί το τραπεζιτικό απόρρητο ή ζητάει την ονομαστικοποίηση των τίτλων του δημοσίου, αλλά και των ανώνυμων μετοχών, έτσι ώστε να μην μπορούμε να υποκριθούμε ότι γίνεται δήθεν κάποιος έλεγχος στο «πόθεν έσχες», ενώ στην πραγματικότητα δεν μπορεί να γίνει.

Σχετικά τώρα με τα εξοπλιστικά προγράμματα και τα προβλήματα που τα συνοδεύουν:

Το πρώτο που πρέπει να σημειώσουμε είναι πως το οικονομι-

κό βάρος των εξοπλισμών είναι αβάσταχτο για την ελληνική οικονομία. Πάνω από το 25% του τεράστιου χρέους της χώρας προέρχεται από τα εξοπλιστικά προγράμματα. Αυτό έχει σαν συνέπεια να περικόπτονται μια σειρά από κοινωνικές δαπάνες, όπως είναι η υγεία, η παιδεία, με το πρόσχημα πως δεν υπάρχουν χρήματα. Χρήματα υπάρχουν και πολλές φορές έχει αποδειχθεί σ' αυτήν τη χώρα πως όταν θέλουν ορισμένοι, τα χρήματα βρίσκονται. Τελευταίο παράδειγμα οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Δισεκατομμύρια. Ποιο βρέθηκαν;

Το δεύτερο είναι πως οι εξοπλισμοί που γίνονται στη χώρα μας ακολουθούν τους σχεδιασμούς του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μέσα σ' αυτά τα πλαίσια τα επιτελεία μας προσπαθούν να βολέψουν και την εθνική μας άμυνα.

Δυστυχώς, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, τα υπέρογκα αυτά ποσά ξοδεύονται για την υλοποίηση των επιθετικών σχεδίων των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και των Ευρωπαϊκών ιμπεριαλιστών με τις αποστολές των ελληνικών στρατευμάτων σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του πλανήτη μας με τα εξοπλιστικά προγράμματα που επιβάλλουν στη χώρα μας, τα οποία είναι προγράμματα για τους δικούς τους σχεδιασμούς, για τα συμφέροντα των πολυεθνικών.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, όταν συζητούσαμε σ' αυτήν την Αίθουσα τις δύο εισαγγελικές αναφορές, είχαμε εκφράσει σαν κόμμα την επιφύλαξη κατά πόσον αυτή η Εξεταστική Επιτροπή θα μπορούσε να φτάσει σε κάποιο συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Είχαμε τότε επισημάνει τις αδυναμίες που υπήρχαν στις δύο αναφορές των εισαγγελικών λειτουργών, δηλαδή, πως το κατηγορητήριο τότε είχε πολλά κενά.

Σχετικά με τα αντιεροπορικά μικρού βεληνεκούς TOR-M1: Δεν αποδείχθηκε το οπλικό σύστημα TOR-M1 ήταν ακατάλληλο για να καλύψει τις ανάγκες για τις οποίες αγοράστηκε. Σχετικά με το πρόβλημα διασύνδεσης του συστήματος TOR-M1 με το σύστημα αεράμυνας, είναι ένα θέμα που σχετίζεται με το ΝΑΤΟ. Αυτή η συμβατική υποχρέωση όμως είναι εφικτή και μπορεί να λυθεί. Και μάλιστα απ' ό,τι ειπώθηκε σ' αυτήν την Αίθουσα, έχουν προχωρήσει οι διαδικασίες.

Σχετικά με τα ανταλλακτικά υπάρχει καθυστέρηση. Η συγκεκριμένη σύμβαση τελικά υπογράφηκε το Νοέμβριο του 2003. Η καθυστέρηση οφείλεται σε χρονοβόρες διαδικασίες -πολλές από τις οποίες αφήνουν ερωτηματικά- που ακολουθήθηκαν από ελληνικής πλευράς όσο και από δυστοκολίες που εμφανίστηκαν στη ρωσική πλευρά.

Σχετικά με τις εγγυήσεις: Το π.δ. 284/1989 επιτρέπει τη λήψη κρατικής εγγύησης για τις συμβάσεις, χωρίς να προβλέπει, δυστυχώς, τίποτα για τα αντισταθμιστικά ωφελήματα. Είναι γνωστό, αλλά και η έρευνα της Εξεταστικής Επιτροπής ανέδειξε, πως τα δήθεν οφέλη για την εθνική οικονομία με τα αντισταθμιστικά ωφελήματα είναι ένας μύθος. Και αν το εξετάσουμε με όλα τα εξοπλιστικά προγράμματα, αυτό θα διαπιστώσουμε. Δεν είναι μόνο για τα συστήματα, για τα οποία εμείς συζητάμε. Δεν υπάρχει σχεδιασμός για τεχνογνωσία και τεχνολογία για την ανάπτυξη, διάτερα, της πολεμικής βιομηχανίας, για την οποία θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν.

Σχετικά με τις μίζες, το ζήτημα παραμένει ανοικτό. Εκκρεμούν ακόμα διαδικασίες και δεν καταλαβαίνω γιατί η επιτροπή, ενώ εμφανίστηκαν αυτές οι εκκρεμότητες στις τελευταίες συνεδριάσεις της, έκλεισε το ζήτημα και δεν έκανε διακοπή των εργασιών της, μέχρι να διευκρινίσει με την έρευνα που μπορούσε να κάνει, αυτά τα ζητήματα και αφήνει αυτήν την εκκρεμότητα τώρα έτσι ανοικτή.

Από την έρευνα της Εξεταστικής Επιτροπής για τα ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37 εκείνο που αναδείχθηκε -δεν θα μπω σε λεπτομέρειες, γιατί οι εισηγητής μας αναφέρθηκε επαρκώς είναι οι απαράδεκτες δεσμεύσεις στις οποίες υποτάσσεται η χώρα μας στα πλαίσια των διακρατικών συμφωνιών με το ΝΑΤΟ, στην προκειμένη περίπτωση των περίφημων STANAG. Συνέπεια αυτών των δεσμεύσεων είναι οι όποιες συμβάσεις γίνονται με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, όπως αυτή για τα ραντάρ TPQ-35, να είναι ετεροβαρείς σε βάρος της χώρας μας με όρους που a priori πρέπει εμείς να αποδεχθούμε στη διαπραγμάτευση που κάνουμε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κατά τη δική μας εκτίμηση από την όλη έρευνα δεν προέκυψαν ποινικές ευθύνες σε βάρος πολιτικών προσώπων, ιδιαίτερα σε βάρος των πρώην ΥΕΘΑ. Άκη Τσοχατζόπουλο και Γιάννου Παπαντωνίου για την προμήθεια των αντιαεροπορικών πυραύλων μικρού βεληνεκούς TOR-M1 και των ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37. Επίσης δεν προέκυψαν ποινικές ευθύνες σε βάρος της στρατιωτικής ιεραρχίας και γενικά στρατιωτικών για τις πιο πάνω προμήθειες. Οι ασφειες που υπάρχουν και το καθεστώς μέσα στο οποίο λειτουργούν αυτά τα ζητήματα στη χώρα μας, δυστυχώς, επιτρέπουν να γίνουν επιλογές που, παρά το γεγονός ότι δεν τις θέλαμε, είναι νόμιμες.

Πρέπει όμως να σημειώσουμε πως από την έρευνα που έγινε μέσα στην επιτροπή αναδείχθηκε μία σειρά από πολιτικές επιλογές τόσο των δύο πρώην Υπουργών ΥΕΘΑ όσο και των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας, οι οποίες κάθε άλλο παρά εξασφαλίζουν τα λαϊκά συμφέροντα και τα συμφέροντα της χώρας μας και στον τομέα των προμηθειών που εξετάζουμε. Από εδώ προκύπτει μια σειρά από πολιτικές ευθύνες, όπως η επιμονή στον προσανατολισμό και την προσαρμογή των Ενόπλων Δυνάμεων στο νέο δόγμα και στη νέα δομή του ΝΑΤΟ που στοχεύει στην επιβολή της «νέας τάξης πραγμάτων», όπως είναι οι δράσεις εκτός των συνόρων με τις δυνάμεις ταχείας επέμβασης, τις λεγόμενες «ασύμμετρες απειλές» και μια σειρά από άλλα. Υπέρογκα ποσά ξοδεύονται σε εξοπλισμούς που είναι αναγκαίοι για τις επιθετικές ενέργειες του ΝΑΤΟ και του Ευρωστρατού όχι όμως για την άμυνα μας.

Από την έρευνα αναδείχθηκαν και ορισμένα ζητήματα που, κατά τη γνώμη μας, χρειάζεται να προσεχθούν. Είναι απαραίτητο τα όποια αντισταθμιστικά αφελήματα στον κύριο δύκο τους να διοχετεύονται στη στήριξη, τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση της κρατικής πολεμικής βιομηχανίας της χώρας μας και όχι να δίνονται σε διάφορες ιδιωτικές επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν συμφέροντα και δημιουργούν αυτές τις περιπλοκές.

Τέλος, θα ήθελα να αναφερθώ σ' ένα ζήτημα που αναδείχθηκε πάλι στις εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής και μάλιστα συζητήθηκε. Πρόκειται για τον έλεγχο των εξοπλιστικών προγραμμάτων από τη Βουλή. Το έβαλαν και άλλοι συνάδελφοι. Πρόκειται για την αναβάθμιση του ρόλου του ελληνικού Κοινοβουλίου το οποίο και πρέπει να έχει λόγο, τόσο για τη σκοπιμότητα της επιλογής των συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων όσο και για την αναγκαιότητα και χρησιμότητα αυτών.

Όλα τα κοινοβούλια που έχουν κύρος στη χώρα τους έχουν αναβάθμισμένη την επιτροπή άμυνας η οποία και ελέγχει όλες τις στρατιωτικές δαπάνες και συζητάει τις προτάσεις για τα εξοπλιστικά προγράμματα. Ακόμα και στη μικρή Κύπρο η επιτροπή άμυνας...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελείωνω, κύριε Πρόεδρε, σε δέκα δευτερόλεπτα.

Ακόμα και στη μικρή Κύπρο η επιτροπή άμυνας κάνει εξουσιούχιστο έλεγχο για τους εξοπλισμούς. Χωρίς την έγκριση της δεν περνάει τίποτα.

Νομίζω πως έφθασε η ώρα να προχωρήσουμε στην αναβάθμιση της Διαρκούς Επιτροπής Εξωτερικών και Αμυνας και όταν υπάρχουν ζητήματα αγοράς οπλικών συστημάτων να έρχονται στην επιτροπή για ουσιαστική συζήτηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Θα ήθελα να ανακονώσω προς το Σώμα ότι με την υπ' αριθμόν 1736/1398 από 25 Φεβρουαρίου 2005 απόφαση της κυρίας Προέδρου της Βουλής συζητήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 42 του Κανονισμού της Βουλής η Ειδική Επιτροπή για την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου «Κύρωση Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης».

Η σχετική απόφαση θα καταχωρισθεί στα σημερινά Πρακτικά και θα διανεμηθεί στους ενδιαφερομένους Βουλευτές.

(Στο σημείο αυτό ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Ιωάννης Τραγάκης, καταθέτει για τα Πρακτικά τη σχετική απόφαση, η οποία έχει ως εξής:

**«ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ**

Αθήνα, 25 Φεβρουαρίου 2005

Πρωτ.: 1736

Αριθμ. Διεκπ.: 1398

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΘΕΜΑ: Σύσταση Ειδικής Επιτροπής για την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου «Κύρωση Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης»

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1.Το από 16 Φεβρουαρίου 2005 έγγραφο, με το οποίο η Κυβέρνηση ζήτησε να συσταθεί Ειδική Επιτροπή για να επεξεργασθεί και εξετάσει το σχεδίο νόμου «Κύρωση Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης», λόγω της ιδιαιτέρας σημασίας του ανωτέρω σχεδίου νόμου.

2.Τα άρθρα 42 και 43 σε συνδυασμό με τα άρθρα 31 και 29 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικού).

3.Το από 16 Φεβρουαρίου 2005 έγγραφο προς τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων.

4.Τις έγγραφες υποδείξεις των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και τις δηλώσεις των Ανεξαρτήτων.

Α Π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε,

συνιστούμε Ειδική Επιτροπή για να επεξεργασθεί και εξετάσει το σχεδίο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών «Κύρωση Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης».

Η ανωτέρω Επιτροπή αποτελείται από 70 μέλη και έχει ως εξής:

A. Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας:

1. Βαρβιτσιώτης Μιλτιάδης
2. Βασιλείου Θεόφιλος
3. Βούλτεψη Σοφία
4. Γεωργιάδης Νικόλαος
5. Γιαννέλης-Θεοδοσιάδης Ιωάννης
6. Γκιουλέκας Κωνσταντίνος
7. Δένδιας Νικόλαος
8. Δερμετζόπουλος Αλέξανδρος
9. Ζαγορίτης Ελευθέριος
10. Ζώης Χρήστος
11. Καλαντζάκου Σοφία
12. Καλαντζής Γεώργιος
13. Καμμένος Παναγιώτης
14. Κανελλοπούλου Κρινώ
15. Καραμάριος Αναστάσιος
16. Κασσίμης Θεόδωρος
17. Κελέτσης Σταύρος
18. Κόλλια - Τσαρουχά Μαρία
19. Κοντογιάννης Γεώργιος
20. Κορτσάρης Νικόλαος
21. Λέγκας Νικόλαος
22. Λυκουρέντζος Ανδρέας
23. Μαγγίνας Βασίλειος
24. Μακρή Ζέττα
25. Μαντούβαλος Πέτρος
26. Μεϊμαράκης Ευάγγελος
27. Μπούγας Ιωάννης
28. Παπαδημητρίου Ελισάβετ
29. Παπαδόπουλος Μιχαήλ
30. Παπακώστα - Σιδηροπούλου Αικατερίνη
31. Σπηλιόπουλος Αναστάσιος
32. Σταύρου Απόστολος

- 33. Τασούλας Κωνσταντίνος
- 34. Τζίμας Μαργαρίτης
- 35. Τσαλίδης Φίλιππος
- 36. Τσιτουρίδης Σάββας
- 37. Φούσας Αντώνιος
- 38. Χατζηγάκης Σωτήριος

Β. Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος:

- 39. Ακριβάκης Αλέξανδρος
- 40. Αλευράς Αθανάσιος
- 41. Ανδρουλάκης Δημήτριος
- 42. Αποστολάκη Ελένη – Μαρία
- 43. Βενιζέλος Ευάγγελος
- 44. Δαμανάκη Μαρία
- 45. Δημαράς Ιωάννης
- 46. Διαμαντοπούλου Άννα
- 47. Ευθυμίου Πέτρος
- 48. Ζήση Ροδούλα
- 49. Κακλαμάνης Απόστολος
- 50. Καστανίδης Χαράλαμπος
- 51. Κατσέλη Ελεωνόρα
- 52. Κοσμιδης Σωκράτης
- 53. Λοβέρδος Ανδρέας
- 54. Νιώτης Γρηγόριος
- 55. Πλάγκαλος Θεόδωρος
- 56. Παπαγεωργίου Γεώργιος
- 57. Παπαδόπουλος Αλέξανδρος
- 58. Παπαϊωάννου Μιλιάδης
- 59. Παπανδρέου Βασιλική
- 60. Παπαντωνίου Ιωάννης
- 61. Παπαχρήστος Ευάγγελος
- 62. Παπουτσής Χρήστος
- 63. Ρόβηλας Κωνσταντίνος
- 64. Σπηλιόπουλος Κωνσταντίνος
- 65. Τσούρας Αθανάσιος

Γ. Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας:

- 66. Κανέλλη Γαρυφαλλιά (Λιάνα)
- 67. Κολοζώφ Ορέστης
- 68. Τζέκης Αγγελος

Δ. Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς:

- 69. Κωνσταντόπουλος Νικόλαος
- E. Από τους Ανεξαρτήτους:
- 70. Ανδριανόπουλος Ανδρέας / Παπαθεμελής Στυλιανός

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Επίσης, έχουν διανεμθεί τα Πρακτικά της συνεδρίασης της Τετάρτης 16 Φεβρουαρίου 2005 και ερωτάται το Σώμα για την επικύρωσή τους.

Επικυρούνται;

ΟΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Συνεπώς τα Πρακτικά της συνεδρίασης της Τετάρτης 16 Φεβρουαρίου 2005 επικυρώθηκαν.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τρεις περίπου μήνες η Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής εκτέλεσε το δύσκολο έργο της διερεύνησης πράξεων, παραλείψεων και εξέτασης μαρτύρων. Θεωρώ όμως ότι το θέμα δεν έχει εξαντληθεί, γιατί όπως προελέχθη, η δικαστική συνδρομή από τη Μόσχα έχει ήδη ζητηθεί και βρίσκεται σε εξέλιξη, όπως επίσης και η δικαστική συνδρομή από την Ελβετία, τις Ηνωμένες Πολιτείες για το άνοιγμα συγκεκριμένων λογαριασμών. Τα νέα στοιχεία μπορούν να αποδώσουν στην υπόθεση νέες διαστάσεις, αφού με το πρόσφατο άνοιγμα λογαριασμών στην Κύπρο διαπιστώθηκε μία περίεργη διαδρομή χρημάτων με αφετηρία τη Μόσχα.

Συνεχίζει, λοιπόν, να εκκρεμεί η αποκάλυψη των περαιτέρω κινήσεων των συγκεκριμένων λογαριασμών, που από το μερικό άνοιγμά τους προέκυψε ότι ένας υπηρεσιακός παράγοντας,

συνταγματάρχης τότε, απόστρατος σήμερα που την επίμαχη εκείνη περίοδο υπηρετούσε στην τότε Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών, έγινε αποδέκτης σημαντικού χρηματικού ποσού, 300.000 δολαρίων ΗΠΑ από την εταιρεία "DRUMILAN". Το γεγονός αυτό εγείρει εύλογα ερωτήματα που απαιτούν απάντηση και περαιτέρω έρευνα και συνεπώς το θέμα παραμένει ανοικτό.

Όσον αφορά τις πορισματικές απόψεις που κατέθεσαν οι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, τις θεωρούμε μνημείο πρωταφανούς οργανωμένης προσπάθειας παραπλάνησης της Εθνικής Αντιπροσωπείας, όπου διακρίνονται ασφαίεις, αντιφάσεις, φεύδη και προσπάθεια συγκάλυψης και μετακύλησης ευθυνών για μία πληθώρα καίριων ζητημάτων των εξεταζομένων υποθέσεων. Ενδεικτικά μόνο θα αναφερθώ σε ορισμένες.

Κατ' αρχήν, ουδεμία απόκρυψη στοιχείων έγινε από το Υπουργείο προς την επιτροπή. Ψεύδεσθε, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Εσείς ψεύδεσθε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας παρακαλώ, κύριε Τσοχατζόπουλε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ψεύδεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας παρακαλώ πολύ, κύριε Τσοχατζόπουλε!

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Η απόφαση της Βουλής...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν έχετε συνείδηση και ψεύδεσθε. Είσθε ψεύτης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας παρακαλώ πολύ!

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Η απόφαση της Βουλής αφορά την προ της 7ης Μαρτίου περίοδο.

Για πρώτη φορά το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας στέλνει σε επιτροπή τόσο συγκεντρωτικό όγκο εγγράφων. Και βεβαίως διευκόλυνε τα μέγιστα την επιτροπή για ότι ζητήθηκε εκτός της περιόδου αυτής, δηλαδή μετά από τις 7 Μαρτίου.

Ότι, τι ζητήθηκε, κατετέθη άμεσα. Επομένως τα ψεύδη είναι προφανή.

Το πόρισμα του ΠΑΣΟΚ αναφέρεται –όπως είπαν και άλλοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ πριν- σε δήθεν υπαναχώρηση της ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, όσον αφορά την επιχειρησιακή καταλήλωτητα των TOR-M1. Αναφέρει ότι το επιχείρημα της δήθεν επιχειρησιακής καταληλότητας εγκαταλείφθηκε με τις σχετικές δηλώσεις του Υπουργού Άμυνας στη Μόσχα.

Η αλήθεια που αποκρύπτει το ΠΑΣΟΚ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι άλλη. Το πρόβλημα έγκειται στο γεγονός ότι οι Έλληνες πολίτες έχουν ήδη καταβάλει τα 765 από τα 819.000.000 εκατομμύρια δολάρια περίπου και τα συγκεκριμένα συστήματα εξακολουθούν να μην έχουν ενταχθεί στο σύστημα αεράμυνας και κατ' επέκταση να μην είναι πλήρως επιχειρησιακά, όπως και να μένει ανεκτέλεστο το 98% των προγραμμάτων ύψους...

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Εντάξτε τα, εσείς! Γιατί δεν τα εντάσσετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ένα λεπτό, κύριε Υπουργέ! Σας διακόπτω εγώ και θα σταματήσω και το χρόνο σας.

Θα ήθελα να πω, απευθυνόμενος προς την πλευρά του ΠΑΣΟΚ, ότι ακουστήκατε όλοι με θρησκευτική ευλάβεια και δεν διεκόπη κανένας από εσάς. Εκ συστήματος όμως, όταν δεν συμφωνείτε σε κάτι-και είναι και λογικό να μην συμφωνείτε- διακόπτετε τον ομιλητή.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Και εγώ διεκόπην, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Θα ήθελα να σας παρακαλέσω να μην επαναληφθεί αυτό! Μέτρησα ότι είπατε δεκαοκτώ φορές «λέτε ψέματα, κύριε Υπουργέ». Και εκείνος τόλμησε να πει μια φορά «ψεύδεστε» και ξεσηκωθήκατε! Για όνομα του Θεού, αφήστε τον να συνεχίσει!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Εκείνος τα

είπε. Όχι, εμείς!

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Δεν είναι σωστό αυτό που κάνετε, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Γαραμένει ανεκτέλεστο το 98% των αντισταθμιστικών αφελημάτων ύψους 857.000.000 δολαρίων. Αυτό είναι τελείως ανεξάρτητο από την ποιότητα των ρωσικών οπλικών συστημάτων, η οποία γενικά δεν αμφισβητείται.

Αμφισβητούμε και συνεχίζουμε και σήμερα να αμφισβητούμε τις σκόπιμα αδιαφανείς διαδικασίες, τις μεθοδεύσεις και τις προβληματικές συμβάσεις εξαιτίας των οποίων δεν λειτουργούν στο σύνολό τους, όπως πρέπει, αυτά τα οπλικά συστήματα.

Η επίσκεψή μου στη Μόσχα αποσκοπούσε στην ενίσχυση των ελληνορωσικών δεσμών φιλίας και συνεργασίας και στην άμβλυνση των προβλημάτων που δημιούργησαν οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ με τη συναλλαγή, τις μεθοδεύσεις και την αδιαφάνεια στην κατάρτιση και την υλοποίηση των σχετικών συμβάσεων.

Όσον αφορά τον τρόπο προμήθειας των TOR-M1, οι προδαλήσαντες συνάδελφοι τα εξέθεσαν όλα. Εγώ απλά θα επισημάνω ότι υπό το μανδύα μιας κατ' επίφαση διαγωνιστικής διαδικασίας κάνατε ανάθεση, με αποτέλεσμα να παραβείτε τις διατάξεις του π.δ. 284 και μέσα στο πόρισμα της Επιτροπής σας να αναφέρετε σαφώς ότι δεν τηρήθηκαν οι προβλέψεις του π.δ. 284 άρθρα 25, 26, 28, 29, 30 και 32. Μέσα στο πόρισμα αναγράφονται όλα αυτά.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτά είναι για άλλες διαδικασίες, κύριε Υπουργέ!

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Όσον αφορά την περίφημη σύμβαση της εν συνεχείᾳ υποστήριξης, τη γνωστή follow-on support, θα ήθελα να σας πω ότι η εν συνεχείᾳ υποστήριξη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ενός οπλικού συστήματος αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα επιχειρησιακής τους αξιοποίησης, διότι χωρίς τα ανταλλακτικά δεν μπορεί να λειτουργήσει.

Αυτό ξεχάστηκε από τις προηγούμενες ηγεσίες του Υπουργείου όσον αφορά τα TOR. Το κόστος της λογιστικής υποστήριξης των συστημάτων αξιολογήθηκε κατά το στάδιο της επιλογής του συστήματος και ελήφθη ιδιαιτέρως υπ' όψιν κατά την επιλογή.

Παρ' όλα αυτά, η σύμβαση προμήθειας δεν περιέλαβε τη λογιστική υποστήριξη και απλά προέβλεψε την υπογραφή αντίστοιχης σύμβασης εντός χρόνου δώδεκα μηνών, ο οποίος βέβαια παρήλθε και αυτός άπρακτος. Τόσο πολύ ενδιέφερε την κυβέρνηση τότε και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας να υλοποιήσει τη σύμβαση!

Όμως, τους επόμενους δεκατέσσερις μήνες, δύο μήνες μετά, δηλαδή, το μόνο που έγινε ήταν η υπογραφή των δύο συμβάσεων όψεων για την προμήθεια δέκα ακόμα συστημάτων και, δυστυχώς, το Υπουργείο δεν εκμεταλλεύτηκε αυτό το δέλεαρ για υπογραφή της σύμβασης της εν συνεχείᾳ υποστήριξης.

Ακολούθησε ο επόμενος Υπουργός, ο κ. Παπαντωνίου, που το καλοκαίρι του 2003 υπέγραψε την τρίτη τροποποίηση και πολύ εύκολα και αυτός αποδέσμευσε χρήματα προς την εταιρεία, χωρίς και πάλι να μεριμνήσει για την υπογραφή της σύμβασης της εν συνεχείᾳ υποστήριξης.

Έτσι φτάσαμε τελικά στο Νοέμβριο του 2003, όταν το Γενικό Επιτελείο Στρατού διαπραγματεύμενο πλέον από αδύναμη θέση, υπέγραψε την περίφημη σύμβαση «Εν συνεχείᾳ υποστήριξης», που δεν ήταν τίποτε άλλο δυστυχώς, από ένα ευχολόγιο και μια περιγραφή καλών προθέσεων.

Σύμφωνα με τους συναδέλφους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, η σύμβαση αυτή επέλυσε τα προβλήματα και έτσι σήμερα, υποτίθεται ότι φταίει η σημερινή ηγεσία γιατί δεν προέβη σε καμία σχετική ενέργεια. Και όλα σχετίζονται με παραλείψεις μετά την περίοδο της 7/3/04. Μιτράβο! Γιατί δεν έγινε καμία παραγγελία ανταλλακτικών το χρονικό διάστημα Νοέμβριος 2003-Μάρτιος 2004;

Μετά τις 7 Μαρτίου, το κύριο μέλημα της ηγεσίας του ΥΕΘΑ ήταν η υπογραφή της αρχικής εντολής προμήθειας ανταλλακτικών TOR-M1 το πρώτο δεκαήμερο του Απριλίου 2004. Δυστυχώς, όμως, κατά τις πολύμηνες διαπραγματεύσεις, που ακολούθησαν, διαπιστώθηκε ότι η άλλη πλευρά λόγω της ποιότητας της σύμβασης που είχε υπογραφεί, προέβαλε υπερβολικές τιμές ανταλλακτικών, μέχρι και 40% μεγαλύτερες από τις τιμές του πρόσφατου αρχείου και χρόνο παράδοσης δωδεκάμηνων, που τελικά μετά από πιέσεις, συμπιέστηκε στους οκτώ.

Καταθέτω για τα Πρακτικά το συγκεκριμένο σημείωμα.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν σημείωμα, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή δεν εξασφαλίστηκαν τότε σε προγενέστερο στάδιο τα συμφέροντα του δημοσίου, θα υποχρεωνόμασταν σήμερα να περιμένουμε οκτώ μήνες για να πάρουμε ανταλλακτικά, όταν σε άλλα αντιεροποιικά οι συμβάσεις προβλέπουν προμήθεια εντός ολίγων ημερών. Και ένα σημείο στο οποίο αξίζει να αναφερθώ είναι ο τρόπος πληρωμής των ανταλλακτικών που προέβλεπε αυτή η περίφημη σύμβαση «Εν συνεχείᾳ υποστήριξης». Προβλέπει δυστυχώς την πλήρη εξόφληση των ανταλλακτικών πριν αυτά αφιχθούν στη χώρα. Ούτε αυτοκίνητο, κύριοι, δεν αγοράζει κανείς αν δεν το δει. Δίνει μια μικρή προκαταβολή και στη συνέχεια, μόλις το παραλάβει, πληρώνει. Πώς διανοήθηκε το ΠΑΣΟΚ να υπογράψει τέτοια σύμβαση και να πληρώσει το 100% της αξίας των ανταλλακτικών πριν αυτά αφιχθούν στη χώρα; Για ποιους μας περάσατε να δεχθούμε τέτοια σύμβαση;

Καταθέτω για τα Πρακτικά τις σχετικές συμβάσεις.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά τις σχετικές συμβάσεις, οι οποίες βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Επειδή η κατάσταση που σας περιγράφω είναι απαράδεκτη, εμείς αποφασίσαμε να κάνουμε δημόσιο διαγωνισμό και ήδη έχουν έλθει εταιρείες οι οποίες μπορούν σε ταχύτατο χρονικό διάστημα να προμηθεύσουν την υπηρεσία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Όσον αφορά την περίφημη κρατική εγγύηση και την υποτιθέμενη ζημιά του ελληνικού δημοσίου από τις πρόσφατες ενέργειες του Υπουργού Εθνικής Άμυνας: είναι απορίας άξιο –αυτά είναι μέσα από τις πορισματικές απόψεις του ΠΑΣΟΚ- γιατί οι συναδέλφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης θεωρούν ότι μια επιστολή καλής θέλησης και καλών προθέσεων του Ρώσου αντιπροέδρου, μπορεί να είναι μια εγγύηση. Υπογράφτηκε ποτέ σύμβαση εγγυήσεως από αξιωματούχο της ρωσικής κυβέρνησης που να περιλαμβάνει όρους που να τη δεσμεύουν; Ποτέ. Αν πράγματι υπήρχε τέτοια πρόβλεψη, γιατί ο κ. Παπαντωνίου δεν την ενεργοποίησε σε χρονικό διάστημα δεκαπέντε και πλέον μηνών που τον Απρίλιο του 2002 μέχρι τον Ιούλιο του 2003 που είχαν λήξει οι περισσότεροι συμβατικοί όροι, χρόνοι υλοποίησης των προγραμμάτων; Πότε απευθύνθηκε εγγράφως, όπως εμείς απευθυνθήκαμε στη ρωσική κυβέρνηση για να διασφαλίσει τα νόμιμα για τη ελληνικό δημόσιο; Ποτέ. Απλά αναγκάστηκε εκ των συνθηκών να υπογράψει την τρίτη τροποποιητική, αποδεσμεύοντας επιπλέον χρήματα. Και για την εγγύηση, ουδεμία συζήτηση. Επιθυμώ να ρωτήσω, κυρία και κύριοι συναδέλφοι του ΠΑΣΟΚ: Αφού θεωρείται απόλυτα κατ' εσάς ισχυρή η κρατική αυτή εγγύηση, γιατί δεν ζητήσατε κάτι τέτοιο και σε άλλες συμβάσεις προμηθείας ρωσικών συστημάτων; Γιατί εδώ οι συμβάσεις των αντιαρματικών KORNET, η κύρια σύμβαση και των αντισταθμιστικών αφελημάτων και οι συμβάσεις του ZUBR, είναι όλες με τραπεζικές εγγυήσεις.

Καταθέτω τις σχετικές συμβάσεις στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος, καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες συμβάσεις, οι οποίες βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της

Βουλής)

Και αφού γι' αυτές τις συμβάσεις ζήτησαν και πήραν τραπέζικές εγγυήσεις, γιατί δεν πήρατε και για τα TOR;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ -ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Οι άλλες είναι ιδιωτικές εταιρείες. Για κρατικές έχετε ακούσει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Παρακαλώ, κύριε Τσοχατζόπουλε, μη διακόπτετε.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Γιατί δεχθήκατε ως εγγύηση μια απλή επιστολή;

Ακούστε τώρα, κυρία και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, πώς διασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον, όταν θέλεις να το διασφαλίσεις.

Η δική μας Κυβέρνηση εξ αρχής, όπως πολύ καλά γνωρίζετε, επέμεινε στη λήψη τραπεζικής εγγύησης, τόσο για την εκκρεμόύσα σύμβαση των Α Ω, όσο και για κάθε τροποποίηση της κύριας σύμβασης που θα επιφέρει κόστος. Η επίμονη προσπάθεια που κάναμε τελικά ευδόωνταν.

Πρόσφατα λάβαμε επιστολή του Γενικού Διευθυντή της «ROSOBORONEXPORT» που, απαντώντας στο επίμονο αίτημά μας, δέχεται πλέον να προσκομίζει τραπεζική εγγύηση για κάθε νέο συμβόλαιο και αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο τραπεζική εγγύηση να καλύψει το ανεκτέλεστο τμήμα των εκκρεμουσών συμβάσεων.

(Χειροκροτήματα από την πρέργυα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Για νέες συμβάσεις.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Για κάθε νέο συμβόλαιο.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ναι, ακούστε με. Επαναλαμβάνω, γιατί ο κ. Τσοχατζόπουλος κάνει πώς δεν ακούει.

Το δέχεται για κάθε νέο συμβόλαιο και αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο τραπεζική εγγύηση να καλύψει το ανεκτέλεστο τμήμα των εκκρεμουσών συμβάσεων μετά από σχετική τροποποίησή τους.

(Χειροκροτήματα από την πρέργυα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Να το καταθέσετε, κύριε Υπουργέ.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Εάν αυτό δεν είναι κόλαφος για το πώς χρησιμοποιήσατε το δημόσιο χρήμα, τότε τι είναι; Το καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτού ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και τολμάτε να κατηγορείτε εμάς για βλάβη του ελληνικού δημοσίου για την περίπτωση των Α Ω των TOR-M1; Κύριοι συνάδελφοι, απευθυνθείτε στον κ. Τσοχατζόπουλο και στον κ. Παπαντωνίου και ζητήστε εξηγήσεις. Γιατί, ενώ το σύνολο προγραμμάτων Α Ω -όπως προκύπτει από τη σύμβαση του 1999- έπρεπε να ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι το Μάιο του 2003, δεν έγινε τίποτε; Γιατί δεν ενεργοποιήθηκε καμία ποινική ρήτρα και δεν αξιοποιήθηκε η περίφημη και πανίσχυρη κρατική εγγύηση, αφού ισχυρίζεστε ότι ίσχυε;

Αντ' αυτού στο πόρισμά σας, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, επιρρίπτετε ευθύνες στην από εδώ πλευρά, σε μας. Εμείς δεν υπογράψαμε σύμβαση γιατί δεν είχαμε τραπεζική εγγύηση. Τώρα που έχουμε τις τραπεζικές εγγυήσεις, το πρόγραμμα θα πάει κανονικά. Έτσι, λοιπόν, διασφαλίστηκε το δημόσιο συμφέρον, διασφαλίστηκε η σύμβαση και θα προχωρήσουμε κανονικά, όπως προβλέπεται στα συμφωνηθέντα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Στην τραπέζική εγγύηση για το 10% ...

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριοι συνάδελφοι, δημιουργείτε ψευδείς εντυπώσεις όταν εγείρετε επιχειρήματα, όπως αυτά που εγείρατε προηγουμένως. Δεν μπορεί να εγείρονται τέτοια έωλα επιχειρήματα, γιατί μπορεί μεν ο πολύς κόσμος να μη γνωρίζει αλλά όταν έρχεται η ώρα της απάντησης είστε εκτεθειμένοι.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Ο κόσμος ξέρει πολύ καλά.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Και στο θέμα της εγγύησης για τη σύμβαση των TOR-M1 τώρα αποδεικνύεται ότι, εάν πιέζατε, η ρωσική πλευρά θα σας έδινε τραπεζική εγγύηση. Δεν σας ενδιέφερε. Αυτή η αδιαφορία σας όμως κόστισε πάρα πολύ στο ελληνικό δημόσιο και η ζημιά είναι δεδομένη, όπως εξάλλου αναφέρεται και μέσα στο πόρισμα της επιτροπής.

Για τα περίφημα υλικά που περιμένουν στο αεροδρόμιο και ακούσαμε τόσα και τόσα γιατί δεν πάμε να τα παραλάβουμε, θέλω να σας πω, κυρίες και κύριοι, ότι εμείς τηρούμε κατά γράμμα την ελληνική νομοθεσία. Αν οι Ρώσοι έστειλαν στο αεροδρόμιο ανταλλακτικά για τη σύνδεση για την οποία δεν έχουμε ακόμη υπογράψει σύμβαση, αυτό είναι δική τους υπόθεση.

Η ελληνική νομοθεσία δεν μας επιτρέπει να παραλάβουμε τίποτε, πρώτον, εάν δεν γίνει η σύμβαση και, δεύτερον, εάν το περιεχόμενο της σύμβασης δεν ορίζει ακριβώς τι ανταλλακτικά και για ποιο σκοπό θα τα πάρουμε, ώστε να μπορέσουμε κιόλας να τα εκτελωνίσουμε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Έτσι παραλάμβαναν ότι έβρισκαν.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Εσείς έτσι τα παραλαμβάνατε, έτσι τα κάνατε.

Όσον αφορά δε για το περίφημο ΦΕΕ που είχε την εγκριτική διαταγή για τη συγκεκριμένη σύμβαση των Α Ω, μην ανησυχείτε, κύριοι συνάδελφοι. Η εγκριτική δεν παράγει αποτελέσματα.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ: Από τον Ιούνιο σας παρακαλούν να υπογράψετε τη σύμβαση.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Δεν υπογράψαμε τη σύμβαση γιατί δεν είχαμε την εγγύηση. Μήν ψεύδεστε λοιπόν και δημιουργείτε θόρυβο εντυπώσεων και αποκρύπτετε την αλήθεια, μόνο και μόνο για να εξυπρετήσετε ιδιοτελείς σκοπούς. Αυτά τα λίγα ήθελα να πω για τα TOR-M1.

Έρχομαι στα TPQ-37. Και εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επαναλαμβάνονται περίπου τα ίδια. Η προηγούμενη κυβέρνηση, παρά τους νόμους και τις διατάξεις περί προμηθειών, είχε προφανώς μία δική της διαδικασία με την οποία έκλεινε διάφορες συμβάσεις, την οποία οι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ της επιτροπής αποδέχονται αυθαίρετα αγνοώντας το νομικό πλαίσιο των προμηθειών και τη ζημιά βεβαίως που προκαλείται από την τακτική αυτή.

Τώρα αλλάζει το σκηνικό. Σ' αυτό πήγαν σε απευθείας ανάθεση γιατί -λέει- η διακρατική συμφωνία έχει μειονεκτήματα. Για να δούμε, λοιπόν, τι μειονεκτήματα λένε ότι έχει η διακρατική συμφωνία. Η μέθοδος -λέει- της απευθείας ανάθεσης στον αποκλειστικό προμηθευτή παρείχε το πλεονέκτημα της διαπραγμάτευσης έναντι της μεθόδου της διακρατικής συμφωνίας. Μήν πάτε να δικαιολογηθείτε, κύριοι συνάδελφοι. Πήγατε και αγοράστε από τον αντιπρόσωπο, ενώ θα μπορούσατε να πάτε να αγοράστε φθηνότερα με κρατική.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: LOA ξέρετε τι σημαίνει;

ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Βεβαίως ξέρω. Ακούστε, λοιπόν, το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης που κάνατε με τη δικαιολογία «κάνω διαπραγμάτευση επειδή θα πάω με την εταιρεία». Αν πάω με την Κυβέρνηση, δεν χρειάζεται. Η διαπραγμάτευση που κάνατε με την εταιρεία ξέρετε τι αποτέλεσμα είχε; Αύξηση της τιμής κατά 22%. Συγχαρητήρια για τη διαπραγμάτευση, να τη χαίρετε.

(Χειροκροτήματα από την πρέργυα της Νέας Δημοκρατίας)

Για να δικαιολογήσουν τη μεθοδευμένη ανάθεση επιμένουν ότι αν η προμήθεια των TPQ-37 γινόταν με διακρατική συμφωνία, αυτό δεν θα συνεπαγόταν -λέει- καμία εγγύηση, όπως έγινε και με τη LOA προμήθεια των δύο ραντάρ.

Η υποκρισία εδώ δεν έχει ορία. Θεωρούν την κρατική εγγύηση -ακούστε- ως ανύπαρκτη και ανίσχυρη για τα TPQ-37, ενώ αντιθέτως τη θεωρούν πανίσχυρη για τα TOR. Έλεος, Σοβαρευτείτε επιτέλους.

Να μιλήσουμε τώρα για την κήρυξη έκπτωτου του προμηθευ-

τί. Επέμενε πολύ ο κ. Παπαντωνίου σ' αυτό. Οι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ δικαιολογούνται τώρα ότι δεν κήρυξαν έκπτωτο τον προμηθευτή των TPQ-37 για την αποτυχία των συστημάτων σε πρώτες δοκιμές τον Ιούνιο του 2003, γιατί δεν είχε, όπως λένε, ολοκληρώσει τις παραδόσεις του. Δηλαδή, μ' αυτό που γράφετε μέσα στο πόρισμα, παραδέχεστε ότι τα ραντάρ ήταν προβληματικά, άρα το ξέρατε.

Αφού το ξέρατε, γιατί συνεχίσατε να τα παραλαμβάνετε; Με ποιο δικαίωμα πήγατε και παραλάβατε και τα επόμενα ραντάρ, όταν γνωρίζατε ότι αυτά δεν είναι σύμφωνα με τις προδιαγραφές διά των οποίων τα παραγγίλατε;

Όμως κάνατε το άλλο. Κάνατε πειράματα σε βάρος του ελληνικού στρατού. Ήλθε η εταιρεία και αναπτύσσει πρόγραμμα. Αντί να αγοράσουμε έτοιμο το υλικό, να το βάλουμε εκεί που πρέπει και να το χρησιμοποιήσουμε, χρησιμοποιείται ο ελληνικός στρατός για να κάνει η εταιρεία αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Με ποιο δικαίωμα γίνεται αυτό; Με ποιο δικαίωμα δεχόμαστε τη μία δοκιμή μετά την άλλη και μάλιστα εδώ ο κ. Παπαντωνίου μάς δέσμευσε λίγες μέρες πριν αναλάβουμε την εξουσία –ημερομηνία 30-1-2004, ενώμιση μήνα πριν– με επανάληψη των βολών πιστοποίησης προς την εταιρεία TRS μέσω ΑΧΟΝ, προμήθεια ραντάρ από τη Γενική Γραμματεία Οικονομικού Σχεδιασμού και Αμυντικών Επενδύσεων; Ανεβάίνοντας στην Κυβέρνηση, είμαστε ήδη δεσμευμένοι για τρίτη δοκιμή και ας αφήσουμε τα τερτίπια και τα ψέματα. Καταθέτω το σχετικό έγγραφο.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το ερώτημα που τελικά προκύπτει από την όλη υπόθεση είναι: Αφού μας είχαν υποχρεώσει να δεχθούμε την τρίτη δοκιμή –τη δεχθήκαμε– λένε μετά: Γιατί καθυστερήσατε τόσο πολύ να κάνετε τη δοκιμή; Μα, αν διαβάσετε τη σύμβαση, θα δείτε ότι υπάρχουν κάποια ψηλά γράμματα που αφορούν την έκπτωση του προμηθευτή. Ορίζει ότι οι δοκιμές της ποιοτικής αποδοχής πρέπει να διεξαχθούν μόνο με κοινά συμφωνημένο σενάριο. Αν, δηλαδή, η εταιρεία δεν συμφωνήσει στο σενάριο αυτό, δεν μπορεί να γίνει δοκιμή και η εταιρεία είχε κάθε λόγο να μη συμφωνεί, διότι δεν μπορούσε να δώσει πίσω αυτά που ζητούσε η ελληνική πλευρά, με αποτέλεσμα να μας πάει στο Νοέμβριο του 2004, με δικό της αίτημα να μας πάει στο Δεκέμβριο. Καταθέτω το συγκεκριμένο έγγραφο.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το Υπουργείο μετά απ' αυτό ζητά από την εταιρεία να σεβαστεί επιτέλους την υπογραφή της και να προσέλθει σε δοκιμασία. Ήλθε τελικά σε δοκιμασία και δυστυχώς τα αποτελέσματα των ραντάρ αποκλίνουν σημαντικά από τις συμβατικές προδιαγραφές. Καταθέτω το συγκεκριμένο έγγραφο, για να δείτε ποιες είναι οι πραγματικές αποκλίσεις.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ερώτηση: Και τώρα τι κάνουμε με μία σύμβαση δυσμενέστατη για μας, χωρίς όπλα στα χέρια μας, αφού ήδη κατά την προσφίλη γενναιόδωρη τακτική του ΠΑΣΟΚ έχει πληρωθεί το 90% της αξίας του συστήματος πριν ακόμα σιγουρευτούμε ότι λειτουργεί;

Η εγγύηση δεν ήταν όσο είπε ο κ. Τσοχατζόπουλος, αλλά στο 50%. Οι υπηρεσίες του Υπουργείου μελετούν προσεκτικά τις επόμενες ενέργειές μας και όλα τα ενδεχόμενα είναι ανοικτά γι' αυτήν τη σύμβαση. Είμαστε αποφασισμένοι να διασφαλίσουμε το κύρος του ελληνικού κράτους και τα συμφέροντα του δημοσίου που εσείς απεμπολήσατε.

Από τα όσα προανέφερα, είμαι στη δυσάρεστη θέση να

καταγγείλω ευθέως ότι το πόρισμα των συναδέλφων του ΠΑΣΟΚ λειτουργεί προσβλητικά σε βάρος της αλήθειας, των νόμων και των κοινοβουλευτικών υποχρεώσεων και ευθυνών τους απέναντι στον ελληνικό λαό. Όλα αυτά που συμβαίνουν είναι σημεία των καρών και η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί όλα αυτά τα χρόνια στην κοινωνία μας φαίνεται από το γεγονός ότι παρέχεται στους επιτήδειους ευνοϊκό έδαφος για παρανόμοι πλουτισμού, ότι αποθαρρύνονται οι άξιοι και οι ικανοί, όπως επίσης και ότι επιτρέπεται η συμπαγνία των διαπλεκόμενων οικονομικών εκδοτικών και πολιτικών κύκλων. Όλα αυτά στέρησαν επί τόσα χρόνια από τα δημόσια ταμεία πολύτιμους πόρους και προσβάλλουν ευθέως τη δημοκρατία, τα δικαιώματα, τη νοημοσύνη των Ελλήνων πολιτών και την εθνική μας οικονομία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή η συμπαγνία ως τιμητής των πάντων αποπροσαντολίζει, διαστρεβλώνει, συκοφαντεί και εκβιάζει χωρίς αιδώ μέσα από τα χαλκεία και τους κονδυλοφόρους της παραπληροφόρησης, της ασύδοτης ψευδολογίας και της συγκαλυψης. Είναι λυπηρή η διαπίστωση ότι οι πορισματικές απόψεις του ΠΑΣΟΚ αποπίνουν την οσμή αυτής της συμπαγνίας που αντιδρά πανικόβλητη πλέον, γιατί αποκαλύφθηκε η αλήθεια στον ελληνικό λαό, ο οποίος απαιτεί στη συντριπτική του πλειοψηφία την κάθαρση.

Ταυτόχρονα, όμως, ο ελληνικός λαός πιστεύει ότι για άλλη μια φορά τίποτα δεν πρόκειται να γίνει και κανείς δεν θα πληρώσει. Αυτή η πίστη του είναι ο κόλαφος και το βατερόλι των πολιτικών και της πολιτικής, γιατί επί τόσα χρόνια η διαπλοκή δρούσε ασύδοτη και ατιμώρητη, με αποτέλεσμα να θεωρούν οι πολίτες ότι καλύπτουμε ο ένας τις παρανομίες του άλλου, οι επόμενες κυβερνήσεις τις προηγούμενες και άρα όλοι οι πολιτικοί είναι ίδιοι.

Επειδή δεν είναι δυνατόν να είμαστε όλοι ίδιοι, οφείλω να επιστήμανως ότι εμείς είχαμε διαχωρίσει τη θέση μας ως αντιπολίτευση άλλα και ως Κυβέρνηση είμαστε συνεπείς ως προς την εξαγγελία μας για την εξασφάλιση της διαφάνειας και της νομιμότητας στις προμήθειες εξοπλιστικού υλικού. Συνεχίζουμε να ελέγχουμε τις συμβάσεις του παρελθόντος, ενώ ακολουθούμε σύννομες κατά πάντα διαγωνιστικές διαδικασίες, διασφαλίζοντας το δημόσιο συμφέρον.

Για να θωρακίσουμε το δημόσιο συμφέρον, όπως και εσείς, κύριοι συνάδελφοι του ΚΚΕ και του Συναπισμού, προσαναφέρατε, ήδη καταρτίσαμε νέο σχέδιο νόμου για τις προμήθειες των Ενόπλων Δυνάμεων του οποίου, μετά από δημόσια διαβούλευση με τα κόμματα και τους εμπλεκόμενους φορείς, θα κατατεθεί στη Βουλή προς ψήφιση, ώστε να αποκοπούν οριστικά τα πλοκάμια της διαπλοκής και να εξασφαλιστεί η διαφάνεια.

Οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, παρ' ότι δημοκρατικά νομιμοποιήμενες, είχαν αναγάγει την οικονομική εξουσία σε υπερεξουσία που τις ήλεγχε και τις κατηύθυνε, δημιουργώντας έτσι προβλήματα στην ομαλή λειτουργία των θεσμών και προκαλώντας ταυτόχρονα κοινωνικές ανισότητες λόγω της τεράστιας ανισοκατανομής του πλούτου, νόμιμου και παράνομου.

Σήμερα η Κυβέρνηση Καραμανλή έχει ήδη αποκαταστήσει την τάξη, επιβάλλοντας τη νομιμότητα στις προμήθειες και θεσπίζοντας κανόνες και συμπεριφορές που διασφαλίζουν την απρόσκοπη λειτουργία της ελεύθερης αγοράς, προσφέροντας ίσους όρους ανταγωνισμού σε όλους. Παρά τη λυσσαλέα επίθεση των μεγάλων συμφερόντων της διαπλοκής που τα προηγούμενα χρόνια ήλεγχαν προνομιακά το χώρο των προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων και όχι μόνο, υλοποιούμε με αποτελεσματικότητα και επιτυχία την πολιτική της διαφάνειας και της νομιμότητας. Αυτήν την πολιτική ήδη αναγνωρίζει και υποδέχεται με ανακούφιση η εγχώρια και η διεθνής αγορά, αλλά κυρίως οι Έλληνες πολίτες, τα συμφέροντα των οποίων κατ' αποκλειστικότητα εμείς υπηρετούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν όλοι είμαστε πράγματι αποφασισμένοι να διαφυλάξουμε τα όσα προανέφερα, τότε είμαστε και υποχρεωμένοι να αξιολογήσουμε κάθε νέο στοιχείο που αναμένεται ή πρόκειται να κατατεθεί είτε μέσω δικαστικής συνδρομής είτε περαιτέρω έρευνας, προκειμένου να αποκαλυφθεί η τύχη των χρημάτων που, ενώ ανήκουν στον ελληνικό λαό, διακινήθηκαν προς άγνωστους παραλήπτες. Στο στάδιο αυτό η

ευθύνη της Βουλής είναι πολύ μεγάλη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην Έκθεση με θέμα «30 χρόνια από το Σύνταγμα του 1975» καθώς και στους λοιπούς χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, σαράντα εππά μαθητές και μαθήτριες και τρεις συνοδοί καθηγητές από το Γυμνάσιο Αλιβερίου Ευβοίας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο να πω κάτι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Όχι, κύριε Καστανίδη. Δεν χρειάζεται.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Σε μισό λεπτό θα έχω τελειώσει, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Όχι, λυπάμαι.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Υπάρχει σοβαρότατο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Δεν έχετε το δικαίωμα βάσει του Κανονισμού και το δέρετε.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Υπάρχει σοβαρό πολιτικό και ηθικό θέμα και αφήστε με να σας εξηγήσω! Έχει πει ψέματα ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας! Αυτό είναι αδιάφορο για τη Βουλή; Είναι ντροπή, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Λυπάμαι, κύριε Καστανίδη. Δεν έχετε το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Έχω το λόγο, γιατί ο Υπουρ-

γός ψεύδεται!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Δεν έχετε το λόγο, κύριε Καστανίδη!

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κατατέθηκε έγγραφο στο οποίο επιβεβιώνεται ότι αυτό που είπε ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας είναι ψευδές!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Γνωρίζετε ότι βάσει του Κανονισμού δεν έχετε το λόγο!

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση σύμφωνα με το άρθρο 148 του Κανονισμού της Βουλής, επί του κατατεθέντος πορίσματος της Εξεταστικής Επιτροπής «για τη διερεύνηση των όσων περιλαμβάνονται στις δικογραφίες που διαβιβάστηκαν στη Βουλή με τις υπ' αριθμ. Ε.Π. 341/20-9-2004 και Ε. Π. 343/21-9-2004 εισαγγελικές αναφορές, σχετικά με θέματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων», που ανακοινώθηκε στη Βουλή στις 14 Ιανουαρίου 2005.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.15' λύεται η συνεδρίαση για τη προσεχή Δευτέρα 28 Φεβρουαρίου 2005 και ώρα 18.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση της υπ' αριθμ. 55/28.9.2.2005 επίκαιρης επερώτησης Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ προς τους Υπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τη λειτουργία των Περιφερειακών Πανεπιστημίων, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ